

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ ESAD EFENDİ
3301'DEKİ İNŞÂ METİNLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Şeyma Olcay KAPLAN

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim HAKSEVER

SAMSUN

2022

TEZ KABUL VE ONAYI

Şeyma Olcay Kaplan tarafından, **Dr.Öğr. Üyesi Halil İbrahim Haksever** danışmanlığında hazırlanan “**Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301’deki İnşâ Metinleri**” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 25.2.2022 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Yavuz BAYRAM Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye (Danışman)	Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim HAKSEVER Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Avni ERDEMİR Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

İmza

... / ... / 2022

Şeyma Olcay KAPLAN

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301'deki İnşâ Metinleri

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 03.01.2022 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 3

Tek kaynak oranı : % 1 çıkmıştır.

İmza

... / ... / 2022

Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim HAKSEVER

ÖZET

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ ESAD EFENDİ 3301'DEKİ İNŞÂ METİNLERİ

Şeyma Olcay KAPLAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans, Şubat/2022

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim HAKSEVER

Münşeâtlar klasik Türk edebiyatının kuruluş dönemiyle birlikte görülmeye başlamış süslü nesir metinleri olup bu edebiyat ile de ömrünü sürdürmüştür. XIV-XIX yy. arasında çok sayıda münşeât eseri kaleme alınmıştır ve bu eserler yazıldıkları dönem için sosyal, siyasi ve tarihi anlamda kaynak niteliği taşımalarından dolayı klasik Türk edebiyatında oldukça önemli bir yere sahiptirler. Tıpkı divan şiirinin kendilerine özgü geleneği ve kuralları olduğu gibi münşeâtlar da kendine has kaideleri olan inşâ yazılarından oluşan inşâ mecmualarıdır. Klasik Türk edebiyatında nazım daha çok önemsenmiş olsa da pek çok şair ve yazar nesir/inşâ yazıları kaleme almaktan geri durmamıştır. Kütüphanelerde kayıtlı yüzlerce yazma eser, klasik edebiyatımızda inşâ tarzının da pek ihmal edilmediğini göstermektedir.

Çalışmamıza konu olan münşeât metni Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301'de kayıtlıdır. Eserde 230 adet mektup bulunmaktadır. Mektupların büyük bir çoğunluğunun muhatap olarak kime gönderildiği ve kim tarafından kaleme alındığı bilinmemektedir. Bunun yanında birkaç mektup isimsiz ve başlıksızdır. Mektupların çoğu, devletin çeşitli makamlarında görev olan kimselere yazılmış ve genellikle tehniyet-nâme, teşekkür-nâme, dua-nâme, muhabbet-nâme, istişfa'-nâme, tavsiye-nâme niteliği taşıyan mektuplardır.

Tezde, oldukça süslü ve ağdalı bir dile sahip olan münşeât metninin günümüz harflerine aktarılıp transkripsiyonlu çevirisi verilmiş; metin içerisindeki mektuplar dil, üslup ve muhteva yönünden incelenerek edebiyat tarihimizin biraz daha aydınlanmasına katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Klasik Türk Edebiyatı, İnşâ, Münşeât, Mektup, Nesir

ABSTRACT

CONSTRUCTION TEXT IN THE SULEYMANIYE LIBRARY ESAD EFENDİ
3301

Şeyma Olcay KAPLAN
Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Turkish Language and Literature
Master, February/2022
Supervisor: Assist. Prof. Dr. Halil İbrahim HAKSEVER

Munşeât are ornate prose texts that started to be seen with the establishment period of classical Turkish literature and continued their life with literature. Between the XIV-XIX centuries a large numbers of works were written and these works have a very important place in classical Turkish literature because they are social, political and historical sources for the period the were written. Just as divan poetry has its own traditions and rules, munşeât are construction texts consisting of construction writings with their own rules. Although verse was given more importance in classical Turkish literature, many poets and writers did not hesitate to write prose/construction writings. Hundreds of manuscripts registered in libraries show that the style of construction is not neglected in our classical literature.

The text of the munşeât which is the subject of our study is registered in the Esad Efendi 3301 of the Süleymaniye Library. There are 230 letters in the work. It is not known to whom the majority of the letters were sent as the addressee and by whom they were written. In addition several letters are anonymous and untitled. Most of the letters are written to people who work in various position of the state and generally have the characteristics of tehniyet-nama, thanks-nama, prayer-nama, conversation-nama, istişfa'-nama, advice-nama.

In the thesis, the text of the munşeât which has a very ornate and luscious language has been translated into today's letters and translated with transcription; by examining the letters in the text in terms of language, style and content, it has been tried to contribute to the enlightenment of our literary history.

Keywords: Classical Turkish Literature, İnşa, Munşeât, Letter, Prose

ÖN SÖZ

Münşeât geleneği Osmanlı Devleti'nde tüm resmî ve gayri resmî yazışmaların ortak bir ismi olarak kullanılmıştır. Süslü nesirin bir örneği olarak görülen inşâ metinlerinin bir araya getirilmesiyle oluşan eserlere de münşeât adı verilmektedir.

Eski Türk edebiyatında münşeâtlar ile ilgili yapılan çalışmalar nisbeten azdır. Metinlerin çok büyük bir kısmı Arapça Farsça kelime ve terkiplerle yüklü yazılardır. Münşeâtlar edebî, kültürel, tarihi, sosyal, siyasi birçok anlamda kıymetli bilgiler ihtiva etmelerinden dolayı edebiyatımızın kıymetli hazineleridir ve bu değerli eserleri ortaya çıkarıp günümüze aktarmak da oldukça önemlidir.

Klasik Türk edebiyatının gelecek nesillerce anlaşılmasını sağlamak için Osmanlı döneminde kaleme alınmış eserlerin günümüze aktarılması önemlidir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi nüshası 3301'de kayıtlı olan münşeât metninin çevirisini yaparak araştırmacılara ve meraklılarına sunuyor, bilinmeyen bir eseri gün yüzüne çıkararak edebiyatımıza küçük de olsa bir katkı sağlamayı arzuluyoruz.

Çalışmamız giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Öncelikle giriş kısmında tezin problemi ortaya konmuş; daha sonra çalışmanın konusu, amacı, önemi ve kapsamı belirtilmiştir. Birinci bölümde “inşâ, münşî ve münşeât” kavramlarıyla birlikte münşeât geleneği üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde nüsha tanıtımı yapılmış, ardından mektuplar önce dil, üslup ve muhteva yönünden değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde eserin transkripsiyonlu metni verilmiştir. Ve son olarak dördüncü bölümde değerlendirme ve sonuç kısmı vardır. Ayrıca çalışmamızın sonuna orijinal metinden bazı örnek sayfalar da eklenmiştir.

Tez yazım sürecimde, tez arama kısmından başlayıp konunun belirlenmesi, el yazması metnin çevirisinin yapılması ve hataların düzeltilmesi gibi hususlarda tezimin tüm aşamalarında pandemi koşullarına rağmen ihtiyaç duyduğum her anda büyük bir sabır ve dikkatle bana yol gösteren kıymetli danışmanım Dr.Öğretim Üyesi Halil İbrahim HAKSEVER'e, engin bilgi ve görüşlerinden istifade etme fırsatı veren Prof.Dr. Yavuz BAYRAM'a, beni daima motive eden ve maddi manevi her türlü desteği sağlayan aileme teşekkürü borç bilirim.

Şeyma Olcay KAPLAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	viii
TABLolar LİSTESİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	1
1.2. Tezin Amacı ve Önemi.....	1
1.3. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi	2
1.4. Araştırmanın Aşamaları.....	2
2. EDEBİYATIMIZDA MÜNŞEÂT GELENEĞİ	3
3. SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ ESAD EFENDİ 3301'DEKİ İNŞÂ METİNLERİ	10
3.1. Eserin Tavsifi.....	10
3.2. Dil ve Üslup Özellikleri.....	11
3.2.1. Manzumeler.....	13
3.2.2. Kalıplaşmış İfadeler ve Dua İbareleri.....	15
3.3. Muhteva.....	19
3.3.1. Talep, İstek, Rica Mektupları	21
3.3.2. Teşekkür-nâmeler.....	23
3.3.3. Tehniyet-nâmeler.....	25
3.3.4. Muhâlesat-nâmeler/Meveddet-nâmeler	26
3.3.5. Tavsiye-nâmeler	27
3.3.6. Diğer Mektuplar	29
5. SONUÇ	34
KAYNAKÇA	35
4. ÇEVİRİ YAZI	36
4.1. Metnin Çevirilmesinde Dikkat Edilen Hususlar	36
4.2. Çeviri Yazı Alfabetesi	37
4.3. Çeviri Yazılı Metin.....	38
EKLER	181
Ek1. Eserin Kapağı	181
Ek2. Eserin Zahriyyesi.....	182

Ek3. Eserden Bir Sayfa	183
Ek4. Eserin Son Sayfası	184
ÖZ GEÇMİŞ.....	185

KISALTMALAR

a.g.e	: adı geçen eser
a.g.m.	: adı geçen makale
Ar.	: Arapça
Bkz.	: bakınız
C.	: cilt
ev.	: Çeviren
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
ed.	: editör
Fars.	: Farsça
haz.	: hazırlayan
İA	: İslam Ansiklopedisi
Ktb.	: kütüphane
s.	: sayfa
ss.	: sayfa sayısı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vb.	: ve benzeri
yay.	: yayınları
yy.	: yüzyıl

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 2.1. Mektuplarda geçen isimler, rütbe, makamlar ve mektupların yazılma maksatları	32
---	----

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problemi

Günümüzde Latin asıllı Türk alfabesi kullanıldığı için geçmiş yüzyıllarda kaleme alınan eserlerin yeni nesillerce okunup anlaşılması oldukça güçtür. Eski edebiyata karşı artan bir ilgi olduğu görülmektedir. Araştırmacılar ve meraklılarınca geçmiş yüzyıllara ait eski harfli metinlerin anlaşılabilmesi için bu eserlerin günümüz harflerine aktarılması gerekmektedir. Zira halen kütüphanelerde okunmayı bekleyen nice kıymetli el yazması eserler vardır. Bu birbirinden kıymetli eserlerin gün ışığına çıkarılmasıyla Arap asıllı Türk alfabesine vakıf olmayan yeni nesillerce de eserlerin okunması mümkün olacaktır.

Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301'de kayıtlı münşeât metni; kıymetli, el yazması bir eserdir. Eserin hangi yüzyılda kaleme alındığı ile ilgili herhangi bir bilgi mevcut değildir. Eser Arap asıllı Türk alfabesi ile kaleme alınmıştır. Bizi bu araştırmaya yönlendiren, klasik Türk edebiyatı içerisinde münşeât mecmuaları üzerine yapılan çalışmaların azlığıdır. Bu denli az çalışma yapılmış olan alanda, bilinmeyen bir eseri çevirerek bu yolla daha sonra münşeâtlarla ilgili çalışma yapacak olan kimselere bir nebze de olsa katkı sağlamak amaçlanmıştır.

1.2. Tezin Amacı ve Önemi

Bu çalışmada Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301'de kayıtlı olan inşâ metinleri günümüz harflerine aktarılacaktır. Bunun yanında mektupların dil ve üslup özellikleri üzerinde durulacak, ardından mektupların kim tarafından yazıldığı, kime yazıldığı ve ne maksatla yazıldığı ile ilgili içerik değerlendirmesi yapılacaktır. Bu yolla eski edebiyatımızda bugüne kadar bilinmeyen yeni bir eser daha ortaya çıkarılarak meraklılarına sunulacaktır.

Çalışmamızda; dil ve üslup unsurları, yazışmalardaki incelikler, kalıp ifadeler, hitap şekilleri ile ilgili yapılan tespitler neticesinde bundan sonra yapılacak olan çalışmalara küçük de olsa katkı sağlayabilmek gaye edinilmiştir. Klasik Türk edebiyatı içerisinde münşeât metinleri bize yazdıkları dönemle ilgili sosyal, siyasi, kültürel, edebî birçok alanda bilgi sunmalarından dolayı önemlidirler. Edebiyatımıza kazandırılan bu tarz metinlerle farklı bir alanda belirsiz olan bir bilginin mektuplar içerisinde geçtiğinde netlik kazanma şansı olacaktır.

1.3. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Çalışmamızda Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301’de kayıtlı toplam 137 varaklık münşeât metninin yalnızca ilk 97 varağı incelenmiştir. Çünkü 97. varaktan 137. varağa kadar olan kısımda, Arapça Farsça olarak kaleme alınmış olan yazışmalarda dikkat edilecek hususlarla ilgili bilgiler, Arapça Farsça mektuplarda kullanılan mektuba giriş beyitleri, mektup gönderme yöntemleri gibi hususlarda yazılmış metinler vardır. Bu sebeple eserin yalnızca ilk 97 varaktaki inşâ metinleri üzerine çalışılmıştır. Münşeât metninde toplam 230 adet mektup vardır. Bu mektupların genel manada dil ve üslup özelliklerine değinilmiş, akabinde yazıların tebrik, dua, muhabbet, talep gibi hangi maksatla kaleme alındığı tespit edilmiştir.

1.4. Araştırmanın Aşamaları

Öncelikle eski harflerle kaleme alınan eserin transkripsiyonlu çevirisi yapılmıştır. Ardından eser dil ve üslup açasından ele alınarak kalıp ifadeler, Arapça Farsça mısra ve beyitler, mektupların giriş ve bitiş cümleleri gibi unsurlar tespit edilmiştir. Daha sonra eserin içeriğinin daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla mektupların muhtevaları ile ilgili bilgiler verilmiş ve mektupların kim tarafından yazıldığı, kime yazıldığı ve ne maksatla yazıldığı ayrı bir tablo halinde gösterilmiştir.

2. EDEBİYATIMIZDA MÜNŞEÂT GELENEĞİ

Günümüzde klasik Türk edebiyatı denildiği zaman akla mesnevi, gazel, kaside ve divanlardan oluşan “nazım edebiyatı” olduğu fikri gelse de klasik edebiyatımızda nesir ile yazılmış olan yüzlerce kıymetli eser vardır. Klasik edebiyat da şair ve yazarlar hem edebî hem de şahsî yazılarında anlatılan hususları öyle süslü bir üslupla ifade etmişlerdir ki bu yolla “ilm-i inşâ” denilen bir bilim dalı vücuda getirmişlerdir. Şair ve yazarların ardından resmî yazışmaları kaleme alan kâtipler de bu geleneğe uyup süslü ve ağdalı bir üslup kullanmıştır. Ve bu gelenekle birlikte birçok kalıplaşmış ifade ortaya çıkmış olup bu tarz yazılar kaleme alma hususunda öğretici bilgiler de içeren öğretici/didaktik münşeât kaleme alma geleneği oluşmuştur.

İnşâ kelimesi Arapça “neş’e” kökünden türemiştir. “neş’e” lügatte “yükselmek, dirilmek, gelişip büyümek, yeniden peydâ olup hayat bulmak” gibi anlamlara gelmektedir.¹ Yine “inşâ” kelimesi “yapma, vücuda getirme, imal, edebiyat kaidesine tatbiken ve nesir olarak edilen ifade-i tahririye, hüsn-i kitabet, nisbet-i hariciyesi olmayan kelimeler, cümlede sözlerin sıralanış düzeni, güzel nesir yazma veya yazılmış güzel nesir”² manalarına gelir.

Ayrıca “enşe’e ve inşâ” kelimeleri Kur’ân-ı Kerim’de Gerçekten de biz hurileri apayrı biçimde yeni yarattık.³; De ki sizi yaratan O’dur.⁴ ayetlerinde de “yaratma” manası ile geçmektedir.

Sözlükte önceleri “ortaya çıkarma, icat ve ihdas etmek, yaratmak” mânalarına gelen inşâ daha sonra “kurmak, üretmek ve yazmak” gibi anlamlarda kullanılmış; bu ikinci kullanımdan hareketle “yazmak, yazma sanatı ve kompozisyon” gibi anlamlar kazanarak zaman içerisinde resmî ve özel yazışmaların belirli bir usule göre yapılmasının inceliklerini ve mektup yazma sanatını ifade eden bir terim hâline gelmiştir.⁵

Çeşitli tanımlardan da anlaşılacağı üzere edebiyat, dilbilim gibi alanlarda yaygın bir kullanımı olan inşâ kelimesinin birbirine çok yakın manalarda kullanıldığı

¹ Mütercim Asım, *Kâmus Tercemesi*, C.1, İstanbul 1374, s.109.

² Sami Şemsettin, *Kâmus-ı Türkî*, İstanbul 1966, s.178; Naci Muallim, *Lügat-i Naci*, İstanbul 1995, s.127; Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara 1990, s.527.

³ Vakıa, 56/35.

⁴ Mülk, 67/23.

⁵ İsmail Durmuş, “İnşâ”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C.22, İstanbul 2000, s.334.

görülmektedir. Bu anlamlardan yola çıkarak inşâ teriminin ıstılahî tanımını kısaca, “belirli kurallara uyularak mektup yazma işi, mektup yazma üslubu ve sözü belâgata uygun söyleme sanatıdır.” şeklinde belirlemek mümkündür.⁶ Ancak bu geniş anlam yelpazesinin yanı sıra inşâ daha çok edebiyat yönüyle dikkat çekmiş olup kendine özgü süslü üslup ve kalıplaşmış ifadelerle bir ilim olarak kabul edilmiştir. İnşâ ilmi Divan edebiyatının kuruluşu ile ortaya çıkmış, bu edebiyat ile gelişimini sürdürmüş ve bu edebiyat ile ömrünü sonlandırmıştır.

İnşâ ilmi, yüksek bir kültür seviyesi gerektirdiğinden dolayı inşâ tekniğinde kişinin üslubu, yazışmalarda muhataba ne kadar değer verildiğinin bir göstergesi sayılmıştır. Bir divan şairinin, belirli kalıp ve kaideler içerisinde sanatını ortaya koyarken gösterdiği ustalığı, inşâ yazarı da nesrinde gösterme zorunluluğunu hissetmiştir.⁷

İnşâ ilminde aslolan, nesirle kaleme alınan yazılardaki güzel söz söyleme becerisini ve buna karşın yazılardaki olumsuzlukları tespit edebilmektir. Klasik Türk edebiyatının, Arap edebiyatı ve Fars edebiyatından önemli ölçüde etkilendiği açıktır. Bu edebiyat içerisinde kaleme alınan eserler Osmanlı Türkçesi ile yazılmıştır.

Tıpkı klasik Türk edebiyatının kendine özgü kaideleri olduğu gibi inşâ yazarken de uyulması gereken belli başlı kurallar vardır. Bu kurallar çerçevesinde inşâ tekniğine uygun olarak yazılar kaleme alan, inşâyı bir ilim olarak görüp bu tarz yazılar yazmakla meşgul olan kişiler ise münşilerdir. İnşâ ilminin gereği olan süslü ve ağıdalı bir dille, sanatkârane bir üslupla metinler vücuda getirmek mensur eserler kaleme alan her şairin başarılı olabileceği bir husus değildir. Münşiler bunu layıkıyla yapabilen sanatkâr kimselerdir.

Münşî sözlükte “bir konuyu düz yazıyla ustaca kaleme alan kimse, düz yazı ustası”⁸ anlamına gelmektedir. Kelime manası olarak “İnşâ eden, yapan; yazısı üslubu güzel olan, iyi kâtip; edebî kurallara göre yazı yazan, güzel üsluplu kâtip; bir

⁶ Hasan Gültekin, *Türk Edebiyatında İnşâ Tarihi Gelişim-Kuram-Sözlük ve Münşeât-ı koca Râgıb Paşa*, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara 2015.

⁷ Halil İbrahim Haksever, *Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisi'nin Münşeâtı*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya 1995, s.4.

⁸ Mertol Tulum, “*Osmanlı Türkçesi Büyük El Sözlüğü*”, İstanbul: Kapı Yay., 2013, s.620.

konuyu düzyazıyla ustaca kaleme alan kimse, düzyazı ustası”⁹ gibi anlamlarda kullanılmaktadır.

Münşîlerin, nesri en güzel şekilde yazabilen sanatkârlar olduğu ve bir münşînin en belirgin özelliğinin güzel yazı yazmak olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca münşîlerin çeşitli ilim dallarına da iyi derecede vakıf olmaları gerektiği, Arapça ve Farsçaya son derece hâkim, söz sanatlarını en başarılı şekilde kullanabilen, ayet ve hadis konusunda iyi derecede bilgisi olan kimseler olmaları gerektiği de ifade edilmiştir.¹⁰

Pek çok kaynakta münşîler dört gruba ayrılmaktadır. Arapça ve Farsça ile me’ânî, bedî’, beyan vs edebî ilimleri bilen, belâgat ve fesahat kitaplarını çok incelemiş olan, hafızası ayetler, hadisler ve hikmetli mesellerle dolu olup galat tabirleri kullanmayanlara hakiki münşî denmektedir. Bunlar birinci grup münşîlerdir. İkinci grup münşîler, inşâ kudretine sahip olmamakla beraber belâgat sahiplerinin terkiplerini zabt u rabt edebilenlerdir. Üçüncü gruptakilerin, büleganın fıkralarını cem’ edip aralarında irtibat kurdukları hâlde lafzın akıcılığını sağlamaya kudretleri yoktur. Sonuncular ise bülega fıkralarını rabtedemedikleri hâlde ettiklerini zannedenlerdir.¹¹

Kısaca münşîler yazı yazma ve sanatlı üslup hususunda belirli özelliklere sahip olması gereken kişilerdir. Yani bir münşî cümle içi kafiyeye çok iyi derecede hâkim olmalı ve bunun yanında Arapça, Farsça ve Türkçeden meydana gelen tamlamaları süslü ve ağdalı olarak muntazam bir şekilde kullanabilmelidir. Gerçek anlamda münşî olan kimseler estetik şekilde yazılar kaleme alan değil nesre önemli ölçüde vakıf olan ve yazılarında da bunu en farklı ve en güzel şekilde ifade ederek kelimeleri başarılı bir şekilde kullanan kişilerdir.

Sözlükte düz yazı, nesir anlamındaki inşâ masdarından türeyen münşeât kelimesi; münşî adı verilen, devlet teşkilatı bünyesindeki divan, kalem ve ketebe gibi resmî dairelerde çalışan nişancı, tevkî yahut kâtiplerin yazdığı çoğu musanna resmî

⁹ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, 29. Baskı, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2012, s.965; Mehmet Kanar, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü* C.1, Say Yayınları, İstanbul 2009, s.2594.

¹⁰ Halil İbrahim Haksever, *Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisi’nin Münşeâtı*, s.15.

¹¹ Halil İbrahim Haksever, *Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisi’nin Münşeâtı*, ss.13-14.

yazılarda mektuplar yanında şair ve edebiyatçıların kaleme aldığı her çeşit sanatlı düz yazıya ve bu yazıların toplandığı kitaplara ad olmuştur.¹²

Sözlüklerde münşeât kelimesi “müsvedde ve inşâ ettikleri kâğıt ve yelkeni açılmış gemi”¹³ anlamlarına da gelmektedir.

Münşeât kelimesi Kur’ân-ı Kerim’de de “gemi” anlamıyla geçmektedir.¹⁴

Münşeât, edebiyat değeri taşıyan nesirlerin toplandığı eserlere denir. Metinlerde çeşitli konularla ilgili mensur yazılar, sanatla ilgili yorumlar ve mektuplar toplanmıştır.¹⁵

İnşâ kelimesinden türeyen münşeât, inşâ ilminin kaidelerine uygun olarak kaleme alınan metinlerdir. Bu metinler, inşâ ilminde uyulması gereken belirli başlı konular ile ilgili bilgiler vererek bu tarz yazıların nasıl yazılacağını öğretmek amacıyla didaktik bir mahiyet de taşımaktadırlar. Bu didaktik münşeâtların dışında herhangi bir öğretici niteliği olmayan yalnızca süslü ve ağdalı bir üslup kullanarak güzel ve sanatlı metinler vücuda getirmek maksadıyla kaleme alınan münşeâtlar da vardır.

Klasik edebiyatımız içerisinde nazım kadar nesirinde önemli olduğu kaleme alınan mensur eserlerden anlaşılmaktadır. Bu edebiyat içerisinde nesir türünün en kıymetli ve en güzel örneklerine münşeât metinlerinde rastlanmaktadır. Güzel nesir yazma fikrinin oluşmasıyla birlikte inşâ yazma geleneği doğmuş olup bu gelenek en başlarda yalnızca süslü ve sanatkârane bir üslupla nasıl güzel nesir yazısının yazılabileceğini gösteren öğretici bir mahiyette iken daha sonra inşânın gelişimiyle beraber muhtevası çeşitlenerek sanat yapma amacı ağır basmıştır.

Münşeât mecmuaları sanatlı nesirin en güzel örneklerinin görüldüğü ve bunu yazabilmenin yollarının öğretildiği eserler olup, bu eserlerde birçok kez resmî ve şahsî yazışma örneklerini gördüğümüz gibi bazen de tarihi, dini, edebî makaleler, kıymetli nazım parçaları ve diğer pek çok faydalı bilgiye de rastlayabiliriz. Münşeât

¹² Mustafa İsmet Uzun, “Münşeât” *TDV İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 2006, C.32, s.18.

¹³ Lisânü’l-Arap, C.1, Beyrut, 1990, s.170.

¹⁴ Rahman,55/24. “Denizde yüce dağlar gibi yükselen gemiler de onundur”.

¹⁵ Kânî Ebu Bekir, Hirre-nâme, Büyük Türk Klâsikleri, C.7, İstanbul 1985, s.254.

eserleri, Türk edebiyatında divanlar kadar itibar görüp müelliflerinin şairler ile bir tutulduğu kitaplardır.¹⁶

Klasik edebiyatımız ortaya çıktığı günden bu yana nazımda; klasik anlayış, sebk-i hindi üslubu, Türkî-i basit akımı, hikemi anlayış, tasavvuf gibi birçok değişiklik geçirmiştir. Ancak söz konusu nesir olduğu zaman ve nesir yazılarının en önemli türlerinden biri olan münşeâtı düşündüğümüzde durum tamamen farklıdır. Çünkü münşeâtların kaleme alınan ilk örneklerinden bu yana belirli kurallar çerçevesinde birbirine oldukça benzerlik gösteren eserlerin kaleme alındığı görülmektedir.

Münşeât, sözün en güzel ve en sanatkârane şekilde ifade edilmesinin öğretildiği bir türdür. Bu tarz yazıların kendine has kuralları olduğu ve münşîlerin de bu kurallara uyma zorunluluğundan dolayı inşâ ilminde başından beri geçerli olan kaidelere sadık kalındığı ve bu kaidelerin muhafaza edildiği görülmektedir.

Münşeât metinleri içerisinde çeşitli maksatlarla kaleme alınan mektuplar bazen yazan kişiler tarafından bazen de başkaları tarafından toplanmış inşâ metinlerinden meydana gelmektedir. Tanınmış şairler, dostlarına veya devlet adamlarına yazmış oldukları mektuplarının suretlerini çoğu zaman bizzat kendileri bir araya getirmişlerdir, fakat yazdığı mektupları bir mecmua halinde bir araya getirmeyen şairlerin mektupları bazen başkaları tarafından bir devlet büyüğünün isteği ile bazen de müstensihler veya şairlerin dostları tarafından bir araya getirilmiştir.¹⁷

Klasik Türk edebiyatı içerisinde kaleme alınan münşeâtlara bakıldığı zaman üslupların, mektuplara giriş ve bitiş cümlelerinin dahi aynı kalıp ifadeler çerçevesinde, birbirine oldukça benzerlik gösteren eserler olduğu görülmektedir. Bunun yanında mektupların muhtevalarının ve kaleme alınma maksatlarının birbirini tekrar eden “tebrik mektubu, teşekkür mektubu, dua mektubu, muhabbet mektubu, tavsiye mektubu, istek mektubu” gibi türler olduğu görülmektedir.

Münşeâtlar içerisinde yazılan mektuplar kaleme alınış maksatlarına göre başlıklar altında toplanmaktadır. Bu doğrultuda da klasik Türk edebiyatında mektup yazma geleneğinde mektup türleri ortaya çıkmıştır. Mesela karşı taraftan görülen bir iyilik neticesinde kaleme alınmış mektuplar genellikle teşekkür mektubu mahiyeti

¹⁶ Halil İbrahim Haksever, Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisi'nin Münşeâtı, s.16.

¹⁷ Hasan Gültekin, *Türk Edebiyatında İnşâ, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı*, s.249.

taşımakta, yine yeni bir makam veyahut göreve getirilen bir kimseyi kutlamak maksadıyla yazılmış olanlar tebrik mektupları vardır. İşinde iyi olduğu düşünülen bir kimsenin belirli bir makamdaki başka bir kimseye önermek maksadıyla yazılmış olanlar tavsiye mektubu, belirli bir konuda bir isteği ifade etmek maksadıyla yazılanlar ise rica mektubu mahiyeti taşımaktadır.

Genellikle mektupların bir araya getirilmesiyle oluşan münşeâtlar, klasik edebiyat da birçok kıymetli şair ve yazarlarımız tarafından kaleme alınmıştır. Münşeât mecmuaları, sayıları gittikçe artış göstererek XVI. asırda 38, XVII. asırda 55, XVIII. asırda 77, XIX. asırda 51 münşeât kaleme alınmıştır. XVI. yüzyılda kaleme alınan en ünlü münşeât Feridun Bey'in *Münşeâtü's-Selâtîn* adlı eseridir. Bunun yanında aynı yüzyıl içerisinde Lâmiî Çelebi'nin *Münşeât-ı Lami'î* ve *Münşeât-ı Kınalı-zâde Ali Efendi* adlı eserler meşhurdur. XVII. yüzyıl münşeâtlarına geldiğimizde ise Nabî, Veysî, Nergisî gibi ünlü şair ve yazarlar karşımıza çıkmaktadır. Bunlar arasında en çok *Münşeât-ı Nabî*, *Münşeât-ı Veysî* ve *Münşeât-ı Nergisî* adlı eserler bilinmektedir. XVIII. yüzyılda en bilinen eser ise *Münşeât-ı Kanî*'dir. Bunun yanında *Münşeât-ı Koca Râgıb Paşa* adlı eser de bilinmektedir.¹⁸

XIX. yüzyılda Tanzimat dönemiyle birlikte birçok alanda kendini gösteren yenilikler edebiyat alanında da hissedilmiştir. Bu yüzyılda kaleme alınan münşeâtlarda XVII. ve XVIII. yüzyıllarda yazılanlara göre daha sade ve anlaşılır bir dil kullanığı görülmektedir. Bunun yanında bu yüzyıldaki münşeâtlarda kimisi mekteplerde okutulmak üzere, kimisi kitabete başlayacak olanlara faydalı olmak düşüncesiyle teorik inşâ bilgisinin yanında uygulamada kullanılacak örneklerin bulunduğu ve ağırlıklı olarak didaktik düşünce ön plandadır.¹⁹ XIX. yüzyıl münşeâtlarından *Münşeât-ı Hayret*, *Münşeât-ı Enverî*, *Münşeât-ı Âsım*, *Münşeât-ı Hacı Râsim*, *Münşeât-ı Ebu Bekr Rif'at*, *Dîvânü'l-İnşâ*, *Münşeât-ı Es'ad*, *Münşeât-ı Celâleddîn*, *Münşeât-ı Celâl* gibi eserler ünlüdür.²⁰

Ayrıca münşeât mecmuaları konularına göre sınıflandırılmaktadır.²¹ Bu sınıflandırmaya göre:

¹⁸ Hasan Gültekin, *Türk Edebiyatında İnşâ*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, ss.98-99.

¹⁹ Halil İbrahim Haksever, *Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisî'nin Münşeâtı*, s.155.

²⁰ Hasan Gültekin, *Türk Edebiyatında İnşâ*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, s.168.

²¹ Agah Sırrı Leved, *Türk Edebiyatı Tarihi*, C.1, Ankara 1989, ss.113-114.

1. Resmî yazıların toplandığı mecmualar: Yahya b. Mehmet Kâtib, Menâhicü'l-inşâ; Feridun Bey, Münşeâtü's-selâtin gibi farklı asırlarda yazılmış birçok münşeât bu gruptadır.

2. Sadece bir şairin mektuplarının toplanmış olduğu mecmualar: Lâmiî, Şeyhü'l-İslâm Ebusuud, Gelibolulu Alî, Nâbî, Ali Şir Nevâî gibi birçok şairin kaleme aldığı münşeâtlar bu türdendir.

3. Münşeât ya da mecmuâ adı altında ‘‘ümerâ, hükemâ, havâtin, sadaât, şuarâ, ulemâ, kuzât, meşâyih, vüzerâ için yazılacak yazılar başlıkları, hâtimleri, bu yazılara uygun düşecek cümleler ve örnekler veren eserler; Nâbî, Râzi, Râşid, Fasîh Ahmed Dede'nin münşeâtları bu türdendir.

4. Farklı şairlerin kaleme aldığı mecmualarının bir araya getirilmesi suretiyle oluşturulan mecmualar: Okçuzâde, Nergisî, Şerif, Sabri, Veysî gibi şairlerin münşeâtları bu gruba girmektedir.

Yukarıda yapılan gruplandırmadan da anlaşılacağı üzere münşeât mecmualarının büyük bir kısmının, resmî ve özel mektupların bir araya getirildiği eserlerden oluştuğu görülmektedir. Münşeâtlar, yazıldıkları dönemle ilgili sosyal, siyasi, tarihi ve kültürel birçok alanda bilgi sunmasından dolayı kıymetli eserlerdir. Münşeâtlardaki mektuplar, o dönemde yaşayan insanların ilgi duydukları alanları, kültürel birikimlerini ve makamlarının hangisinin hangisinden üstün olduğunu dahi anlamamıza imkân sağlamaktadırlar.

Ayrıca münşeâtlarda devletin adlî veya idarî makamında görev alan kimseler kaleme aldıkları mektuplarda, görevde buldukları şehrin durumunu ve o şehirdeki sorunları ifade etmektedirler. Bundan dolayı devletlerarası yazılan mektuplar dahi inşâ değeri taşımaktadır ve bu mektuplardaki bilgiler tarihi anlamda da önem teşkil etmektedir. Bunun yanında mektuplar, kişilerin özel iletişim araçları olduğu için bizlere ilk ağızdan, doğru bilgiler sunar. Mektupların bir araya getirilmesiyle meydana gelen münşeât mecmuaları da Tanzimat edebiyatına kadar divan şiiriyle birlikte var olmuş ve yine divan şiiriyle birlikte ömrünü tamamlamıştır.

3. SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ ESAD EFENDİ 3301'DEKİ İNŞÂ METİNLERİ

3.1. Eserin Tavsifi

Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301'de kayıtlı olan münşeât metni toplam 137 varaktan oluşmaktadır. Tezimizde yalnızca 1. varaktann 97. varağa kadar olan inşâ metinleri üzerine çalışılmıştır. 97. varaktan 137. varağa kadar olan kısımda ise Arapça Farsça olarak kaleme alınmış, farklı meslek gruplarına yazılmış beyitler, yazışmalarda dikkat edilecek hususlarla ilgili notlar, Arapça Farsça mektuplarda kullanılacak mektuba giriş beyitleri, mektup gönderme yöntemleri ile ilgili metinler vardır. Yine bunların dışında inşâ yazılarında dikkate alınması gereken uyarı bilgileri, değişik makamlardaki kimselere yapılacak dualar ve inşâ kaleme alacak olan kişiler için dualar, mektup bölümleri, kalıp ifadelerle ilgili örnek cümleler listesi verilmiştir. Yazma eserin sonunda da rakamlar ve birkaç toplama çıkarma işlemi yapılmıştır. Biz bu kısmı çeviriye dâhil etmeyerek yalnızca ilk 97 varaktaki inşâ metinlerini ele aldık.

Eserde her on sayfada bir varakların sol tarafında sayfa numarası verilmiştir. Ayrıca birinci varağın ilk sayfası ve son iki varağın 3 sayfası boş bırakılmıştır. Her sayfa kırmızı cetvellerle sınırlandırılmıştır. Eserin fiziksel niteliği ise 21st.; 210*135, 145*73 mm'dir. Eserde toplam 230 adet mektup bulunmaktadır ve mektuplar bu kırmızı çerçeveler içerisinde her biri 21 satır olmak üzere ta'lik yazı ile kaleme alınmıştır. Mektupların başlıkları kırmızı renkte yazılmıştır ve yine mektuplar içerisinde geçen beyit ve mısraların yalnızca başlığı kırmızı renkte مصراع, نظم, بيت gibi şekillerde yazılmıştır. Ayrıca bu beyitleri ayırmak için bazen kırmızı renkle nokta bazen de yine kırmızı renkle mim harfi yazılmıştır.

Eserde tamamı ilk kırk varak içerisinde bulunan toplam otuz bir varakta derkenâr bölümlerinde kaleme alınmış inşâ metinleri bulunmaktadır. Bu inşâ metinlerinin başlıkları da yine kırmızı renkte eski harfle yazılmış olup bazılarında mektuplar içerisinde geçen kelimelerinin anlamı verilmiş, bazıları birkaç farklı isme ait yarım kalmış mektup şeklinde inşâ metinleri ve birkaçı da tamamen Arapça Farsçadan oluşan metinlerdir. Ayrıca derkenâr kısımlarında kaleme alınmış olan bu inşâ metinlerinin satır sayısı 8-11 satır arasında değişmektedir. Mektupların hiçbirinde tarih kaydı yoktur.

3.2. Dil ve Üslup Özellikleri

İnşâ metinlerinin tamamında teşbih, mecaz, istiare ve secilerle dolu süslü nesir ile yazılmış cümle yapısı görülmektedir. Çevirdiğimiz kısımda bulunan 230 adet mektupta Türkçe kelimelerin çok kısıtlı sayıda kullanıldığı, buna karşın Arapça Farsça kelime ve terkiplerle yüklü bir Osmanlı Türkçesi hakimdir.

Mektupların çok büyük bir kısmı şeyhülislam, müftü, kazasker, vezir gibi devletin adli/idarî makamlarında bulunan kimseler için kaleme alınmıştır. Buna bağlı olarak mektuplardaki muhatap yüksek kültür seviyesinde bulunan bir kimse olduğu için duygu ve düşünceler son derece süslü ve ağdalı bir dille ifade edilmiştir. Bu üslup, münşeât yazma geleneği içerisinde sıklıkla rastlanan bir durumdur. Önemli bir mevkiide bulunan kimselere yazılan mektuplarda cümlelerin çok daha uzun ve oldukça sanatlı şekilde kullanıldığı görülmektedir.

Münşeât metni içerisinde kullanılan süslü ve ağdalı dilin yanında üslubun son derece kusursuz olduğu görülmektedir. Mektuplarda ifade edilmek istenen duygu ve düşüncelerin dolaylı yoldan, sanatkârane bir üslupla ifade edildiği görülmektedir.

Mektuplar içerisinde kullanılan süslü dilin yanında Türkçe kelime ve unsurlar da göze çarpmaktadır. Türkçe unsurların Arapça Farsça unsurlara nazaran oldukça kısıtlı sayıda olduğu görülmektedir. Bunun yanında Türkçe unsurların genellikle cümle sonlarında fiilerin çekimlenmiş halleri, sıfat, zarf, edat gibi unsurlardan meydana geldiği görülmektedir. Mesela “-ol” fiili münşeât metni içerisinde; olup, olunmuşdur, oldukda, olmakdur, olmayup, olunmadığındandır, olmamışdur, olmuşamdur, olalar, olunmuşidi, olmadan olmayalar, olunur şeklinde geçmektedir. Bunun yanında “-kıl” fiilinin de farklı çekimlenmiş halleri geçmektedir; “kılınmak, kılınur, kılınmışdur, kılınmak, kılındığı, kılınup, kılınmakda, kılınmak, kılınmışdur, kılınmakdan”. Yine bir başka fiil çekimi “-eyle” ise “eyleye, eyledi, eyledükden, eyleyüp, eylediği, eylemişsiz” gibi çekimlerde, “-et” fiili “itmek, idüp, etmişlerdür, itdükde, itmişdür, iden, itmezsiz, itdükçe, itdigi, itmemekle, itmeleriyle, itmede, itdigüm”. Bunların dışında birkaç yerde “-gör” fiiline “görünüp, görülürse”, “-buyur” fiili “buyurmaları, buyurulmak, buyurulup, buyurmayup, buyurulmuş, buyurdılar, buyurulmagla, buyurmaları” ve “-bul” fiili birkaç yerde “bulmak, bulup, bulunmagile”, “-ver” fiilinin ise “virilmişdür, virildükte” şeklinde az da olsa kullanıldığı görülmektedir.

Mektuplarda genellikle cümle sonlarında kullanılmış olan Türkçe çekimli fiilerin yanında bazı Türkçe sıfatlara da yer verilmiştir: Metinde; “Semahatli sultanum, semahatlü efendim, inayetlü sultanım, şefkatlü efendimüz, hoş-aheng dualar, devletlü efendim, saf saf hücum, yegan yegan selâm, yeni dünya, menfaatlü efendim” gibi örnekler karşımıza çıkmaktadır.

Bunların yanında mektuplar içerisinde ağırlıklı olarak Arapça ve Farsça sayı sıfatları kullanılsa da bazı yerlerde Türkçe sayı sıfatlarına da rastlanmaktadır: “bir zaman-ı hayret-fermâ”(2a), “bir mertebede memnun u maḥfûz olunmuşdur”(6b), “bir kaç beyit ile keyfiyyet-i ḥâli i’lâya”(9a), “bir miḳdâr cerāye içün”(12b), “on sekizinci sebt günü”(16b), “üç seneden müteceviz”(17b), “toksan sekiz senesinde”(18b), “bir buçuk saḥîfesi beyâz kalmış”(19a), “reng-â-reng-i medâyiḥden iki şaḥîfedür”(23b), “yigirmi otuz miḳdârı eskileri”(26b), “bir taraftan ‘adem-i iḳtidâr”(41a), “bir kaç gündür ki”(47b), “riḳḳat ü ḥâl iḳtizâsıyla birkaç gün”(56b), “ile on yedibuçuk aḳçe vazîfe-i merâḥim-i şehriyârîden”(77b), “zi’l-ka‘deti’ş-şerîfenüñ on sekizinci günü”(96a).

Mektuplarda Türkçe sıfat filler de kullanılmıştır. Bunlar: “olan, oldukça, çekülen, buyurduklarınun, olmuş, düşdükçe, kılınmış, etmişler, gördüğüm, itdükte, kılındukdan, itdügi, yazdıkları, olunan, idecek, bulmuşdur, sürdükten, virmiş, itmişdük, eyledükde, didükte, çekdük, bulan, geldükde” gibi örneklere mektuplar içerisinde tesadüf edilmektedir.

Yine Türkçe zarf fillerden “olup, görünüp, olmagın, olmayup, buyurulup, idüp, kılunup, görülmeyüp, eyleyüp, itmegin, virüp, gelüp, eylemegin, olunmasın, buyurup, itmeyüp, getirmeyüp, gösterüp” şeklinde kullanımlar vardır.

Bunların dışında mektuplar içerisinde Türkçe zaman zarflarından “henüz, sonra, şimdi, nice, berü, halen” gibi zarflara da nadiren de olsa rastlanmaktadır.

Türkçe ve Türkçelemiş bazı edatlara da mektuplar içerisinde tesadüf edilmektedir. Bunlardan bazıları: “lakin, deḡül, gibi, yoksa, ama, yani, eḡerçi, üzre, deyü, elbette, dek” gibi edatlardır.

İnşâ metinlerinde herhangi bir deyim veya atasözü geçmemektedir. Buna karşın yalnızca birkaç mektupta Araf suresi, Yasin suresi, Bakara suresinden kısa kısa ayetler verilmiştir. Bunun yanında mektuplarda Arapça Farsça Türkçe

manzumeler kaleme alınmıştır. Manzumelerden Arapça Farsça olanlar eski harflle verilmiş, Türkçe yazılanlar ise latin harfli ve italik yazıyla verilmiştir.

3.2.1. Manzumeler

Mektuplar içerisinde Arapça Farsça ve Türkçe olarak yazılmış bazı mısra, beyit ve kıtalar vardır. Bunların bazıları mektupların başında bazıları da mektupların içerisinde veya sonunda verilmiştir. Bu manzumeler ağırlıklı olarak Arapça Farsça'dır ve Türkçe manzumeler Arapça Farsça manzumelere nazaran hayli kısıtlı sayıdadır.

Mektuplarda geçen manzumelerin genellikle yazı muhtevasına uygun ve konu ile mütenasip olarak yazarın duygu ve düşüncelerini pekiştirmek maksadıyla kaleme alındığı görülmektedir.

Manzumelerin büyük bir kısmı nesirle bütünleşen bir şekilde yazılmıştır. Bu manzumeler bazen mısra başlarındaki kırmızı renkle yazılan “beyit, mısra, kıt'a, nazm” ibarelerinden bazen de “ع” harfinden anlaşılmaktadır. Ayrıca tıpkı mektupların büyük bir kısmının kim tarafından yazıldığı bilinmediği gibi manzumelerin de şairleri yazılı değildir.

Manzumelerin konusu mektubun kaleme alınma maksadına göre değişkenlik göstermektedir. Mesela bir mektup, makamında yükselme gibi bir rütbe istemek maksadıyla kaleme alınmış ise manzume bu konuyla ilgilidir. Veya mektup bir kimseyi övmek, karşı tarafa duyulan sevgi ve muhabbeti ifade etmek maksadıyla kaleme alınmış ise içerisindeki manzumede de mektubun genelinde olduğu gibi yine o kişinin erdem ve faziletinden, güzel ahlakından, saygınlığından bahsedilerek övüldüğü görülmektedir.

Çalışmamızda münşeât metni içerisinde geçen Arapça Farsça manzumeler eski harflerle, Türkçe manzumeler ise latin harfleriyle verilmiştir. Bu manzumelerde kullanılan dilin genellikle daha sade olduğu görülmektedir. Mesela, isim zikredilmeyen bir mektupta öncelikle karşı tarafa olan bağlılık ifade edilerek kendisine Şam rütbesi verilmesi hususunda ricacı olunmuştur. Mektup, Türkçe kaleme alınan, övgü ve dua ifadeleriyle yüklü bir manzume ile başlamıştır:

Ey mecma‘-ı fezâyl ü ey menba‘-ı kerem

Hemvâre ‘ömr ü devletüñ itsün Hudâ ziyâd

Şâyeste-i nigāhuñ idüp ‘arz-ı hālını

Lütfuñla eyle fāyız-i nā-kāmı ber-murād (2b)

Yine aynı mektup içerisinde “kıt’a li-münşi’ihī” ifadesinden sonra yetkili makamdan Şam ile ilgili bir görev talep edilmektedir. Arzu edilen bu görev için bir diğer Türkçe manzume kaleme alınmış ve amaç burada da doğrudan ifade edilmiştir.

Şām-ı āmālümü pür-nūr eyle

Pāye-i şām ile mesrūr eyle

Dest-i mi‘mār-ı keremle lütf it

Dil-i vīrānumı ma‘mūr eyle (2b)

Veziriazam Kara Hüseyin Paşa tarafından Bursa’daki şeyhülislama yazılan ve kendisine ulaştırılan bir haberdan dolayı teşekkür edilen mektubun içerisinde; “şafā-yı hātīrum oldur seni şafāda görem”(11b) şeklinde bir mısra kaleme alınmıştır.

Devletin yüksek bir makamında bulunan kimseden bir hususta ricacı olmak amacıyla yazılan mektupta Türkçe beyit kaleme alınmıştır;

Mir’āt-ı Sikender gibidür tab‘-ı laṭifüñ

Bākī ne diyem k’olmaya ma‘lüm-ı şerifüñ (15b)

Fasih Dede Mevlevi’’ başlığı ile kaleme alınan sevgi ve muhabbet mektubunda ise Türkçe bir mısra kaleme alınmıştır;

Oldı mektüb-ı muḥabbet ‘aceyle inşā’ (20b)

Adı zikredilmeyen bir şeyhülislamın kendisine ve bulunduğu makama övgülerle yazılan bir diğer mektuptaki manzume de şudur:

Ben du‘ā eyleyicek devletüñe Rūḥu’l-emīn

Sıdkıla küngüre-i ‘arşdan diye āmīn (29a)

İçinde bulunulan kötü halden şikâyet edip yakınmak amacıyla kaleme alınan mektupta ise yine mektubun içeriğiyle paralel olan Türkçe manzumeler kaleme alınmıştır;

Nice takrīr ideyim ḥālümü sulṭānum kim

Ġam-ı māziyi ḳomaz dilde ğam-ı müstaḳbel (41a)

Aynı mektubun devamında iki yerde daha Türkçe manzume kaleme alınmıştır. Bunlardan biri;

Bu vaz‘-ı nā-pesendüñ rüzgār eyler mükāfātın

Muqaddem itdiği küstāhlık ma‘zūr olur bir gün (41b)

Diğer mısra ise;

Dil-periṣān olanuñ fikri de çendān olmaz

Āb cünbān olıcağ ‘aksi nümāyān olmaz (41b)

Nābî Efendi için kaleme alınan oldukça uzun ve nükteli mektup içerisindeki manzumede,

Bülendî merhemüñ keyfiyyeti ey yār-ı bî-pervā

Bu merhemden yine ol zaḥma kā’ildür dil-i şeydā (89a)

Kaleme alınan bu manzumelerden de anlaşıldığı üzere münşeât metni içerisinde yazılmış olan Türkçe manzumelerin tıpkı Arapça Farsça manzumelerde olduğu gibi mektubun kaleme alınma maksadına göre çeşitlilik gösterdiği görülmektedir.

3.2.2. Kalıplaşmış İfadeler ve Dua İbareleri

Mektupların giriş bölümünün hemen hemen birbirinin aynı olan kalıp ifadelerle kaleme alındığı görülmektedir. Bu ifadelerin hemen hepsi karşı tarafa duyulan saygıyı ve hürmeti göstermek amacıyla yazılmış övgü ve hitap ifadeleridir.

Mektupların neredeyse tamamına “sā’adetlü, semāḥatlü, ‘ināyetlü, mekremetlü, fesāḥatlü, belāğatlü, himmetlü, ‘āṭıfetlü, devletlü, merḥametlü, kerāmetlü, ‘ināyetlü, re’fetlü, meveddetlü, fazīletlü, ‘izzetlü” gibi hitap kelimeleriyle başlanmıştır.

“Sā’adetlü semāḥatlü ‘ināyetlü et-ṭavdü’l-eşem ve’l-baḥru’l ḥaşam sultānum ḥazretleri” (2a)

“Semāḥatlü sa‘adetlü ‘āṭıfetlü zu‘afā vü bî-kesāne merḥametlü veliyyü’n-ni‘am efendim” (7a)

“Fazīletlü semāḥatlü sultānum ḥazretlerinüñ” (19b)

“‘İzzetlü fazīletlü ref’etlü efendi ḥazretlerinüñ” (25b)

“Sa‘adetlü meveddetlü mekremetlü semāḥatlü vezīr-i ‘ālī-şān ḥazretleri” (32b)

“Devletlü mekremetlü semâhatlü sa‘âdetlü ‘âlî-himmetlü celiyyü’l-kerem sultānum hazretleri” (33a)

“Semâhatlü sa‘âdetlü ‘âtıfetlü mekremetlü celiyyü’l-himem efendim sultānum hazretleri” (34a)

“Devletlü feşâhatlü belâğatlü sa‘âdetlü efendim sultānum hazretleri” (38b)

“Kerâmetlü semâhatlü mekremetlü meveddetlü hazretleri” (43a)

“Devletlü sa‘âdetlü mekremetlü oğlum paşa-yı mükerrrem celîlü’ş-şān hazretleri” (52b)

“Fazîletlü semâhatlü meveddetlü mekremetlü efendi hazretleri” (66a)

“Sa‘âdetlü semâhatlü mekremetlü oğlum efendi hazretleri” (70a)

“Devletlü merhametlü efendim sultānum tale bekhühü hazretleri” (88a)

“Semâhatlü sa‘âdetlü ‘âtıfetlü qarındaş-ı ekremüm pâşâ-yı celîlü’ş-şān hazretleri” (96b)

Bu kalıplaşmış ifadeler dışında yalnızca birkaç mektup doğrudan Arapça Farsça dualar ile başlamış olup yine bunların dışındaki birkaç mektupta da süslü ve sanatlı ibareler ile giriş yapıldığı görülmektedir.

“Hazretlerinüñ rumüz-şinās-ı feylesof-istînās müşkil-güşâ-yı halâl-terkîb” (4a)

“Bu gül-gün-ı ferş-i muhabbetde nesîm-i çemen-pîrâ-yı niyâzmendî sünbül-pâş-ı ‘ibâret olmağa bâ‘iş oldur ki” (4b)

“Arşa-i bârgâh-ı mecd ü iclâl ve sâha-i pâye[-i] dergâh-ı ‘izz ü iqbâllerine ki veche-i vücüh-ı erbâb-ı hâcât ve maṭmaḥ-ı enzâr-ı aşhâb-ı derecâtdur” (5a)

“Rüy-mâl-i şaff-ı ni‘âl-i meclis-i ‘âlî ‘adâlet-penâh-ı şadâret-destgâh-ı irtiyâbları ki” (5b)

“Hamden lillâhi Te‘âlâ âftâb-ı ‘âlem-tâb-ı mevhibe-i gaybî burcü’s-sa‘âde-i ‘inâyet-i Rabbâniden” (7b)

“Rüy-mâl-ı bârgâh-ı âstân-ı bülend-kehkeşân mânend-i kemâ-hüve’l-vâcib taḫdîm olunup” (13b)

“Hazretlerinüñ nâdî-i lütf-ı dil-pezir ve maḥfil-i şerîf-i İrem-nazîrleri şavb-ı bülend-evbine” (17a)

“melāz-ı hācetmendān olan āstān-ı sāmī mekān-ı veliyyü'n-ni‘am lā-zāle melce’ü'l-enām sāhasına”(25a)

“Pā-māl-i ūşbdīz-i reft ü rüb-ı hīdmet-i ‘ubūdiyyetleri oldıgum” (41a)

Münşeât metinleri içerisinde mektubun kaleme alındığı kişinin rütbesine, mevkiine göre değişkenlik gösterebilen bir üslupla sık sık dua edildiği görülmektedir. Bu durum mektubun muhatabının samimiyetine göre şekillenmektedir. Bir aile ferdi için yazılan mektuptaki dua ibareleri çok daha samimi bir üslupla kaleme alınmışken devletin yüksek bir makamında görev alan kimse kişi için yazılan mektuplarda çok daha resmi ve sanatlı bir üslup hissedilmektedir.

Mektuplarda kullanılan dua ibareleri mektupların bazen başında bazen de ortasında ve sonunda kullanılmıştır. Münşeât metninde kaleme alınan 230 mektupta hangi maksatla yazılmış olursa olsun hemen hepsinde dua ibarelerine yer verildiği görülmektedir. Mektuplar içerisinde ağırlıklı olarak Arapça ve Farsça’dan alınan kalıplaşmış dua ibarelerinin kullanılmasının yanında sayıca çok az da olsa bazı mektupların sonunda Türkçe dua ibarelerinin de kullanıldığı görülmektedir.

Mektuplarda ağırlıklı olarak kullanılan Arapça Farsça dua ibarelerinin birçoğu birbirinin tekrarı niteliğindedir. “Bākī sa‘ādet bād-ā-bād, Bākī der-mesned-i sa‘ādet dā’im bād, Bākī mesned-ārā-yı sa‘ādet ü iķbāl bād, Bākī sa‘ādet bād, Bākī der-mesned-i ‘izzet bād, Bākī gönçe-i murādāt şüküfte bād, Bākī der-mesned-i mühīm-sāz müstedām bād, Bākī hemvāre der-mesned-i ‘ātıfet dā’im bād, Bākī der-mesned-i fażīlet muħalled ü dā’im bād” gibi kalıplaşmış dua ifadeleri olduğu görülmektedir. Bu kalıp dualarda genel olarak mektubun yazıldığı kimsenin ömrünün ve makamının daim olması gibi dileklerde bulunulmuştur.

Bunların yanında:

Ebā Eyyüb adlı kasabaya tayin olmak isteęini ifade etmek için kaleme alınan mektubun sonunda ūşu dua edilmiştir:

“Hemvāre Cenāb-ı feyyāz-ı zıll-i zālīl hıyām-ı ‘izz-i sa‘ādetlerin mefāriķ-ı enām üzre ber-devām eyleye bi-mennihi ve keremihi Bākī gönçe-i imtiyāz küşāde bād.” (2b)

Bursa da şeriat makamındayken yanlış işler yapıldığı gerekçesiyle görevden alınan bir kimsenin şeyhülislam hazretlerine yazmış olduğu mektubun sonunda edilen dua ise:

“Bākī āftāb-ı devlet tābende bād.” (11a)

İstanbul kazasına gönderilme umuduyla kaleme alınan bir muhabbet mektubunun sonunda ise:

“Bākī ümmīd-ḥāh-ı iḳbāl ü sa‘ādet ziyād” (19a)

Manisa da İshak Paşa Medresesi’nde görev talep etmek amacıyla kaleme alınmış bir başka mektupta:

“Bākī der-bülend-eyvān müstedām bād.” (43b)

Selanik şehrinde şeriat makamında bulunan kimse için kaleme alınmış mektubun sonunda şu dua edilmiştir:

“Bākī hemīşe der-mesned-i ‘izz ü sa‘ādet bād bi-rabbi’l-‘ibād” (71b)

Arapça Farsça dua ibarelerinin yanında bazı mektuplar içerisinde Türkçe dua ifadelerine de rastlanmaktadır. Kullanılan bu Türkçe ifadeler de Arapça Farsça dua ibarelerinde olduğu gibi çeşitli kalıplaşmış ifadeler şeklinde kullanılmıştır. Örneğin “eyleye âmīn, olmadan olmayalar ḥālī, üzerine memdūd eyleye, zaferler müyesser ide âmīn, üzerinden dūr u zā’il eylemeye, dūr u mehcūr buyurmayalar, muvaffaḳun bi’l-ḥayr eyleye âmīn, muḳadder eyleye âmīn, āfiyet olalar, üzerimüzden dūr eylemeye” gibi kalıplaşmış ifadelerdir.

Önceden sadrazamlık görevinde bulunmuş ve daha sonra Halebü’s-şehbâ’da himaye edilen ismi zikredilmemiş bir vezir için kaleme alınmış mektubun sonunda Türkçe dua ibaresi geçmektedir:

“ḥūrşīd-i a’lām-nām cāh u celālleri tebāşīr-i sa‘ādetden tāli‘ ve evc-i raḳam-ı refī‘-i a’dā vü ma‘deletde raḥşende vü lāmi‘ olmadan olmayalar ḥālī” (55b)

Yine ismi verilmeyen ancak Mısır-ı Kahire eyaletinde görev yaptığı bilinen bir vezire duyulan sevgi ve hürmeti ifade etmek maksadıyla kaleme alınan mektupta:

“Dā’imā cevher-i vücūd-ı girān-māyeleri zīb-kerden-i zamān ve āşār-ı kilik-i dūrur-rīz-i fevā’id-feşānları sermāye-baḥş-ı muḥtācān-ı me‘ānī-i ‘irfān olmaḳdan ḥālī olmayalar”(65a)

Yeni bir göreve yükselmek, tayin olmak ricasıyla Darüssaade Ağası Alim Efendi'ye teşekkür etmek maksadıyla yazılan mektupta ise şu şekilde dua edilmiştir:

“sāye-i merḥamet ü şefkatlerin üzerimizden dūr ü zā'il eylemeye āmīn” (66a)

Kudüs-şerif kadısı için kaleme alınan kısa bir mektubun sonunda ise:

“umūrlarında mazḥar-ı tevfiḳ-ı Hudā-yı müte'âlde tūl-ı 'ömr ile mu'ammer olalar” (75a) şeklinde Türkçe dua ibarelerine tesadüf edilmektedir.

3.3. Muhteva

Münşeât mecmuaları, mektupların bir arada toplandığı eserlerdir. Üzerine çalıştığımız münşeât mecmuası içerisinde de aynı şekilde birden fazla kişiye ait olan toplam 230 adet mektup bulunmaktadır. Bu mektuplar devlet erkânı veya yakın dostlar olmak üzere birbirinden farklı her türlü makama ve kişiye yazılmış mektuplardır. Bunun yanında mektupların hemen hemen hepsinin kim tarafından yazıldığı ve ne zaman yazıldığı bilinmemektedir. Münşeâtlarda çoğunlukla mektupların yazılış tarihleri kayıtlı değildir ve istinsah edilirken mektupların tarihi dikkate alınmamıştır. Bu metinler müstensihler tarafından güzel yazı(inşâ) metni olarak düşünülmüş olmalı ki, tarihi değerini gösterecek ve günün tarihini gösterecek kayda rastlanmaz.

230 mektubun çok büyük bir kısmı kim tarafından yazıldığı ve kime yazıldığı bilinmeyen mektuplardır. Ayrıca 13 adette başlıksız mektup bulunmaktadır ve bu mektupların içerisinde de herhangi bir özel isim geçmemektedir. Eserde oldukça hacimli bir yere sahip olan bu isimsiz ve başlıksız mektupların çoğunda devletin belli makamında görev alan vezir, kadı, şeyhülislam gibi kimselerin bazen adı bazen de makamları geçmektedir. Bunun yanında birkaç mektup içerisinde yine özel ismi zikredilen yakın bir dostta yazılan mektuplar olduğu anlaşılmaktadır.

Mektuplarda şeyhülislam, kadı, vezir, müftü gibi devlet makamlarında görev alan kırktan fazla kişinin adı geçmektedir. Bu kimselerin ismi genellikle mektupların ortasında veya sonunda, nadir olarak da doğrudan başlıklarda verilmiştir.

Bazı mektuplar içerisinde hem şahıs ismi hem de adı geçen kimsenin bulunduğu makam verilmiştir. Mesela, Kâmî Efendi başlıklı bir mektupta “yâr-ı gâr-ı kadîm Ahmed Efendi” adı zikredilmiştir. İki ayrı mektupta “Veziriazam Kara Hüseyin Paşa” adı geçmektedir. Yine farklı farklı mektuplarda “Merhum

Şeyhülislam Muhammed Efendi, Bursa Kadısı Rıfka Efendi, Şeyhülislam Çelebi Efendi, Kapucubaşı Hüseyin Ağa, Şeyh Muhammed Efendi, Şeyh Mes'ud, Sultan Selim'in şeyhi Rızvânullâh Efendi, Anadolu Kazaskeri Muhammed Efendi, İrşev Kadısı Nevâzî Mustafa Efendi, Nakîp es-Seyyîd Mustafa Efendi, Humus Kadısı Muhammed Efendi, Antâkiye Müftüsü Ali Efendi, Muhafız Nasuh Paşa, Şeyh Muhammed Murâd Efendi, Merhum Zülfikar Paşa, Şeyh Osman, Medine-i Münevvere Kadısı Muhammed Efendi, Şeyh İsmâ'il Efendi, Hafız 'Abdullah Efendi, Şeyh Ali Efendi, Şeyh Salâhaddin" gibi kimselerin isimleri zikredilmiştir. Bu kişiler genellikle "şeyh, kadı, müftü, şeyhülislam, kazasker, veziriazam" gibi devletin çeşitli kademelerinde görevli kişilerdir.

Mektuplar içerisinde bazılarının ise yalnızca ismi zikredilmiştir. "Râşid Efendi, Alî Merhum, Tâcu'ddîn Efendi, 'Abdurrahmân Çelebî, Ubeydullâh Efendi, Ahmed Agâ, Fakir Muhiddîn, Muhammed Efendi, Abdullah Çelebi, Üsküdârî Efendi, Sa'id Efendi, Abdurrahmân Efendi, İbrahim Efendi, Medine-i Münevvere mücâvirlerinden Ahmed Efendi, İbrâhim Aga, es-Seyyîd Abdullah, Medine-i Münevvere havalisinde Hasan Agâ, el-hâc Halil Efendi, Ömer Efendi, Mahir Efendi, Tabanlı Hüseyin, Ömer Efendi, es-Seyyid Nureddin Efendi, Gurânî Ahmed Efendi, Zekeriyâ Efendi, Hacı Muhammed Halebî" mektuplarda adları geçen kişilerdir.

Bunların dışında bazı mektuplarda belirli bir yerde görev alan kimseden bahsederken onun yalnızca yaptığı iş söylenerek "falan kimesne, falan kimse, falan efendi" şeklinde geçmektedir. Mesela bir mektupta; "Sâbıkan müneccimbaşı olan falan efendi merhûmuñ" (46a) şeklinde müneccimbaşı olduğu belirtilmiş olsa da isim verilmemiştir. Bir başka mektupta "Üsküb kâdısı falân efendi" (80a) şeklinde yine bulunduğu görev verilmiş fakat özel isim zikredilmemiştir. Ayrıca isim veya herhangi bir makamdan söz edilmeyen bütün mektuplarda da sık sık "sultanım hazretleri" ifadesi geçmektedir.

Eserdeki 230 adet mektupta kırktan farklı şehir ismi geçmektedir. Bu şehir isimlerinden "Şam, Medine, Halep, Mısır, Bursa" gibi bazı adlar farklı mektuplar içerisinde sık sık geçerken bazı şehir isimleri ise yalnızca bir veyahut iki mektupta geçmektedir. Adı geçen bu şehirler genellikle orada görev alan bir kimseden bahsederken zikredilmiştir. Şehirler; "Ebâ Eyyub, Şam, Harem-i Muhterem, Irak u Sıfahân, Bursa, Halebü's-Şehba, İstanbul kazası, Arab u Acem, Nişâbur, Irak u Sıfahan, Erzurum, Geli kazası, Niğbolu, Zerzene kazası, Midilli ceziresi, Manisa,

Edirne, İrşeve, Medine-i Münevvere, Mısır, Trâblusu’ş-Şâm, Humus, Medine-i İzmir, Antâkiye, Medine-i Burusa, Nebî Yusuf kazası, Özi, Mahrusa-i Selânîk, Kandiye, Yenişehir-i Fener, Medine-i Dımaşki’ş-şâm, Medine-i Sofya, Mahrusa-i Sakız, Eyâlet-i Musul, Harşova, Cidde, Halep” gibi şehir isimlerine tesadüf edilmektedir.

Münşeât metnindeki 230 adet mektup, muhtevaları esas alınarak 6 ayrı başlıkta incelenmiştir. Birinci bölümde mektuplardan talep, istek ve rica niteliği taşıyanlar, ikinci bölümde, görülen bir iyilik neticesinde karşı tarafa duyulan minneti ifade etmek için yazılan teşekkür-nâmeler, üçüncü bölümde yeni bir göreve getirilen kimseleri tebrik, kutlama amacıyla yazılmış tehniyet-nâmeler, dördüncü bölümde sevgi ve samimiyet mektupları olan muhabbet-nâmeler, beşinci bölümde, bir görev veyahut makam için bir kimseyi önermek maksadıyla kaleme alınan tavsiye-nâmeler ve son olarak altıncı bölümde de özel bir ismin zikredildiği, başlıksız ya da sayıca az duâ-nâme, ubudiyet-nâme mahiyetinde olan çeşitli maksatlarla kaleme alınmış mektuplar verilmiştir.

3.3.1. Talep, İstek, Rica Mektupları

Münşeât metni içerisinde toplam 12 mektup bir istekte bulunmak maksadıyla kaleme alınan talep-nâme niteliği taşımaktadır. Bu mektupların başında, karşı tarafa övgü dolu ifadelerle iltifatlar edilerek arzu edilen husus dile getirilmiştir. Ayrıca mektupların sonunda talepte bulunulan kimseye karşı bağlılık dile getirilip kendisine ve bulunduğu makama dualar edilmiştir. Bunlar içerisinde, bir işin görülmesi için muhataptan aracı olması istenen şefaath-nâmeler de vardır.

Mektupların tamamının devletin belirli bir makamında görev alan bir kimsenin bazen yeni bir şehre bazen de bulunduğu görevden daha üst bir makama terfi etme arzusuyla kaleme alındığı görülmektedir. Mesela mektuplardan biri “Ebâ Eyyubî” kasabasına tayin olmak ricasıyla kaleme alınmıştır. Mektubun kim tarafından veyahut kime yazıldığı bilinmemektedir. Ayrıca Şam rütbesi talep etmek maksadıyla kaleme alınmış iki ayrı mektup bulunmaktadır. Bu mektuplardan ilkinin kime yazıldığı veyahut kim tarafından yazıldığı bilinmemektedir. Mektupta yalnızca “sultanım hazretleri” şeklinde hitap edilen kimseye olan bağlılık dile getirilmiş, ardından bu kişiden Şam şehrinde bir rütbe talep edilmiştir. Bu talep hem mektubun içerisinde hem de yine mektubun sonuna doğru bir manzumede tekrarlanmıştır.

İkinci mektup ise adı verilmeyen bir şeyhülislam için kaleme alınmış ve kendisinden Şam rütbesine tayin edilmesi hususunda ricacı olunmuştur. Mektup içerisinde “bu dā‘ī-i k̄adīm-i devām-cūyların hazīz-i h̄aksārīden evc-i ibtihāca terfī’ ile tekrīm buyurmaları derh̄āstedür.(4a)” cümlesiyle bu istek dile getirilmiştir.

Bunların dışında münşeât içerisinde Anadolu’da sadrazamlık yapan bir kimseye yazılan talep-nâme mahiyetinde bir mektup vardır. Mektup, Zerzene²² kazasına tayin olan kişi tarafından İstanbul’a daha yakın bir yerde görevlendirilme talebiyle yazılmıştır. Bu istek “İstanbul’a qarīb bir münāsib maħalle tebdīl buyurmalarıyla merķūm bendelerin mesrūr ve h̄ulūskārların fevka’l-melhūz memnūn buyurular. (38b)” şeklinde ifade edilmiştir.

Bir başka rica mektubu ise ‘Abdurrahman Efendi adlı kişiye yazılmış olup Manisa’da İshak Çelebi Medresesi talebiyle kaleme alınmıştır.

Münşeât metninde bulunan rica mektuplarının hemen hepsinde yukarıda geçen örneklerden de anlaşılacağı üzere belli bir makam, rütbe talepleri belirtilmiştir.

Münşeât metninde yer alan şefaât mektuplarında öncelikle karşı tarafa övgü ifadeleriyle söze başlanmış ardından yaşanan zorluklar, kötü talih gibi hususlar ve bunların doğurduğu sıkıntılar ifade edilmiştir. Mektupların sonunda da karşı taraftan bir iş için aracılık yapılması talep edilerek, o kimsenin hem şahsına hem de makamına iyi dileklerde bulunmaktadır.

Bir diğer mektup, es-Seyyid Abdullah adlı kimseye yazılmış şefaât-nâmedir. Mektupta Seyyid Abdullah’ın daima duacısı olduğu ve kendisine olan bağlılık ifade edilmiştir. Ayrıca “Haķ celle ve ‘alā şāye-i sa‘ādetlerin üzerümüzden zā’il eylemeye” (34a) şeklinde cümlelere yer verilerek karşı taraftan inayet ve duaları arzu edilmiştir.

Mektuplardan biri, daha önceden işlenmiş bir kabahatin affedilmesi için kaleme alınmıştır. Mektubun kim tarafından ve kime yazıldığı bilinmemekle birlikte yalnızca “evliyâ-yı ni’am efendilerimiz” şeklinde hitap edilen kimselerden istekte bulunduğu anlaşılmaktadır. Mektupta önceden işlenmiş kabahatten duyulan mahcubiyet dile getirilip mektubun muhatabından kendisine merhamet edilmesi istenmiştir. Bu istek; “evliyâ-yı ni’am efendilerimiz h̄azarātınıñ sūnūh-ı ‘avāṭıf-ı

²²Günümüzdeki Bartın şehridir.

rahm ü şefkatlerine ihtiyâcumuz şad çendân olmağla tevessül ü istiğâşeye ictirâ olundu” (36a) şeklinde ifade edilmiştir.

Münşeât metni içerisinde 45a-46a varağı arasında üç ayrı istişfâ’ mektubu kaleme alınmıştır. Mektuplardan ilki Anadolu kazaskeri Muhammed Efendi tarafından vezirler için kaleme alınmıştır. Mektupta kendisinden “kuzât-ı muteşerri’in zümresinden hâlen mahrûsa-i falanda nâ’ibümüz olan işbu bâ’iş-i varağa-i niyâz-perverî falân efendi” şeklinde bahsedilen kimse için şifa istenmiştir.

İkinci mektup ise kadılara yazılmış istişfâ’ mektubudur. Mektup içerisinde İrşev kadısı olan Nevazi Mustafa Efendi’nin eniştesi olan adı zikredilmeyen kimse için, üçüncü mektup ise İbrahim Efendi adlı kişiye yazılmıştır.

Bir başka mektupta Medine-i Münevvere sakinlerinden Ahmed Efendi’nin duacılarından önceden müneccimbaşı olarak görev almış kimsenin, elindeki paranın bir kısmını çeşitli sebeplerden dolayı yitirmesi nedeniyle kendisinden bu yıl tahsil edilecek para için karşı tarafın şefkat ve merhametine sığınıldığı dile getirilmiştir.

Bu mektuplarında dışında münşeât metni içerisinde kaleme alınan mektuplardan biri de İbrahim Aga’nın Mısır kafilesiyle birlikte Haccü’l-Muhteremeyn arzusuna kavuşması hususunda duacı olunması maksadıyla kaleme alınmıştır.

Ayrıca Hirevi Fayiz Efendi tarafından Hindi Şeyhi olan Muhammed Efendi’ye gönderilen şefaath mektubu, dostlar için dua istemek maksadıyla yazılmış bir diğer mektup gibi genellikle karşı taraftan belirli bir hususta dua istemek maksadıyla yazılmış mektuplar da bulunmaktadır.

3.3.2. Teşekkür-nâmeler

Münşeât metni içerisindeki 14 mektup teşekkür-nâme niteliği taşımaktadır. Teşekkür mektuplarının iki mektup dışında kime gönderildiği veyahut kim tarafından gönderildiği bilinmemektedir. Diğer 12 mektupta ise herhangi bir isim zikredilmemekle birlikte mektubun yalnızca “şeyhülislam, darüssade ağası, veziriazam” gibi bir devlet görevlisine yazıldığı anlaşılmaktadır. Mektuplar içerisinde genellikle karşı taraftan arzu edilen bir şeyin yerine getirilmesi, devletin belirli bir makamında görev alan kimseden istenen yere tayin edilme gibi bir talebin yerine getirilmesi sonucu veya sefere çıkan bir kimsenin bu seferden muzaffer bir

şekilde dönmesinden dolayı yazılan teşekkür mektubu şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Teşekkür mektupları içerisinde özel bir ismin zikredildiği mektuplardan ilki Râşid Efendi tarafından şeyhülislama gönderilen teşekkür mektubudur. Mektubun başında Râşid Efendi şeyhülislam hazretlerine ve makamına övgüde bulunmuş ardından kendisine “falan bir kazaya” tayin edildiği için memnuniyetini ifade ederek teşekkür etmiştir. (2b)

Bir diğer mektup ise Veziriazam Kara Hüseyin Paşa tarafından Bursa’da şeyhülislamlık yapan kimseye gönderilmiştir. Veziriazam Kara Hüseyin Paşa’nın mektubu kaleme alma maksadı ise şeyhülislam hazretlerinin kendisine çok beklediği bir haberi ulaştırmasıdır. Mektubun sonunda aldığı haber neticesinde memnuniyetini ifade eden Kara Hüseyin Paşa, şeyhülislama teşekkürlerini sunmuştur.

Münşeât metni içerisinde geçen teşekkür-nâme mahiyetindeki diğer mektuplar içerisinde herhangi bir özel isim zikredilmemiş olup mektupların bazı devlet görevlilerine gönderildiği anlaşılmaktadır. Mesela adı zikredilmeyen bir kimsenin çıktığı seferden başarılı bir şekilde dönmesinden dolayı kendisine teşekkür edilmiştir. Yine mektupta bu kişinin hem şahsına hem de bulunduğu mevkinin daim olması için dualar edilmiştir.

Bir diğer mektup, daha önce mektup gönderen kimsenin karşı taraftan çok değerli bir fidan istemesi ve bu isteğinin yerine getirilip arzu ettiği fidanın kendisine ulaştırılması üzerine yazılmış bir teşekkür-nâmedir.

Ayrıca biri nakiplik makamına gelişi üzerine yazılmış diğeri Anadolu’da sadrazamlık makamına gelişi için yazılmış ve her ikisinde de özel bir isim zikredilmemiş olan iki teşekkür mektubu bulunmaktadır. Bunların yanında şeyhülislam hazretlerine yazılmış 2 adet teşekkür mektubu vardır ve bu mektupların da kim tarafından gönderildiği bilinmemektedir.

Bu örneklerden de anlaşılacağı üzere yazma eser içerisinde kaleme alınan teşekkür-nâme niteliğindeki mektuplar genellikle bir isteğin, arzunun yerine getirilmesinden dolayı gönderilen ya da yüksek mevkiide bulunan bir kimsenin şehre gelişi üzerine yazılan teşekkür mektuplarıdır.

3.3.3. Tehniyet-nâmeler

Münşeât metni içerisinde toplam 18 mektup karşı tarafı bir konuda kutlamak, tebrik etmek maksadıyla yazılan tehniyet-nâme niteliğindedir. Mektupların, üzerine çalıştığımız münşeât metni içerisinde diğer birçok mektupta olduğu gibi kim tarafından ve kime yazıldığı bilinmemektedir. Bunun yanında tehniyet-nâmelerde herhangi bir özel isim zikredilmese de mektupların genellikle “sadr-ı Rum, vezir, nakip, kazasker, şeyhülislam, kadı” gibi devletin belirli bir makamında görev alan kişiler tarafından yazıldığı ve aynı şekilde bu makamlarda bulunan kişilere gönderildiği görülmektedir. Mektupların içeriğinde ise belirli görevlerde bulunan kadı, nakip gibi kişilerin bir şehre gelişi, çıktığı seferde başarılı netice elde etmesi, yeni bir şehre tayin edilme, yeni bir göreve getirilme, bir üst makama terfi etme gibi hususlar çerçevesinde kaleme alındığı anlaşılmaktadır.

Münşeât içerisinde kaleme alınan tehniyet-nâmelerden birinde mektubun kim tarafından kaleme alındığı bilinmemekle birlikte ismi zikredilmeyen kimsenin şeyhülislamlık makamına getirilmesinden dolayı yazıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca mektup içerisinde herhangi bir isim veya şehir adı geçmemektedir.

Tehniyet-nâmelerin kaleme alınma maksatlarından biri de bayram, düğün gibi özel bir günü kutlamaktır. Münşeât içerisinde bir mektubun, kim tarafından yazıldığı bilinmemekle beraber adı zikredilmeyen bir şeyhülislamın bayramını kutlamak amacıyla yazıldığı anlaşılmaktadır. Mektubun başlığında “Tehniye-i ‘îd-ı sa‘îd için şeyhu’l-İslâm-ı sellemehü’s-selâma terkîmdür”(9a) şeklinde doğrudan bu maksat belirtilmiştir.

Bir diğer mektup, Harem kadısının çıktığı seferden başarı bir şekilde dönmesinden dolayı kaleme alınmıştır. Mektupta Harem kadısının bu başarısından duyulan memnuniyet ifade edilmiş olup daha sonra İstanbul’a (astâne-i saadet) bu zaferle sonuçlanan seferin müjdesi verilmiştir.

Bunların dışında kaleme alınan tebrik mektuplarının; Halebü’ş-şehbâ’dan Molla Hazretlerine gönderilen bir kutlama mektubu, sadr-ı Rum’dan sadrazama yeni görevini kutlamak maksadıyla yazılan bir tebrik mektubu, fetva makamıyla şereflendirilen kimseye yazılan bir başka mektup, Erzurum görevine getirilen ve burada daha yüksek bir makama terfi edilen kimseyi kutlamak amacıyla yazılmış bir mektup, “sultanum hazretleri” şeklinde hitap edilen ve bu kimsenin Anadolu’ya teşrif

etmesini kutlamak amacıyla yazılan bir diğerk tebrık mektubu, sadrazamlık makamına getirilen bir kimseyi yeni görevinde kutlamak amacıyla yazılan bir tebrık mektubu bulunmaktadır.

Ayrıca münşeât metni içerisinde yine adı zikredilmeyen kazasker, şeyhülislam gibi kimselere yeni getirildikleri görevleri kutlamak amacıyla yazılmış 4 ayrı tehniyet-nâme niteliği taşıyan mektup bulunmaktadır.

3.3.4. Muhâlesat-nâmeler/Meveddet-nâmeler

Muhâlesât-nâmeler veya bir diğerk adıyla meveddet-nâmeler karışık tarafa duyulan içten samimi duyguların ifade edildiği, sevgi ve muhabbet mektuplarıdır. Bu tarz mektuplar içerisinde genellikle samimi bir hava hâkim olup sevecen, dostane bir üslupla mektubun kaleme alındığı kişiye duyulan sevgi ifade edilmektedir. Münşeât metni içerisinde kaleme alınan toplam 16 mektup karşı tarafa duyulan içten, samimi sevgiyi ifade etmek maksadıyla yazılmış muhabbet mektubu niteliği taşımaktadır. Mektuplardan yalnızca birkaç tanesinde özel bir isim zikredilmiş olup bunların dışında kalan diğerk mektupların ise kim tarafından yazıldığı veya kime yazıldığı bilinmemektedir.

Mektuplardan birinin kim tarafından kaleme alındığı bilinmese de “Ubeydullah Efendi” adlı kişiye yazıldığı anlaşılmaktadır. Mektubun tamamında Ubeydullah Efendi’ye övgü dolu ifadelerle iltifat edilmiş olup sonunda ise adı geçen kişinin ömrünün uzun olması için dua edilmiştir. Özel bir ismin zikredildiği diğerk mektup ise “Abdurrahman Efendi” adlı kimse için kaleme alınmıştır. Bu mektupta da Abdurrahman Efendi’ye iltifatlar edilerek kendisine gönülden duyulan saf ve derin sevgi ifade edilmiştir.

Bir mektupta, herhangi bir isim geçmemekle birlikte karşı tarafa duyulan gönülden sevgi ve muhabbet ifade edilmiş olup ardından bu kişiye İstanbul kazasında bir görev elde etme arzusu dile getirilmiştir. Mektubun sonuna doğru bu istek “efendimizüñ mekârim ü elîfâlarından bu def’ada mazhar-ı ‘inâyetleri olup İstanbul kazâsı ihsânı ile faķîrlerin kâm-revâ ve bu dil-mürde-i ekdâr-ı du’â-güyların ihyâ buyurmaları mercü vü me’mulümüzdür” şeklinde ifade edilmiştir.

Bir diğerk muhabbet mektubunun yine kim tarafından yazıldığı bilinmemektedir. Buna karşın mektubun hitabet ve üslubundan da anlaşıldığı üzere oldukça yakın bir arkadaşa yazılan samimi bir muhabbet mektubu olduğu

anlaşılmaktadır. Mektupta Muhammed Efendi adlı kimse ile bir yola çıkmaya hazırlanan kişi, içinde bulunduğu durumu ifade etmiş ve bazı talihsizliklerin yaşandığını ve kötü talihinin buna izin vermediğini ve bazı engellerden dolayı gelemediğini ifade etmiştir. Bu durum mektupta ifade edilmiş ardından “Elden ne gelür çāk-i girībān-ı elemde şadākatlü ‘Abdullāh Çelebi biraderimüze ve’sā’ir şeref-yāb-ı hıdmet-i veliyyü’n-ni’amı olan kapu yoldaşlarımıza yegān yegān selam ve du‘ālar olunup” şeklinde mektup sonlandırılmıştır.

Münşeât metni içerisinde kaleme alınan diğer muhabbet mektuplarının ise adı zikredilmeyen ve “vezir-i asaf” şeklinde hitap edilen dönemin vezirlerinden birine yazılmış 4 ayrı muhabbet mektubu yine “kazasker hazretlerine” şeklinde hitap edilen kimseye yazılan iki ayrı mektup, Mısır’da muhafızlık görevini ifa eden ve yine ismi zikredilmeyen kişiye yazılan bir başka muhabbet-nâme, sadrazamlık makamında bulunan kimseye yazılmış bir mektup, doğrudan meveddet-nâme başlığı ile kaleme alınmış ve herhangi bir isim veyahut makam adı zikredilmeyen bir mektup, Medine-i Sofya’da, Medine-i İzmir’de ve Medine-i Şam’da şeriat makamında bulunan kimselere yazılmış 3 ayrı muhabbet mektubu bulunmaktadır. Bu mektuplarda da aynı mahiyette olan diğer tüm mektuplar gibi karşı tarafa duyulan sevgi samimi bir şekilde ifade edilmiştir.

3.3.5. Tavsiye-nâmeler

Münşeât metni içerisinde toplam 9 mektup tavsiye-nâme niteliği taşımaktadır. Tavsiye mektuplarının da genellikle kim tarafından yazıldığı kayıtlı değildir. Mektuplarda bazen tavsiye edilen kişinin adı bazen de kim için tavsiyede bulunulmuş ise o kimsenin adı zikredilmektedir. Bunun yanında mektupların çoğu bir görev için uygun olduğu düşünülen kimseyi önermek maksadıyla yazılmış olsa da birkaç mektubun da gidilecek yeni bir sefer veya yeni bir şehirle ilgili tavsiyelerde bulunmak amacıyla kaleme alındığı görülmektedir.

Mektup eğer bir göreve bir kimseyi tavsiye etmek maksadıyla kaleme alındıysa mektubun başında tavsiye edilen kimsenin içinde bulunduğu durum, eğitimi ve nitelikleri ifade edilmektedir. Mesela söz konusu kimse zor bir durum içerisindeyse öncelikle bu hal dile getirilmiş ardından adı geçen kişinin erdem ve faziletlerinden, güzel ahlakından, iyi huylarından bahsedilerek göreve ne denli uygun olduğu belirtilmiştir.

Münşeât metnindeki mektuplardan biri adı zikredilmeyen ve kendisinden “vezir-i âsaf” şeklinde bahsedilen vezirlerden birine yazılmış tavsiye mektubudur. Mektupta Niğbolu sakinlerinden Şeyh Muhammed Efendi duacılarından olan bir kimse tavsiye edilmiş olup bu bahsi geçen kişinin oldukça iyi bir eğitim aldığı ve söz konusu iş için son derece uygun olduğu ifade edilmiştir. Mektupta bu durum “Niğbolu sâkinlerinden eş-Şeyh Muhammed Efendi dâ‘îleri zâtında du‘â-yı hayrile iğtinâm olunur maķûlesinden olduğundan mâ‘adâ bu dâ‘îlerine ihtisâs-ı tām olmağın hüsni-nazar-ı âşafâneleri şâmil-i hâl-me‘âli buyurulmaķ e‘azz-i me‘mûl ve aķşâ-yı mes‘uldür”(34b) şeklinde ifade edilmiştir.

Bir başka tavsiye mektubu ise Tâcuddîn lakabıyla bilinen bir kimse hakkında Molla hazretlerine yazılan mektuptur. Mektup içerisinde öncelikle Tâcud-din adlı kimsenin içinde bulunduğu kötü durum ifade edilerek perişan bir ahvalde olduğu ve kendisine merhamet edilmesi dile getirilmiştir. Ardından mektubun sonuna doğru “Abdurrahmân Çelebi’ye Şâhin Lâlâ medresesi yâhûd müdânî bir medrese ihsânı teselli-baķş-ı fakîr olur” (12a) şeklinde bir görev talebinde bulunulmuştur.

Bunların dışında münşeât metni içerisinde nakibüleşraf tarafından kaleme alınan iki ayrı tavsiye mektubu bulunmaktadır. Mektuplardan biri adı zikredilmeyen bir nakibüleşraf tarafından Mısır-ı Kahire’ye nakiplik görevi için tavsiye edilen es-Seyyid Mustafa Efendi ile ilgili kaleme alınmıştır. Diğer mektup ise yine adı geçmeyen bir nakibüleşraf tarafından yazılan tavsiye mektubu olup burada da Muhammed Çelebi adlı kimsenin bahsi geçen makama uygun olduğu dile getirilerek tavsiye edilmiştir. Her iki mektupta da adı geçen kimselerin erdem ve faziletlerinden bahsedilerek söz konusu makamlara uygun oldukları ifade edilmiştir.

Ayrıca Beytü’l Haram’da hac yapmayı arzu eden ve Edirne’de Sultan Selim’in şeyhi olan Rızvanullah adlı kimseye gitmek istediği kutsal yerle ilgili tavsiyelerde bulunmak maksadıyla kaleme alınmış bir tavsiye mektubu da bulunmaktadır.

Son olarak bir diğer tavsiye mektubunda da Şark seferi esnasında belirli hizmetlerde çalıştırılan kimseyi önermek maksadıyla kaleme alınmıştır. Mektupta “haķķında sünüh iden kerem ü ihsânlarından be-gâyet memnun u maķzûz olmamız emr-i muķarrerdür.”(51a) şeklinde adı verilmeyen fakat kendisinden ve yaptığı hizmetlerden oldukça memnun olduğu dile getirilen kimse tavsiye edilmiştir.

3.3.6. Diğer Mektuplar

Yukarıda ayrı ayrı başlıklarda tasnif ettiğimiz mektupların dışında üzerine çalıştığımız münşeât metni içerisinde yer alan ve sayıca az “duâ-nâme, cevab-nâme, ubdiyyet-nâme, şikâyet-nâme” gibi mahiyetlerde kaleme alınmış mektuplarda bulunmaktadır. Mesela yazma eser içerisinde ismi verilmemekle birlikte yalnızca “şeyhülislam hazretlerine” şeklinde kaleme alınmış olan 12 ayrı mektup vardır. Bu mektuplar içerisinde yalnızca birinde “Merhum Şeyhülislam Muhammed Efendi” nin adı verilmiş olup bunun dışında herhangi bir özel isim geçmemektedir. Bu mektup dışında şeyhülislama yazılmış diğer tüm mektuplarda özel bir isim belirtilmemiş, yalnızca “şeyhülislam hazretlerine” ifadesi kullanılmıştır. Şeyhülislam için kaleme alınan mektuplar genellikle fetvalarının daim olması, fetvalarının muvaffak olması şeklinde iyi dilek ifadeleriyle dolu mektuplardır. Ayrıca mektuplar içerisinde çoğu zaman bahsi geçen şeyhülislamın hem ömrünün hem de bulunduğu makamın daim olması için dualar edilmiş olup bazı mektuplarda da karşı tarafa içinde bulunulan zor durum ifade edilerek yardım talebinde bulunulmuştur.

Bunun dışında münşeât metninde bir adet karşı tarafa olan gönülden bağlılığı ifade etmek maksadıyla Bursa'dan Molla Hazretlerine gönderilen ubdiyyet-nâme niteliği taşıyan bir mektup bulunmaktadır.

Üç adet içinden bulunulan zor durumdan şikâyet edilen, kaderden ve kötü talihten yakınmak maksadıyla kaleme alınan şikâyet-nâme mahiyetinde mektup, iki adet de daha önceden gönderilen mektupların cevabı olduğu anlaşılan cevab-nâme mahiyetinde mektuplar bulunmaktadır.

Ayrıca münşeât metni içerisinde altı adet de dua başlığı taşıyan mektup bulunmaktadır. Bu dua mektupları, genellikle devletin belirli bir makamında görev alan “şeyhülislam, kadı, muhafız” gibi kimseler için kaleme alınmış mektuplardır. Mektupların içerisinde herhangi bir özel isim zikredilmemiş olmakla birlikte sadrazamlık makamında bulunan kimse için yazılmış bir dua mektubu, vezirlerden birine yazılan dua mektubu, şeyhülislam için yazılan bir dua mektubu ve Şam'da muhafızlık görevini ifa eden kimse için kaleme alınmış bir dua mektubu bulunmaktadır. Mektuplar içerisinde genellikle hem bahsi geçen kimseye hem de onun bulunduğu makamda daima muvaffak olması için dualar edilmiştir.

Bunların dışında münşeât içerisinde dönemin vezirlerinden birine yazıldığı anlaşılan on iki mektup bulunmaktadır. Bu mektuplar içerisinde herhangi bir isim zikredilmemiş olup yalnızca “vezir-i âsaf/vezir- âsaf nazîr” şeklinde geçen mektubun yazıldığı dönemdeki vezirlerinden biri için kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Bu hitabetle yazılan bir mektupta vezirlerden birinin çıkacağı seferden başarılı bir şekilde dönmesi için “ser-‘asker olan vezîr-i âşaf-nazîr-i muvaqqar ki sefer ü hâzarda zaferler müyesser ide âmîn” (28b) şeklinde dua etmek maksadıyla kaleme alındığı anlaşılmaktadır.

Geli kazasında muhafız olan dönemin vezirlerinden birine gönderilen bir başka mektup, yine vezirlerden birine, adı geçmeyen bir kişi tarafından yazılan ve kendisine bahşedilen arpalıkların yetersiz olduğu dile getirilen mektup, seraskerlik rütbesinde olan ve Özi Sancağında muhafızlık görevini ifa eden dönemin vezirlerinden birine yazılmış dua mektubu, Mısır-ı Kahire’de görev alan bir vezire yazılmış hem tarafına hem makamına övgüler yağdırılan bir mektup, Kandiye’de muhafızlık yapan vezir için kaleme alınmış sevgi ve muhabbet mektubu, Rum’da muhafızlık yapan bir başka vezirin makamına ve tarafına dualar edilen bir mektup gibi birçok örnek vardır. Mektupların çoğunun kaleme alınma maksadı ise bahsi geçen vezirin iyi ve güzel ahlakının övüldüğü, bulunduğu görevdeki başarısı, cömertliği, erdemi gibi özelliklerinden bahsetmektedir.

Münşeât metni içerisinde birbirinden farklı makamlara yazılmış mektuplar bulunmaktadır. Bu mektupların kim tarafından veyahut kime yazıldığıyla ilgili herhangi bir isim zikredilmese de hemen hepsinde yazan veyahut yazılan kimsenin bulunduğu şehir veya bulunduğu rütbe verilmiştir. Mesela; Edirne kadısına gönderilen bir mektup, Harem kadısına, Şam valisine, Anadolu sadrazamlığına, Ordu-yı hümayun kadısına, Trablus-Şam valisine, Anadolu sadrazamlığından Mısır-ı Kahire kadısına gibi çeşitli makamlarca veyahut makamlara gönderilen mektuplardır.

Mektuplar, karşı tarafa duyulan saygıyı ve hürmeti ifade etmek maksadıyla, tahsil edilemeyen bir paranın kendisine verilmesi için, yazılan kimsenin makamına ve kendine dua etmek maksadıyla gibi çeşitli amaçlarla kaleme alınmıştır. Örneğin bir mektupta Ömer Efendi’nin duacılarından olan bir kişinin Yeniçeri ordusuna kassam olarak tayin edildiği için kaleme alınmış, bir başka mektupta Muhammed Efendi ve duacılarına yazılan sevgi ve muhabbet mektubu, Rum sadrazamlığına yazılan bir diğer mektupta ise Tekfur Güli muvakkıtı duacılarından olan ve

muvakkıtı olduğu şehrin mutaşarrıfı olan ‘Ali Efendi’den daha önce kendisine verilen sözü tutmasını ifade etmek amacıyla yazılmış bir mektup vardır.

Münşeât içerisinde “Mevlevilik, dervişlik” gibi konularda yazılmış 2 mektup bulunmaktadır. Bunlardan biri Sufilerin diliyle ilgili bir hususta Mevlevilere gönderilen mektup, diğeri ise bir tarikatın şeyhi olan kimse için kaleme alınmıştır. Mektup içerisinde “Gülşeniyye ve Ruşeniyye” isimleri zikredilmiş olup yazılan kimseye ve irşad ettiği tarikata dua edilmiştir.

Ayrıca Kudüs-i Şerif Kadısına ithafen yazılmış üç ayrı mektup bulunmaktadır. Bu mektuplarda da Kudüs-i Şerif Kadısı’nın hem kendisine hem de yüce, kıymetli makamına övgüler yağdırılmış olup bulunduğu makamda muvaffak ve daim olması için iyi dileklerde bulunulmuştur. Adı geçen diğeri iki mektubun konusunu ise yeniçeri otağlarına ağa tayin edilmesi hususu oluşturmaktadır.

Münşeât içerisinde on üç adet başlıksız mektup bulunmaktadır. Bu başlıksız mektupların münşeât metni içerisinde kaleme alınan diğeri mektuplara nazaran oldukça kısa olduğu görülmektedir. Mektuplar, genellikle içinde bulunulan durumu ifade etmek maksadıyla kaleme alınmış olsa da bazen mustarip olunan bir hususu dile getirilip karşı taraftan yardım istemek bazen de mektubun kaleme alındığı kimseye karşı duyulan sevgi ve muhabbeti ifade etmek maksadıyla kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Başlıksız mektupların hemen hepsinde herhangi bir şehir veyahut yer ismi zikredilmemiş olup yalnızca bir mektupta, özel isim olarak “Seyyid Hâmidü’ddîn Efendi” ismi geçmiş ve Seyyid Hâmidüddîn Efendi’ye duyulan hürmet ifade edilmiştir.

Bunların dışında münşeât içerisinde başlıklarda birçok farklı isim zikredilmektedir. Başlıklarda adı en fazla zikredilen kişi 17. Yüzyılın en önemli Mevlevi şairlerinden biri olan Fasîh Ahmed Dede’dır. Fasîh Ahmed Dede isminin geçtiği on yedi inşâ metni bulunmaktadır. Bu inşâ metinlerinin bazıları mektup mahiyeti taşıırken bazıları da bir kelimenin açıklaması veyahut iki üç satır şeklinde kaleme alınmış kısa yazılardır.

Bu başlıkların içeriğinde, Fasîh Ahmed Dede’ye ait olan bir tane fıkra metni vardır. Bunun dışında bir mektupta yeni göreve başlayan bir kimseye görevinin daim ve muvaffak olması için iyi dileklerde bulunulmuş olup yine şeyhülislamlık makamda bulunan fakat adı zikredilmeyen kimseye karşı bulunduğu makamın daim

olması maksadı ile hayır duaları edilmiş müsvedde şeklinde yazılar vardır. Mesela; “izzet ve şeref makamı her daim kendisine ait olarak kalsın” şeklinde bir ifade vardır. Ve yine verdiği fetvadan dolayı kendisine iyi dileklerde bulunduğu “fetvalarında muvaffak, Allah’a yakın olalar” şeklindeki ifadeler metinlerde geçmektedir.

Bunun yanında bir müsvedde içerisinde “dergahları mübarek olsun” diyerek yine adı zikredilmeyen kişinin erdem ve faziletinin cennet bahçelerinin güzelliği ile boy ölçüştürecek kadar yüce olduğu ifade edilmiştir. Fasîh Ahmed Dede dışında adı geçen diğer birçok isim mektuplar içerisinde bir veyahut iki yerde zikredilmektedir. Bu sebeple yukarıda verilen bilgilerin dışında mektuplarda bazen doğrudan geçen isimleri bazen de rütbe veyahut makamları ve mektupların yazılma maksatları aşağıda tablo üzerinde gösterilmiştir.

Tablo 2.1. Mektuplarda geçen isimler, rütbeler, makamlar ve mektupların yazılma maksatları

Mektubu Yazan Veya Yazdıran	Mektubun Yazıldığı Kişi Veya Makam	Yazılış Amacı
Râşid Efendi	Şeyhülislam hazretleri	Teşekkür
?	Şeyhülislam hazretleri	İstek(Şam rütbesi isteği)
Harem Kadısı	Astane-i Saadet (İstanbul)	Tebrik(İstanbul’a gelişi tebriği)
?	Şeyhülislam hazretlerine	Teşekkür
Kâmî Efendi	Ahmed Efendi	Muhabbet
?	Şeyhülislam hazretleri	Teşekkür
?	Çeşmizâde	İstek(Teşrif etme arzusu)
?	Şeyhülislam hazretleri	Tebrik(tayin tebriği)
?	Şeyhülislam hazretleri	Bayram tebriği
Eskiden şeriat makamında bulunmuş bir kimse	Şeyhülislam hazretleri	Azledildiği göreve tekrar dönme talebi
Arif Efendi	Abdül’bakî	Rica
Veziriazam Kara Hüseyin Paşa	Şeyhülislam hazretleri	Teşekkür
?	Molla hazretleri	İstek(medrese görevi isteği)
Neylî Efendi	?	Talep
?	Molla hazretleri	Bağlılık bildirimini
Halebü’ş-şehba’	Molla hazretleri	Tebrik
?	Şeyhülislam Muhammed Efendi	Talep
?	Ubeydullah Efendi	Muhabbet
?	Şeyhülislam Muhammed	Talep
Muhammed Kâmî	?	Bağlılık bildirimini
Fakir Muhiddin	Vüzera	Talep
Sadr-ı Rum	Sadrazam	Tebrik
?	Vezirlerden biri	Dua
?	Geli Kazası Muhafızı	Rica Mektubu(arpalık)
?	Vezirlerden biri	Tavsiye(göreve)
?	Vezirlerden biri	Dua
Abdurrahman Efendi	?	Rica(Medresi İhsanı)
Anadolu Kazaskeri Muhammed Efendi	Vezirler	İstişfa’
?	Vezirlerden biri	Dua
?	Kazasker hazretleri	Muhabbet
?	Vezirlerden biri	Dua

İbrahim Ağa	?	İstişfa'
?	Mora Muhafızı	Muhabbet mektubu
Nakibüleşraf	?	Tavsiye(göreve)
?	Edirne Kadısı	Dua
?	Trablusu'ş-şam Valisi	Talep
Sadr-1 Anadolu	Mısır-1 Kahire Kadısı	İstek(Yardım)
?	Şeyhülislam	Dua
?	Ordu-y1 Hümayun Kadısı	Teşekkür(Kassam tayini)
?	Abdurrahman Efendi	Muhabbet
?	Trablusu'ş-şam Muhafızı	Dua
?	Mısır Muhafızı	Muhabbet
?	Özi Sancağı Muhafızı	Muhabbet
?	Şam Muhafızı Nasuh Paşa	Dua
?	Darü's-saade Ağası	Teşekkür
?	Kandiye Muhafızı	Meveddet
Kuzat-1 Asakir	İki Tuğlu Paşa	İstek (Yardım)
?	Dostlar için	Şefaat
?	es-Seyyid Muhammed Efendi	Muhabbet
?	Medine-i Münevvere Kadısı Muhammed Efendi	Muhabbet
?	Kudüs-i Şerif Kadısı	Dua
?	Anadolu Kazaskeri	Tebrik
Şam-1 Şerif Kadısı	Şeyhülislam	İstek (Yardım)
?	Rumeli Kazaskeri	Durumunu ifade etmek
?	Nabi Efendi	Nükteli, hicivli bir mektup
Hirevi Fayiz Efendi	Hindi Şeyh Muhammedi	Şefaat
?	Vezirlerden biri	Dua
?	Hacı Muhammed Halebi-nam	Şefaat

5. SONUÇ

Münşeât metinleri, kaleme alındıkları dönemin sosyal, siyasi, tarihi, kültürel birçok alanında kaynak niteliği taşımasından dolayı edebiyatımızın gizli hazineleridir. Bunun yanında münşeât metinleri içerisinde kaleme alınan mektuplar, birçok hususta bilgi barındırması açısından hayli önem teşkil etmektedir.

Eski Türk edebiyatı denilince ilk olarak akla şiir gelmesi ve nesirle ilgili yapılan çalışmaların nazıma göre az olmasından dolayı Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 3301’de kayıtlı olan münşeât metni günümüz harflerine aktararak, edebiyat tarihimize ve münşeât eserleri üzerine yapılacak çalışmalara bir nebze de olsa katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Münşeât metninde geçen mektupların dil ve üslup özellikleri açısından incelenmesi sonucunda diğer birçok münşeât mecmuasında olduğu gibi Arapça Farsça tamlamalarla yüklü oldukça ağır bir dil kullanıldığı görülmüştür. Buna karşın bazı alt makamlara veya yakın bir dostta yazılan mektupların ise daha sade bir dille kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Ayrıca mektupları kaleme alan ve mektupların gönderildiği kişilerin makamlarına göre dil ve üslup açısından farklılıklar olduğu ve bu farklılığın, mektubun yazıldığı kişinin makamına veya samimiyetine göre giriş cümlelerindeki ifadelerde dahi anlaşıldığı görülmektedir.

Münşeâtda kaleme alınan mektupların, genellikle yeni bir makama veya göreve atanan kimseler için yazılmış tebrik mektupları, görülen bir iyilik neticesinde kaleme alınmış teşekkür mektupları, bazen yeni bir göreve tayin edilme bazen de arpalık istemek amacıyla yazılmış talep mektupları, mektubun yazıldığı kimseyle arasını iyi tutmak maksadının sezinlendiği dua mektupları gibi farklı amaçlar doğrultusunda kaleme alındığı görülmektedir.

Sonuç olarak mektuplarda karşı tarafa meramını anlatmak için dilin her türlü sanatlı tabirlerinden yararlanılmış ve Arapça Farsça Türkçe beyitler ve manzumelere de yer verilmiştir. Bu bağlamda üzerine çalıştığımız münşeât metninin dil, üslup özellikleri ve eserde geçen birçok özel isim, şehir ve yer adları gibi hususlar hem dil bilimciler hem de tarihçiler tarafından incelenebilecek önemli bir kaynaktır.

KAYNAKÇA

- Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, 29. Baskı, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2012.
- Durmuş, İsmail, “İnşâ”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C.22, İstanbul 2000.
- Gültekin, Hasan, “Türk Edebiyatında İnşâ: Tarihi Gelişim-Kuram-Sözlük ve Münşeât-ı Koca Râgıb Paşa”, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara 2015.
- Haksever, H. İbrahim, *Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisi'nin Münşeâtı*. İnönü Üniversite Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya 1995.
- Kanar, Mehmet, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, C.1, Say Yayınları, İstanbul 2009.
- Kânî, Ebu Bekir, *Hirre-nâme, Büyük Türk Klâsikleri*, C.7, İstanbul 1985.
- Kubbealtı Lugatı, www.lugatim.com , (09.12.2021)
- Leved, Agah Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi''* C.1, Ankara 1989.
- Manzur, İbn, *Lisânü'l-Arap*, C.1, Beyrut 1990.
- Muallim, Naci, *Lügat-i Naci*, İstanbul 1995.
- Mütercim, Asım, *Kâmus Tercemesi*, C.1, İstanbul 1374.
- Pala, İskender, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Akçay Yayınları, Ankara 1995.
- Sami, Şemsettin, *Kâmus-ı Türkî*, İstanbul 1966.
- Tulum, Mertol, “*Osmanlı Türkçesi Büyük El Sözlüğü*”, Kapı Yayınları, İstanbul 2013.
- Uzun, Mustafa İsmet, “*Münşeât*” *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.32, İstanbul 2000.

4. ÇEVİRİ YAZI

4.1. Metnin Çevirilmesinde Dikkat Edilen Hususlar

1. Metin yazılırken Gentium Plus yazı tipindeki transkripsiyon harfleri kullanılmıştır.

2. Varak numaraları kalın punto ve köşeli parantez [] içinde gösterilmiştir.

3. Metinde geçen Arapça Farsça ibareler ve ayetler italik yazılmıştır.

4. Metin içerisinde bulunan ayetlerin çevirisi Diyanet İşleri Başkanlığı'nın <http://kuran.diyamet.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

5. Metinde sonradan eklenen ve yapılan düzeltmeler [] köşeli parantez içine alınmıştır. Fazladan yazılan harfler ve ekler ise () parantez içinde gösterilmiştir.

6. Metinde yazımı eksik veya yanlış olan kelimeler, düzeltilerek yazılmıştır.

7. Metin içerisinde sayfa kenarlarına yazılan 41 adet derkenar bulunmaktadır. Bu derkenarlardan bazılarında metnin içerisinde geçen kelimelerin manaları verilmiştir. Bunlar, kelimenin bulunduğu yere dipnot olarak eklenmiştir. Ayrıca kelime manası Arapça verilmiş ise Arap harfleri ile dipnota eklenmiştir.

8. Derkenarlar, sayfa devamını sağlamak, karışıklığı engellemek ve sayfa takibinin düzgün bir şekilde yapılabilmesi amacıyla, metin aynı sayfada bitip diğer sayfaya geçmediyse hemen arkasından verildi. Ancak metin karşı sayfaya geçtiyse sayfa içi yazıya geçmeden verildi ve daha sonra sayfa içi yazı [] içerisinde devamı olduğu belirtilerek verilmiştir.

9. İki üç kelimelik Arapça ibareler Latin harfli ve italik verilmiştir. Cümle, mısra ve beyit halinde olan Arapça Farsça ibareler ise orijinal haliyle yazıldı.

10. İsimlerden sonra gelen Arapça dua ibareleri ve isimlerden önce gelen sıfat niteliğindeki Arapça ibareler italik değil, düz olarak yazıldı.

4.2. Çeviri Yazı Alfabeti

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	z, d
ب	b, p	ط	t
پ	p	ظ	z
ت	t	ث	ç
ث	ç	س	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	h	ك	k, g, (ñ)
خ	h	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
		ء	’

Osmanlı Türkçesi (Osmanlıca) transkripsiyon alfabesi

4.3. Çeviri Yazılı Metin

[1b] Şeyhu'l-İslām müfti'l-enām hazretlerinin āstān-ı sa'adetlerine Rāşid Efendi merhūmuñ firistāde eylediği teşekkür-nāme-i nāmī-i belāgat-sāmileridür.

Hāk-i rāh-ı tūtiyā-ḥāşiyeti sürme-i dīde-i ibtihāc-ı mübahātum olan devletlü mekremetlü 'ātıfetlü veliyyü'n-ni'am-ı 'ālem efendim sultānum mette'anallāhü bi-devāmi devletihi hazretlerinin her cāy-ı da'vāt-ı erbāb-ı ḥācāt ve mültecā-yı ṭabakāt-ı aşhāb-ı murādāt olan 'atebe-i 'aliyye-i merāḥim-penāh ve südde-i seniyye-i mekārim-destgāhları türābına mūrā'āt-ı merāsım-i istikānet ü ibtihāl birle ferş-i nāşiyе-i ubūdiyyet ü tekrīm ve leb-i şerm ü edeb birle bisāt-ı kūşe-i bezmgāh-ı cāh ü celālleri mülteşem olup sādīs-i ḥamse-i mefrūza meşābesinde ve zimmet-i 'ubūdiyyetümüze müteḥattem olan du'ā-yı beḳā-yı ömr ü devletleri ri'āyet-i erkān-ı tefhīm ü tebcil ile edā vü tekmil kılınmak ḥilālinde ikbāl-cuy-ı müstedimleri oldur ki bu 'abd-i ḳadīmlerine göre ḳurb-ı ḥuşul-ı maḳşad u mes'ul eğerçi şüret-i zāhirde görünüp lākin cünbiş-i cāme-i 'adl ü mürāsātlarına i'tizār ile çeşm-i ümmid-i ḥalka-i bāb-ı taraşşud u intizār iken el-ḥamdülillāh sehm-i muşib-i zann-ı vāşık-ı 'abd-i faḳırleri nişāne-i işābetden muhtelif olmayup muḳtezā-yı şime-i kerīme-i ināyet-sirişteleri üzre ḳānūn-ı 'adl u merḥamet mūra'āt ve bu 'abd-i nāçizlerinüñ mazīḳ-ı ṭarīḳde müşādif oldığı müştāḳ-ı sī-sāleye fevkāl-ḥad mükāfāt buyurulup ḳazā-i falān gibi bir manşib-ı vālā ile çerāğ u ihyā buyurulduğımı ḥāvī vürüd iden emr-i 'ālī vāşıl-ı dest-i mufāḥaret-i dā'ileri olduğda gerek terāküm-i sürür u ḥubūr ve gerek edā-yı vācibe-i şükrinde 'acz ü ḳuşūr [2a] bir zaman-ı ḥayret-fermā-yı 'akl u şü'ur oldukdan soñra ifākat fi'l-cümle şahv müyesser olup ḥasbe'l istiṭā'a bu vech üzre āgāze-i zemzeme-i du'ā olunmuşdur ki Ḥazret-i mücib-i da'vāt-ı āmme-i berāyāya maḥz-ı rahmet olan vücūd-ı mes'ud-ı merḥamet-nümūdların mesned-i mu'allā-yı üftāde māte'ākabe'l-eyyām ber-ḳarār idüp yed-i mü'eyyed-i veliyyü'n-na'māyelerin hezār bu bendeleri gibi müstmendānı ḥişşamend-i ni'met-i 'ināyet-i şāmile cūd u iḥsān ve mede'z-zamān āstān-ı adāletlerin melāz-ı ālem ü ālemiyān amīn eyleye²³

1b Der-kenār

'Ālī merhūmuñ inşā-yı siḥr-beyānlarıdır

²³ "Eyleye amin" olması gerekirken, metinde "amin eyleye" şeklinde yazılmış.

Nev-bāfte-i kārghāh-ı sihr-āşār olan kulengār-ı niyāzmenđi pāy-endāz-ı şāh-rāh-ı pīşgāh-ı hūdāvendī kılındukdan şoñra bihzād-ı pīşe-i hāme-i gencīne-nişān bu resme nigāriş-i permiyān-ı beyān oldur ki bu kulları kātib-i şākird olup eltāf-ı ‘aliyyelerinden derh’āst eyler ki hāme-i serī‘u’l-cereyān ki raşş-ı müşgīn-lukām-ı kāfūrsār-ı şahīfedūr meydān-ı ‘anberīn ferş-i kitābetde ruşşat-ı cevelān bula ya‘ni gonçe-küşā-yı çemen-i ārzū olan nesīm-i nev-bahār-ı ‘ināyetleri cilveden nihāl-i sitāre-bār-ı hāme olmağla dāmān-ı temennī lebrīz-i nev-bāde-i ümmīd ola. تاخمة خیال که نفس معنویست مدح تو بر صحیفه هستی کند رقم خصمت که هست صورت تعیین کریان و بیقرار نکونسار چون قلم باقی ایام دولتت بر مزید باد

[2a Devamı]

Bu dağı zımn-ı şefā‘atde Hazret-i Ebā Eyyūbı falāna manşib olmağ niyāzıyla terķīm ü taħrīr eylemişlerdür

Sā‘adetlü semāhatlü ‘ināyetlü et-ıavdü’l-eşem ve’l-baħru’l haşam sultānum hazretlerinüñ vecħetü’l-āmālī olan nādī-i refīru’ş-şān-ı ‘ālīleri sāhasına ithāf-ı tuħaf-ı da’vāt-ı faķīrāne ve ihdā-yı kālā-yı nāçizāne ile mesāmi’-i huđdām-ı kirāma me‘āl-i hāl-i dā‘ī-i hālīsu’l-bālleri bu vech üzre dībāce-i unvan-ı maķāl olunur ki kaffe-i müslimīne re’fetli sultānum hazretlerinüñ zāt-ı maħfūfun bi’l-mekārimi ve’l-ināyātı mesned-i refī‘i izz ü iķbāle bi’l-istihāl şeref-baħş oldukları haber-i meserret-eşer āmme-i enāme neşāt-baħş oldığı hengāmda bu du‘ā-gūy u devām-cūylarına çendān mūcīb-i inbisāt u ibtihāc olmışdur. Hazret-i Feyyāz-ı müyessirü’l-āmāl reşehat-ı kalem-i fāyīzu’r-rakamların sīr-āb-sāz-ı mezāri’-i āmāl-i aşāb-ı hācāt ve āstāne-i mekārim- [2b] āşiyānelerin maķsem-i erzāķ-ı kā’ināt olmağ üzre ber-devām-ı şebāt itmek du‘āsına müdāvim olduğumuz ma‘rūz-ı pīşgāh-ı me‘ālī-penāhları kılınur eger baħr-i zehhār-ı mekārim-i eltāfları mütemevvic olup bu ihlāşķār-ı şadāķat-şi‘ārın aħvāl ü etvārından istiħbār-ı pīrāmen-güzār-ı hūtır-ı mekārim-şi‘ār buyurılırsa muħriz-i rütbe-i enşār-ı hazret-i Hālīd-i kerem-şi‘ār rađıyallāhü ‘anhü cenāblarına intisāb ile ma‘rūf u şöhret-yāb olan kaşaba-i Ebā Eyyūb‘de evliyā-yı ni‘amuñ meşgale-i ed‘iye-i icābet-ķarīn-i ‘ömr ü devletleri ile güzārende-i evķāt olundığı ma‘rūz-ı hāk-i pāy-ı şeref-ķarīn-i devlet-āğınleri kılınur. Hemvāre Cenāb-ı feyyāz-ı zıll-i zalīl hıyām-ı ‘izz-i sa‘ādetlerin mefāriķ-ı enām üzre ber-devām eyleye bi-mennihi ve keremihi Bāķī gonçe-i imtiyāz küşāde bād.

2a Der-kenār

İnşā-perdāz-ı Merhūm Faṣīḥ Dede

Edīb-i sühanver-i çehre-i dehān ki zebān-ı nükte-senc ü medīḥa-ḥʿāndan kināyetdür bender-i evṣāf-ı zāt-ı fezāil-ittiṣāflarında ne kadar sa'y ü iḳdām ve küṣiṣ-i ihtimam eyleye. Yine ser-furū-perde-i ḥabīb-i 'aciz ü şermendegī ve şāhbāz-ı lāne-i ser ki murğ-ı tiz-i pür-endiṣeden 'ibāretdür. Midḥat-ı cenāb-ı mekārīm-sıfātlarında ne mertebe 'ālī-perdāz ise yine ḥayret-engīz-i engüşt-ber-dehān ḳalır. Şebnem-i ma'ārifleri küṣād bād. [saḥn-ı dergāh-ı mu'allā-bargāh-ı sipihr-i erkāna şebbetallāhü ile'l-ḥaṣri ve a'lā şānehü 'azze sāmānühü 'arz-ı dā'ī-i kemterīn ve i'lām-ı devlet-ḥʿāh-ı dīrīn-i 'ubūdiyyet-ḳarīn oldur ki resānende-i raḳīyyet falan dā'īleri evlād-ı 'ulemādan olup.]²⁴

2b Der-kenār

Müsvedde-i Merhūm Faṣīḥ Dede

Velāyet-penāh-ı şāh-ı müftū-i taḥtḡāh mekremetlü himmetlü efendim ṭāle beḳāhü ḥazretlerinüñ pişḡāh-ı ma'rifet-i destḡāhlarına gül-berg-i şād-āb-ı gülşen-i rāz devr-i ḥoş-ı āb-ı maḡzen-i niyāz dest-i i'zāz birle pāşide ḳılınmaḳ siyāḳında 'arza-dāṣt-ı muḥlis-i şad-efkārı oldur ki pürsiṣ-i ḥāl-i muḥibb-i ḥālisu'l-bāl olursa el-minnetü lillāhi Te'ālā ve teḳaddes ḥücre-niṣīn-i tekyegāh-ı beden ki cānda henüz livā-yı sāmī'a-pīrā-yı nār-ı liḳā ile pür-vecd ü ḥāl olup semā'-engīz-i zevḳ-ı şafā mülāḥaza buyurula. Bāḳī hemīşe ḡonçe-i dil-āḡāhları serāb-ı şebnem-i ma'ārif-i ilāhī ve ḥaḳīḳat-bīn-i sırr-ı nā-mütenāhī olmadan olmayalar ḥālī.

[2b Devamı]

Temennī-i dil-ḥʿāh-ı merām-ı ümmīd ile recā-yı meṭālib ricāsı siyāḳında terḳīmdür

Ey mecma '-ı fezāyil ü ey menba '-ı kerem

Hemvāre 'ömr ü devletüñ itsün Hudā ziyād

Şāyeste-i nigāhuñ idüp 'arz-ı ḥālını

Lütfuñla eyle fāyiz-i nā-kāmı ber-murād

²⁴ Arada bir kelime sözlük bilgisi var, burası üst ve alt ile irtibatlandırılmadı.

hişşamend-i nevāle-i hoş-güvār-ı ihsānları olmamak [3b] emr-i ba‘iddür bā-ḥuşūş *el-kerīmü izā* ‘ahede vefā mantūkınca muḳaddemen tebşīr-i ḥazret-i sūtūde-şiyem ḥafeżakümüllāhü bi’s-sa‘ādeti ve’l-kerem ‘ilāve-i sedād-ı mefhūm mezkūr olduğı zāhirdür ancak baht-ı nā-müsā‘id-i fakīr bā‘iş-i nihāde-i tākçe-i nisyān olur ihtimālī dağdağa-endāz-ı dil-i nā-be-sāmān olmağın taraf-ı bāhirü’ş-şeref veliyyü’n-ni’am-ı keşīru’l-himeme irsāl buyurulan mülattafe-i kirāmīlerinde teraḥḥumen işāret ü tezkīr ricāsıyla taşdı‘a tecāsür olunmuşdur. از قافله ماندم بمقصد رسیدیم ای حضرت و باری مددی باز
Bākī der-mesned-i iḳbāl bād-ā-bād.

3b Der-kenār

Müsvedde-i Faşīḥ Dede Mevlevī

Hazret-i mekremetlü sultānum ḥazretlerinüñ tabakçe-i pür-le‘āl-i muḥabbet ve şīşe-i pür-gül-i meveddet ārayiş-i pīşgāh-ı feżā’il-penāhları kılınduğdan soñra sadākat-ı pür-kār-ı ‘abd-i şenākarları oldur ki.

Müsvedde-i Faşīḥ Dede

Eger ḳamer-i münīrleri revzene-i su‘āl-i devlet-cūylarına pertev-endāz olursa bi-‘avniḥi Sūbhānehü ve te‘ālā henüz ḥ‘ān-ı lezīzü’n-nevāl-i cāndan sīr olmayup nemek-i du‘ā-yı zāt-ı kirāmīleri ile ḥalāvet-baḥş-ı beyān olduğumuz zā’iḳa-i ‘irfānlarına nümāyāndur.

Şām pāyesi ricāsıyla Şeyḥu’l-islām ḥazretlerine sebḳ-i ‘arz-ı ḥālede niyāzāne taştīr ü terḳīmdür

ایا حمیده صفاتی که از ستایش تو زبان نادره سنج زبان بود el-ḥāḳ ol fażl-ārā-yı Zimaḥşeriyyü’l-edā ki sīmīn-ḥoḳḳa-i şāf-ı māh-ı sa‘ādet ü iḳbāl devāt-ı pīş-taḥte-i fażl u efzālī ve ḥıyṯu’ş-şu‘ā‘-i mihr-i tevfiḳ-ı zū’l-celāl zerrin-ḳalem-i dest-i kerem-peyvest-i keşīrū’n-nevālī olmağa şāyāndur pīşgāh-ı sa‘ādet-iştimāllerine nāşiye-sāyī-i ibtihālden soñra bu vechile neşr-i tūmār-ı aḥvāl-i dā‘ī-i şikeste-bāl olunur ki bu devlet-ḥ‘āhları mūşıla-i süleymāniyye rütbesinde çār sāl nekbet ü ḳarār idüp süleymāniyye bi-ḥasebi’t-ṯarīḳ dest-dāde-i tevfiḳ olmak rü-nümā-yı mir’āt-ı zühūr olmağa ḳarīb olmuş iken و بشکست درهم بال طایر دل بود در فکر پریدن ناکهان تیر غدی آمد و
mantūkınca bu fakīr-i şikeste-zāmīr ne mertebe zaḥm-ḥūrde-i şemşīr-i ḡadr u ḥayf olduğı ma‘lūm-ı devletleri olup ḥāl-i pür-melālüm naḳş-ı şaḥīfe-i şıḡār u kibār belki ṯanīn-endāz-ı nūḥ kāse-i devvār olmağın ümmīd-i merhem-i ‘āṯıfet ü merḥamet ile ḥālen revnaḳ-baḥş-ı nūzhetgāh-ı meşīḥat-i islāmiyye olan zāt-ı bī-hemālī [4a] kaffe-i

enāma ‘atıyye-i sübhānī ve faẓl ü efzālī reşk-āver-i Seraḥsī vü Kirmānī cā-niṣīn-i erīke-i müctehidīn yegāne-i zemān u zemīn ḥazretlerinüñ devlet-ḥānelerine ḳadem-i ‘ubūdiyyetüme binā’ en vesātat-ı cenāb-ı ‘ālī-ḥazret-i ṣāḥib-i mekremetle küstāḥāne iṣāl-i ‘arz-ı ḥāl olunup taṣdī’-i ser-i devlet-penāḥa tecāsür olundu himmet-i ‘aliyyeleri der-kār buyurulup bu dā’ī-i ḳadīm-i devām-cūyların ḥazīz-i ḥāksārīden evc-i ibtihāca terfī’ ile tekrīm buyurmaları derḥ’āstedür. Ḥaḳ sübhānehü ve Te‘ālā ḥıyām-ı devlet ü iḳbāllerin merbūṭ-ı evtād-ı devām ve zıll-i zālīl-i mekremetlerin mefāriḳ-ı du‘ā-gūyān üzerine memdūd u müstedām eyleye āmīn bi-ḥürmeti nebiyyi’l-emīn. دمت فى دولته و اقبال هر ساله مجدك العالى

4a Der-kenār

Faṣīḥ el-mevlevī

Ḥazretlerinüñ rumūz-ṣinās-ı feylesof-istīnās müṣkil-güṣā-yı ḥalāl-terkīb ve daḳīka-dān-ı ṣerḥ u mütün u kenār endiṣe-āṣinā-yı cedvāl evzān-bīn-i rāzdārān-ı pergār olan ‘atebe-i ‘aliyye-i ‘ināyet-güsterlerine cebhe-fersā-yı zemīn ü zamān ḳılınup maḳdem-i cāḥ ü celālleri hemvāre reşk-āver-i melekütü’s-semāvātī ve’l-‘arzeyn olup te’yīd-i devlet ü iḳbālleri izdiyādına āṣinā vü bīgāne rū-nihāde-i ḥāḳ-i pāk-i dergāḥ-ı kibriyāda dest-güṣā-yı temennā olunmaḳ vaẓīfe-i nazīfemüzdür. Bākī bā-sa‘ādet müstedām bād

[4a Devamı]

Sibāḳ-ı ‘arz-ı ḥāl-i niyāz-ı mā-fi’l-bāl üzre veliyyü’n-ni‘amīde hem-meclis olunduḳda ḥüsn-i terbiye ve kelime-i ṭayyibeleri ricāsında terḳīm olunmuşdur

Semāhatli mekremetli ‘āṭıfetli efendim sulṭānum ḥazretlerinüñ büsegāḥ-ı erbāb-ı cāḥ ü celāl ve mültecā-yı aṣḥāb-ı kemāl olan ‘atabe-i ‘aliyye-i bī-hemāllerine ḳarā’at ü ibtihāl ile cebhe-i ‘ubūdiyyet nihāde ve rūy-ı niyāz-ı fütāde ḳılınup enāmīl-i deryā-nevālleri taḳbīl olunmaḳ siyāḳında lāzım-ı māhiyyet-i bendegān olan du‘ā-yı devām-ı devletleri evḳāt-ı ḥamsede belki her ān-ı ḡayr-ı münḳasimde vird-i zebān-ı dā’ī-i ‘izzet-ḥ’āḥları oldıḳı merfū’-ı mesāmi’-i ḥuddām-ı kirām ḳılınur. Ḥaḳ sübhānehü ve te‘ālā zāt-ı ḥuceste-simātların dest-yār-ı bī-kesān olmaḳ üzre devlet ile ber-devām-ı ‘ömr idüp hemvāre lābis-i elbise-i fāḥire-i ṣıḥḥat ve zīnet-yāb-ı cevher-i ‘izzet eyleye mercūdur ki bu dā’ī-i devlet-ḥ’āḥların ḥiṣṣamend-i ḥ’ān-ı eltāf-ı [4b] ‘ālem-ṣümülleri buyurup düşdükçe meclis-i veliyyü’n-ni‘amda ḥüsn-i terbiye ile nā’il-i merām olmamuza himmet-i ‘aliyyeleri mebzūl buyurmalarıyla bu ḥālīṣu’l-

vālaların ihyā buyurular ma'lüm-ı sa'âdetleridür ki semâhatlü efendimden ğayrı ol tarafda bu dâ'ı-i devlet-h'âhları hakkında himmet-i 'alîyelerin mebzûl buyurur kimsemüz yokdur hemân cenâb-ı kibriyâ sultânüm hazretlerinüñ sâha-i devha-i 'izz ü ikbâllerin mefârık-ı enâm üzre memdûd ve hayyâm-ı mu'allâ maķâm-ı sa'âdet ü iclâlleri evtâd-ı devâma meşdûd olmaķ üzre mesned-i 'izz ü sa'âdetde müstedâm eyleye bi-mennihi ve keremihi.

4b Der-kenâr

İnşâ-yı velvele-ârâ-yı Faşih Dede

Bu gül-gün-ı ferş-i muhabbetde nesim-i çemen-pîrâ-yı niyâzmendî sünbül-pâş-ı 'ibâret olmağa bâ'ış oldur ki çerâğ-ı pür-envâr-ı dîdârları encümen-pîrâ-yı nigâh olmayaldan merdüm-i çeşm ki hindü-yı nigezbân-ı serâ-perde-i bäsırdur ol mertebe eşk-bâr-ı hasret olmışdur ki yâķüt-ı kân-ı leb-rîz-i şafaķ-gün olup bâliş-i endîşe-güzâr-ı hicrân ile pey-der-pey çekdügi düd-ı âh-ı bî-câmı bu güne nümâyiş bulmışdur ki güyâ çeşmesâr-ı hün üzre berend-i benefşe bir sâyebân-ı kebüd-reng efrâhte kılınmış müjgân ise hün-ı ciğer ile bir nihân-ı nihâl-i erguvân ve eşk-i dîde-i hün-âlüd bir seyl-i revân olmışdur. Niyâzmendüz ki bir daķı dest-i nigeħ ol benefşe-pîrâ-yı bāğ-ı nürdan gül-çin-i müşâhede ola. Bundan ziyâde şâhid-i şu'le-hırâm-ı kalem bu lâle-sitân-ı semende cilveger-i ħandân kılına. Bâķi hemîşe lâle-i bāğ-ı meserret küşâde bād.

[4b Devamı]

Şu'le-i iştiyâķâne 'arzü-yı vuşlat u meveddeti beyân zımnında deründan istib'âd olunmamaķ ricâsıyla taħrîr olunmuşdur

Devletlü semâhatlü sa'âdetlü mekremetlü sultânüm hazretlerinüñ 'izz ü ħuzûr-ı 'âlî-i me'âlî-mevfûr ki menba'-ı feyz-â-feyz-i mâ'u'l-ħayât-ı lütf u kemâl ve mecma'-ı üns-â-üns-i 'izz ü ikbâldür pîşgâh-ı mu'allâ-pâygâh-ı sa'âdet-destgâhları sâhasına feyz-yâb-ı nisyân-ı ħulûş u meveddet olan le'âlî-i girân-ķadr-ı 'ubüdiyyet ithâfiyla inhâ-yı merâsim-i i'zâm u tebcîl kemâ-yenbağî mü'eddâ kılınmaķ ma'rızında bu vechile neşr-i tûmâr-ı mâ-fi'l-bâl olunur ki ber-muķtezâ-yı 'ubüdiyyetkârî ba'd ez-edâ-yı ħidmet-i du'â-yı şehriyârî 'inâyetlü ve zu'afâya merħametlü şâħib-i devlet efendimüz ħazretlerinüñ ve sa'âdetlü sultânüm ħazretlerinüñ du'â-yı icâbet-ķarîn-i 'izz ü rif'atleri ħidmetine iştiğâl üzre güzârende-i evķât olundığı merfû'-ı pîşgâh-ı me'âlî-penâhları kılınur. Ħaķ sübhânehü ve te'âlâ

müstmendân-1 bî-kesâne şefkatlü şāhib-i devlet efendimüz ḥazretlerin dest-yār-1 bî-kesān olmaḵ üzre şadr-1 sa‘âdetde ber-devām idüp sulṭānum [5a] ḥazretlerine herhâlde tevfiḳın refiḳ eyleye bi-mennihi ve keremihi ve bu sene-i mübārekede gerek şāhib-i devlet efendimüz ḥazretleri ve gerek cenāb-1 mekremet-nişābları cemī‘-i ğuzāt-1 müslimīn ile mansüren ‘avdet ile ‘amme-i mü‘minīn mesrūr u şād-kām olmaḵ için dest-i du‘ā berdāşte-i dergāh-1 kibriyā oldığı bî-irtiyābdur. Bākī hemīşe baḥt be-kām u felek ğulām.

Ḥarem-i muḥterem ḳaḍısı tebrīk-i sefer zımnında āstāne-i sa‘âdete firistāde idüp manşūr u muzaffer olmalarını tebşīrdür

‘Arşa-i bārgāh-1 mecd ü iclāl ve sāḥa-i pāye[-i] dergāh-1 ‘izz ü iḳbāllerine ki veche-i vücih-1 erbāb-1 ḥācāt ve maṭmaḥ-1 enzār-1 aṣḥāb-1 derecātdur cebhe-i ‘ubūdiyyet ü iḥlāş sūd u fersūde ḳılınmaḵ siyākında pīştāk-1 bülend-revāḳa ‘arza-dāşt-i dā‘ī-i nā-çiz oldur ki emṭār-1 mütāba‘atü’l-ḳaṭarāt-1 iḥsānları mezāri‘-i āmāl-i erbāb-1 ṭarīḳa’ el-ḥaḳ ṭarāvet-baḥş olup *ve li’l-arḍi min-ke’si’l-kirami naşībün mişdāḳınca bu faḳīr-i ḥaḳīr-i keşīrū’t-taḳşīrūñ dahı mezra‘a-i ümmīdi ol ḳaṭarātından ḥişsa-i rabbānī ile ṭarāvet-yāb olmağın nazm*

حمد لله که ان نقش که خاطر میخواست

آمد از اخر زبس پرده تقدیر پدید

maḳālī ile leb-cünbān olup nefsi-i insanīye nazm

بمازا تقابل با نفسا لنظری

احسانه الجلی ف فعلی ما تفعلی

nazmı ile ḥiṭāb olunduḳda

ولقد هممت فما وجدت غیران

او عواله بدعاء غیر مردوم

mażmūniyla cevāb-dād olup du‘āda maḳdūr-1 beşerī olan mertebe mücāhede olundu. *İnnellāhe ‘alā mā-yeşā’ü ḳadīr* ve bi-icābet-i da‘vāt-1 ‘ibāda cedīr kerem-vārā bende-perverā bu dā‘īlerini bir vechile şermende-i kerem ü iḥsān etmişlerdür ki ta‘bīri ‘uhde-i ḳalem-i şikeste-zebānda degüldür her bün-i müy-1 dehen şükür-ğüy olsa edā-yı şükürinde ol dahı ‘āciz-i ārīdür. [5b] İnşā’allahül-mevlā ol ḥarem-i cennet-İremde ḥidmet-i şer‘-i Muḥammedī ‘aleyhi minallāhi’s-selāmi’s-sermedī müyesser

olduğda hāşşaten emākin-i müteberrikede ‘ināyetlü sultānum ḥazretlerine ve evlād-ı kirāmlarına du‘ā āvāzesi ile ṭās-ı ser-nigūn-ı eflāki ṭanīn-endāz kıılmağā ‘azīmet-i şādīkāne olmuşdur. Ḥudā-yı müte‘āl ikdār eyleye ve dergāh-ı refī‘-i Ḥağdan derḥāstdur ki sefer-i şerīflerini mübārek ü meymūn ve naşr u zafere mağrūn eyleyüp sālimen gānimen ‘avdi muğğadder eyleye. Nazm و هذا دعاء لا يزد لأنه دعاً لا تداع بریه شامله bundan ziyāde itnābı ol zāt-ı melekiyyü’ş-şifātı it‘āb olmağla *iktefeynā bi zālike’l-mikdār*.

5b Derkenar

Bu ebyāt derūn-ı mektub-ı belāgat-mashūbdandır.

(بقيت ولا يبقى لك الدهر كأثيها)

الكاشح الزى يظمر لك العداوت يقال كشح له باعداوت كشح يكشح فعل يفعل

(فأنك في هز الزمان وحيد)

المعصم موضع السرر من اساعته مختار العلا والعلا الر فعه والمرتبته والتعرف مختار

(علاك سوار و المالك معضم)

السوار يكسر السين بمعن بلازك مختار

(وؤؤؤك طوق والبريت جيد)

الجيد بمعنى العنق ولجمع اجياد

[5b Devamı]

Şāhib-i devlet-i ebed-peyvend teşrīf-i sefer-i meserret-mağrūndan iktizā-yı ḥāl-i zafer-mağāl teşekkür-i nuşret-intizāmlarına terğim olunmuşdur

Rüy-māl-i şaff-ı ni‘āl-i meclis-i ‘ālī ‘adālet-penāh-ı şadāret-destgāh-ı irtiyābları ki pīşgāh-ı erbāb-ı ‘izz ü cāh ve müzdaḥim-i cibāh-ı gerden-keşān-ı muraşşa‘-kemer ü zerrīn-kelāmdur kemā-hüve’l-vācib tağdīm olunduğdan şoñra na‘l-i yekrān-ı āteş-‘inān-ı şabā-refṭāra ‘arza-dāşt-i bende-i dermānde-i bī-çāre oldur ki bu ‘abd-i ḥālişu’l-vālāları şeref-yāfte-i cebin-fersā-yı āstān-ı sa‘ādetleri olaldan bu zamāna dek devlet-i rüz-efzūnları ki sermāye-i istirāhat-ı ‘ālem ü ‘ālemiyāndur terağğī-i merātib-i a‘dād gibi izdiyād bulmağ ed‘iyyesine iştiğāl-i dībāce-pīrā-yı dīvān-ı a‘māl olup hemīşe dest-i tazarru‘ u niyāz berdāşte-i dergāh-ı re’fet-penāh-ı çāre-sāz idi bi-fazlihi Sübhānehü ve te‘ālā du‘ā-yı bī-riyā-yı niyāzmendāne müstecāb ve qarīn-i қаbūl-i rabbū’l-erbāb olmağla zāt-ı kirāmī-şifātları mağla‘-ı şadāret-ı kübrādan ḥürşid-i

rahşān gibi ‘ālem ü ‘ālemiyāna feyz-resān ve hūsn-i tedbir-i işābet-pezīrleri sebeb-i [6a] şulh u şalāh olmağın re’sü’l-māl-i rāhat-ı dūr u nezdīk ve terk ü tādīk olup bā’iş-i āsāyış-i hālk-ı cihān olmuştur. El-hāq tāk-ı ebrū-yı merdānelerinden çeşm-i şikeste-dilān-ı niyāz-ı erbāb-ı isti’dād dā’imā manzūr-ı kūşe-i çeşm-i iltifāt ve pīrāhen-i hırmen-i ihsānlarından hişsa-dār-ı zekāt olup lūtf-ı bende-nevāz-ı çāre-sāz dest-gīr-i ūftādegān ve meded-resān-ı bī-kesān olmağdır. Beyit تو دستگیر شوای حضر بی خجسته که من پیاده میروم و همرهان سوارانند Bende-perverā müjde-i sūr-ı pūr-sūrūr-ı hümāyūnları bir vechile şafā-bahş-ı hālk-ı ‘ālem ve meserret-resān-ı ecnās-ı ümem olmuştur ki nergis-i seyr-efkende-i şebnem-i nā-resīdeden ğayride eşer-i ğam görülmeyüp ol zemzeme[-i] tāze[-i] bülend-āvāze gūş-güzār olduğda nevā-yı nev-āheng-i ceng-i nāhīd²⁵ mülhāk-ı şārīr-i bāb-ı tanīn-i zūbāb olmuştur. Dergāh-ı icābet-penāh-ı İlāhīden derh̄āst-ı niyāzmendān oldur ki dā’imā gerdiş-i eyyām ber-merām-ı ecrām rām olup ārāyış-i āmāl manaşsa-i zuhūrda cilve-sāz ve erġanūn-ı hoş-āheng-i emānī-i tīz-perde-i bülend-āvāz ola. Bākī sa’ādet-i tū eفزūn bād.

6a Der-kenār

Fıkra-i bī-nāzīr-i Faşīh Dede

Ĥazretlerinūñ gül-geşt-i çemen budur bā-hūr-ı cünne-i huld-i berīnde bir melek-cūdur reşk-āver-i her ins-i beşer ĥayr-cūdur sipīhr-i tāk-ı nūh-āsmānda nīk-baht her cenāb-ı cānib-i ser-der-i perde-gūşā-yı ĥacle-nişīn-i edeb vāşıl-ı ser-menzil-i de’b-i dest-dāde-i hünerdür tarīk-ı rast-h̄āha rehberdür.

Zımn-ı şūret-i şecere talebkār-ı dil-h̄āh-ı merām vaşıl-ı dest-i h̄āhişger olduğda şūkrāne-i melhūz-ı tab‘ oldığı ecilden terķīm-i meveddet-nāmedür

Semāhatlü sa’ādetlü sultānum ĥazretlerinūñ reşk-āver-i ravzatü’l-me’vā olan meclis-i fezā’il-serālarına gül-i āl du’ā ve ğonçe-i āl-i ‘ālū’l-‘āl-i şenā ki perveriş-yāfte-i ĥadīka-i muĥabbetdür ithāf u ihdā kılınmağ siyākında menhā-yı muĥabbet-i ĥālīşu’l-velā budur ki nesīm-i hoş şemīm-i su’āl ile ğonçe-i nā-şüküfte-i ĥāl kūşāde buyurulmağ ruĥşat-dāde-i cenāb-ı bā-kemāl buyurulur ise [6b] el-ĥamdü lillāhi’l-meliki’l-müte’āl şecere-i vücūd-ı cenāb-ı feyz-nümā-yı ‘āfiyet birle hemīn naĥlistān-ı beķāda pā-ber-cā olup şubĥ u mesā ber-dāşte-i dest-i du’ā[-yı] İzīd ü ‘alīm ü dānāyuz ki mihr ü münīr-i māh-ı şeb-ārā-yı ‘ömr ü devlet ve sa’ādet-pīrāları ilā-yevmi’l-cezā

²⁵ ناهید بمعنی نجم زهره نعمه الله

küsûf u hüsûf-ı ekdâr-ı dehr-i bî-vefâdan pâkîze vü müberrâ ola âmîn fîmâ-ba'd benüm sulţânüm cenâb-ı şerîflerinden niyâz olunan sûret-i şecere ki münthe'lerâm-ı dil-i bî-gıll idi vâşıl olup bir mertebede memnun u maḥfûz olunmuşdur ki ḥadd ü imkândan bîründür lâkin berâ-yı te'kîd-i silsile-i muḥabbet bu muḥlislerinde dest-âvîz-i lâyıķâne[-i] kudret olmadığı ma'lûm-ı sa'âdetleridür ki gonca-i ser-sebz-i gülbün-i 'izz ü iķbâlleri olan maḥdûm-ı mükerremlere gül-berg-i du'â ihdâ olunur hemîşe zıll-i zalîl-i 'unvân-ı İzîd-i celîlde olalar.

6b Der-kenâr

Müsvedde-i Faşîḥ Dede Mevlevî

Ḥazretlerinüñ secdegâh-ı 'izz ü iķbâl-i câh olan pişgâh-ı ma'ârif-penâh-ı merâsim-i 'ubûdiyyet berdâşte kılınduktan sonra dest-i temennâ nihâl-i bâver-i bâğ-ı 'inâyetlerinden bu güne mîve-çin-i ümmîd oldur ki eger gonca-i dil-nevâzişlerinden küşâyîş bulursa ya'ni iltifât-ı pürsiş-i ḥâl-i kemterîn erzânî buyurılırsa hiç dem olmaz ki muḥrib-i dil-keş-nevâ-yı nâḥika-i zemzeme-i hoş-âheng du'âlar ile bezm-ârâ-yı süḥan olmaya ümmîddür ki bu bendelerin daḥı umûr-ı devlet-i hücum-ı efkâr eşnâsında ferâmûş itmeyeler ve gâhî Efendi ḥazretlerine ḥulûs-ı 'ubûdiyyetimüzi taḥķîk itmekde tûtî-i mu'ciz-ârâ-yı zebân-ı dil-keş-ârâların ḥâmûş buyurmayup ḥ'ân-ı elţâf-ı na'mâ-yı pâdişâhîden bi-ḥamdillâh nâ'il olduğumuz nân-pâreye cümle ḥ'âhişger olanlardan nigeḥbân olalar. Bâķî lütf u kerem ol cenâb-ı 'âli-şânuñdur.

Berâ-yı mülâķât ez-dürî-i taḥrîr-kerde-i mehcürî zımnında teşne-i vişâl ile terķîmdür

Devletli meveddetli sulţânüm ḥazretlerinüñ reşk-i perniyân-ı âsmân olan bisât-ı şüreyyâ-nigâr-ı pîşgâh-ı vâlâya der-dest-i niyâz berg-i teslim-i rûy-ı bendegî nihâde kılınduktan şoñra hemvâre şâhid-i gülşen-ârâ-yı cemâlleri dâmen-i çide-i bezmgâh-ı nigâh olaldan perde-i ḥacle-i ergüvân-ı dide-i ferş ol meretebe ḥünâbe-feşân-ı ḥasret olmuşdur ki nîm kaçre-i âteşîn gül-güne-i ruḥsâr-ı lâle-sitân-ı behişt olup turre-i bî-cânî daḥı ḥavâle[-i] gâh-ı çeşm-i şu'le-pâşdan bir ḥabaķa karar bulmuşdur ki merdüm-i dide ki çeşm-i çerâğ-ı düdmân-ı başıradur hemân evvel ol zamândan berü bir seyr-i dil-küşâ-yı benefşeżâr-ı ḥıttâ-i nigeḥ-i iltifât oldu ve ne müşâhede-i kaşab-puş-ı kalem hiç bir laḥza şarîr-i pây-ı keşide-sünbülü feżâ-yı semenzâr-ı şaḥîfede 'arz-ı ḥıram eyledi niyâzmendüz ki Ḥudâ-yı Bî-çün nür-baḥş [7a] (nür-baḥş-ı) dide-i ḥürşid olan

hāk-i pāy-ı şerīflerinden tütüyā-keş-i çeşm-i ‘alīl ola Bākī eyyām-ı vişāl müstedām bād.

Şeyhu’l-İslām-ı müftī’l-enām hazretlerine siyāk-ı ‘arz-ı hâlde teşekkür-nâmedür

Semâhatlü sa‘âdetlü ‘âtıfetlü zu‘afâ vü bî-kesâne merhâmetlü veliyyü’n-ni‘am efendim sultânüm hazretlerinüñ müzdaḥim-i cibâh-ı ahālî ve mülteşem-i şifâh-ı zevi’l-me‘âlî olan saḥâ-i dergâh-ı bî-hemâlleri cārüb-ı müjgân-ı çeşm-i darâ‘at ile reft ü rüb ve şandal-i sâ’i nâşiye-i ‘ubüdiyyet ile şifâ-sâz-ı hâtır-ı mekrüb oldığı merfû’-ı mekârim-i huddâm kılınmaḡ ma‘rızında inhâ-kerde-i dâ‘î-i devletleri oldur ki bu şenākâr-ı muḥâleşât-intimānuñ iftikâ vü aḥvâli irdâf-ı mekârim buyurulursa ḥamden ‘alâ-âlâ’ihî sübhânehü henüz ḥil‘at-i şihhatdür ve bir ‘imâme-i ‘âfiyet ber-ser olup vazife-i râtibe-i şubḡ ü mesâmuz olan ḥidmet-i da‘vât-ı pâdişâh-ı baḡr u ber ve şehinşâh-ı heft-kişver edâsından şoḡra ekşer-i evḡât belki cemî‘-i eyyâm ü sâ‘ât şarf-ı himmet-i ḥidmet-i da‘vât-ı ‘ömr ü devlet-i rüz-efzûnları kılınmaḡla müdâvâ-sâzi-i dil-ḡastegî-i dūrî-i şūrî ile evḡât-güzâr olmaḡ ḡarar-dâde olmuşdur. Ḥaḡ Sübhânehü ve te‘âlâ vücûd-ı şerîf-i fezâ’il-elîflerin ḡaḡadan ḡıfz ve şadr-ı devlet ü ikbâlde daim ü ḡâ’im idüp zıll-i zâlil-i lütf u ‘inâyetlerin mefâriḡ-ı bî-kesân üzre mü’ebbed ü müstedâm eyleye bi-mennihi ve keremihi. Bākī hemvâre melâz-ı ḡacetmendân olmaḡ üzre şadr-ı sa‘âdetde ber-devâm olalar.

Zîr-i destân-ı bendegî olup sāye-i ‘inâyet-mâyeleri temennâ zımnında taştırdür

Semâhatlü sa‘âdetlü ‘inâyetlü sultânüm hazretlerinüñ mecma‘-ı sa‘âdet ü ikbâl ve maḡla‘-ı câh ü celâl olan pîşgâh-ı fezâ’il-destgâh-ı pür-efâzıla cevâhir-i ḡurşîd-tâb’-ı [7b] ed‘iye ki ḡücüm-ı pertev-i şu‘â’ından zulmetkede[-i] derun-ı münevver ve le‘âlî-i eşniye ki ḡulüvvi tâbiş ü iltimâ’ından târiḡ-ı cāy-ı beden ḡanâdil-i ḡâne-i eflâḡ gibi ziyâ-güster-i der-nihâde-i hāk-i pāy-ı sa‘âdetleri kılınmaḡdan şoḡra ‘arza-dâşt-i dâ‘î-i ḡadîmleri budur ki istifsâr-ı ḡâle teveccüh-nümâ-yı lüḡfları olur ise el-minnetü lillâhi Te‘âlâ bahâristân-ı ‘ubüdiyyetlerinde ‘andelîb-i şenâ-nevâ-yı zebân-ı dâ‘î-i şâdîḡu’l-cenâbları terâne-sencî-i ḡidmet-i du‘âları ile naḡme-serâ oldığına ḡalb-i āḡâhları ḡüvâh-ı ‘adldür. Ḥaḡ Sübhânehü melekiyyü’s-sıfatları hemvare emanında müstedâm ve ser-şaffe-i ‘âfiyetde ber-devâm eyleye. Bi-mennihi ve keremihi Bākī hemîşe der-mesned-i devlet ü sa‘âdet bād.

7b Der-kenār

Müsvedde-i Kāmī el-ḥayr

Sa'ādetlü semāḥatlü mekremetlü sultānum ḥazretlerinüñ nādī-i refī'leri ki cennet-metā'-ı rūy-ı dest-i ān mekān-ı pīşgāh-ı ma'ārīf-penāhına neşr-i cevāhir-i behiyye-i taḥiyye-i girān-māye ve bezl-i le'ālī-i ed'ıye-i isticābet-nümāya es'ile[-i] gül-tüde-i ṭab'-ı berķ-i intisābları zīver-i gül-i bāğ-ı izhārdur ancak dā'ıye-i lütf u kerem-i ḥudā-dād ile bu dā'ı-i ḥulūş-nihād daḥı 'ızz ü pürsiş ü tefakḥud ile nā'il-i aḳşā buyurulur ise hezār-güne süḥan der-dehān ve leb-i ḥāmūş hezār-güne şefkat ü merḥamet ile ḳadru'l-ımkān perverde olunan kenāre-nişin olup dā'iremüze uğramağa tenezzül itmezler حاصلی یاد پدر نمیکند این پسر ناخلف mişdāḳınca hiç birinde ḥaḳīḳat yoğ imiş her birinüñ ḥaḳḳında çekilen zaḥmetler cenāb-ı sa'ādetüñ ma'lūmı olmağla taşdı'a cesaret olundu yār-ı gār-ı ḳadīm Aḥmed Efendi pirāne Ser-ḥalebī nāmında güçle bir nev-resīdeye mālīk olmuş benüm sultānum ümmiddür ki ḥātır-ı şerīfden mehcür buyurmayalar ben unutmam seni gözüm nūrı.

Şeyḫu'l-İslām-ı sellemehü's-selām ḥazretlerine istidāme-i maḳāmları teşekkürine terkīmdür

Ḥamden lillāhi Te'ālā āftāb-ı 'ālem-tāb-ı mevhibe-i ḡaybī burcū's-sa'āde-i 'ināyet-i Rabbānīden ṭal'at-ı nūrānī gösterüp 'ālem ü 'ālemiyāna feyz-baḥş-ı nūr-ı sürür ve ḥazret-i yegāne-i taḳvā-penāh-ı mizmār-ı istiḥḳāḳ u isti'dādda da ahrāz-ı ḳaşbü's-sabaḳ-ı ḳalem-i fetvā ile zīver-i mesned-i celāl ü cāh oldığı demler meşhūr u manzūr olup istilā-yı zālām-ı miḥen-i nā-maḥsūr ile nümüne-nümā-yı şeb-i deycür olan tārik-cāy-ı derün fūrüg-ı envār-ı neşāt-ı gūn-ā-gūn ile ḳand-i telḫ-ābe-i gerdün gibi behcet-füzün ve pertev-i mihr-i ibtihāc u sürür ile memlū vü meşḫūn oldu. Nazm keyfe فحماً له ثم حمداً له تشكراً له ثم شكران له لقد قيل افراط المسرت مهلك ولو كان حقاً لانع دمت سرورا lā ki riyāz-ı aḥvāl-i 'ulemā ve ḥadā'ıḳ-i ḥavātır-ı fużalā teşīr-i rebī'-i taḳdīr ve dest-yārī-i bāğbān-ı ḥüsn-i tedbīr ile ḥas u ḥār-ı ekdār-ı rüzgārdan āzāde olup gönçe-i ḥavātır-ı kehān u cihān şüküfte vü ḥandān ve cereyān-ı mīzāb-ı ḥāme-i iftālariyla [8a] revnaḳ-ı gülzār-ı cāh ü celāl şad çendān oldu. Nazm ان الصدرات باهت از به نسبت و Haḳ sübhānehü ve te'ālā ol maḳām-ı sāmī ve mesned-i kirāmı bī-zāt-ı 'adīmü'l-'adīllerine müteyemmen ü mübārek idüp mede'd-duhūr şadr-ı sadāretde muḥalled-i ber-devām u cāvīd ve ḳalem-i müşgīn-raḳamların 'uḳde-küşā-yı

mesā'il-i āmāl āmīn eyleye. Bi-hürmeti sened-i seyyidi'l-mürselīn firāz-ı mesned-i hürşid bād pāye-i tū.

8a Der-kenār

Çeşmī-zāde

Benüm ser-mest-i şahbā-yı iştiyākı oldıgum birāder-i sa'd-ahterüm inşā'allah yarınki rüz-ı firüz-ı cum'ada atlas-ı sebz-reng-i çemenistān-ı sa'd-ābād peymüde-i endāze-i huţuvāt-ı ihtizāz kılınmak tamga-zede-i taşmīmdür cenāb-ı sa'ādetleri dağı zevrakçe-i āftāb-ı çābuk-rev-i zerrīn mikdāf-ı baħr-i kebūd-reng-i āsmānda bādbān-küşā-yı tulu' oldığı hengāmda faķır-hāne imāle-i sükkān-ı keşti-i teşrif ve şeref-i mürāfaatlarıyla dā'ī-i dirīnelerin talţif buyurmaları müsted'ādur Bākī

Şadr-ı fetvāya teşrif olundığı ba'de'l-istimā' binā'en-'aleyh taħrīr-i tebrīk-nāmedür

Semāhatlü sa'ādetlü devletlü veliyyü'n-ni'am-ı keşirü'l-himem Bermekiyyü'l-kerem sultānum tāle beķāhü ħazretlerinüñ ħāk-i pāy-ı kīmyā-'ayārlarına rüy-ı 'ubūdiyyet ü bendegī kemā hüve'l-vācib sūde vü fersūde kılınduğdan şoñra Ĥaķ sübhānehü ve te'ālā ħazreti 'ināyetli sultānumuñ maşdar-ı pür-nevāl ve müferriħ-bü vü efzāl olan vücūd-ı mes'ūdların āfāt u ekdārdan maşün idüp sāye-i 'āfiyet ü merāhimlerin ilā-yevmi'l-kıyām mefāriķ-ı cihāniyāndan zā'il eylemeye āmin. Bir vaķt-i sa'īd ve tāli'-i cedīdde berīd-i ħuceste-nevīd müjde-resāndur ولبشير بما اقرا لا عينا vefķınca gūş-ı 'ālem ü 'ālemiyāna semāhatlü sultānumuñ ufķ-ı mesned-i vālā-cāhı şadr-ı iftāden-i pertev-endāz-ı zemīn ü zemān ve nūr-baħş-ı 'ālem ü 'ālemiyān oldukları peyām-ı meserret-encāmını ilķā itdükte sükkān-ı sā'ire-i ğabrānuñ şadā-yı sürūr-ı mübārek bādīler çarĥ-ı nīl-gūnı pür-mevc-i tanīn itdükte 'āmmē-i ħademe-i 'ulūm u ma'ārif fuķarāsınuñ du'ā-yı rüz-efzūnı 'ömr ü devlet-i ħudāyegānī şadāsı zīb-i sāmi'a-i ķudsiyān olup cümleden ziyāde bende-i ħaķır u kemterleri dıraĥt-ı bīħ-isaĥt u iķbālleri hemīşe ser-sebz-i zīnetde bāğ-ı cihān olmağı çün istikbār-ı ħavāle-i secdegāh-ı niyāz olup Cenāb-ı ħaķ [8b] celle celālühü ħazreti 'ātıfetli sultānumı ilā-yevmi'l-kıyām mesned-i 'ālīlerinde ber-devām idüp zill-i zalīl-i merāhim-eşfāķlarını sāye-endāz-ı mefāriķ-ı erbāb-ı isti'dād olmadan ħālī olmaya. Bākī lütf-ı kerem ü merĥamet devletlü efendim sultānum ħazretlerinüñdür.

Beyān-ı ħāl-i meveddet-iştimāllerin terķīmdür

Devletli ‘ināyetli ‘atıfletli efendim sultānum hazretlerinüñ nādī-i vālā terīn-i efāzil-nişinlerine sermāye-i münşiyāne-i mektüb olmağa şāyān ta‘bīrāt-ı tāze-ma‘nā-yı du‘ā ithāfı zeylinde ma‘rūz-ı devām-cūy-ı rif‘atleri budur ki mektüb-ı meserret-raķam-ı hātır-ı fātırımız mühr-zede-i mihr ü muħabbetleri ve ziyā’-ı ribā‘-i zamīrümüz ħucet-dāde-i dest-i irādetleri olmağla nigīn-i zerrīn-i şems-i tābān ceyb-i kebūd-fām-ı āsmāndan leme‘ān itdūği demde eşer-i naķş-ı ķadem-i meymenet-tev‘emleriyle şaħīfe-i sāħa-i ğam-ħānemüz varaķ-ı memhūr ve ħıfz-ı esbāb-ı sūrūr u neşāt nüşha-i ta‘vīz-i dest-i sūtūr buyurmaları mestūr-ı cerīde-i emānumuzdur.

8b Der-kenar

Müsvedde-i Faşīh el-mevlevī

Ĥazretlerinüñ velvele-endāz-ı ‘Irāķ u Sıfahāndan olan nevā-yı meħāsīn-i zātlarından ve enfās-ı reh-revān-ı Ĥicāz u Nihāvend-mānend olan şada-yı sūtūde-şifātlarından efzūn āġāze-i tuħaf-ı taħiyyāt-ı şāfiyāt berīd-i şadā-yı ħuceste-edā ķāşid-ı ħoş-āvāz-ı hümāyūn u şehnāz ile ihdā-yı ķārgāh-ı meclis-i şafā-āġāhları kılınmak siyāķında minhā-yı dā‘ī-i ħulūs-rā‘īleri oldur ki maķām-ı a‘lā-yı evc-i rif‘at-i ħāk-i pāy-ı dergah-ı vālā-(y1)-me‘āba ħisār-ı menziletleri şenākārān-ı rāst-revişān hemīşe būsūk olmak da‘vātıyla fahte-i dilüñ penķġāh-ı līsī oldūğı hātır-ı ‘atır-ı ķalb-i tāhīrlere nüħüfte deġüldür. Lā-cerem benüm sultanum egerçi ġamūm-ı evfer-i şakīl-i hicrān taķsim-i muħammes-i ħavāşş-ı bātıne-i cān olduķda şūfiyān-ı ħavāşş-ı zāhīrenüñ sema‘-ı muħālif ü ħafif olması ķarargāh-ı bözörg ü kūçekdür. Lakin nevrūz-vişāl rahātü’l-ervāh-ı ‘uşşāķ idigi ma‘lūm-maķāmāt-ı āşinā-yı felek-i edvardur. Ĥaķ sübhānehü ve te‘ālā ķenber-i vişālden dūr itmeyüp feraħnāk-ı ‘aynü’l-yaķīn eyleye. Bāķī ġonce-i kām küşād bād.

Şıħhat ü ‘āfiyet-cūy olduğıdur

‘İzzetli devletli semāhatli sultānum hazretlerinüñ meclis-i meserret-nizām u beşaret-irtisāmlarına vech-engīz-i meħāfil-i ķudsiyān ve ħālet-baħş-ı mecāmi‘-i rūħāniyān olacaķ rāst-zed-i da‘vāt ihdāsı zımnında ma‘rūz-ı perde-ġüzīn-i ihlāşları budur ki cenāb-ı bülend-cāhlarınıñ āvāze-i ħüsn-i sīret veşiyt-i şadā-yı lütf-ı tabī‘atları āvāze-ġīr-i iştihār ve şūr-efken-i mesāmi‘-i sīġār u kibār ve ħarekāt-ı maţbū‘aları kār-bend-i naķş-ı uşul ve cünbiş-i mü‘tedilāneleri bā-beste-i ħüsn-i ķabül olmağın ferdā dā‘ire-i zerrīn-i ħūrşīd-i dest-i vāmişger-i gerdūnda pedīd olduğı eşnāda ķudūm-ı sa‘ādet-lüzūmlarıyla ħane-i ħāmūşānemüzi eşref-i maķāmāt ve ser-i

iftihārumuzı [9a] vāşıl-ı evc-i ibtihāc-ı mübāhāt itmeleri hūlāşa-i kār-ı müstedīm-i ‘abd-i nāçizleridür. Bākī hemīşe nühüfte-i gönçe-i murād küşāde bād.

Zeyl-i kaşide-i hā’iyyeki sermāye-i hūkūķ-ı kademüñ nemāsına iddi‘ā-yı da‘vā-yı kıdemiyyeyi beyān zımnında firistādedür

Devletlü ‘ināyetlü ‘atıfetlü cezilü’l-kerem efendim sulţānum hāzretleri cenāb-ı Hāķ melekiyyü’s-simāt-ı güzide-şifātların āfāt-ı dehr-i buķalemündan viķāyetü’l-hıfz-ı şamedānīde maşūn idüp ‘ömr ü devlet ü iķbāllerin rüz-efzūn eyleye āmīn. Mādde-i tañnüm hūlūş-ı tavıyyet ile muhammer ve istıfāt-ı kaţarātum şafā-yı ‘aķdiyyet üzre makţūr u muķadder olmağla havāss-ı zāhire vü bāţınem hıdmet-i ‘ubūdiyyetlerinde meşğül ü meş‘ūk ve evķāt ü sā‘ātüm ezķār-ı cemīle vü da‘vāt-ı hayriyyelerine maşrūf olup vazıfe-i muķarrere-i raķiyyetüm edāsına muvāzabet üzre iken i’tā buyurulan ‘ināyet-nāme-i bende-perverāne böyle ‘ilāve-i ihsān buyurulan ‘atıyye-i behiyye-i āşafāneleri bir hīn-i meserret-ķarīnde resīde-i ‘abd-i kemterīnleri olup taħdīş-i ni‘met ve edā-yı şükr-i ‘atıyyelerinde ķullarına ‘ayy ü ‘acz tārī olmağla hāme-i şikest ile bir kaç beyit ile keyfiyyet-i hālī i’lāya izhār-ı cesāret itmişdür efendimüñ bir ān hıdmet-i ‘ubūdiyyetlerinde ķuşūrum olmayup neķķāde-i evķātum vaķf-ı da‘vāt-ı hayriyyeleri oldığı muhāt-ı ‘ilm-i daķıķa-dānları olduķda emr ü fermān efendimüñdür.

Tehniye-i ‘id-ı sa‘id için şeyhu’l-İslām-ı sellemehü’s-selāma terķimdür

عيد صباحك الله صباح السعيد بر تومبارك بوداين روز عيد bende-perver-i ez‘af-endām şıyām-ı zamīme-i ekdār-ı rüzgār-ı ğaddar ile za‘f olup pāy-i dil-i zār²⁶ hār-āzār-ı zamāne ile efķār olduğundan mā‘adā niçe müddet [9b] bīhūde gird-i²⁷ bādiye-i sa‘y ve deşt-peymā-yı şahrā-yı dūr-pehnā-yı taleb olmağla ābile-pāy olmağın harekete mecal muhāl olup hıdmet-i tehniyet-i ‘id için dāmen-būsī-i ‘ālī-hāzret-i fezā’il-perver

ای کاش بجای نامه من میبود نه دوری ولیل صبوری بود که بسیار دوری ضروری Nazm بودامید کاها بندکان پناها محنت زده ر اعید بود محنت دیگر melevāndan²⁸ tıfl-ı dile ta‘līm ü tefhīm āġāz itmegin elem-i ıztırāb fevķa’l-haddür. من اکرکریه کنم معزوم طفل نادانم و اول سبفاست لکن نه چاره هوالدهر و علاجه الصبر کرفتار اچاره کیر

²⁶ Zār: rikķatden kināyedür aşlı nizārdur. Hāl-i-zār rikķat-i hālden ‘ibāretdür.

²⁷ Gird bi’l-kāfi’l-Fārīsī degirmi ya‘ni yuva(r)laķ gibi ve toב gibi ve dā’ire ve cevve ma’nāsına.

²⁸ Melevān lāmun ve vāvun fetħaları ile gice ve gündüz demekdür. Ni’metulllah.

دل عرقی نه یکی قنره خون فولاد است Nazm است و بس ان كان عندك بازمان بقیته مما تسوبه لكر ام فهانهم از ستم سیرمشوکر دکر آز اری مست بنده نوازا کن کیف ثبیت فمن وایلی محافظم علی الزمام و عهد ینتقض el-ḥaḡ intisāb-ı vālā-cenāba māye-i iksīr-i sa‘ādet olup ‘ömr i devlet ü iḡbālleri müstezādına bi’l-ḡudüvvi ve’l-āşāl oldıgumuz bī-iştibāhdur

Ziyāde-i iştiyākı mütażammın-ı niyāz-ı nāzāne ‘arż-ı ‘ubūdiyyet eylediği üslūbdur

Şehbāz-ı bülend-pervāz celāl ü cāh u ‘ālī-ḡazret-i şadāret-penāh destgāh-ı شرح mukteżāsınca dāne-i devām-ı اوصاف کمال توکماهی نتوان یافتای در اوصاف کمال توزبان ها ابکم نیست سیمر سیمر هیمر ve şemere-i evhām olmağla hıyām-ı hām hurūf u aqlām ile şayd olmağ hıyām-ı hām ve şemere-i evhām olmağla dām ma’nāsı düsturu’l-‘amel olmağın edhem-i ḡalem-i mefḡūmı üzre ḡāl-i zārdan istiḡbār-ı pīrāmenger ve ḡatır-ı ‘atır-ı siḡr-āşār olursa henüz naḡl-i ḡayāt pūr-bār ve berg-i semūm-zede-i ḡuşk-sāl-merg olmayup sīr-āb-ı cūybār-ı serī‘u’l-cereyān-ı ‘ömr olmağın dem-sāz-ı berg-sāzdur ümmīdgāhā bendegān-penāhā ḡālen erbāb-ı isti‘dāda dīvār-ı esās-ı üstüvār-ı kerem ü iḡsānlarından özge tekyegāh-ı merḡamet-i ‘ālī-ḡazret-i feżā’il-i destgāhdan ḡayri penāh olmayup ḡumār-keşān-ı meclis-i ḡarām-ı ḡırmān-ı cām-ı lebrīz lütf-ı ḡarīf-nevāz²⁹ ile mest-i ser-germ-i ser-endāz³⁰ olmazsa bezmgāh-ı ‘ālemde bī-çāre ḡamyāze-i tāze-be-tāze ile hilālāsā dehen-bāz ḡalmağ muḡaḡḡaḡdur هم تو مکر پیاله بخشی miḡrāb-ı ḡāḡ-ı ebrū-yı ḡācet-revalarıdur. درهم مکش ابروزمهسازی بنده جز حاجت درویش نه el-ḡāşıl ḡālen ḡıblegāh-ı aşḡāb-ı istiḡḡāḡ nīm-niḡāh-ı dīde-i iltifāt olup ḡārbār-ı ḡabūl-ḡāne ber-endāḡte sāḡte vū perdāḡte olmağ cā’iz iken bī-dirīḡ buyurulmağ muḡaḡḡaḡdur şīme-i ḡadīmleri üzre ḡab-ı bülend-i ‘ālī dā’imā maşrūf-ı nazm-ı aḡvāl-i perīşān-ı ahālī olmağla bu ḡuşuşda isti‘ḡāf u istiḡlāb-ı mezīd-i eltāf dāḡil-i dā’ire-i taḡşīl-i ḡāşıl olup istiḡāza-i nūr-ı āftāb-ı فیز خورشید چونکی بالزات 1 ‘ālem-tāb ve ḡaleb-i bārān-ı bārende-i seḡāb ḡabīlindendür. است شامل حال جمله ذرات است کس نکوید بافتاب منیر کز جهان رسم فیض باز مکیر

Bāḡī tevfiḡ refiḡ.

²⁹ ḡarīf-bāz: mu‘āşir ve hem-şoḡbet-i meclis-i üns ma’nāsına isti‘māldür.

³⁰ Düsturu’l-‘amel ser-endāz: şarabdan içüp ser-endāḡte olan mest ve ḡarāb ma’nāsına düsturu’l-‘amel

Burūsada seccāde-niṣīn-i şerī‘at iken Kāra Hüseyn Pāşā muheyyā-sāzī-i emvāl-i muḳāṭa‘ātdan taḳşīr itdi deyü iftira vü mübāşeret ‘azl itdükte şeyhu’l-İslam ḥazretlerine terḳīmdür [10b]

Ümmīdgāhā bendegān-penāhā الله يبيك سالما لنا bir-dāk-ı ta‘zīm ü tebcīl pīş-i ṭāḳ-ı ‘ālī-revāḳ-ı fazl ü iḥsān ‘arza-dāşt-i bendegān oldur ki cürm-i ne-kerde vü günah-ı ne-büde ile töhmet-ālūde olmaḳ ‘aceb derd-i bī-devā imiş her çend taḥḳīḳ-i nefsu’l-emri feryād-ı felek-güzār der-kār olduḳça der ü dīvārdan ناديت حيا لقداسمعت لو şadāsı ṭanīn-endāz-ı ṭās-ı ser-nigün-ı felek olur ğaraż bahāne-cüyī-i şikāyet olıcaḳ keyfiyyet-i ḥāl-i zār ser-beste ve mu‘ammā-yı nā-küşāde oldığı muvāfiḳ-ı müdde‘ādur ve’l-ḥāşıl cürm-i ne-büde-i men günāh-ı ḳarār-dāde olduḳda ‘ifrit-i merdüm-ḥār-ı āteş-efşān ve kurāz-dendān dırāz-ı ādem-i tersān tarafından pey-der-pey hücum u ḥamleler tā-be-key def‘-kerde-i siper-i ḥimāyet-i ‘ālī-ḥazret-i bende-nevāz olur ba‘de’l-yevm sebz-endāz olmayup şaşt-ı kemān-ı saht-ı sitemden küşād bulān tīr-i bīdād tā ber-nişeste[-i] nişāne-i sīne olmaĝa müsā‘ade buyurulmaḳ rızā-dāde-i bendegīdür. Hemān redd-i şādīmāt için muttaşıl siper-endāzī-i pey-ā-pey-i bī-sebeb rence vü işkence-sāzī-i dest-i bāzūları olmaya ṭarīḳa-i bürdbārī ve kes-meyāzārī meslūk-ı nā-murādān-ı derdmend olmaĝın şī‘r-i meşhur-ı Kādī Nūr zemzeme-i zīr-i leb-i tenḥayī olmuştur. بکور ستان کیر انم کزاد از پس مردن مسلمانی مبادا پهرو
من در عزاب افتد Hūşūşan veliyyü’n-ni‘am-ı bende-perver ki hemvāre isdāl-ı cemīl ve īşāl-i ma‘rūf ile kiştzār-ı huşk-sāl-ı ümmīde bārān-ı be-hengām gibi resān-ı na‘mā vü nef‘ olup ḥāşā ki bezm-i reh-güzārımızdan āyīne-i ḥātır-ı ‘ātırları ğubār-ālūd olmaḳ reva-dāşte-i bende-i iḥlāş-kīş ola. Bende-nevāzā nāme-i nāmī-i ‘ātıfet-maẓmūnları vürüd bulup cihet-i bendegīden ḥarf-i nā-dürüst kem ü pīşpīrāmen-güzār-ı gūş-ı hūş-ı ḥudāyegān-ı mekārīm-endīş olduğu bī-perde-i şu‘ūr olduḳda her bün-i müyumdan [11a] fevvāre-i ‘araḳ-cūşān olmaĝın ‘araḳ-ı seyl-āb-ı ḥicāb oldum ne çāremüz var bizüm ḳādir olduğumuz veche-i aĝrāz olacaḳ umūr irtikābından ḥasbe’l-maḳdūr ictinābdur bi-fazlihi sübhānehü ol ma‘nā ḳarīn-i huşūldür ammā ne fā‘ide ki ednā teveccühleri rü-be-rāh-ı ṭarīḳ-ı taḥḳīḳ-i müdde‘ī olmaz ki reh-bürde-i menzilgāh-ı yakīn ola jājhāy-ı dürüg-āferīn bī-hüde-güyī men’a ḳudret-i fevḳa’l-vüs‘-i ṭāḳatdur ifk ü iftirā ile tervīc-i kār mümkün olduḳça şerīre-i nüfūsa taḳşīr itmezler emvāl-i muḳāṭa‘āt-ı müheyyā ziyy-i levāzım-ı mīrī için ta‘yīn olunup lākin müştehiyāt-ı hevā-yı nefse şarf olunduḳda itmām-ı muhimmāt için ol cānībden iḳdām teḳāzā olunduḳça nā-müsā‘ade-i ḳāzī ile mühim-sāzī mümkün degīldür dimek cevāb-ı şavāb

olıcak maşlahat āsān olur hemān feryādumuz taḥrīr-i mebḥaş ve taḥkīk-i nefṣü'l-emr olunmadığındandır ḍarā'at-nāme-resān-ı bendegī olan ḵulları me'mūr olduğı taḥşīl-i vezāyifde taḥşīr itmemişdür. Lākin ğāretgerān sipāh-kerden-i nihāde-i aḥkām olmamağın maşlahat-perdāzī mevḵūf-ı āstāne-i sa'ādet olmuşdur. Bākī āftāb-ı devlet tā bende bād.

10b Der-kenār

Faşıḥ Dede

Çarḥ-ı himmetde mihr-i raḥşānum ḥāzret-i mekremetli sultānum ḥāzretlerinüñ ṭabakçe-i pūr-lāl-i muhabbet ve şīşe-i pūr-gül-i āl-i meveddet ārāyiş-i pişgāh-ı sa'ādet-penāhları ḵılınduğdan soñra cānib-i aḥvāl-i muḥliş-i dīrīne ki müşāhede-i zāt-ı ferīşte-şifātlarına fā'iz olmak ḥ'āhişi ile dest-i du'ā-yı ber-pā hemvāre berdāşte-i dergāh-ı icābet-penāh-ı kibriyadur. Gāh u bi-gāh ḵalb-i beniyye-i āyīne-şebīhlerinde şūret-nümā olursa bi-'avnillāhi sūbḥanehü ḥālen ḥişşamend-i ḥ'ān-ı 'āfiyet ve rīze-çīn-i mā'ide-i şihhat 'andelīb-i dil-i iḥlāş ni'am-ı gülzār-ı feyz-āşārda gül-i güleşen-ārā-yı cemal-i bā-kemālleri istizādına zemzeme-pīr[ā] olmak mülāḥaza oluna. Bākī bādā.

11a Der-kenār

Müsvedde-i 'Ārif Efendi

Devletlü semāḥatlü re'fetlü şafā vü du'ā-gūylarına mekremetlü sultānum ḥāzretlerinüñ ḥāşiye-i bisāt-ı sipihr-inbisāt-ı sa'ādet-irtibātı şifāh-ı i'zām u tebcīl ile taḥbīl ḵılınıp ḥāk-i 'atebe-i vālā-mertebelerine ḥidmet-i nāşiye raḵiyyet siyākında mesāmi'-i ḥüddām-ı kirāma hemvāre ba'd ez-du'ā-yı devlet-i şehinşāhī ḵāṭibe-i evliyā-yı ni'amuñ bā-ḥuşuş cenāb-ı me'ālī-nişāb-ı 'ālīyyül-himemüñ idrāren ve atebe-i 'ömr ü devletleri ḥidmetine müdāvemmet ü iştiğāl üzre güzārende-i evḵāt olunduğı ifāde vü i'lām olunur. Semāḥatlü mekremetlü re'fetlü efendimüñ bu devlet-ḥ'āh-ı bī-iştibāhların ḥāzīz-i ḥāksārīlerin evc-i mübāḥāne terfi' buyurmak üzere dil-nevāzāne mektüb-ı sa'ādet-maşḥūb u sūtüde-üslūbları var olduğda Ḥudā-yı 'ālimü's-serāyir 'alīm ü dānādur bir mertebe sürür-engīz olmuşdur ki beyān-ı küncāyiş-pezīr-i ḵālib-i ta'bīr değüldür. Abdü'l-bākī.

[11a Devamı]

**Vezîr-i a‘zam K̄ara H̄useyin Pāşānuñ haber-i eşer-i meserreti vüşulinde
Burūsa’dan H̄azret-i şeyhu’l-İslam-ı müşārunileyhe irsāl itdükleri teşekkür-
nāmedür**

ümmîdgāhā bende-perverā علی رمل الحمه عد دألرمل و حق له التسليم من عاشق مثلی

dā’imā dest-güş ile gül-çînî-i aḥbār-ı meserret-
āşār iken nāgāh vezîr-i vizr-endūzuñ peyām-ı sürür-encāmı tefriķa-endāz-ı
cem‘iyyet-i perīşānī olup āyet-i secde gibi ĩcāb-ı sücūd itmegin pīşānî-i bend-i ḥāk-i
pāk-ı secdegāh-ı niyāz oldı lillāhi’l-ḥamdü ve’l-minneh bād-ı āh-ı sitem-dīdegān
perākende-sāz-ı seḥāb-ı ‘azāb-ı müterākim ve nefis-i kerem-i pür-süz-ı dil-sūḥtegān-ı
üns-endāz [11b] ḥirmen-i mezālīm olmış āh-ı bî-eşer tîr-i peykān-kende gibi
te’şîrden bî-naşîb kıyās olunurken hedef-i icābet-güzār oldığı için her bün-i müy
çeşm-i nizār bir zamān şükr-güzār olsa ednā-yı merātib-i şükrin edādan ‘acz ü
dermāndegī karar-dādedür. مقصرا كل منبت شعره لسانا بيتشالشكر كنت مقصرا
gerçi berîd-i ḥuceste-nevîd-i müjde-resānuñ ğubār-ı pāyî-i ‘ıtr-sā’y-ı dimāğ-ı ḥavāşş u ‘avām
olmağın cümle-i ‘ālemyān هذا الهنا مشتر كون فى هذ الميآن mefhūmı
üzre zemzeme-sāz-perdāz olmuşlardır. Lākin piyāle-i müjde-i sürür-engîz-i meserret-
encāmlarından bu bende-i perverleri ḳadr-i ziyāde bāde-i inti‘āş ile mest ü ḥarāb
olmak mücerred ḥumār-ı nekābet-i cām-ı ḥuş-güvār āzārından ḥalāş için degüldür
belki ol nā-müselmān-ı küfr-endîş-i bed-kîşüñ nîş-i ‘akrebîsî ‘amel-mānde-i zaḥm-
resānî-i ehl-i islām olmağla ḥātîr-ı ‘atîr-ı ‘ālî-ḥazret-i ümmîdgāhı şığār-pezîr oldığı
içündür mısra’şafā-yı ḥātîrum oldur seni şafāda görem mefhūmınca ve لهذا وتقاسما
dā’imā zebān-güzār-ı bendegī der-miyān-ı ḥāristān-ı
‘ālemde aḥyānen ğonçe-i nīm-şüküfte-i arzū nümāyān olur ve nakḳāş-ı nāzük-ḳalem-
i inti‘āş gāh gāh ümmîd-i müstaḳbel-nümā-yı rüy-ı sürür eyler ol zāt-ı melekiyyü’s-
şifāt ne ḳadar ḥaşā’il cem‘ itmek gerekdür ki beyan-ı müstaḥsenesi ‘āciz-sāz-ı siḥr-
āşārdur ol nuṭḳ-āferîn mu‘ciz-nümā-yı ḳār-fermā-yı kilḳ-i nükte-pîrāy olduḳça
maḳşūrātü’l-ḥiyām-ı evḳāt süḥan-ı nā-ḥānde-i bî-iḥtiyārāne edā-yı ḥidmet-i şāyeste
içün şaf şaf ḥücüm iderlerken ḥālen nevmîd-i maşlahat-güzārî vü mühim-sāzî
olmağın çeşm-i dūr-zemin-i ‘acz olup her biri ‘anḳā ile hem-āşiyāne ve perī ile hem-
ḥāne olmak arzūsındadurlar ḥaḳ budur ki hiç bir zamānda kümeyt-i kerem-i çünbiş-i
ḥoş-ḥurām [12a] ḳalem-i himmet-ālūd ḥurūfı olmayup hemîşe reşḳîn-sāz-ı āhū-yı
şabā-reftār iken şimdi miyān-ı meydān-ı süḥanda sebep-i şermsārî-i çāpük-süvār-ı
‘arşa-i belāğat oldığı bî-perde-i noḳta-ı evc-i ğarābetdür taḥrîr-i du‘ā-nāme eşnāsında

pādişāh-ı ‘ālem-penāhcivān-baht-ı sezāvār ü dīhīm ve evreng-i taht-ı serīr-i ‘ālem- maşīr-i saltanatdan hūrşīd-i raḥşān-gīr-i ‘ālem ü ‘ālemiyāna feyz-resān ve nūr-baḥş-ı zemīn ü zamān oldığı peygām-güzārī-i sūrūş ile resīde-i menzilgāh-ı gūş olduḡda dıraht-ı bīh-i saltanat-ı cihāngīr hemīşe ser-sebz ü birūmend ü bülend olup rīşe-i fūrū-bürde-i zemīn-şebāt olmaḡ için çeşm-i eşk-bār ki reşk-endāz-ı ebr-i bārende-i bahārdur nām-zed-i ḥidmet-güzārī-i ābyārī olmuşdur. Ümmīddür ki sūhtegān-ı germā-yı sūzende-i hevā-yı fetret āsūde-i sāye-i nihāl-i şāḡ-der-şāḡ-ı devlet ü iḡbāl ola maḡdem-i hümāyūn pādişāh-ı rub’-ı meskūn şügūn-ı³¹ ḡalāş-ı şāmit-i fitne idügi muḡarrerdür. Bākī tevfiḡ-ı refiḡ-ı şabā-reftār bād-ā-bād.

11b Der-kenār

Faşīḡ Dede

Devletlü semāhatlü ‘ātıfetlü veliyyü’n-ni‘am-ı keşirü’l-kerem kerrübī-şiyem dāme mā-dāme’l-‘ālem ḡale beḡāhü efendimüz ḡazretlerinüñ hemvāre zīver-i riyāz-ı ‘izz ü iḡbāl olup umūr-ı fetvā-zuhūrlarında maḡzar-ı tevfiḡ-ı refiḡ-ı ḡudā-yı kibriyā olalar. Āmīn egerçi

Faşīḡ Dede

Bā’iş-i ri‘fatüm sebeb-i devletüm velī-ni‘metüm sultānum ḡazretlerinüñ āmāl- baḡş-ı kām-cūyān-ı ‘ālem olan sūdde-i dergāh-ı sidre-mişāllerine ferş-i cebīn-i ‘ubūdiyyet ve lü’lü’-pāş-ı raḡıyyet olmaḡla ḡāk-ı āstān-ı vālā-revāḡları ki rütbe-i āsman ü zemin-i nüh-ḡıbābdur rū-nihāde-i ‘arş-sayeleri ḡılınup hemvāre.

[12a Devamı]

Tācu’d-dīn-nām kimesne haḡḡında Molla ḡazretlerine yazdıḡları mektüb-ı belāḡat-nāmeleridür

انسان العين الثال الذي بري في السوار محتا

لم يق عصرک انسان يلازبه فلا برحت لعين الدهر انسانا³²

Ḥidmet-i rüft ü rüb-i bārgāh-ı fetvā-penāḡ edā-kerde-i cārüb-ı müjgān olduḡdan şoḡra ‘arza-dāşt-i bendegī oldur ki bendegān-penāḡā Tācu’d-dīn Efendi dā’ileri maḡlūb-ı evlād u ‘ıyāl bir-pīr-i faḡīr-i perīşān-aḡvāldür merḡamet ü eşfāḡ ḡāşşa-i lāzime-i zāt-ı bārān-ı berekāt şeyḡu’l-islāmī-i re’fet-penāḡ-ı destgāh lā-zāle

³¹ شرفنامه طيور فال الفارسی بالكاف بضمثنين شكون

³² محتا السوار في بري الذي المثال العين انسان

maḥfūfen bi'l-'avni'l-ilāhī olup hemīşe dest-gīrī-i ḥilāb-ı ıztırāb-ı üftādegān mekārīm-i celiyye-i cibilliyyelerine lāzım-ı beyyin bi'l-ma'ne'l-e ḥass olmağın deryūze-i zekāt-ı iltifāt ile evkāt-güzār eyler rātibe-i mu'ayyene-i bedel-i mā-yüteḥallel olmayup [12b] bi'z-zarūre teşebbūş-i izbāl-i istiḳrāz itmegin teḳāzī-i kerem-i dām-ḥ'āhān ile dā'imā zār u zebūn ve merkez-i dā'ire-i dūyūn olmuşdur. Vaḳf-ı müsā'ade-i vaḳf-ı sultān Murād-ı Sānī ve isdā'-ı ma'rūfe-i ihtimām-ı 'ālī-ḥāzret-i ḥudāyegānī silsile-cünbān-ı recā'-ı vāşık olup bir miḳdār cerāye için ḥasbe'l-müdde'ā 'arż-ı bendegī iḥsāna bahāne olmaḳ ümmīdi ile ışdār olundu bende-perverā mekārīm-destgāhā ğaraz 'ālī-cenāb-ı fıtrat-ı bülend-i fevāzıl-pesend için isticlāb-ı mezīd-i ed'iyedür tır-i du'ā-yı pīr-i muḳavvis-ḳāmet ihlāş-kīş-i pertāb-kerde-i şaşt-ı dürüst-niyāz olduḳda rast-rev-i nişāne-i icābet olmaḳ inşā'allāhü Te'ālā muḥaḳḳaḳdur. بکر دحصول میگرد دعا بکعبه حسن قبول میگرد dest-yārī-i delālet-i ḥayr ile ḥişsa-dār-ı nişāb-ı şevāb olmaḳ lütf-ı bahāne-cūy-ı kird-kār-ı dādārdan istib'ād olunmaz ümmīd-perverā nā-müsā'idī-i rüzgār hemīşe der-kār olmağla ol mültemese dest-rese imkān-ı şūret-nümā-yı mir'āt-ı vücūd olmazsa necl-i necābetmendleri 'Abdu'r-raḥmān Çelebi'ye Şāhin Lālā medresesi yāḥūd müdānī bir medrese iḥsānı teselli-baḥş-ı faḳīr olur. Bāḳī hemīşe sa'ādet ziyādet bād.

12b Der-kenār

Müsevvede-i Neylī Efendi

'İnāyetli 'atıfletli semāḥatli sultānum metta'anallāhü Te'ālā bi-liḳā'ihī ḥāzretlerinüñ menba'-ı 'uyūn-ı mecd ü efzāl ve maṭla'-ı şumūs-ı mekārīm-i iclāl olan maḳarr-ı menba'-ı sa'ādet ve eşer-i pīşgāh-ı refi'-ı semāḥat-perverleri hemvāre muḳabbel-i efvāh-ı ricāl ü mecd-i iclāl ve mültesem-i şifāh-ı aşḫāb-ı 'izz ü iḳbāl olup medde'l-a'vām sadrū'l-kirām-ı ḥāsenetü'l-eyyām olan zāt-ı bedī'atü's-simātıları dārū'l-viḳāye-i ḥıfz-ı şamedānī ile pīrāye-i müttekā-yı sa'ādet ve ārāyiş-i mesned-i mecd ü 'āfiyet olmaḳ da'vātı bi'l-ğudüvvi ve'l-āşāl mültezem-i dā'ī-i kemīne şākiru'n-ni'am ve zākiru'l-keremleri idüğü merfū-ı' sūdde-i seniyyeleri kılnup cenāb-ı Kerīm-i mennān du'ā-yı 'ācizāne-i müstemendānemüzi ḥüsn-i ḳabūle mazhar eyleye āmīn Bāḳī sa'ādetde olalar.

[12b Devamı]

Maḥrūsa-i Burūsa'dan Mollā-yı müşārunileyhe gönderdikleri mektüb-ı 'ubūdiyyet-nāmedür

يا اكثر الناسى احسانا واعرضهم سببا واطولهم فى المكرمات يدا

ما نسال الله الا ان يدوم لك النعما فينا و ان نبقى لنا ايدا

Hâk-būsî-i âstân-ı bülend-pāye-i hem-sāye ki nazar fark idecek mertebeden a'lādur berdāhte-i leb-i edeb olunduğdan şoñra mesāmi'-i huddām-ı 'illiyyîn-maḳāma 'arza-dāšt-ı bendegī oldur ki eger hāl-i zārdan istiḥbār-ı kūşe-güzār-ı ḥāṭır-ı 'āṭır-ı [13a] ilhām-penāhı olursa nazm

همن شينم بحيال تو و آسوده دلم كين وصالست كه در بيغم حجرانش نيست

gıbb-i zālik cümle eşyā merākizinden cüdā ve riştelere serdergüm ve müy-ı zengî-şifat derhem oldığı icmālen muḥāṭ-ı 'ilm-i 'ālem-ārālarıdır. Lākin bi-ḥasebi'l-ımkān semt-i gümāşte-i tesviye-i umūr ve nazm-ı idrak-i aḥvāl olmağla bi-fazlihi sübhānehü ve ṭavlihi³³ mecmū'a-i perīşān-eczā-yı şehr fi'l-cümle beste-i şirāne-i intizām olmuştur 'azīmet-i taḥşil-i menfa'at ile cümle esbāb-ı ma'īşet dest-i pāzide gürisne- çeşmān-ı 'asker olup ol gürüh-ı şedīdetü'ş-şekīme³⁴ şa'bü'ş-şayyād-ı tevsen-i ḥām gibi rām-ı likām-ı aḥkām olmaz iken be-heme-hāl murğ-ı nīm-bismil-şifat-ı hareketü'l-mezbūḥ derkār olur. el-ḥāşıl 'inān-keşi her keşidegān-ı aḥkāmda kār-fermā-yı ihtimām olmağ hemişe maşlahāt-ı dīdārī[-i] rāyız-ı himmetdür deryūzegī-i teveccüh-i ḥāṭır-ı 'āṭır-ı feyz-penāh olduğumuz ḳalb-i ilhām-ı destgāh-ı meded-resāna nihān olmaz **mısrā** 'Baḳi sa'ādet ziyād.

Mollā-yı müşārunileyhe Halebü'ş-şehbādan ihdā itdükleri tehniyyet-i sadāret-i rūmdur

'İzzetlü devletlü sa'ādetlü sultānum ḥazretlerinüñ şaff-ı ni'āl-i pīşgāh-ı³⁵ fezā'il-penāh-ı fevāzıl-ı destgāh-ı mülteşem-i şifāh-ı erbāb-ı fazl ü efzāl ve müzdaḥim-i cibāh-ı ashāb-ı mecd ü iḳbāldür şad hezār 'azc ü 'ubūdiyyet ile rüy-ı niyāz fersüde kılınıduğdan şoñra 'arza-dāšt-ı bendegī oldur ki ber-muḳtezā-yı bende-perverī bu 'abd-i ḥālişu'l-vālāları tarafından istiḥbār-ı lāyiḥa-i ḥāṭır-ı 'āṭır-ı şehr-āşār olursa bi-fazlihi sübhānehü henüz naḥl-i ḥayāt sır-āb-ı cüybār-ı serī'u'l-cereyān-ı 'āfiyet olup pāye-i ḳadr-i vālāları ki fi'l-ḥaḳīḳa sermāye-i istirāhat-ı 'ālem ü 'ālemiyāndur. Hemvāre mertebe-i fazl ü efzālleri gibi izdiyād olmağ da'vāsına iştiğāl

³³ الطول بالفتح المن يقاله عليه من باب قال و تطول عليه اي امتن عليه

³⁴ فلان شديدة اشكمه اذا كان شديدانفس انفا كمال

³⁵ evveli ma'nasınadır. Muḥtār

[13b] dībaçe-i pīrāye-i dīvān-ı ‘amāl olup dā’imā dest-i tazarru‘ u niyāz berdāšte-i dergāh-ı çāre-sāz idi bi-ḥamdihi sübhānehü du‘ā-yı bī-riyā-yı fuḳarā-yı müstahikḳīn ḳabül-i rabbü’l-erbāb-ı ‘izzete ḳarīn olup zāt-ı şerīf-i kirāmī-şıfātı³⁶ pīrāye-baḥş-ı şadr-ı dīvān-ı pūr-ceyş-i ihtişām oldukları peyām-ı dil-firīb-i meserret-resān-ı sürür-encāmı ile riyāz-ı ‘āleme revnaḳ-ı tāze ve nazret³⁷-i bī-endāze ḥāşıl olup بشارت بشرى لقد انجز الاقبال ما وعدا وكوكب المجد من افعال صعدا mefhumı ile lisān-ı ‘ālem zemzeme-sāz-ı müjde-i nazm

شكر خدا كيايه دولت زاسمان

بکزشتوسرکشيد بيوان لامکان

mazmūnyla zebān-ı dehr-i terāne-perdāz olup bu vechile meserret-baḥş-ı ḳulüb-ı ‘ālem ü ‘ālemiyān olmuştur. Ta‘biri ḥāric-i ḥīṭa-ı ḳalem-i şikeste-zebāndur hemişe ḥüsn-i tedbīr-i işābet-pezīrleri sebeb-i intizām-ı aḥvāl-i ḥālī perīşān-ı ‘ālem olmağla meded-resān-ı bī-kesān ve dest-gīr-i üftādegān olmağdan ḥālī olmayup ḥidmet-i āstāne-i semā-sīmāların sermāye-i devlet ü kāmranī ve re’sü’l-māl-i sa‘ādet-i dū-cihānī bilüp ol sa‘ādetden yā bende-i naşīb³⁸ olan bende-i şenā-ḥ‘ānları daḥı sāye-i devletlerinde āsūde-ḥāl olup dā’imā dest-i bī-dād-ı aşḥāb-ı tecāvüz destinden emīn olalar. Bāḳī tevfiḳ-ı refiḳ

Bu nāme-i nāmī daḥı şavb-ı şeyḫü’l-İslām-ı sellemehü’s-selāma berdāştüdür

Rüy-māl-ı bārgāh-ı āstān-ı bülend-kehkeşān mānend-i kemā-hüve’l-vācib taḳdīm olunup berdāšte-i pīş-ṭāḳ-ı eyvān-revāḳ-ı fazl ü efzāl oldur ki āftāb-ı iltifat-ı ‘ālī-ḥāzret bende-nevāz-ı pertev-endāz olmağla bu zerre-i nā-çiz-i ḥāziz-ı ḥāksārīden reh-bürde-i evc-i eflāk olursa nazm شکسته دل رازان کاسه بلور نیم کی در مبابه خارا کنی زدست

رها muḳaddemen bāzū-yı saḥt-ı süst ile kemend-endāz-ı küngüre-i bām-ı şām olmaḳ

[14a] irāde olunduğda iftirā-kīşān-ı ḥudānā-ters-i ṭarīḳ-ı ḳār-fermā-yı kīş ve ḳurbān-ı buhtān olup bende-i bī-günāh bī-hūde siḥām-ı ekāzībe āmācgāh olduğda kemīngāh-ı imdād-ı rüzgārdan ṭullāba ‘ināyet-i fermān-res olmamağın bi’z-zarūre siper-endāz olup طبل بر کشتن بزن ما مرد میدان نیستم mefhumı düsturu’l-‘amel olmuştı ber-muḳteżā-yı müdde‘ā-yı zamāna ihtimal-i ḥuşul-i ḳazā-i Şām hergiz ḥavālī-güzār-ı zevāyā-yı

³⁶ Kirāmī ulu ve hürmet ve ‘izzet ve hürmetlü ve muhterem ma’nāsına. Muhtār.

³⁷ النضرت بوزن البصرت الحسن و الرونق مختار

³⁸ Yābīden bulmak ya‘ni nā‘il-i merām ma‘nasınadır. Muhtār

الله يعلم ويشهد بطريق التصريح evhām olmamağla āsaf-1 cāh-1 şadāret-penāhī tarafına mürāca‘at-1 her āyīne şūret-nümā-yı mir‘āt-1 zamīr olmayup meded-kārī-i ‘ināyet-i Bārī ile destgāh-1 każāda sülükümüz tarz-1 tāze-i hāmemüz gibi sened-kerde-i hāş u ‘ām ve zīver-kerden-i ‘arūs-1 eyyām olup hūsn-i hāl ve kemāl-i i‘tidāl elsine-i dārū ve şādırdan pey-der-pey gūş-güzār-1 sipeh-dār-1 ra‘iyyet nigeş-dār olucağ cezā-yı sezā-yı a‘māl-i pesendīde kaşdı ile telhīş-i każā-i Şām buyurmışlar el-hāşıl taşaddī-i maķāmāt-1 hūsn-i ‘amel buyurup āheng-i nef‘-resānī kılduklarında hīrfetü’l-edeb-i harīf-āzār dā‘imā mededkār-1 tāli‘-i nā-sāzkār olmağın irade[-i] vü ri‘āyet müstelzim-i ihānet-i nikāyet olmağın tertīb olunan muķaddemāt-1 ihsān müntic-i naķīz-i müdde‘ī olmağla müstevcib-i ihānet oldığı hāmīr-māye-i ġarābet olmuşdur. رام نفعاً فضر من قصد و من البر ما مكونه عقوقاً چي بخت است این کی می درجام ما خون mu‘āmele-i bende-fürüşāna hudāvend-i himmet-i bülend-i bī-çāre-nevāz ile manzūme-i iltifāt müstezād olup şebt-i levh-i dil-i bī-ğıll olan raķam-1 bendegī teraķķī-i merātīb-i a‘dād gibi izdiyād bulmuşdur devlet-ziyāde pādīşehüm ‘ömr ber-mezīd muhaşşıl-1 kār-fermā-yı dārū’ş-şifā-yı lütufları tiryāk-1 ihsān-1 ‘āfiyet-resān ile ber-ţaraf-sāz-1 [14b] gezend-i remz-i ferağ-1 kağr-1 rüzgār oldığı pertev-endāz-1 pīşgāh-1 şu‘ūr olduğda çeşm-i eşk-bār ki reşk-fermā-yı ebr-i bahār der-sīr-āb-sāz-1 secdegāh-1 niyāz olup dırağt-1 bīh-1 sağt-1 iķbālleri dā‘imā ser-sebz u birümend ü hurrem ve sāye-güster-i sūhtegān-1 tāb-1 germā-yı sitem olmağ du‘ālarına iştiğāl-i ser-levha-i dībāçe-i a‘māl oldı.

اجابت بر اجابت صف زد اي دل

مکر بازت دعایی بر زبان است

Bāķī sa‘ādet ziyādet.

14b Der-kenār

Neylī Efendi

Semāhatlü mekremetlü meveddetlü efendim sulţānum ṭāle beķāhū ḥāzretlerinüñ maḥkūm-1 redīfet-i nuṭķ-1 i‘cāz mertebeleri ki reşk-āver-i melekūtdur ḥāzretlerinüñ maḥkūm-1 redīfet-i nuṭķ-1 i‘cāz mertebeleri ki reşk-āver-i melekūtdur ان کن چي بايدت ام هر zīver-i tāķ-1 itā‘at-i der-i āstānları naķş-1 ser-levha-i zamīrümüz olup hemvāre kūrş-1 āftāb-1 iķbālleri mānend-i hūrşīd-i münīr-i tābān kılinup ed‘iye-i istidāmetlerinde bu dil-rubūdeleri ve iķbāl-cūy u devlet-ḥ‘āhları ‘an-şamīmi’l-ķalb cebhe-fersā-yı zemīn oldığumdan iştibāh buyurulmaya. Bāķī bād-ā-bād.

Fıķra-i Diger

Bende-perverā ümmīdgāhā zamīr-i münīr-i hūrşīd-nazarlarına setīr degüldür ki dersa‘ādet-i āstāne-i mekremetleri cārüb-keşlerinden kendimüz ‘add idelden berü kayd-ı bend-h‘āh-ı nā-h‘āhīden rehā-yāb olduğumuz dünya değer ancak zevāyā-yı sitem-i a‘dā fi‘l-cümle tarḥ-endāz olmak ümmīdi vābeste-i mekremetlerine kalmışdur.

[14b Devamı]

Merḥūm şeyḥu‘l-İslām-ı sellemehü’s-selām Muhammed Efendi
Ḥazretlerine nāme-i nāmīdür

تجاجز حدالمدح حتى كانه
ياحسن ما يثني عليه بعاب
قدينك من مولي يكتب عبده
باحر فتالله نى حكته لكواكب
ملكته بهار قى وانخانى الاسي
فهاانا واعبد رفيق مكانب

malāzā bende-nevāzā vuraḳā-i bende-perverā ser-i bī-devlet dūr-üftāde[-i] sāye-i sa‘ādet-endāz olup berbād-dāde-i felek-i tefriḳa-engīz olan evrāḳ-ı mecmū‘a-i şafā-yı ḥāṭırī ki şebātü’n-na‘ş gibi perīşān idi nücūm-ı semā-şifat be-hem-resīde vü ferāhem belki ol hümāyūn-bālūn sāye-i devleti gedā-yı bī-ser-ü-pāyı pādīşāh-ı ‘ālem itmişdür. Devletet ziyāde pādīşehūm ‘ömr ber-mezīd ḥaḳḳā ki tūmār-ı mektūb-ı siḥr-üslüb ‘ālī-ḥazret-i şeyḥu‘l-islām ‘aşā-yı mu‘ciz-nümā-yı Mūsā ‘aleyhi’s-selām ḥayāt-ı ḥıyāl-i mezālīm-i bīdād-gerān-ı sitem-fercāmı iltikām idüp meyl-i çeşm-i bī-başarān ra‘īyyet-āzār-ı bed-h‘āh ve nīze-i cānistān-ı sitemgerān-ı mezālīm-penāh olup cevr-i kīşān-ı bīdād-ı i‘tiyād ke‘l-evvel ḥayf u zulmin pīş-nihād itmek murād itdüklerinde dest-i zālīm-fersāda ḳalem-āsā tūmār-nāme ol eşrār-ı sitem-kāra berhem-zen-i hengāme olup fir‘avn-nihādān ḳarīb ü ba‘īd seyli-ḥürde[-i] tehdīd-i gūş-māl-i dīde-i va‘īd olmuşlardur. فان بك باقى ظلم فرعون فيهم فان عصا موسى بكف كريم [15a] ilāhīden ümmīdvāruz ki her çend i‘ānet-i mazlūm-ı sitem-dīde-i cilveger meclā-yı zuhūr olduğça erḳām-ı şafaḫāt-ı hasenāt-ı şeyḥu‘l-islāmī teraḳḳī-i merātīb-i a‘dād gibi izdiyād bula ḥaḳ budur ki müdāfa‘a-i zalemede bu bendelerinde şudür iden قطع فى الحقيقه بطريق لمجاز سكينه قطع ḳabīlindendür ḥasbe‘l-maḳdūr sebab-i def‘-i zulm ü bīdād müttekkā-yı ‘ināyetlerine istināddur yoḥsa cārüb-keşān-ı dergāh-ı

istifā-penāh olan cebābire-i farā'ineye muḳāvemete imkān ma'rız-ı ḥusūlde nümāyān olmazdı elṭāf-ı celiyye-i cebeliyyelerinden şad-hezār tazarru' ile teveḳḳu' olunur ki ra'iiyyet-i sitem-dīde-i cevri-keş ki keşret-i mezālinden bī-çāreleri farṭ-ı ızdırāb deryā-yı sīm-āb itmişdür. Ol bī-ḳarāraruḡ aḥvāli ma'rūz-ı pīşgāh-ı fazl u efzāl olduğda nāme-i nāmī-i vācibü'l-ımtişāl ki mīh-i āteşin-i erbāb-ı zulm ü dalāldür ışdār buyurulmağile raḥne-i dīvār-ı inşāf teng-vizr olup dervāze-i sitem sedd olunmağla ser-geşteğān-ı şahrā-yı dūr pehnā-yı mezālīm dem-sāz-ı ārām u ḳarār olmaḳ nice ecri cezīle zerī'a-i vesīle olup bu bendeleri daḡı الدال على الخير كما عله³⁹ mefhūmı üzre bināyetihī sübhānehü ḥūşe-çin-i ḥirmen-i şevāb ve muğtenem-i ecrden ḥişşedār u behre-yāb ola ümmiddür ki cümle aḳvāl ü ef'āl ḳarīn-i rızā-yı Rabb-i zū'l-celāl-i müte'al olmağla tevfiḳ refiḳ ola بهران گفت ست حق خود را بصير تا بود دي دي ت هر دم پزير ma'nāsı ser-levhā-i kār-nāme-i a'māl olmağla cünün-ı şebāb ile irtikāb olunan menāhī vü melāhīden 'özü-ḥ'āh olup ḥasbe'l-ımkān telāfi-i mā-fāt ve taḳşīrāt-ı mebādī sinn ü sāle mükāfāt cilve-perdāz-ı manaşsa-i zuhūr ola نسال الله السلام عن الرحمة والامداد بالتوفيق والعصمه والار شاد الي سبيلي سلوك [15b] التقوى والتمسك في كل حال بسببها nevāzī mücellā-yı cilveger-i zuḥūrda oldığı itmām-ı infāz-ı aḥḳām-ı şer'-i şerīf mazhar-ı iltizām itmegin dergāh-ı Haḳda derḥ'āstdur ki naḳd-i ecrden bālīg-i nişāb ve kerdem-i ḥüsni-i 'amel mücellā-yı pīrāye-i şevāb olup i'ānet-i şer'-i Muḥammedī ile ḥidmet-i dīn sebep-i taḥrīk-i ḳalem-i kātib-i yemīn ola ḥaḳḳā ki dest-i kātib-i bīsuyār hergiz āşinā-yı ḥāme olmağla dā'imā bī-kār olup cümle evḳāt müdāvamet-i kitābet-i bī-kem ü kāst maḥşūs-ı nüvīsende-i dest-i rāstdur fi'l-ḥaḳḳā teftiḡ ü ḳazā kefetey-i mīzānāsā birbirinden cüdā olmağla itmām-ı meşālīh ü umūr şüret-nümā-yı mir'āt-ı zuhūr olur ammā müfāreḳat bedel-i müḳārenet olursa tetmīm-i mühim için istimal-i dāḡil-i dā'ire-i vāsī'a-ı ihtimāl olmaḳ temennādur. کارى که ميکنند چيکتمان نكو. Bāḳī sa'ādet ziyādet.

15b Der-kenār

Ġimā-i Efendi

Ser-defter-i erbāb-ı vefā vü vifāḳ ve hādīm-i bünyān-ı merāsīm-i ihtilāf ü şikāḳ yār-ı 'azīz-i cānī şadr-ārā-yı ḥaḳḳā ḳarındaşum efendi ḥazretlerinüḡ ğibṭa-dih-i firdevs-i berīn ve nümüne-nümā-yı cennāt-ı 'illiyīn olan

³⁹ Bir hayra delalet eden onu işlemiş gibidir.

meclis-i şerîf-i fezâ'il-ıkarîn ve maḥfil-i münîf-i efâzıl-nişînleri şavb-ı 'izzet-evbine dürer-i ta'zimât-ı şāfiyât-ı muşādaḳat- füzün ve gurer-i tekrîmât-ı muḥāleşat-nümün itḥāfiyla zamîr-i münîr-i mihrü'l-celâ ve ḥâtır-ı'âtır-ı ḥürşîd-ârâ-yı zıyâ inhâ'-i muḥlişâne oldur ki eger peygüle-nişîn-i dūrî ve pester-ârâ-yı tımâr-ḥâne-i şūrî aḥvâli pîrâmen-kerd-i ṭab'-ı beyzâ-ı zıyâ olursa el-ḥamdü lillâhi sübhānehü ve te'âlâ merkez-i nokta-i vücüd dâ'ire-nişîn-i şihḥatde mevcüd ve devâm-ı devletleri ed'ıyesine iştiğāl üzre idigümüz rüşen ü âşıkârâ buyurıla. Bâkî eyyâm-ı murâd be-kâm bād.

[15b Devamı]

Mesned-nişîn-i iḳbâl-i devlet-ḥ'âhları ve temennî-i dest-gîr olmağlığa ricâ vü niyâz-nâmedür

دعایی کی از غایت اتحرام دوتا کشته والش برای سلام در نثار دولت آباد باد دلم از قبول شما شاد باد
ba'dehü benüm sultānum varaḳa-resân-ı bende-i bî-kes ḥāk-i dergāh-ı tebāh-ı devlet-
penāha sāye-veş yüz sürdükten soñra zāt-ı kirāmî-şifât-ı 'âli-şāna lâyıḳ olan eltāf-ı
şāhâne şudür u zuhūr bulmaḳ ricâ olunur.

من نکویم کی لطف او احسان کن

بنده ام هر چي بايدت کن

bâb-ı lütf u iḥsānuñuz maṭla'-ı ḥācât-ı 'âlem ü 'âlemiyân iken âstân-ı ğayre yüz sürmek olmaz ve zāt-ı kerîmü'l-ḥişâl-i 'adîmü'l-mişâlüñüz siphr-i devletde ḥürşîd-i raḥşân gibi ḥalk-ı 'âleme feyz-resân iken ğayre 'arz-ı ḥâl itmek mir'ât-ı zamîrümde şüret bulunmaz ve'l-ḥāşıl mısra' *Āstân-ı ğayre yüz sürmem [16a] kapuñdan sürseler nazm*

کجا بروم کی بغیر از درت پناه ندارم

جز استان لطف کریز کاه ندارم

Bâkî zebân-ı ḳalem ve ḳalem-i zebân ile şafḥa-i taḳrîr ve beyâne-i nüh mersüm ola ki zamîr-i müşîr-i feyz-pezîre ḥafî vü mektüm dil-i rüşen- āğāhlarına meczüm ola. **Beyṭ Mir'ât-ı Sikender gibidür ṭab'-ı laṭîfüñ**

Bâkî ne diyem k'olmaya ma'lûm-ı şerîfüñ

[16a Devamı]

‘Ubeydullāh Efendi ḥazretlerine li-ecli’l-ilticā firistāde-i meveddet-nāmesidür

Devletlü semāhatlü sa‘adetlü efendim sultānum ḥazretleriniñ ‘atebe-i refi‘a-i felek-ittişāl ve südde-i seniyye-i āsmān-mişāllerine envā‘-ı tazarru‘āt-ı şıdk-endüd ve aqsām-ı tevāzu‘āt-ı ḥulūs-ālūd ile cebhe-i ‘ubūdiyyet sūde ve mühre-i raqıyyet fersūde kılınup keşide-i rişte-i ta‘alluḡ-ı vābestegī olan murvārīd-i girān-bahā-yı ‘ubūdiyyetü velā ‘ādet-perestānemüz süllān-ı zamāne üzre ‘ibāret-perdāzī münşiyāne birle gerden-tırāz-ı havrā ve şān-ı du‘ā vü şenā kılınmaḡ ālūde-i tekellūfāt-ı riyā olduğından mā-‘adā ihlāş-ı āmed-gūyān ile hem-ḥāl-i iddi‘ā olmaḡa rāci‘ olmaḡla sedd-i bāb-ı tekellūfāt ve ṭayy-i te‘essūfāt-ı eşcā‘ ve fıkarāt-ı resm-i ‘ubūdiyyet ü velāya evfaḡu aḡra mülāḡaza olunmaḡın çehre-i muhaddere-i ḥāl zīr-i perde-i maḡālden bu resme keşf-i kınā‘-i ihticāb ider ki eger direfş-i ḥürşīd-i dıraḡş-ı himmetleri bālā-yı çarḡ-ı efzāle efrāḡte ve raḡş-baḡş-ı ‘azīmetleri ‘arşagāḡ-ı pürsiş-i aḡvāle tāḡte kılınup ber-geşte-i miyān-ı gird-i hicrān olan gorīçe-i dil-i zār berdāşte-i çevgān-ı istifsār buyurulur ise henüz kūşe-i dāmān-ı beḡā girifte-i ser-pençe-i fenā olmayup dāne-i da‘vāt-ı ḡadr-i rif‘atleri zemīn-i icābet-zamīn-i evḡāt-ı pencümīne ḡāşte ve naḡş-ı ḡayāl-i cemāl-i bī-mişālleri varaḡ-ı gül-gün-perde-i çeşm-i dil-i pür-ḡüne nigāşte olunmaḡile ḡāl-i dil-i zār meserret-lüzüm-ı nihāl-i dil-keş-vişāl ser-efrāḡte[-i] **[16b]** büstān-i ḡāl olmaḡla sebze-i gülbün-efrüz-ı ṭabi‘at ṭarāvet-pezīr-i şebnem-i ebr-i meserret olmaḡ için *ānā’e’l-leyli ve eṭrāfe’n-nehār*⁴⁰ dest-i niyāz mend-i recā dāmen-āviz-i lütf-i ḡudā olmada iken bi-ḡamdillāhi Te‘ālā *el-umūru merḡūnetün bi-evḡātihā*⁴¹ mefhūmınca aḡdem-i ve devā‘ī ve e‘azz-i mes’ul olan ümniyye ve me’mül-ı cilve-rīz-i mücellā-yı ḡuşul olup *وتقاسم الناسل المسرت بينهم* و تقاسم الناسل المسرت بينهم müfādına mā-şadaḡ el-ḡāc Muḡammed ḡulları izn-i ḡümāyūnı nāṭık emr-i ālī-şān ile ḡāḡ muḡarremi’l-ḡarāmuḡ on sekizinci sebt ḡünü ba‘de’l-‘aşr devlet-ḡānelerine vāşıl ve elṭāf-ı Hudāvend-i kadīr besān-ı bārān-ı raḡmet-matīr nāzil olduḡda secdāt-ı şḡkr dergāḡ-ı kerem-penāḡ-ı Bārīde mü’edda kılınmışdur. Fi’l-ḡaḡṭıka bu ḡullarınıñ şāḡsār-ı vücūd-ı nā-tevānı terbiye-i ābyārī-i iltifātlarıyla ser-bülend ve her āyīne-i dil ü cānı mevāyid-i fevāyid-i şoḡbetlerinden behremend olup istifāza-i leme‘āt-ı ḡürşīd-i ‘ināyetleri māye-i cenāb-ı ‘abd-i ḡadīm ve ednā-nazar-ı ‘āṭıfetleri sermāye-i iftiḡār-ı bende-i ihlāşḡār-ı müstedīm olduğı meşḡūd-ı enām olmış

⁴⁰ Taha135/21. “Allah, “Tut onu ve korkma, biz onu hemen eski haline döndüreceğiz” buyurdu.”

⁴¹ “İşler vakitlerine baḡlıdır”

bir ma'nā olmağın du'ā-yı beḳā-yı 'ömr ü devletleri cemī'-i dā'ī-i dil-i müstehāma taḳdīm olunmaḳdadur merāsım-i şūrīye ri'āyete 'adem-i tecāsür müselleme ve tertīb-i zihnī vü ḥāricīde 'ināyetli efendim cümleden aḳdem olduğına yine ṭab'-ı 'ālīleri şāhid-i a'del-i vāfidür hemān Cenāb-ı Hudāvend-i ḳadīr celle 'ani'-ş-şebḥ ve'n-naẓīr ḥazretleri medār-ı idrāk-i medārik-i menāfi' olan vücūd-ı nāfi'lerin nevāzil-i dehr-i dūndan maşūn ve meḳāyid-i siphri-şu'undan me'mūn eyleyüp 'an-ḳarīb dil-ḥ'āhları üzre şād u ḥandān olalar. Bāḳī sa'adet ziyādet.

16b Der-kenār

Derviş Faşih el-mevlevi

Devletlü meveddetlü mekremetlü efendim sultānum ḥazretlerinüñ nādī-mevfuru'l-ābādīlerine perveriş-yāfte-i āftāb-ı mihr ü muḥabbet olan ferā'id-i girān-māye ed'ıye-i ihlāş istidāme-i hilal-ḳarīn taḳdīm ü ithāfi ile mesāmi'-i ḥuddām-ı vālā-maḳāmlarına merāsım-i ta'alluḳ-ı vabestegī-i tetmīm olunmaḳ ma'rızında berdaşte-i muḥliş-i bāhiru'l-ihlāş budur ki lillāhil-ḥamd himem-i 'alīyyeleri berekātiyla cerā'id-i eyyam u leyālī nigāşte-i intizām-ı ḥāl olup ḡudüvvi ve'l-āşāl izdiyād-ı ḳadr-i rif'atleri ed'ıyesinde olduğumuz bī-irtiyābdur. Bāḳi der- mesned-i sa'adet bād.

[16b Devamı]

Mesned-i fetvā-senedlerinde du'ā-yı istidāmetleri zımında keşide kılınmışdur

Sa'adetlü semāhatlü 'āṭıfetlü 'ināyetlü efendim sultānum ḥazretlerinüñ meclis-i 'ālī-i 'adālet-penāh ve maḥfil-i münif-i şadāret-destgāhlarına rüy-ı 'ubūdiyyet ü bendegī ve cebhe-i raḳıyyet ü ef[ge]ndegī fersüde kılınduḳdan soñra 'arza-dāşt-i çerāğ-ı ḥāşları oldur ki Cenāb-ı Bārī 'azze şānühü devletlü semāhatlü 'āṭıfetlü sultānum ḥazretlerinüñ vücūd-ı mes'ūdların ekdār-ı rüzgārdan maşūn u maḥfūz idüp ḥıyām-ı devletleri evtād-ı ḥulūda merbūṭ dā'imā umūr-ı cumhūr-ı ḳudüm-ı meymenet-mersūmlarına menūṭ olup ḥüsn-i tedbīr-i işābet-peẓīrleri sebeb-i işlāḥ-ı 'ālem ve bā'ış-i āsāyış-i benī ādem olmağla bir zamān istirāḥat-ı 'ālem ü 'ālemiyān ve āsāyış-i ḥalḳ-ı cihān olmaḳ ed'ıyesine dā'imā dest-i du'ā-yı şüreyyā ber-dāşte-i dergāh-ı re'fet-penāh-ı kibriyā kılınmışdur. Hemişe serīr-i 'āfiyetde merci'-i cihāniyān olmadan olmayalar ḥālī.

[17a]

Firistāde olunan mektüb-ı meveddet-üslūbuñ cevāb-ı muhāleşatlarıdır

Ḥazretlerinüñ nādī-i lütf-ı dil-pezīr ve maḥfil-i şerīf-i İrem-nazīrleri şavb-ı bülend-evbine i'zāz-ı tām ve tevķīr u ihtirām birle dūrer-i ed'ıye-i ḥulūs-encām ve gurer-i eşniyye-i ebhiyye-i miskiyyetü'l-ḥıtām iblāğ siyākında mizāc-ı selāmet-ımtizācları su'āl olunur. Hudā-yı bīçün vücūd-ı şerīflerin ḥatā vü ḥatardan masūn idüp fevķa'l-melḥūz ni'am-ı celīleye mażhar eyleye āmīn. Bi-ḥürmeti seyyidi'l-mürselīn bu muḥliş-ı bī-riyādan isti'lām-ı ḥāl buyurılırsa el-ḥamdü lillahi'l-müte'āl ber-şıḥhat olup el-ḥaķ şebān-rūz izdiyād-ı kadr-i rif'atleri da'vātına iştiğālde oldıgum bī-rayb nihān degüldür ğıbb-i zā benüm sa'ādetlü sulṫānum ṫaraf-ı bāhirü'ş-şereflerinden ışdār buyurulan mektüb-ı merğūbları bir vaķt-i meymenet-şi'ārda dūrüd bulup [17b] ḥāşıl olan sürūr u ḥubūr küncāyiş-pezīr-i ḥavşala-i taķrīrdendūr oldığı bī-rayb ü iştibāhdur daḥı mercūdur ki şıḥhat aḥbārlarını ḥāvī mektüb-ı şerīfleri ile muḥlişlerini yād u mesrūrü'l-fu'ād buyuralar ki dūrüdü bā'iş-i izdiyād-ı ferāḥ u sürūr idüği ḥuzūr-ı fā'izu'n-nūra nihān degüldür. Bāķī ğonçe-i nev-şüküfte küşād bād.

17b Der-kenār

Faşih Dede

Devletlü 'āṫıfetlü fażīletlü 'ālem-i 'ālemiyāna mezīd merḥametlü efendimüz sulṫānum ḥazretlerinüñ ğülşen-i ebr-i kerem-masīr-i matīrleri katarāt-ı şebnem-i tekrīm ve mīzāb-ı kilik-i bezm-i behişt olan bermekiyyü's-sıfāt-bahş-ı hūrād-ı tesnim olan zāt-ı melikiyyü's-simātları hemvāre 'ade-n-i 'arş-ı berīn kılnup evlād-ı kirām-ı zevi'l-ihtirāmlarıyla taraķķī-i a'dād gibi istizāde-i 'ömr ü devlet ü iķbālleri ed'ıyesine cebhe-fersā-yı zemīn-i 'ubūdiyyet kılındığı bi-rayb buyurula. Bāķi sa'ādet ziyādet.

[17b Devamı]

Eşnā-yı silsilede dāḥil-i i'tibārı niyazı zımnında siyāk-ı 'arz-ı ḥālde taşīrdür

Ḥazretlerinüñ cevhere-i ğubār-ı ferş-i 'abķariyyü'n-nefsleri ki tuḥfe-i ziyādāt-ı nūru'l-'ayn-ı 'ulemā ve muḥṫarāt-ı tenvīru'l-ebşār-ı fużalādur bā-hezār 'acz ve şad-hezār kuşūr-ı mecmū'u'n-nevāzil olan 'ayn-ı 'alīl ü delīle keşīde kılnup ol muḥiṫ-ı mecmā'u'l-bahreyn-i fażl u 'irfān ve cāmī'u'ş-savābi'l-fuşūleyn-i devlet ü iḥsān olan şadru'ş-şer'ī'a-i vücūd-ı biḥbūdları viķāye-i 'ināye-i vācibü'l-vücūd ile ḥatālardan emīn ü sālīm ve āmme-i 'ālemiyāne nihāyetü'l-hidāye ve ekmelü'l-'ināye olan devlet ü iķbālleri dā'im olmaķ du'ā-yı ḥāvī'l-ķudsīleri bidāyesiyle merci'-i zāmīr-i fuķarā-

yı fākidü'n-niṣāb ki bābü'z-zekāt-ı 'ātıfet- gāyātlarıdır 'atebe-i 'aliyyesi ḥavāṣī kirāmına 'arz-ı ḥāl-i bende-i kemīnenüñ ḥülāṣa ve gāyetü'l-beyānı oldur ki efāzıl-perver-i e'ālī-tebārā ma'delet-kārā bu 'abd-i 'āciz üç seneden mütecāviz ḥareket-i miṣliyye ile Niṣāncı Paṣa-yı 'atıḳ medresesinde riṣte-keṣ-i dürerü'l-baḥār-ı tedriṣ olup 'aliyye-i 'ulūm ile istifā-yı 'ömr ü devlet ü iḳbāl ve istimrār-ı sa'ādet ü iclālleri da'vātını tetimmetü'l-mesā'il ve tekmile-i enfa'u'r-resā'il kılındığı zāhirü'r-rivāye ber-muḳtezā-yı mekārım-i Hudā-dād ḥazāne-i merāḥım-i 'aliyyeleri küṣād buyurulup nizām-ı umūr-ı kibār zekātı olan tesviye-i aḥkāmü's-ṣıgāra tevcīh-i zıhn buyuruldukda eṣbāh u nezāyire mebsūt olan 'ātıfet-i zāhiriyyelerinden bu 'abd-i dā'ilerin daḥı ḥiṣsamend buyurup birinde [18a] bir dāḥil-i i'tibārıyla dil-ṣād buyurmaları bu 'abd-i dā'ı-i keminelere kāfī ve bende-i iflās-güzine vāfidür. Haḳ sübhānehü ve te'ālā ḥazretlerine dā'imā niyāzmend ü recāyumki ol zāt-ı tetimmetü'd-dehri ḥānedān-ı sema-semāhatlerin maṣ'ün eyleyüp hemvāre fetvā-ḥāne-i ḥazānetü'l-fazıllarında tesvīd olunan cevāhir-i fetāvā-yı bedāyi'u's-sanāyi' zīver-i tācü's-ṣerī'a olup her varāḳ-ı keṣīru'n-nef'i bir kitāb-ı müṣtemilü'l-aḥkām ve mu'inü'l-ḳuzāt ve'l-ḥükkām olmadan olmaya ḥālī.

İstānbul ḳazāsı me'mūli ile firistāde buyurulan mektüb-ı meveddetdür

Faziletlü semāhatlü oḡlum efendi ḥazretlerinüñ ḥuzūrlarına cihān cihān iṣtiyāḳla ithāf-ı da'vāt-ı fā'yiḳa ve ihdā-i teslīmāt-ı lāyıḳa ile 'arz-ı ḥulūṣ ḳılınmaḳ siyāḳında ḥātır-ı Enverleri su'āl olunur. Hemvāre ḥarz-ı ḥıfz-ı İlähīde āfāt u ekdārdan maṣ'ün u maḥfūz olup ḥuṣul-i me'tālib-i dünyeviyye vü uḫreviyye ile mesrūr u ṣādkām olalar eger ṭaraf-ı ṣenākārlarından isti'lām u istifsār reva-dāṣte vü sezāvār buyurulur ise bi-fazlillāhi sübhānehü ḥālā ḥiṣsamend-i ḥān-ı 'āfiyet olup ḥidmet-i du'ā-yı 'ömr ü devlet-i veliyyü'n-ni'am-ı 'amīmü'l-himem ve'l-kerem ile güzārende-i evḳāt oldıḡumuz bī-iṣtibāh buyurıla resānende-i varak-pāre sa'ādetli ve zu'afāya merḥametli veliyyü'n-ni'am ḥazretlerinüñ ḥāk-i pāy-ı ṣerīflerine 'ubūdiyyet-nāme irsāl olunmuşdur inṣāllahü sübhānehü ṣeref-ḳarīn-i vuṣul olduḡda bir vaḳt-i münāsibde pīṣgāh-ı rif'atlerine iṣāl buyurulmaḳ derḥāstdur bu devlet-ḥāhları ki sābıḳan nā-revācī-i kesb-i muḥrez-i 'ilm ü ma'rifet nā-revāc idigi vaḳitlerde pes-mānde-i ḳāfile-i hem-rehān-ı ṭarīḳ olmaḡla dil-ṣikeste vü ḥātır-ḥaste daḥı küṣe-güzin-i beyḡüle-i ḥamül olmuṣiken ahālī-nevāz ve müsteḥāḳ-perver-i müceddid-i māye-i iṣnā 'aṣere mekremetli [18b] efendimüz ḥazretleri sa'ādet ü iḳbāl ile ṣeref-baḥṣ-ı ṣadr-ı meṣḥat-i İslāmī olup meṣḡul-i taḥṣil olan ṭalebe-i 'ulūm mazḥar-ı nazar-ı

iltifât u ikrâm oldukları mu‘âyene olunduğda ârzümendi huşul-ı me‘âlib ile h‘âhiş-i neyl-i me‘mül müzdâd olup tulu‘-ı tebâşir-i şubh-ı maqsûda terak্কub u intizâr müztarib-sâz-ı kalb-i perîşan-etvâr olmuşdur egerçi sâbıkan tekkaddüm iden hem-rehân-ı tarîk-ı ka‘at-ı merâtib itmekle küy-rübâ-yı sebkat oldukları *mezâ mâ mezâ*⁴² kavli üzre zidüde-i levh-i hâtır-ı ğam-fersüd olmuşdur lakin toksan sekiz senesinde bu muhlişleri Rıfkı Efendi yerine Burûsa kâdısı olup anlara halef bulunmağile onlar ve şöñra İstanbul kazâsı resîde-i nevbet-i fakîr olmuşiken reh-zenî-i tâlî‘-i nâ-sâzkâr ile bu vakte dek ol ma‘laba fâ‘iz olmadıgum şemâtetkârân-ı bîdâd-şî‘ârûñ fûrûz-ı zamîr-fûrûzî-i ta‘n u ‘izdirâlarına bâ‘iş olmağla iltihâb-ı kânûn-ı derûn-ı düzağ-nümün kebâb-sâz-ı sîne-i pür-iztîrâb olmuşdur. İnşallahü sübhânehü mekremetli efendimizüñ mekârim ü eltâflarından bu def‘ada mazhar-ı ‘inâyetleri olup İstanbul kazâsı ihsânı ile fakîrlerin kâm-revâ ve bu dil-mürde-i ekdâr-ı du‘â-güyların ihyâ buyurmaları mercü vü me‘mulümüzdür. Hağ sübhânehü ve te‘âlâ hazretleri zıll-ı zalîl-i re‘fetlerin mefârik-ı bî-kesân üzre ber-devâm eyleye. Bâkî hemvâre mesned-i sa‘âdetde müstedâm ola. Benüm fazîletlü mekremetlü re‘fetlü mağdüm-ı mükerrem-güher efendi hafezahüllâhü Te‘âlâ ‘ani‘l-ekdâr hâlâ resânende-i mektûb-ı perîşan-üslûb hidmetkâr bendeleriyle huşûr-ı ‘âlîlerine nâ-çizâne bir tehzîb-i Ezherî nüshası ihdâ olunmuşdur inşâallahü’r-rahmân şeref-ğarîn-i vuşul olduğda bir vakt-i münâsibde ‘arz-ı hâl-i darâ‘at-iştimalümüz ile [19a] lütf buyurup pîşgâh-ı me‘âlî-penâhlarına îşâl olunmağ huşûsunda tekrîm buyurulmağ me‘müldür egerçi aşlinda yâkût-ı hamevî hattı ile bir nüsha şahîhadan istinsâh-ı kitâb olunmuşdur velâkin nüsha-i aşlinda bir varâğ zâyî‘-sâz-ı dest-i tekerrür-i telvîn olmağile bu nüshânuñ dahı evâyilinde bir buçuk saħîfesi beyâz kalmış olup ğayrı nüsha tedârük olunup ol mağal terkîm ü tekmîl olunmağ bizüm için imkân olmamışdur. Sa‘âdetli necâbetli şebül’l-esed-i ‘âlî-hazret veliyyü’n-ni‘am Çelebi Efendimiz hazretlerine ez-cümle me‘âlî-şî‘âr efendimiz cenâblarına ve necâbet-şîyem sa‘âdetlü efendimiz hazretlerinüñ pîşgâh-ı me‘âlî-penâhları şavbına cebhe-sâyî-i darâ‘at ü ibtihâl ile hemvâre du‘â-yı icabet-ğarîn-i ‘ömr ü devletlerine müdâvim oldıgımız ma‘rûz-ı huşûr-ı fâyîzu’n-nûrları buyurulmağ mütevağka‘dur. Küstâhâne müstağil du‘â-nâme taħrîri ile taşdı‘a tecâsür olunmayup bu vech üzre ‘arz-ı ihlâş-ı karar-dâde kılınmışdur. Bâkî ümmîd-h‘âh-ı iğbâl ü sa‘âdet ziyâd.

18b Der-kenâr

⁴² “Geçen geçti”

Müsvedde-i belāgat-şinās-ı Muḥammed Kāmī Efendi

Sa‘ādetlü ‘ināyetlü ‘āṭıfetlü sultānumuñ hemişe āstān-ı iştabl-ı kerem-peyvendleri yekke-tāz-ı meydān-ı ‘ubūdiyyet olan bendegāna bāliş-i rāḥat-sāz olmak da‘vātı taḳdīmiyle merfū‘-ı‘abd-i şenā-pīşe-i şadākat-endişeleri oldur ki el-ḥamdü lillāhi sübhānehü maḫhar-ı elṭāf-ı cennāt-ı ‘ālī-ḫazret olup her ne zamanki ol ‘aṭıyye-i maṭıyye-i āteş-‘inān-ı şahn-ı hüner derīde-cevlān ve na‘l-ı zer-mīḫı āteş-efşān ola ḫār u ḫāşāk-ı dil reşk-āverān-ı yeksere-süzān ve bir mertebede çerāgān olur ki maḫleme-i ezhān-ı ḫasūdānda ḫaṭṭ-ı nisyan keşide mazmun-pesendide zāhire(ü) ‘ayān oldığı ‘ināyetlü sultānum ḫazretlerinüñ daḫı zamīr-i münīr-i rāz-dānlarına nihān degüldür. Hemvāre bādiye-peymā-yı ‘ubūdiyyet olan bendegān-ı ṭavīle ‘aṭālarından rehvar-süvār olmadan olmayalar ḫālī Muḥammed Kāmī.

[19a Devamı]

İfāde-i merām-ı ḫāl ve ‘arz-ı ‘ubūdiyyet-i mā-fi‘l-bāl zımnında nazre-i çeşm-i iltifātlarına sezāvār buyurulmaḫ ricāsıyla firistādedür

Sa‘ādetlü faẓiletlü re‘fetlü efendim sultānum ḫazretlerinüñ vechetü‘l-āmāl-i ecnād-ı ahālī olan gülşen-sarā-yı ḫuzūr-ı mevfuru‘l-ma‘ālīleri pīşgāh-ı vālā-maḫāmına şüküfe-i deste-i niyāz-ı faḫīrāne ki şīrāze-bendī-i rişte-i āmāl-i ihlāşkār ile behem-peyveste-i imtizāc ve zīb-efzā-yı küleh-küşe-i inbisāt u ibtihācdur pīş-nihād kıılınmaḫ siyāḫında ‘andelīb-i girifte-ḫāme şafīr-i şikeste-ta‘bīr bu perdeden naḡme-perdāz-ı mā-fi‘z-zamīr olur ki eger şīme-i kerīme-i muḫliş-nevāzī ve ‘ādet-i dīrīne-i resm-i ḫāṭır-sāzī muḫtezāsı üzre yād-āverī-i ḫāl-i zār-ı devlet-ḫ‘āh-ı şadākat-şi‘ār ḫāṭır-ı feyz-āşārları olursa bi-fazlillāhi sübhānehü henüz küşe-güzīn-i peygüle-i ‘āfiyet ve kenāre-nişīn-ı mā‘ide-i şıhhat olup [19b] hemvāre edā-yı farīza-i du‘ā-yı ‘ömr ü devlet-i pādişāhī ḫidmetine müdāvemmet ve cemī‘-i evliyā-yı ni‘am siyemmā cenāb-ı ma‘ālī- şiyemlerinüñ evrād-ı şenālarıyla muvāzabet üzre oldıgumuz bī-iştibāh buyurula eger sā‘ir aḫvāl-i ḫarīnū‘l-melāldan istiḫbāra erzānī vü sezāvār buyurılır ise ḫod gerek kendimüz ve gerek evlād ü etbā‘ nāmına olan faḫīrlerüñ ḫüzn ü melālī ḫavşala-i ta‘bīre küncāyiş-pezir degüldür ancaḫ cenāb-ı semāḫatleri pīş-ez-īn fi‘l-cümle bu dā‘ī-i dil-şikestelerininüñ ve muḫliş-zāde derdmendlerinüñ ḫālleri mu‘āyene vü müşāhade buyurmaḡile muḫāṭ-ı ‘ilm-i ‘ālem-şümülleri olmuşdur. Benüm re‘fetli efendim cenāb-ı ‘ālimü‘s-serāyir vāḫıf u āgāhdur. Bāḫī sa‘ādetde müstedām olalar.

19b Der-kenār

Faṣīḥ Dede Mevlevī

Semāhatde yegāne ‘adāletde bī-pākāne sultānum ḥazretlerinüñ büsegāh-ı efvāh-ı erbāb-ı ‘izz ü cāh olan pişgāh-ı fazīlet-destgāhlarına çemen-i gül-berg-i gülşen-serā-yı şenā ve dāmen-i dāmen-gevhher-i girān-bahā-yı deryā-yı du‘ā īşār u ihdā kılinmağ zımnında ‘arza-dāşt-ı devlet-ḥāh-ı bī-iştibāhları budur ki ḥarf-i su‘āl-ḥāl-i ḥālişu‘l-bāl āşinā-yı leb-i bedī‘u‘l-mağālleri olursa el-ḥamdü lillāhi‘l-meliki‘l-müte‘āl tūṭī-i zümerrüdīn-bāl cān-ı nālān-ı fazl-ı tende-i fāriḡu‘l-bāl sükker-i mükerrer-du‘ā-yı ‘ömr ü devlet ü sa‘ādet-mağrūnlarıyla sükkekrīn-mağāl oldığı maḥall-i kı̄l ü kı̄l deḡöldür. Bāki ‘ömr ziyādet.

[19b Devamı]

Muvāşalat-nāme-i nāmī dürüdiyla teselliyet-baḡş-ı ḥāṭır oldığına binā’en terķīmdür

Fazīletlü semāhatlü sultānum ḥazretlerinüñ meclis-i şerīf-i şāmilü‘l-fezā’il ve maḡfil-i laṭīf-i ḥāfilü‘l-fevāzılları şavb-ı sa‘ādet-evbine nekā-yı cenān ve şafā-yı dil ü cāndan münba‘iş teḡāyā-yı du‘ā-yı ḥālişu‘l-mezāyā ithāf u ihdāsiyla verd-i ra‘nā-yı çār-bāḡ-ı ‘anāşır olan ḥāṭır-ı ‘āṭır-ı feyz-meğāṭırları şebnem-i şubḡ-dem-i tefakḡud u istikşā ile talṭīf olunmağ ḫilālinde nümüde-i muḡliş-i ḫulūş-endişeleri budur ki ārāyīde-i ḫāme-i nāme-zībleri olan talattufe-i bedī‘u‘t-terķībleri eşref-i aḡyānda şeref-resān-ı dervā olup mütāla‘a-i dil-zidā vü behcet-fezāsı keyfiyyet-i üns-ā-üns-i soḡbetleri kadr-i neşve-baḡş-ı ibtihāc ü inbisāṭ olup meḡāmid-i cemīleleriyle laḡlaḡa-şāy-ı mecālīs-i ihyā olmağda yüz mürā‘āt-ı muvālāt-ı sābıka mültezim-i zimmet-i muḡlişī olup bā-ḡuşuş cenāb-ı ḡaḡīkat-şi‘ārları ile rābıṭa-i ‘alāka-i kadīme güzāriş-i eyyām ile pezirā-yı inḡilāl ü infişām olmağ mertebelerinden mu‘arrā idüğü āyīne-i kalb-i selīmü‘l-iz‘ānlarında [20a] daḡı şüret-nümā-yı īkān olmağla fimā-ba‘d daḡı mufāvaza-i muvāşalat-ı mu‘arāzalarıyla tervīc-i ḡāṭır-ı dil-i muḡlişīye taḡrīk-i berā‘a-i himmetleri ve leb-i cünbān-ı mekremetleri me‘müldür. Bāki hemişe gülzār-ı āmālī sīr-āb-ı seḡāb-ı ‘avn-ı şamedānī bād.

Meclis-i şeyḡu‘l-İslāmīde kelīme-i tayyibe-i zebān-güzārī olmağ ricāsıyla taşīrdür

Semāhatlü ‘ināyetlü bu bendelerine merḡametlü sultānum ḥazretlerinüñ küşe-i bisāṭ-ı inbisāṭ-ı devlet-irtibāṭları şifāh-ı i‘zām u tebcīl ile taḡbīl kılinup ḡāk-i ‘atebe-i

bülend-mertebelerine edā-yı h̄idmet-i nāşīye-sāyī siyākında ‘arza-dāşt-i dā’īleri oldur ki h̄aḡ sūbhānehū ve te‘ālā ḡazretlerinden niyāzmendūz ki cenāb-ı me‘ālī-niṣāb ü ‘aliyyū’l-himemūñ dā’imā bārgāh-ı ‘izz ü iclāllerin küşāde ve hemvāre esbāb-ı devlet ü iḡbālleri āmāde idüp sāye-i sa‘ādet-māye-i ‘ināyetlerin bu ‘abd-i ḡālīşleri firḡatinden dūr u zā’il eylemeye āmīn. Benüm sa‘ādetli re’fetli efendim Hudā-yı ‘ālimū’s-serā’ir ‘alīm ü dānādur ki dā’imā müṡāla‘a-i kütüb-i müfaşşale du‘ā-yı ‘ömr ü devletleri ve medārise-i nesh-i muṡavvele-i şenā-i zāt-ı sa‘ādetlerine işṡigāl ile güzārende-i evḡāt olunur küstāḡhāne niyāzmendūz ki bu faḡīr-i bī-dest-gīrigāhīce meclis-i ḡaṡīrlerinde zebān-güzār buyurmaları ile ḡazīz-i ḡāksārīden evc-i mübāḡhāne terfī‘ buyuralar. Hudā bilür der-i devlet-meāb-ı zī-şānuñ melāz u melcemüz ḡible-i recāmuzdur. Ümmīd odur diyesin ben faḡīr aḡılduḡça ḡarībümüzdür o bī-ḡāre āşīnā-yı müstmendimüzdür. Bāḡī bād.

Mektüb-ı muḡāleşat-dürüdü ile meserret-baḡş-ı şad-hezār inbisāṡı zımnında terḡımdür

Devletlü semāḡatlı sa‘ādetlü efendim sulṡānum ḡazretlerinüñ dārū’l-hikem-i fūnūn u kemāl ve şifā-ḡāne-i fazl u efzāl olan mü’ebbil-i ma‘ālī-medārlarına meshūḡ-ı şalābe-i şıdḡ u iḡlāş olan cevāḡir-i zevāḡir-i da‘vāt-ı fā’izu’l-berekāt [20b] pīrāye-i ḡoḡḡa firūze-i ithāf u ihdā ḡılınup mizāc-ı i‘tidāl-ımtizācları nevāḡte-i sāye-i nabz-āşīnā-yı isti‘lām olunur. Hemvāre ḡazret-i ḡakīm-i ḡāre-sāz feylesof-ı zāt-ı Aristo-nihādların şifā-baḡş-ı ḡaste-i āmāl idüp tedbīr-i dil-pezīr-i Felāṡūn-pesend himmetlerin tevāfuḡ-ı ḡānūn-ı ḡikem-nümūn taḡdīr eyleye āmīn. ‘Arza-dāşt-i dā’ī-i dīrīnleridür ki münāvele-i ḡül-ḡand-i mükerrer medāyih-i cemīleleri ile şīrīn-mezāk-ı şıdḡ u iḡlāş iken ḡāşıd-ı ḡuceste-i bī-iḡbāl bir vaḡt-i mübārekde vürüd idüp maḡşuş-ı beytū’ṡ-ṡıḡ ḡān-dāde-i devletleri olan riyāset-i eṡıbbā-yı sulṡānīye zāt-ı Bū-‘Alī-nīhādlarıyla müşerref oldıḡı beşāretiyle ḡuş-ı ibtihācumuz teşnīf olunduḡda bi’l-cümle ḡuddām-ı ḡuvā-yı kārgāh-ı vücūd a‘māl-i edevat-ı ādāb ile edā-yı ḡidemāt-ı tehniye-i sürūrlarına ḡıyām itmelerine müte‘āḡıb tebrīk-nāme-i ḡulūs-iştimāl taḡrīrīne vesīle olmuşdur. Hāḡ sūbhānehū ve te‘ālā ḡazretleri zımn-ı ferāyīz-i mektūbda münderic vācibāt gibi mübārek-ender-mübārek idüp aḡreb-i ezminede tekmīl-i merātib-i iḡbāl ve medāric-i ḡuşvāya kāmyāb-ı ittīkā eyleye bi-mennihi sūbhānehū ve keremihi. Bāḡī hemīşe ḡül-berg-i iḡbāl ḡuşūde bād.

20b Der-kenār

Faṣīḥ Dede Mevlevi

Eger sünnet-i seniyye-i büzürgvārī ve ‘ādet-i behiyye-i kām-kārī üzre zāmir-i münīr-i nāhīd-ihtirām ve ḥāṭır-ı ‘āṭır-ı ḥürşīd-ihtişāmları nümüyende-i nā-kām tarafına iltifāt buyurılır ise bi-ḥamdillāhi ve’l-minneh himmet-i hümā-himmetleri berekātıyla şahn-ı şıḥhatde nişimen-sāz ve şāha-i ‘āfiyetde ḥayme-perdāz olup tā ki sipihr-i vālā şa‘şa‘a-i mihr-i ‘ālem ü ‘ālemiyān-ārāları ile pür-nūr u ziyā ola āftāb-ı cihān-tāb-ı devletleri evc-i ‘izzetde ve burc-ı devletde ṭālī‘ u lāmi‘ olmak da‘vātı vaḳt-i himmet-i za‘īfe-i ra‘zīfe-i olduğına ‘ilm-i şerīfleri ve ḳalb-i āgāhlarına muḥīṭdur. **Mıṣrā** *Oldı mektüb-ı muḥabbet ‘aceyle inşā* Bākī der-mesned-i ‘izzet müstedām bād-ā-bād.

[20b Devamı]

Bu‘d-ı sūrī ile endāḥte-i çeşm-i iltifāt olmamak ricāsıyla niyāz-nāme-i nāmīdür

Devletlü semāhatlü ‘aṭūfetlü veliyyü’n-ni‘am-ı bermekiyyü’l-ḥadem efendim sulṭānum ḥazretlerinüñ gül-mīḥ-i çerḥa-i gerdüne-i gerdün-mesīr-i devletleri ḡurre-i pīşānī-i ta‘zīm ve ḳurre-i bāşıra-i tekrīm ḳılınup şifāḥ-ı ādābla pīrāye-i dāmen-i kerem-me‘menleri leşm ü taḳbīl olunmaḳ zeylinde ‘arza-i bende-i dīrīn dā‘ī-i kemterīnleridür ki hemvāre zü’l-ḳarneyn-i ḳalem-i merfū‘u’l-‘alem-i lüṭf u keremleri ḥarīṭa-i ḳalem-rev-i rub‘-ı meskūna raḳam-keş-i tuḡra-yı ḥükm ü tedābīr olup İskender-i Ḥüşām-ı māzi’l-ḥükm-i cāḥ ü ḥaşmetleri şaḥīfe-i vesī‘a-i berr ü bahre fermān-revā-yı zabṭ u teshīr ola [21a] Amīn elf āmīn. Kerem-perverā bende-nevāzā bu sukāṭa-çīn-i mā‘ide-i ‘ināyetleri gerçi tena‘um-ı ni‘am-ı lezīzū’t-ṭa‘m-ı himmet-i ‘ulyālarıyla şīrīn-mezāk olup münāvele-i gül-ḳand-i mükerrer-i şeker-hā-yı şükr ü şena olmaḡla ḥidmet-güzār-ı du‘ā-yı devletleri olduğum bu perde-i zā‘īḳa yaḳīndür lākin sufre-nişīn-i şaffū’n-‘ni‘āl-i ḥuddām-ı kirām-ı ‘ālī-maḳāmda iken ihtiyār-ı sefer şudūrı bu‘d-ı sūrī olup tecerru‘-ı sülāfe-i firāk-ı mürru’l-mezāk-ı ‘atebe-i devletleri ile bir rütbede telḥ-kām olmuşdur ki ta‘bīr ü taḥrīri küncāyiş-pezīr-i ḥavşala-i ḳalem ü beyān degüldür ḥazret-i müyeşşiru’l-āmāl celle şānühü ve ‘amme nevālühü rızā-yı ḥazret-i veliyyü’n-ni‘am üzre ḥüsn-i ḥarekete tevfiḳ u rehber ü ‘ināyetin ile refiḳ idüp ba‘de ikmālī’l-ḥidme[t] ve itmāmi’l-müdde[t] ruḥ-süde-i ‘atebe-i ‘ulyāları olmaḡla dīde-i ibtihācı karīr-i bāşıra-i iftiḥārı münīr eyleye. Bākī nedīm-i sa‘ādetde olalar Bākī.

Şadr-ı Rūmdan ma'zülün cānib-i sadr-ı a'zama tehniyet-nāmesidür

Şeref-bahş-ı mesnedgāh-ı şadāret-i üstüvār-sāz-ı esās-ı devlet ve 'izzet-i mahzūn-nevāz-ı bī-kes-perver-i ma'ālī-şī'ār-ı ma'delet-güster mihr-i burc-ı sa'ādet ü iqbāl neyyir-i evc-i rif'at ü iclal sa'ādetlü mekremetlü 'ämme-i 'ālem ü 'ālemiyāna 'atıfetlü ve kaffe-i cihāniyāna 'ināyetlü efendim sulṭānum ḥazretlerinüñ maḳsem-i revātib-i eltāf u mekārım ve mevķi'-i vezāyif-i meḥāsin ü merāḥım olan mevķıf-ı refi'ü'ş-şān-ı bāhirü'l-efzāl müstevcibü't-tebcil-i vālā-celāl ki çār cihet-i eyvan-ı vālā-ṭāḳ-ı cevzā-nitākı ve naḳş-ı kitābe-i dervāze-i maṭbū'u't-ṭar'-ı mu'allā-revākı şahn-ı dīvān-ḥāne-i düstūr-ı memdūḥuş-şiyem mevķi'-i icrā-yı şer'-i pāk-i şadr-ı muḥterem neşid-i pesendidesidür ḥāk-i pāk-i müstevcibü'l-iclāliline ruḥ-süde-i darā'at ü ibtihāl olunmaḳ ma'rızında mekremetlü efendimüñ muḳtezā-yı seniyye ve aḥlāk-ı pesendide-i zekiyyeleri [21b] üzre isti'bād-ı aḥrār-ı şime-i kerīme-i ma'ālī-şī'ārları olmaḡla ḥālā tesviye-i mehām-ı kaffe-i enām-ı müstehāmda şedd-i niṭāḳ-ı ihtimām buyurup şerī'at-ı şerife-i eşniyye-i seyyidü'l-berāyā aleyhi eşrefü's-şalāti ve't-teḥāyā minḥacı üzre intihācları cemī'-i emşār u bilād ve cümle şulaḥā-yı 'ibād lisānlarında ḥāric-i ḥiṭa-i ihşā vü ta'dād olmaḳ rütbesi du'āya bā'ış-i tevķir u izdiyād olmuşdur ḥazret-i 'ālimü's-serā'ir 'alīm ü āgāḥdur ki eslāf-ı şāḥibü's-sedādlarında bu mertebeler meşḥudumuz olmamışdur. شکفتی ره دل ها گرفت ناخدی کی طفل غنجه تبسم کنان pes serā-pā efrād-ı cihāniyān sübḥa-şümār-ı ḥidmet-i du'ā-yı 'ömr ü devletleri olmaḳ üzre evrād-ı du'ālarına muvāzabetde yek-zebān olalar veh bu dā'i-i ḳadīm-i iḥlāş-murā'ileri gibi ḥişsamend-i lüṭf u iltifātleri olan şenākār-ı şadāḳat-şī'ārları naḳdīne-i evḳāt-ı ḥayāt-ı maşrūf-ı ed'ıye-i 'ömr ü devletleri ḳılmaḳ rütbesi bezl-i mechūd itmemek ne ihtimāldür. Beyṭ کرامی کوهر زات و باد از چشم بد ایمن که آن atebe-i devlet-medārī melce-i fuḳarā ve ḥāk-i āstāne-i sa'ādet-āşarı kuḥl-i dīde-i zu'afā olan mekremetlü meveddetlü merḥametlü efendim sulṭānum ṭāle beḳāḥü ḥazretlerinüñ ḥuzūr-ı mu'allā-ḳadr-i refi'i hemvāre devlet ü iqbāle şabr-ı ṭabī'i ve merābi'-i 'izz ü iclālünḡ ravż-ı mürebba'ı olup ilā-yevmi't-tenād ve muḳassim-i erzāk-ı ecnād u 'ibād ve ḥırmengāh-ı 'aṭāyā-yı sükkān-ı emşār u bilād olmaḳ üzre şadr-ı mu'allā-ḳadr-i şadāretde ve mesned-i refi'ü'ş-şān-ı 'izz ü sa'ādetde ber-devām olmaḳ da'vātı zımnında pişgāh-ı devlet-penāhları ḳılınmaḳ siyākında mesāmi'-i ḥademe-i dergāh-ı iqbāl ü devlet-penāh-ı destgāhlarına 'arz-ı ḥāl-i dā'i-i sa'ādet-ḥāh-ı bī-iştibāhları bu nesāḳ üzre ma'rüz u merfū' ḳılınur ki

21b Der-kenār

Başlıksız

Ferş-i gül-rîz-i mesned-i ‘arş-pāye buse-dāde-i leb-i niyāz-dārı ve pîşgāh-ı hayme-i āsmān- pîrāya sūde-i cebīn-i pişgāhī kılınudıdan şoñra peyām-ı şevk-āmîz-i arzūmendī bu gūne gūş-güzār-ı hizmet-i hūdāvendī oldur ki āftāb-ı āteş-tāb-ı temmūz-ı firkatde دستار از ننگ بر سر نمیزد اجل میزده کشت پژمرده من از بس کی کل حیات من از بس کی کشت پژمرده اجل نمیزد از ننگ بر سر دستار firkatde temmūz-ı āyīne-i şūret-i ‘ālem olup dehān-ı şu‘le-zebān ki dūd-ı āheng-i āteşgāh sūveydā-yı dildür feyz-ı te‘şîr-i şenālarından karāre-i mürvārîd ve zerre sitāre-feşān-ı hasret ki tengnā-yı sīne-i tārîk-i düşmendür işrāk-ı ruhsārı şāhid-i hāllerinden reşk-fermā-yı şa‘şa‘a zār-ı hāne-i hūrşîd olmuşdur iqbāl-i pāy-būs-ı hizmetleri ki pîş-nihāde-i gevher-i gencīne-i sa‘ādetdür. Bākī tā-ebed müstedām bād.

22a

Müsevvede-i mektüb-ı Fārsī

Rif‘at ve ma‘ālî-penāh seyādet ü necābet-destgāh hollet ve şadākat-intibāh şems‘allāhü velehü ve‘r-rif‘ati ve‘l-iclāl seyyidā ve maḥmūdā⁴³

22b Der-kenār

Fazīletmendüm sultānum ḥazretleri sa‘ādetle medrese-i celīle-i Bāyezîd ḥānı teşrîf ve bir niçe müddetden berü āşiyāne-i büm olan ders-hāne-i fazl u kemālî ve semt-i dāmen-gîr-i ḥār ü ḥāşākdan taḥhîr-i cedāvil-i tanzîf buyurduklarınıñ edā-yı merāsîm-i tehniyyetine bi‘z-zāt mübāderet olundugından cedāvil-çîn-i pîşgāh-ı pîşāniden cereyān eden ‘araḫ-ı infî‘āl ‘ālemi ğarḫ-ı tūfān idüp āmed-şöd-i berîd ve kâşîd-ı emr-i muḥāl olmağla irsāl-i tebrîk-nāmeden nā-ḥaber ve bi-ḥasbi‘z-zāhir mürā‘āt-ı merāsîm-i hulūs-ı ‘ubūdiyyetden nāşîdür. Bākī

22b

Resīde-i mektüb-ı belāgat-üslūbları vuḫū’ında rütbe-i meserret ü inbisat-beyāndur

Devletlü sa‘ādetlü semāhatlü ‘ināyetlü efendim sultānum ḥazretlerinüñ rîze-i seng-i āstānı dāğ-ı dil-i nāhîd ve şemse-i tāk-ı āsmān-nişānı reşk-fermā-yı māh u hūrşîd olan devlet-sarā-yı cāh ü celāl sāḫa-i lāzîmü’l ibcālleri şavbına tetmîm-i levzām-ı devlet ü iqbāl ve tekmîl-i merasîm-i ihlālde kālā-yı darā‘at u niyāz-ı pāy-

⁴³ Devamı bir buçuk sayfa Farsça bir mektuptur ve bu kısım transkribe edilmemiştir.

endāz kıılınmāk siyākında eger çemenzār-ı ahvāl-i dā‘ī-[i] hālīşu‘l-cenānları ifāza-i cūybār-ı iltifāt ü istifsār ile sebz-i derbān buyurılır ise bī-mennihi‘l mūte‘āl el-münezzeh ani‘l-mişāl henüz gülzār-ı hayāt pejmürde[-i] hazān-ı memāt olmayup münşe‘āt-ı du‘ā-yı devletleri medāyih-i seyr-i āşafāne-i hüceste-eşerleri üzre evķāt-güzār oldıgumuz ‘arīza-i pīşgāh-ı devlet-penāhları kıılınmāk siyākında iken چی لطف بودكى ناكاه رشحه قلمت حقوق خدمت ما عرضه كرد بر كرمت بنوك خامه رقم كرد سلام مرا كه كار خانه رقت عالم مباد بى رقت bir hengām-ı sa‘āde encamda lücce-i güher-zāy-ı himmetlerinden emvāc-ı kerem-i ‘ināyet [23a] ile endāhte-i sāhil-i ‘ātīfet buyurılan şadef-i pür-gevher ki nevāziş-nāme-i nāmī-i kirāmīlerinden ‘ibāretdür māye-baḥş-ı neşāt ve dāye-dih-i inbisāt olup istinbāt olunan ferāyid-i bī-behā ‘aḳd-kerden-i ibtihāc u şafā kıılınup ḥāşıl olan iftiḥār u sürūr

Evşāfi anuñ zebāne şıgımaz

Deryādur o nāvdāna şıgımaz

Cenāb-ı Hudā-yı mūte‘ālden niyāzmendüm ki devḥa-i kerīmü‘l-minnete vücūd-ı mes‘ūd ve şecere-i müşmire-i zāt-ı mevrūdların feyz-āb ve hevā-yı devlet ü ikbāl ile pür-berg ü bāl ve i‘lām-ı sa‘ādet-ḥırāmları ki mānend-i eşküfe-i tūğ-ı şāhīdür sāha-i güleşen-sarā-yı baḥtiyārīde küşāde ve her dem bahār eyleyüp şimāl-i efdal-yemīn-i feyz-iştimālleri ğurebā-yı yemīn ü yesār-ı reh-güzāruñ nihāl-i şürezār-ı ‘usārın mive-nümā-yı şervet ü yesār itmeden ḥālī olmayup sāye-i devletleri dā‘iyān-ı şamīmü‘l-cenānları üzerine memdūd eyleye bi-mennihi ve keremihi.

Mesned-nişin-i ikbāl-i vezāret-i kübrā ve sadr-ārā-yı vekālet-i mihristān u vefāya firistāde olunmuşdur

Ḥāzretlerinüñ mevrūd-i şerār u fezā‘il ü ma‘ārif ve maşdar-ı ḥavāfid-i fevāzil u ‘avārif olan pīşgāh-ı sipihr-iştibāh-ı fazilet-perver ve bāḥa⁴⁴-i āsāyişgāh-ı übbehet-penāh-ı leṭāfet-güsterleri sūy-ı dīl-cūyına kalā‘idü‘l-‘azbān⁴⁵-ı ecyād u ecnād ḥubbü velā ve ‘uḳūdü‘l-cümān⁴⁶-ı me‘āḳıd-ı ğavānı şıdḳ u şafā olmağa şāyeste-i cevāhir-i da‘vāt-ı berkıyyü‘l-leme‘ān ki mānend-i māh-ı nuḥust tāb-efken-i tārik-cāy-ı deründür berdāşte-i dest-i ithāf ve gül-ğonçe-i enāmīl-i deryā-nevālleri zīver-i mīnā-yı dehān kıılınmāk siyākında ‘arīza-i dā‘ī-i şenākārlarıdır ki ‘andelīb-i süḥān-ı zīb-i

⁴⁴ الباخه هريم الذار لغمه

⁴⁵ العضببان يعنى التون

⁴⁶ صحاح جمان وجمعها كالدرة الفضة من تعملى حبتة الجمانه

nāṭıka demdeme-i ‘ālem-gīr-i du‘ā-yı devletleriyle hoş-elhān ve gūlgule-fiken-i kıbāb-ı āsmān olup dā‘iye-i intizār ile müteraşşıd-ı istirāk-ı aḥbār-sāz ile taraf-ı eşreflerinden [23b] Temīme-i zindegānī ve vişāḥu’ş-şadr-ı emānī iken nevāziş-nāme-i kirāmīleri şeref-rīz-i vuşūl olduğda şiken-i küleh-kūşe-i iḳbālüm hem-ser-i küngüre-i ḥūrşīd-i eşi‘a-rīz olmuştur. Cenāb-ı Rabbü’l-‘izzetleri naḥl-i şemeretü’z-zıll-i vücūd-ı mes‘ūdları ahzāb-ı elṭāf-ı sübhānī ile ser-sebz ü ḥürrem eyleyüp hemvāre çār-bāliş-i mesned-nişīn-i devlet ü iclāl eyleye āmīn.

23b Der-kenār

Çelebi-zāde ‘Āşım

Erīke-pīrā-yı kalem-rev-i efzāl u kemālāt olan sa‘ādetlü mekremetlü peder-i bözörgvārüm sulṭānum ḥazretlerinüñ zāt-ı kerrūbi-şīyem-sıfatları تجاوز قدر لمدح حتى كانه باحسن ما يثنى عليه بعاب mazmūnına mā-sadaḳ idügi şeyn-i metünden ‘ārī vaşşāf idügi nümāyān iki vaşşāf ḥāmegāh nesīc-i minvāl-i tabī‘at olan aḳmişe-i reng-ā-reng-i medāyiḥden iki şahīfedür ancak kitāb-ı fazlından veḳāyi‘-i dem-i māzī ve ḥāl-i istikbāl-me‘āl ile ḥalka-puş-ı bālā-yı ta‘rīf ve gāh nihān-ḥāne-i zamīr-i teng-ber-teng nihāde olan kālā-yı hoş-ḳumāş sitāyişinden birbirinün reng-i mezz-i goştārdan şerīf-düz-ı ḳāmet-i tavşīf olmağa şedd-i niṭāk-ı himmet ḳılınmıştır. Bāḳī eyyām-ı vişāl müstezād bād.

Vüzerāya terḳīm olunur

Devletlü semāḥatlü sa‘ādetlü efendim sulṭānum ḥazretlerinüñ merci‘-i erbāb-ı ḥacāt ve melāz-ı aşḥāb-ı münācāt olan sāḥa-i fasīḥü’l-ircāları semā-mişāl ve mevḳi‘-i vesī‘u’l-encā-yı ma‘ālī-iştimalleri şavb-ı vālālarına envā‘-ı ikrār-ı tevḳīr u iclāl ve esnaf-ı tekrīm ü ibcāl ile cevāhir-i da‘vāt-ı şemsiyyetü’l-lema‘āt ve zevāhir-i taḥiyyāt-ı miskiyyetü’l-ḥitām nafeḥāt-ı berdāşte-i dest-i ihdā ve ṭab‘-ı meḳārim-pīrāları yek-ā-yek bi-kemāli’t-ta‘zīm istinbā’ ḳılınmak siyāḳında minhā-yı dā‘īleridür ki nāḳil-i nemīka-i şenākārī zu‘amādan Aḥmed Ağā dā‘īleri taraf-ı du‘ā-gūylarına müte‘allik u müntemī olup ol şavba rū-be-rāh-ı ‘azīmet olmağın şeref-yāb-ı çehre-sāyi‘i ḥāk-i pāy-ı dā‘īleri olduğda teveccüh-i āşafāne ve ḥüsn-i nazar-ı kerīmāneleri ve lütf-ı iḥsān-ı ‘atıfetleri bī-dirīg buyurulmak mutazarra‘dur. Bāḳī kerem ü ‘ināyet efendimiñdür

Hudāvendā ḥidīvā ser-firāzā

Kerīmā muḥsinā (mürīden) muḥliş-nevāzā

devletlü ‘ināyetlü ‘āṭıfetlü efendim sultānum ḥazretlerinüñ kemā-hüve’l-vācib edā-yı farīza-i du‘āları pīş-i āheng-i fūrū-dāşt-ı tarab-fezā-yı şenā kılmāğla lā-‘ale’t-ta’yīn velvele-endāz-ı āsmān u zemīn idüğümüz ‘arzından soñra [24a] nağme-pāş-i bī-hengām ile sebep-i sāmī‘a-ḥırāşī budur ki mülāzım-ı şohbet-i rindān belki lāzım-ı māhiyet-i ehl-i ‘irfān olan zīveri derdmendī ki qadimī maşlahat-güzār-ı ziyāfet-ḥāne-i terbiyyetümüz ve eski emek-dār-ı ‘işret-kede-i ülfetümüzdür ḥāṭır-ı fātire bir miqdār teselliyet kesbi ḥāṭırasıyla kūşe-i bī-tūşe-i inkisārda birbirimizle tenhāda nihānī güft ü şenīd idüp ان چوبی هنر ان بن اکانم که هست نقد معارف بچنک من افلاس من نیست ننگ من maẓmūnı ile tevcih-i ḥiṭāb eyleyüp ol daḥı baña

دیگرندان همه درد یاس نوشتند

دردی کشت این اباغ میباش

blāyı درد مندان از در دیوارمی آید nāgehān ile redd-i cevāb itmek üzre iken nāgehān ma‘nāsı şūret-nümā-yı qur‘a-i fāl-i ḥāl olup erbāb-ı tekellüfden üzerimize bir nā-maḥrem gelüp berhem-zen-i hengāme-i germ-ā-germ-i şohbet-i ḥāşşumuz olduqda el-minnetü lillāh ne ḥāl ise beyt

بخت بد و همت عالی بلاست

وای بران کس که بان مبتلاست

vezni üzre zūr-bāzū-yı simyā-yı ğayret ve kuvvet-i kāhire-i şu‘bede-i himmetle nihāde-i şīşe-i çeşm-i ter olan nā-güvār şarāb-ı girye-i melāleti fi’l-ḥāl şūret-i mā’ü’l-ḥayāt ḥande-i beşāşetle gösterüp merāsım-i cüz’iyye-i miḥmān-nevāzīde mehmā emken dāmen der-miyān olduq ammā kāşāne-i ‘ayş-i yārān mā-şadaq-ı mişdāq-ı hem-çū mesciddür ve ne āb ü ne nān olduqına binā’en nān u penīr ü piyāz maḳūlesinden fuḳarāya iḥzārı lāzım gelen ğayr-i mā-ḥazaruñ bahāsı tedāriki dā‘iyyesiyle ḥazāne-i ḥayālūme mürāca‘atumuz olan mā-ḥaṭarabi’l-bāl zāt-ı melek-şifāt-ı ferişte-ḥişālleri ḥizmetinde baḳıyyetü’s-seyf meşābesinde olan şey’-i ḳalīl-i ḥaḳīru’l-vaḳ‘ niyāzı ile ḥizmetkār bendeleri irsāl olunmuşdur. Ümmīdvāruz ki zerre ḳadar-i uşūle güç getirmediği taḳdīrce bir miqdārın daḥı ‘ināyet ü iḥsāna şarf-ı himmet buyurula. [24b] Bākī-i zīver-i mesned-nişīn-i ‘āfiyet bād. Ahlaşu’l-muḥlişin faḳīr Muḥi’d-dīn.

Dürūd-ı mektüb-ı siḥr-āşüb zımnında cevāb-ı şavāb-ı iştıyāq-nāmeleridür

Devletlü mekremetlü semâhatlü efendim sultānum hazretlerinüñ reşk-i niyâz-ı hübân-ı zamâne ve ğıbtāgâh-ı maħbüb-ı düstân-ı iştıyâkâne olan nādî-i revnaķ-ārâ ve meclis-i neşât-efzâları şavb-ı dil-cüyına mezîd-i hulûş-ı ‘aşıkâne ve fart-ı muħabbet-i müteşevvikâne ile lebrîz-i sâgar-ı şenâ ve serşâr-ı kâse-i du‘â ithâf u ihdâ tefakķud-ı hâtır-ı ‘âtır-intimâları murâ‘atı tetmîm ü edâ kılındığı siyâķında inha-kerde-i muħliş-ı sîne-şâflarıdır ki aħvâl-i ħasret-me‘âl-i muħliş-ı şikeste-bâl tecviz-kerde-i tefahħuş-ı řab‘-ı mürüvvet-i iştımâl buyurulur ise el-ħamdü lillâhi Te‘âlâ âşâr-ı yümn-i teveccüh-i kerîmâneleri berekâtıyla vücüd-ı hâķ-berâberüm ber-şihħat mevcüd olup şebân-rüz du‘â-yı aşdıķaya iştigâl üzre oldıgumuz iştibâh buyurulmaya **mısrâ’ Sabâ yokmu peyâmuñ ol gül-i bâğ-ı cenânumdan** mısrâ‘lı dehân-ı perîşân-maķâl ile güyâ iken bir dem-i ħuceste-tev’emde envâ‘-i mezâmîn-i rengîn ile memlü bir şahîfe-i belîga-i muħabbet-âmîz ya‘ni kerem-nâme-i hâşimiyye-i iştıyâķ-engîz vâsıl olup müfâla‘a-i mazmun-ı vefâ-sırıştı vesîle-i inşirâh-ı derûn olmuşdur ancak peyâm-ı behcet- me‘âl-i şihħat ü ‘âfiyetleriyle bir mertebe iğtimâm hâşıl olmuşdur ki ta‘bîri ħadd-i imkânda degüldür gelelim ol yâdigâruñ şâhid-i bâzâr ve zîbende-i âğüş-ı şığâr u kibâr olan bî-vefâ ve sipehsâlâr-ı pür-cefâyı lisânen ve ķalem hâtırâ getirmeyüp nâ-sâzından bahş itmezsis zîrâ herkesüñ řarz u şavır ve řarîķ-ı bî-vefâyîde ‘uşşâķına cevri ma‘lûm-ı daķıķa-şinâsân-ı cihân olmağın ol bahşden bahş bir vechile tecvîz-kerde-i zurefâ degüldür. Bâķî hemvâre murâd der-âğüş bād.

‘Özr-ĥ’âh-ı tekâsül-i şıdķ-iştıyâķı taħrîr zımında terķim olunmuşdur

[25a] melâz-ı ħâcetmendân olan âstân-ı sâmî mekân-ı veliyyü’n-ni‘am lâ-zâle melce‘ü’l-enâm sâĥasına ‘arz-ı ĥâl-i dâ‘î-i dil-şikesteleri oldur ki řarîķumuz ricâline ķâţibe vü efrâda mağdüriyyet iddi‘âsı edâ-yı ‘arz-ı ğayr-ı mefâriķ meşâbesinde olmağla bu faķîrleri gibi nefsü’l-emrde mağdür olanlar ĥâllerin i‘lâma tecâsürden mâni‘ olmuşidi velâkin şadr-ı mu‘allâ-ķadr-i meşĥat-ı İslâmiyye bî-kesân erbâb-ı istihķâķa merĥametli efendimüñ zât-ı firişte-simâtları ile revnaķ-yâb olduķda erbâb-ı istihķâķ-ı istihâl fâyiz-i nazar-ı müstahâķ-perver-i veliyyü’n-ni‘amî olmaķ ümîdi ile kümeyt-i çâlâķ-ĥırâm-ı ĥâmeye irhân-ı ‘inân-ı ruĥşat itmişlerdür. بلغت نهايات من الفضل و والتقى فہيہات ساع فى مساعيك بطمع اذا اجتمع النظر من كل جانب فغايت كل من نقول و بسمعا ol mevķıf-ı laţif-i revnaķ-şiken-i şanâyi‘-i Hassân ve bedâyi‘-i Ebî Sümâm’dur. Hemvâre ‘ukâz-ı efâzil ve ‘avârif-i bâzârgâh-ı cevahir-i beżâyi‘ u ma‘ârif olup şeb-çerâğ-ı ħasretü’l-mülûķ vücüd-ı bihbüdları hemîşe ğubâr-ı ekdâr-ı rüzgârdan pâķ ve iklîle-i celîle-i câh u celâlde lâmi‘u’l-işrâķ u tâbnâķ olmaķ ferâyid-i da‘vâtı keşîde-

rişte-i enfās ve nefāyis-i evkāt kılındığı ma‘rüz-ı pīşgāh-ı efāzıl-penāhları kılınmak efrinde bu fütāde-i dāmgāh-ı iştīyāk-ı dā‘ī-i kādīm-i şadākat-şiyem aḥvālinden istikşā‘-i cilveger-i mir‘āt-ı ḥayāl-i şafvet-iştīmāl olmaḳ nevālī ile mesrūru‘l-bāl buyurulur ise bi-mennihi Te‘ālā ve keremihi sübhānehü ḥüsn-i teveccüh-i kerīmāneleri berekātıyla ‘āfiyet üzre olup lākin mähce-i nūrānī[i] dil ü cān çend rüz ḥürşid-i cihān-tāb-ı zāt-ı sa‘īdlerinden iktisāb-ı envār-ı neşāt-fu‘āddan [25b] dūr u mehcūr olmaḳla teselliyet-baḥşā-yı ḥātır-ı fātır olmuştur ḥaḳ sübhānehü ve te‘ālā ‘uḳde-i rīsmān-ı ümīdümüzi küşāde-i dest-i taḳdīr ve rişte-i girih-gīr-i melāl ve ızdırābumuzı ḳarīben inḫilāl-pezīr eyleye āmīn. Bāḳī hemīşe hezārān dil tamām şod der-dāmenet bād hezārān iḳbāl der-pīrāmenet bād.

Ḳāzī-‘askerlik ‘aḫsası ile mektüb-ı meserret-üslūblarıdır

‘İzzetlü fażiletlü ref‘etlü efendi ḥazretlerinüñ ka‘be-i iḳbāl ve mevrīd-i aşḫāb-ı āmāl olan nādī-i sidre-nišanlarına nizab-ı şadākat u ḥulūşdan şoñra rīzān-ı ed‘iye-i muḥāleşāt-nişān ve şafā-nümāyān ihdāsı siyākında pürsiş-i mizāc vehhāc-ı mekārīm-ımtizācları ‘unvān-ı nemīka-i vedād kılınur hemvāre çeşme-i şihhatleri zīb-efzā-yı şahrā-yı selāmet olmaḳdan ḥālī olmaya şavb-ı şehriyārīden cenāb-ı şerīflerine mesned-i şadāret i‘tā buyurulmaḳile emr-i şerīfi vidād-nāme ile firistāde-i ‘izz ü ḥuzūrları kılındı lede‘l-vuşūl bir dem-i muḳaddem bu cānibe ‘inān-rīz-i ‘azīmet olmaları me‘müldür. Hudā-yı zū‘l-cūdī ve‘l-kerem ḥazretleri müteyemmen ü mes‘ūd u mükerrrem ü müstahkem eyleye. Bāḳī hemvāre der-mesned-i sa‘ādet bād.

Çelebī-zāde ‘Āşım

ازین پیام دلم شد شکفته و شاداب چنانکه باغ و شبنم چنانکه کل ز نسیم زیب mefhūmı iḳtizā-yı şīme-i kerīmeleri üzre ba‘d ezīn daḫı ḥātır-ı dā‘ī-i firḳat-i ḥazīnlerin ḳalb-i şerīflerinden dūr u ib‘ād buyurmayup nev-be-nev pejmürde-i şarşar-ı saḫt-vezān-ı hicrān ḥadīḳatü‘l-üns-i ḥātır-ı perīşānumuz nesīm-i şafā-baḥş-ı keremleri ile şādān ve feyyāze-i cūşā-cūş-ı lütf-ı ḳulzüm-ḥurūşlarından aḫyānen kemter raşḫe-i raşḫe-iltifātı ile sīr-āb-ı dil-i cān ḥabāb buyurmaları ḡayet mes‘ūl ve feraḫ-ı āmālümüzdür. Du‘ā-gūy-ı devām-cūy-ı Çelebī-zāde ‘Āşım

Meveddet nāme-i nāmīdür

mazmūnıyla تکلف نیست در گفتار رند لابلالی را چنانست دوست میدارد که عاشق شعر حالی را kār-bendī-i ‘amel ve tayy-ı tūmār-ı ser-nāme-i münşiyāne-i nadir-maḫal kılınup ḡl-ḡonçe-i ḥātır-ı fātır-ı ‘ātırıları şebnem-zede-i tefakḳud u istiḫbār kılınur. Hemvāre

gölşen-i âmâlleri ser-sebz ü şād-âb olmağdan hâlî olmaya taraf-ı şenākārîden istinbâ buyurılır ise tengnâ-yı derûn bir rütbede makarr-ı cüş-ı sürür olmuştur ki ta'bîri şad-hezâr kalem-i benân-ı âcizdür benüm re'fetlü sa'âdetlü birâder-i ekremüm sultânüm hazretleri egerçi bu âyîne hâne-i cihanda rüy-ı râhat [26a] müşâhade olunmak nâdir vuķū' bulur lâkin 'inâyetlü 'âtıfetlü mekremetlü veliyyü'n-ni'am efendimüz hazretlerinin südde-i sidre-nişânları havâdiş-i eyyâma sidre vü kehfü'l-emânumuz olmağın sa'âdetle anlar hareket buyurmalarından berü bu 'abd-i ketîb küşe-i vaţanunda ğarîb olmuştamdur. Şehidellâh bu muhliş-ı bî-iştibâh fazîletli Muhammed Efendi pederimizle hem-râhlığa karar virmiş idüm ammâ çî-süd baht-ı 'anîd-i şâh-râh-ı 'izzetüme bir sedd-i sedîd çeküp ihrâz-ı şeref-i dâmen-büs-i veliyyü'n-ni'amdan dūr ve pây-ı 'azmümi darb-ı tîşe-i cevri ile rencür eyledi. Elden ne gelür çäk-i girîbân-ı elemde şadâkatlü 'Abdullâh Çelebi biraderimize ve'sâ'ir şeref-yâb-ı hîdmet-i veliyyü'n-ni'amı olan kapu yoldaşlarımıza yegân yegân selam ve du'âlar olunup ithâf-ı ed'ıye-i firâvân kılınur benüm mağdüm-ı 'âlî-ğadrüm egerçi همه نامه شرط مکتوب ثرط مکتوب همه نامه لâkin bu teb-zede degî-i ğumüm eşnâsında dâfi' olan perîşân-ğüftârlıklara nazâr olmaya ki ser-cümle-i hezeyan-ı mağmümdur. Bâķî eyyam hemîşe der-müstedâm bād.

Reşk-âver-i iştiyâķ nâme-i nâmileri resîde olduğı haber-i meserretleridür

Benüm sühte-i nâ'ire-i firqati ve güdâhte-i püte-i hasreti olduğıum efendimüz hazretlerinin hemvâre kevkeb-i baht-ı iķbâlleri sa'id ü 'izzet ü i'tibârları mezîd-ender-mezîd olmak da'vâtı muttali'-ı manzûme-i şevķ-ğarâm ve 'unvân-ı raķîme-i tahrîr-i teħassür-ittisâm kılınmak hilâlinde berdâşte-i çaker-i müstehâmlarıdır ki her şubh u şâm şâhid-i hayâleriyle hem-âğüş ve tayf-ı vişâlleriyle dūş-ber-dūş olup ezķâr-ı cemîleleri imâme-i sübhâ-i evķât ve ed'ıye-i hayriyyeleri vâsîtatü'l-'ağd-i da'vât idügi güvâhî-i kalb-i âğâhlarıyla şâbit olmağın ihtiyâc-ı beyyine degüldür. 'Alimellâh ve kefâ billah [26b] iğrâķ-ı şâ'irâne ve mebâligât-ı ebnâ-yı zemânenen olmayup haķîkat-i hâl olmak üzre kalâ'il-i eyyâmda güzerân olan şöhet-i üns-â-üns-i kalîlü'l kemiiyyeve keşîrû'l-hâsiyyeleri zikri zeban-ğüzâr olduğda dâ'ıye-i şevķ u ğarâm kudüm-ı çabuk-hırâm hayâlleriyçün dehlîz-i manzara-i dîdeye âb-pâş-ı eşk-i hasret olmadığı yokdur hemân cenâb-ı haķ hayr ile telâķî ve tûl ü dirâz-ı germiyyetleri ile telâfi-i ihsân eyleye âmîn. Lütfen ve keremen taraf-ı mehcürlerine teveccüh-i lihâza-i iltifat birle tahrîr ve bizüm filan kulları ile tesyîr buyurdukları kerem-nâme-i dil-küşâ ve müşerreffe-i dil-nevâzları vuşûli ne mertebede bâ'iş-i sürür

u inbisātum olduğına çesbān ta‘bīrāt henüz bāfte-i kārgāh-ı imkān kalmamağla meşelā İshāk Efendi qarındaşumuzuñ rütbesine yigirmi otuz miqdārı eskileri var iken sadā nāh̄āste medresesi hareket itmek lāzım geldiği şüretde kendüye istila idecek sürür-ı ārām-fersānuñ iz‘āfi ile karar virilmiştir. **Mısra** ‘ بین تفاوت شوق از کجاست ت تس ‘ کجا gelelim falan efendi hazretlerinin eyyam-ı fa’iteye te’essüf-künān-ı taḥṣīl-i ‘ulūm ve tedris-i fūnūn ile evkāt-güzār u sāde-rū ve kemān-eburū ve talebe ile ifāza vü istifāzaya derkār oldukları iş‘arı haḳ bu ki ol mecālis-i bi-kura-üslūb ve maḥfil-i pūr-āşūbı teḥayyül ü taşavvur itdükçe teḥassür ve ārzū-bengeñüzi bī-ḳarar itdükde ancaḳ gūş-zed-i haḳīr oldığı üzre mücerred ḥayālī ve ḥalḥālī derslerine dil-rübūde vü pā-beste olmayup manzūme-i mir‘āt-ı cemal-i müṭāla‘ası ve risāle-i gül ü mül müzākeresi ve beng ü bāde müstezādı ve ḥüsn-i ‘aşk bahşiyeleriyle daḥı tezhīb ü uşul-i evkāt ve tertīb-i ebḥāş-ı münāzarāt iderler imiş ve seciyye-i kerem-i merziyyeleri üzre ve ḳā‘ide-i ‘āḳibet-endīşi ve dūr-bīniye daḥı [27a] kemal-i murā‘atlarından nāşī müntehā-yı merātib-i ṭarīḳleri olan rütbe-i mevleviyyet ve mesned-i ḥükümet levāzımından olan mesā‘il-i fiḳhiyyeye daḥı tevaḡgöl ü iştiḡāl zımnında diyet-i maḳtūl çeşm-i ḥūn-rīze tenvirü’l-ebşārdan ve mecrūḥ-ı ḡamze-i dil-dūze tātār-ı ḥāniyyeden ve ḳışāş-ı zaḥm-ı dendān dūrer-i ḡurerden imrār-ı vaḳt u zamān iderler imiş lākin kütüb-i mu‘tebere ve mütedāvileden Hidāye ve Şir‘atü’l-İslam zīver-i tāḳçe-i nisyān buyurdıkları daḥı şikāt-ı ruvātdan menḳūl olmağla muḥlişlerine mūriş-i ḥalecān olup kendülerden istiftāya muḥtāc olmuşuzdur.

برندی محبابی بطاعت بی ریایی کن

بهرمزه ب که خواهی جلوه کن اما بمشرب کن

mazmūnı ve düstürü’l-‘amel mezhebi ve ḳā‘ide-i muṭṭaride-i meşrebi olan bizüm falān bendelerinin aḥvāl-i pūr-iştimālinden istifsār ve ‘acabā bī-çāre henüz ser-geşte-i bādiye-i ḥayret midür yoḥsa bī-perde-i küçe-i haḳīḳat olmuşmıdır deyü. İşbu vādī-i mezhebe reviş üreftārından ṭarz u etvārından istiḥbār buyurulmuş **naẓm** fehvāsı naḳş-ı nāşiye-i ḥālīdür ammā derdmend kendü derdini unutup o daḥı mezkūr Üskūdārī Efendi’nün fikriyle maḡmūm olup hele biz ne ḥāl ise bi’z-zāt menba‘-ı ser-çeşme-i haḳīḳate vāşıl olduğumuz fi’l-aşl diyār-ı şarḳiyyenün ḳurb u civārında bulduğumuz ḥasebiyle etrāf u ḥavālīye teşa‘ub iden cedāvül-i āşārdan irtişāb ile ḥüşkide-leb-i ḥirmān degülüz lākin şāyeste-i te’essüf ve pā-beste-i tellehhüf-i derdmend falān efendinin ḥālīdür ki ma‘den-i āb-rīz-i haḳīḳatden yeñi dünya ḳadar dūr bulunmağla āteş-i sāmān-süz-ı

hasret ile güdâhte-i püte-i hirmân olmağdadur ancak sa'âdetli Sa'îd Efendimizüñ penâh-perde-i sâye-i 'inâyetleri olup her umûr-ı mültezim-i kâr-sâzî-i himmetleri olmağla [27b] bir miğdâr teselliyet-bağış-ı hâtırumuzdur. Bâkî nedim-i sa'âdet ü iğbâlde olalar.

27b Der-kenâr

Şafevî Efendi

Hâzretlerinüñ mehâsin-i ahlâk-ı mübârekü'l-ircâ' mecma'-ı mekârim-i semi'yyetü't-tıbbâ' seniyyetü'l-ârâ zât-ı melekiyyü's-simâtları zînet-efzâ-yı erîke-i şerî'at-ı mutahherede icrâ-yı (aḥkâm) aḥkâm-ı küllî ve tahammülü'l-eczâ zımnında 'alâ-vechi'l-me'mül muvaffaḥun bi't-tevfîki'l-mes'ûl olmaları da'vât-ı qarînü'l-icâbesi âferinde-i cânib-i şaḥ-ı mecânibden istinbâ' olunursa el-ḥamdü lillâhillezî *esrâ bi-'abdihi leylen mine'l-mescidi'l-ḥarâmi ile'l-mescidi'l-aḥsallezî*⁴⁷ Bâraknâ el-ân nokta-i vücûd-ı şaḥîfe-i şühûdda ḥak şode-i gizlik-i bûd u ne bûd olmayup medâr-ı dâ'ire-i zıkr-ı cemîl merkez-i sâ'ire-i şenâ-yı celîl olup mınṭıka-bend-i ḥidemât-ı du'â-yı bi'l-ḥayrları oldıgumuz bî-murâddur. Benüm necâbetlü efendim evc-i ref'a vesîle-i tezekkür olan şaḥâyif-i du'â firistâde-i şavb-ı 'alîleri olup taraf-ı bâhirü's-şereflerinden kerem-nâme-i kirâmîleri bî-dirîğ buyurmalarıyla bu cânibde olan aḥbâb-ı râ'izü'l-kitâbete pey-der-pey kerem buyurulan iḥsân-ı şeref-nâmeleri zeylinde bâ'iş-i iftiḥârımız olmışdur. Bâkî hemîşe gönçe-i ümmîd küşâde bād.

Şadâret-i fetvâ ile müşerref-sâz-ı behcet oldukların şükren tehniyyet-nâme-i nâmîleridür

Sa'âdetlü semâhatlü devletlü efendim sultânüm ḥazretlerinüñ şaff-ı ni'âl-i pîşgâh-ı fezâ'il-penâh ve fevâzıl-ı destgâh-ı mülteşem-i şifâh-ı erbâb-ı fazl u efzâl ve müzdaḥim-i cibâh-ı aşḥâb-ı mecd ü iğbâldür şad-hezâr 'acz-i 'ubûdiyyet ile rûy-ı niyâz fersûde kılındıktan şoñra 'arz-ı bendegî oldur ki ber-muktezâyı bende-perverî bu 'abd-i ḥâlişü'l-vâlâları tarafından istiḥbâr-ı lâyiḥa-i hâtır-ı 'âtır-ı seḥer-âşârları olursa bi-fazlihi sübhânehü henüz naḥl-i ḥayât sîr-âb-ı cûybâr-ı seri'u'l cereyân-ı 'âfiyet olup pây-e-i ḳadr ü iğbâlleri fi'l-ḥaḳîka sermâye-i istirâḥat-ı 'âlem ü 'âlemiyândur hemvâre mertebe-i fazl u efzâlleri gibi izdiyâd bulmağ ed'iyesine

⁴⁷ İsrâ, 17/1. "Bir gece, kendisine bazı ayetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Haram'dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah eksikliklerinden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir."

iştiğāl-i dībāçe-pīrā-yı dīvān-ı a‘māl olup fuqarā-yı müstahakkın-i kabūl-i rabbū’l-erbāba karīn olup zāt-ı şerif-i kirām-şifātları pīrāye-bahş-ı şadr-ı fetvā oldukları peyām-i dil-firīb-i meserret-resān-ı sürūr-encām ile riyāz-ı ‘āleme revnağ-ı tāze ve nazret-i bī-endāze hāşıl olup شکر خدا که پایه دولت زاسمان بکزشت زاسمان کشید بابوان لامکان mefhūmı ile zebān-ı dehr terāne-perdāz olup bir vechile meserret-bahş-ı kulūb-ı ‘ālemiyān olmuştur ki ta‘biri hāric-i hīta-i hāme-i şikeste-zebāndur hemişe tedbīr-i isābet-pezīr-i nezāfet-semīrleri sebeb-i intizām-ı ahvāl-i perişan-ı ‘ālem olmağla meded-resān-ı bī-kesān ve dest-gīr-i üftādegān olmağdan hālī olmayup hizmet-i āstān-ı semā-sīmāların sermāye-i devlet-i kāmranī ve re’sū’l-māl-i sa‘ādet-i dū-cihānī bilüp olsa ‘ādetden payende-i naşīb olan şenā-h‘ānları dağı sāye-i devletlerinde āsūde-hāl olup dā’imā dest-i bī-dād-ı aşhāb-ı tecavüz ü sitemden emīn olalar.

[28a]

Şeyhu’l-İslām-ı sellemehü’s-selāmadur

‘İnāyetlü veliyyü’n-ni‘am celiyyü’l-himem sulţānum tale beğāhü hazretlerinüñ kıblegāh-ı vücūh-ı aşhāb-ı ‘izz ü cāh ve cilvegāh-ı āşār-ı elţāf-ı ilāh olan südde-i seniyye-i sidre- mişāllerine nāşıye-cebīn-i ibtihāl fersūde kılınmağ siyākında ‘arza-dāşt-ı dā‘ī-i kadīmleridür ki Hudā-yı ‘azze ve celle ve hudāvend-i lā-yūs’elü ‘ammā yef‘al hazretleri hemvāre hıyām-ı gerdūn- tınāb-ı devletleri merbūt-ı evtād u ebedü’l-ābād ve sāye-i hānedān-ı refi‘u’ş-şānların mede’d-dehr mühim-sāz-ı havāyic-i kaffe-i ‘ibād eyleyüp bu ‘ahd-i karībde evrāk-ı münteşire-i ahvāl-i enam enāmil-i tedbīr-i isābet-pezīrleri ile mażbūta-i şirāze-i nizām olmağ da‘vātına sür‘at-i icābete evfağ olan evkāt-ı müteberrikede iştiğāl ü ihtimām üzre iken ‘amme-i ‘ālemiyāna mütevāşıla olan merāhim-i şāmilerinden falān kazāsıyla bu bende-i nā-çizleri hişşamend ü teşrīf buyurulup beyne’l-akrān ser-efrāz ve mūlaţtafa-i hātır-nevāz-ı kirāmīleri ile efser-i i‘tibārumuz hem-ser-i hūrşid-i ‘ālem-nevāz buyurulmağile böyle ihsān-ı ‘azīmü’ş-şān-ı bī-imtinānuñ edā-yı şükürin izhār-ı ‘acdden gayri tarīk ile müyesser olmayup el-hağ arāzī-i muğaddesede mażinne-i isticābet olan mevāzı’-ı şerīfede farīza-i zimmet-i ‘ācizānemüz olan du‘ā-yı devlet-i ebed-peyvend-i hazret-i şehensāhī ve nuşret-i sefer-me’āşir-i ‘asākir-islāma ihtimām olunup ‘ātifetlü veliyyü’n-ni‘am sulţānum hazretlerinüñ dağı vücūd-ı mes‘ūd-ı mekārım-nümüdları gonçe-i gülbün-i fażl ü efzāl olan meğādīm-i kerīm hazarātıyla āsīb-i dehrden maş‘ün u maḥfūz ve zıll-i zalīl-i re’fetleri dā’imā mefāriğ-ı ‘ālemiyāna sāye-endāz

olmasıyçun rûy-ı niyâz fersûde-i mihrâb-ı melekût kılınmağla haşr-ı evkât olunmuşdur hazret-i Feyyâz-ı muṭlak ‘azze ismühü karîn-i icâbet ü qabûl eyleye bi-mennihi ve keremihi. Bâkî sa‘âdet bād-â-bād.

İkbâl-nişîn-i şadr-ârâ-yı vekâlet-i kübrâ olan vezîr-i âşaf-naẓırlere terķîmdür

[28b] Be-nûr-ı İzid ü sübhânehü pîşvâ-yı mücâhidîn revnağ-efzâ-yı câh u dîn hâris-i memâlik ü bilâd kâfil-i meşâlihu murâd-ı ‘ibâd kâli‘ u kâmi‘-i esâs-ı bağy ü fesâd bencilen-i aşhâb-ı şerer ü ‘inâd Rüstem-i Zâl-i ‘arşa-i heycâ melce-i mültecâ-yı ehl-i recâ âşaf-ı zamâne mürüvvette yegâne şadr-ı ecell ü efham serdâr-ı ekrem ü جعلا لله سبحانه و تعالى فى سفره منصورا و فى حضره مسرورا و جعل فيهما سعيه مشكورا a‘zâm hazretlerinüñ meclis-i sa‘âdet-ihtivâlarına *innâ fetahnâ leke fethan mübînâ*⁴⁸ meşkûtından muḳtebes ve *yenşurukellâhi naşran ‘azîzâ*⁴⁹ beşâretinden mültemes du‘âhâ-yı icâbet-nümâ ithâf u ihdâ olunup muhlişâne inhâ kılınur ki şîr-i pîşezâr-ı vegâ kapucı başıları Hüseyin Ağa yedinden kitab-ı müstetâb-ı belâgat-ihtivâları vârid olup tehniyet-i hidmet-i fetvâ-yı şerîfe edâsıyla bu muhlis-i bî-riyâyı şerîf ve aḫvâl-i sefer-i nuşret-eşerleri inbâsı ile muntazır-ı haber-i sa‘âdet-rehberleri olan kalbümüz taltîf buyurulmuş ‘izz ü sa‘âdetleri efzûn ve cem‘-i harekât u sükûnları envâ‘-i nuşret ü zafere maḳrûn ola. Vâhibü’l-murâdât dergâhından nuşret-i ‘âcile ve fırsat-ı kâmile recâsına müdâvemet ü iştiğâl üzre oldıgumuzdan kaç‘-ı nazar sâ’ir hidemât-ı şüriyye vü ma‘neviyyelerinde daḫı tekâsül ü ihmâl olunur degüldür. Hayr-endişlik köhne pişemüz ve nâfi‘olanı sevḳ-i dîrîne-i endişemüzdür. Hâşâ ki ol bâbda tegâfûl idevüz hemân Haḳ celle ve‘alâ mele‘-i a‘lâ imdâdı ile ehl-i cihâdı mazhar-ı ism-i hâdî olan seyyid-i senedümüz ‘aleyhi mine’s-şalâti ezkāhâ hürmetine mensûr u muzaffer ve ser-‘asker olan vezîr-i âşaf-naẓîr-i muvaḳḳar ki sefer ü ḫazarda zaferler müyesser ide âmîn. *Fî-esra ‘-ı vaḳt ü akreb-i ḫîn.*

Şadr-ı erîke-i fetvâ mesned-ârâ-yı küşe-güzîn-i taḳvâ olan meşîhat-ı İslâmiyyeye terķîmdür

[29a] Hazretlerinüñ büsegâh-ı eşrâf u a‘yân olan âstân-ı sa‘âdet-âşiyânları şavbına fart-ı edeb ü tebcîl ve kemâl-i esâlîb-i ta‘zîm ile çehre-i ihlâs sûde ve cebhe-i ihtişâş fersûde kılınuḳdan soñra Haḳ sübhânehü ve Te‘âlâ memdûḫ-ı ‘âlem olan

⁴⁸ Fetih, 48/1. “Şüphesiz, Biz sana apaçık bir fetih verdik.”

⁴⁹ Fetih, 48/3. “Ve sana şanlı bir zaferle yardım eder”

zāt-ı mes‘ūdū’ş-şıfâtların hemvâre bālâ-nişîn-i sarây-ı devlet ü sa‘âdet eyleyüp evtād-ı hıyâm-ı devlet-i rûz-efzûnların merbût-ı ebedü’l-âbâd eyleye âmîn. Ber-muktezâ-yı kerem-i büzürgvârî pürsiş-i hâl-i dâ‘î-i bî-riyâları derkâr buyurulursa el-ḥamdü lillâhi ‘alâ-âlânihi henüz murğ-ı cân-ı nâ-tuvân kafeş-i tenden pervâz itmeyüp leyl ü nehâr gülşen-i du‘â vü şenâlarında nağme-perdâzdur ḥazret-i Hudâ-yı zü’l-celâl ü cemâl hürşid-i ‘adl ü re’fetlerin envâ‘-ı ibtihâc ü sürür ile tâbende idüp ‘âmme-i ‘âlemiyâna ziyâ-efgen eyleye.

Ben du‘â eyleyicek devletüñe Rûḥu’l-emîn

Şıdkla küngüre-i ‘arşdan diye âmîn

bu ‘abd-i fakîrleri peygüle-nişîn-i hayret iken deryâ-yı ihsân u keremleri mevcendâz olup her katresi mânend-i âb-ı hayât her mürde-dilâna hayât-bahş olduğda bu ‘abd-i fakîrlerinüñ dahı mâye-i hayâtına tâze cân ve perre-i ḥazret-i kibriyâ menba‘-ı zülâl-i cüd ü ‘aṭâlarıyla her bâr cârî idüp âmâl-i teşnegânı sîr-âb u şad-âb eyleye bi mennihi ve keremihi.

Şadr-ı fetvâ mesned-i takvâ ḥazret-i şeyḥu’l-islâm-ı sellemehü’s-selâma terkîmdür

Devletli semâhatli fazîletli mekremetli efendim sulṭânım ḥazretlerinüñ ufq-ı mihr-efrûz-ı şubh-ı devlet ü iqbâl ve sipihr-i kevkeb-fürûz u sa‘d-iclâl olan şaffe-i sâḥa-i âstân-ı bülend-i sidre-mânendleri şifâh-ı tazarru‘ u ibtihâl ile âzürde-i letm ü iktibâl kıluğdan soñra ḥazret-i Hak ve feyyâz-ı muṭlak ‘âmme-i ‘ibâdullaha sa‘âdet ve ni‘met-i ‘uzmâ olan vücûd-ı mes‘ūdū’ş-şıfâtların hemvâre bālâ-nişîn-i sarây-ı devlet [29b] ü sa‘âdet eyleyüp nesâyim-i lütf u ihsânların heme üftâdegân-ı tarîkuñ riyâz-ı âmâllerine vezân ve gönçe-i iqbâl ü murâdların tâze vü ḥandân eyleye âmîn taraf-ı bâhirü’ş-şereflerinden gördüğüm ihsân u keremüñ ḥudâsında lâzım gelen maḥmidetü şenânuñ bir vechile edâsı münselibü’l-iḥtimâldür lâkin من لم يشكر الناسى لم يشكر الله⁵⁰ ağâz یشکرالله⁵⁰ izhâr-ı ‘aciz ü i‘tirâf ile secdât-ı şükr-i Rabbânî tekrâr kılinup dest-i berdâşte-i dergâh-ı kibriyâ kılınmışdur ḥazret-i mücîbü’d-da‘vât tîr-i du‘â-yı meslûbu’r riyâmuzı hedef-i icâbete qarîn ve zāt-ı sûtüde-şifâtların dahı envâ‘-ı sa‘âdet-i nâ-mütenâhiye rehîn eyleye. Bâkî hemvâre âstân-ı devletleri mercî‘u maşîr-i a‘yân olalar.

⁵⁰ İnsanlara teşekkür etmeyen, Allah’a da şükr etmez.

Şeyhu'l-İslām-ı sellemehü's-selāma

Devletlü 'ātifetlü fazīletlü efendim sultānum tāle beḳāhü ḫāzretlerinüñ ufḳ-ı mihr-efzün-ı subḫ-ı devlet ü iḳbāl ve sipihr-i kevkeb-fürüz-ı sa'd ü iclāl olan feyz-ı āstān-ı āşiyānları şifāh u tazarru' ile telşim ḳılınup 'āmme-i 'ālem ü 'ālemiyāna vücūd-ı mes'ūdların hemvāre bālā-nişin-i iḳbāl eyleyüp sāye-i sa'ādetlerinde mefāriḳ-ı enām-ı āsūde-ḫāl olmak da'vātı zımnında bu 'abd-i ḳadīm-i bende-i müstedīmleri şāyān-ı nigāh-ı iltifāt olup aḫvāl-i pür-melālinden tefāḳḳuh ile ser-efrāz ve beyne'l-efrād mümtāz buyurılır ise lillāhi'l-ḫamd sāye-i devlet ve zıll-i ḫimāyetlerinde sāḫa-i vücūd ḡubārdan pāk ve zulmetkede-i beden pertev-i mihr-i zindegānī birle tābnāk olup evḳāt-ı ḫalavāt ve a'ḳāb-ı şalavātda 'ināyetlü merḫāmetlü sultānum ḫāzretlerinüñ vücūd-ı pür-mekremet ve zāt-ı felek-rütbetleri şadr-güzin-i fetāda rāsiḫ u şābit-ḳadem olmaları da'vātıyla iştiḡāl-i ser-levḫa-i dībāçe-i cemī'-i a'māl ḳılındığı ma'lūm-ı devletleridir.

[30a]

الله ابقا كل لد نيا ولد ين ولا تجليك عن عزو تمكين Ḥudā-yı müte'āl vücūd-ı şerīflerin ol maḳām-ı 'ālīde dā'im ü mü'ebbed ü bākī ve muḫalled eyleyüp müddet-i medīd 'aṭşān-ı fuḳarā-yı müderrisīn lü'lü'-i ḳalem-i müşk-bārlarından sīr-āb ve leb-teşnegān-ı erbāb-ı ḫācāt çeşmesār-ı iḫsānlarından behre-yāb-ı in'ām-ı ni'am olalar āmīn. Benüm 'ināyetli merḫāmetli sultānum bu bende-i ḫāksār ve zerre-i bī-miḳdāruñ bundan aḳdem keşret-i ehl ü 'ıyāl ve sā'ir aḫvāl-i pür-melāl 'ale'l-icmāl āstān-ı sa'ādet-āşiyānlarına taḫrīr ü taştīr ve zebān-ı ḫāme ile beyān u taḫrīr ḳılınmaḡla kar'ı bāb-ı lütf u keremleri ḳılınmış idi من قرع ال باب بتسمع الجواب ḫuşūşan bāb-ı kerīm ola kāri'i cevāb-ı 'aṭā-yı kāmilden ḫālī vü maḡmum ve sā'ili nevāl-i şāmilden 'ārī vü maḫrūm ḳılınmaduḡı 'inde erbābi'l-kerem ve aştḫābi'l-himem bedīhiyyü'l-beyān ve ḡaniyyūn 'ani'l-burḫāndur. Ümmīdvārum ki bu 'abd-i faḳīr ve bende-i pür-taḳşīrleri bu def'a zuḫūr idecek silsile-i lütf u keremlerine dāḫil-i meżāmīr-i 'aṭā vü iḫsānlarında muḫrez-i ḳaşb-ı sebaḳ-ı merām ḳılınmaḡ şerefine nā'il buyurmalarına şudūr-ı 'ināyetleri ola ser tende ve cān bedende olduḡça baḳıyye-i 'ömr-i guzeştemi ve evḳāt-ı ḫayāt u zindegānı beḳā-yı devlet ve şebāt menziletli du'āsıyla güzerān ḳılınmaḡ bī-rayb ü gümāndur. Ol 'arşa-i berīn-i devlet-ḳarīn ve ol 'atebe-i güzīn-i ma'delet-āyīnle ḫāk-i pāk-i 'ıtrnāki kühlü'l-cevāhir-i 'uyūn-ı a'yān-ı rüzḡār ve tütüyā-yı rüşenā-baḫşā-yı dū'dīde-i zū'l-ebşārdur leb-i tekrīm ve deḫān-ı ta'zīmle taḳbīl ü telşim olunmaḡ zımnında ma'rüz-ı dā'i-i bī-miḳdār oldur ki eger

muṭṭali‘-i fazl-ı Rabbānī ve ufḡ-ı feyz-ı şamedānī olan ḡalb-ı feyz-ıstīnāslarından āftāb-ı mekremet ü iḡsan ṭālī‘ olduḡda kerem-perverā [30b] bu zerre-i nā-ḡız kıbeline ziyā-güster olursa el-ḡamdü lillāhi Te‘ālā henüz ḡülzār-ı ḡayāt pejmürde-i ḡazān-ı memāt olmayup eṡref-i evḡāt u es‘ad-i sā‘atümüz şalābetlü mehābetlü ḡalīfe-i rūy-ı zemīn ve maẓhar-ı feyz-ı Rabbü‘l-‘ālemīn İbḡāhüllāhü Ta‘ālā fī-serīri‘l-ḡılāfeti ḡazretlerinüḡ zıll-i zālīl-i ‘ināyet ve sāye-i sāyebān-ı şevketleri medde‘l-leyālī ve‘l-eyyām memdūd-ı mefāriḡ-ı kāffe-i enām zāt-ı celālet-me‘ābları nızām-baḡş-ı umūr-ı ‘ālemiyān olup ve ‘ināyetlü merḡametlü sultānum ḡazretlerinüḡ daḡı mādemki dest-i ḡudret-i ilāhi taḡrīk-i silsile-i mümkināt üzre ola vücūd-ı pür-mekremetleri ve zāt-ı felek-rütbetleri şadr-ı ḡüzīn-i fetvāda dā‘im ü şābit olmaları da‘vātına şarf olunup mīzāb-ı keṡrū‘l-feyz-ı ḡāmelerinden ḡatre-cūy-ı āb-ı zülāl-i iḡsān iken şabā-yı ferāḡ-fezā-yı himmetleri müteḡeyyiḡ ve deryā-yı fasīḡhu‘l-ircā-yı ‘ināyetleri mütemevvic olup bu faḡīr-i keṡrū‘t-taḡşīri medrese-i celīle-i dāḡil ile iḡsān buyurup بشكفتدررياز ا
 مافی كلامان رخشان شد از شپهر امید اتخر
 bir dem-i ḡuceste-maḡdem ü meymenet-tev‘emde revīş-i ḡümāyūn-ı şafā-nümünü vuşul bulmaḡla şol mertebe fezāyende-i şevḡ-i derūn ve tesliyet-baḡş-ı cān-ı maḡzūn olmuşdur ki ta‘bīri ‘uhde-i beyān-ı tercūman-ı ḡalem-i şikeste-zebān degüldür hemān Hudā-yı müte‘ālden niyāz mendüm ki sultānum ḡazretlerinüḡ sāye-i ‘izz ü sa‘ādet-i celiyyelerin ve zıll-i zālīl-i re‘fetlerin üzerümüzden dūr itmeyüp eyyām-ı ḡayr-encām-ı devlet-i ‘aliyye ve sa‘ādet-i celīlelerin ekdār-ı rüzḡardan emīn ü sālīm eyleye. Aḡbār-ı fesh u naşret ile bāḡı vü dā‘im idüp nihāl-i nev-res-i bāḡ-ı vücūd-ı sa‘ādet-mevsūmların meḡādīm-i kirāmī ile ṭūl-ı ‘ömr ve devletü iḡbāl ile mu‘ammer ü müstedām eyleye bi-mennihi ve keremihi.

30b Der-kenar

ez-müsevvedde-i ḡadri-zāde Şafevī Efendi

Sultānum ṭāle beḡāhü ḡazretlerinüḡ şadrü‘ş-sudūr-ı mesned-i refī‘u‘l-ḡıyām fetvā-yı sened-ārā ve ‘aynü‘l-a‘yān-ı erīke-pīrādīvān-ḡāne-i şerī‘at-ı garrā olan melekiyyü‘ş-şifātı şavn-ı ‘avn-ı rabbānī ve ḡıfz-ı ‘ināyet-i şamedānī ile hemīşe zīnet-baḡş-ı mefāriḡ-ı erbāb-ı kemāl ü isti‘dāda hemvāre teşrīf-dih-i ru‘ūs-ı aṡḡāb-ı sa‘y ü ictihād olup sāye-i ma‘ālī-māye-i ḡimāyetleri melce‘-i ṭavāyif-i ‘amme-i ‘ālem ve āstāne-i meḡārim-nişāneleri melāz-ı cemāḡīr-i havāşş-ı ümem olmaḡdan olmayalar ḡālī. Bi-emrihi‘l-‘ālī meḡārim-perverā ḡadr-şināsā bu ‘abd-i dīrīneleri‘izz-i ḡuzūr-ı ḡāk-ı pāy-ı ‘ālīleri ḡadīmī manzūr-ı nazar-ı ‘ināyet-i bī-pāyān ve maẓhār-ı

lütf u ihsānları olduğum cihetden yine rehīn-i re'fet ü şefkatleri sāyeveş-i imtidād olmak ğāye-i āmālümüzdür. Bākī hemīşe der-mesned-i rif'at bādā.

Ez-dest-i felek-i sūz u güdāz ve nāz u niyāz be-ḥasb-i müfāreḳāt-ı bī-enbāz

Sa'ādetlü semāhatlü mekremetlü kerīmü'ş-şiyem sultānum ṭāle beḳāhü ḫazretlerinüñ [31a] dergāh-ı ma'ālī-medār ve pīşgāh-ı mekārīm-iḳtidārları şavb-ı sa'ādet-evbine nesīc-i kārġāh-ı 'ubūdiyyet ü ihlāş olan emti'a-i teng-ā-teng-i da'vāt-ı darā'at-şī'ār ve bāfte-i destgāh-ı muvālāt u ihtīşāş olan perniyān-ı taḫiyyāt-ı 'ubūdiyyet ve tār-ı maḫmūl-i cūmmāze-i ithāf ve zāt-ı mekārīm-ittīşāfları hemvāre pīrāye-baḫş-ı mesned-i kāmranī ve serīr-ārā-yı şadr-ı şādmānī olup 'izzet-nişīn-i eyyam-ı iḳbāllerin mezīd ve 'ömr-i devletleri medīd olmak da'vātı taḳdīmīyle merāsīm-i darā'at tetmīm olunduğdan şoñra ṭaraf-ı dā'ī-i iḳbāl-cūylarından su'āl-i ḫāle 'inān-ı şebdīz-i 'ināyetleri imāle ve temevvūc-i biḫār-ı mekremetden cūybār-ı zāmīr-i 'ināyet-semīrleri riyāz-ı pürsiş-i ḫāl-i şenā-güzāre isāle buyurılır ise bi-ḫamdihi sübhānehü sāḫa-i vücūd ğubār-ı fenādan pāk ve zulumetkede-i beden pertev-i mihr-i zindegānī[-i] pür-nāgeh birle tābnāk olup vazīfe-i lāzıme-i ğudūv ü āşālümüz olan du'ā-yı 'ömr ü devletleri istizāde-i sa'ādetlerine iştigāl ile evḳāt-güzār ve ṭaraf-ı devletlerinden dūrūd-ı 'ināyet-nāmelerine dīde-düz-ı intizār olduğumuz zāmīr-i münīr-i ḫūrīd-nazīrlere rüşen ü āşıkārdur 'ināyet-i 'aliyye-i vezīrāne ve himmet-i seniyye-i āşafānelerinden mütemennādur ki ṭaraf-ı şenākār-ı ihlāş-şī'ārın ḫāṭır-ı 'āṭır-ı devlet-maḳārlarından dūr ve ḫüsn-i kerīmānelerinden mehcūr buyurmayup aḫyānen bā'iş-i mübāhāt u iftiḫār ve mūcib-i tezāyüd-i ḳadr ü i'tibār olan nāme-i sāmī ve mülattāfe-i kirāmīleri irsāliyle mesrur u şādān buyurmaları bābında lütf u kerem cenāb-ı āşaf-ı kerīmü'ş-şiyem ḫazretlerinüñdür.

Vezīr-i āşaf-şiyem ḫazretlerinüñ ṭaraf-ı 'ālī-maḳāmlarına firistādedür

Devletlü semāhatlü devletlü efendim sultānum ḫazretlerinüñ maṭla'-ı āftāb-ı devlet ü iḳbāl ve menba'-ı cūybār-ı mecd ü iclāl olan nādī-i me'ālī-medār [31b] ve mevḳıf-ı mekārīm-disārları şavb-ı vālāsına kemāl-i iclāl ü i'zām ve nihāyet tevḳīr u ihtirām birle cevāhir-i da'vāt-ı lāyīka-i darā'at-intimā ve zevāhir-i taḫiyyāt-ı fā'ıḳa[-i] 'ubūdiyyet-ihtivā ithāf u ihdāsına mute'ākīb-i farīza-i dest-i ubūdiyyet ü ihlāş olan du'ā-yı muşādaḳat-iddi'ā-i dā'iyāne ki mazmūn-ı icābet-meşḫūnı temennī-i 'ömr-i devlet ve tezā'üd-i ḳadr u rif'atleridür ḫasbe'l-istiṭā'a ifā ile evḳāt-güzār iken es'ad-ı āvānda ebrek-i manāşib-ı vūzerā'-i i'zām olan ru'yet-i umūr-ı ḫuccāc-ı Beytū'l-

harām zāt-ı me‘ālī-niṣāb-ı bā-ihtirāmına tefvīz olunduğı haber-i meserret-eşerinden derün-ı muhāleşāt-meşhūnum neşāt-ı tām ve inbisāt-ı māl-ā-kelem haşıl olmuşdur. Haq Celle ve‘alā hazretleri tevfiq-ı bā-şefiğin rehber ü refikleri eyleyüp zamān-ı ‘adālet-iktirānlarında kâfile-i huccāc-ı bā-ibtihāc maqrūn-ı ‘āfiyet ve maşhūb-ı selāmet olmak muqadder itmekle hüsn-i şenāların pīrāye-i enām eyleye āmīn. Mekārim-penāha ehālī-i Şām-ı cennet-meşām Bekrī-zāde Muhammed Aga kılları hānedān-ı vācibū’l-ikrāmından bir ma‘kūl bendeleri olup hālen Şām ağalığıyla hıdmet-i ‘aliyyelerinde iktisāb-ı şeref ü şān ārzūsıyla ol şavb-ı mekārim-evbe ‘āzim olmağın şeref-i dāmen-būs u devlet-me’nūslarıyla müsta‘ad olduqda meşmūl-i enzār-ı ‘ināyet-i kerem ve melhūz-ı lihāza-i re’fet ü himemleri buyurulup sāye-i himāyelerinde maħmī buyurulmaq bābında mekārim ü ihsān cenāb-ı āşaf-ı kerīmü’ş-şān hazretlerinüñdür.

31b Der-kenar

Lisān-ı müsikī üzre mektūbdur

Fişagurs-ı murabba‘-hücre-i sipihr ki mihr-i dū-tā ki hemvāre maqāmāt-ı duvāzdehüm bülend-i çarh-ı çenberiyi dā’ir ve rāmişger-i felek-i pür-naqş ü nigār ki nāhīd-i nağmekār-ı gīsū-dārdur perde-i evc-i segāhdan nevā-yı rāst-ı āheng-i pür-uşūl ile āgāz-efken-i şeş-hāne ve çārgāh-ı ‘ālem-i ‘anāşır ola. Zāt-ı şerīf-i Hüseyinī-nisbet ve Aristo-şifātlariki pīş-rev-i üstādān-ı kār-ı bendān-ı zamāne olan h‘āce-i debistān-ı ‘ilm-i müsikī pençgāh-ı ma‘lūmātında şākir ve gūlām-ı dehen-beste ‘acemīdür āsīb-i devr-i sipihr-i fāhte-gūndan maşūnü’z-zeyl ve terkīb-i rāhatū’l-ervāh şu‘be-i ‘arīza-i şaķil ü hafī firāşından me‘mūnü’s-sāha olup mānend-i āvāze-i şöhret-i hüsn-i şavt-ı ‘uşşāq-nevāzileriki fi-nefsi’l-emr sūz-endāz-ı bözörg ü kūçek ‘Irāku Şıfehān u Hicāz u ‘ālemdür nām-ı nāmīleri daħı velvele-sāz-ı kürdī ve arz-ı Nişābūr ve hıttā-i ‘Arab u ‘Acem olup muħabbet-i evferleri şüret-i Çin gibi naqş-bend-i karar ola āmīn.

Manşib-ı Erzurūm ile müstes‘ad olduđı tehniyet-nāme-i nāmīleridür

Devletlü mekremetlü semāhatlü sa‘ādetlü efendim sulţānum hazretlerinüñ maṭla‘-ı āftāb-ı devlet ü iķbal olan nādī-i nüzhet-ķarīn-i menba‘u’s-sāha ve menāṭ-ı ketā’ib-i mecd ü iclāl olan ma‘rız-ı devlet-zemīn-i vesī‘u’l-bāhaları sūy-ı dil-cūyına mehce-i rāyāt-ı ķadr u rif‘atleri mānend-i hūrşīd pür-endāz ve şuķķa i‘lām-ı ‘izz ü menziletleri lerziş-nümā-yı ihtizaz [32a] olup hilāf-ı eyyām-ı dāmen-i iķbāllerinden dūr ve su‘ūd-ı encūmen-i eflāk-i teşebbūbde binā-yı baħtiyārilerinde müzdver olmak

da‘vâtına müte‘âkıb ‘arîza-i ihlâşkârî-i kadîm ve şenâ-güzâr-ı müstedîmleridür ki lâzime-i zimmet-i müvâlât u ihtîşâş olan beķâ-yı ‘ömr ü devletlerine müdâvemet ü iştiğâl üzre iken bi-tevfikihi sübhânehü eyâlet-i vâlâ-yı Erzurüm zât-ı meķârim-ittişâf-ı ma‘âlî-simâtlarına iktisâb-ı şeref ü şân ve istihsâl-i ķadr u ‘unvân itdigi aķbâr-ı behcet-fermâsı güş-zed-i du‘â-güyân olduķda terfih-i bilâd u ‘ibâda mu‘tâd olan ĩnet-i kerîmâneleri muķtezâsınca zamân-ı ma‘delet-i bâ-iktirânlarında bâ‘iş-i âsâyiş-i re‘âyâ ve mûcib-i itmi’nân-ı berâyâ eylemek da‘vâtı merfû‘-ı mele‘-i a‘lâ kılnmışdur. Fî’l-haķîķa lezâyiz-i dünyâ tenaķķul ve irtihâl ü ibtihâle menûť ve tebeddül-i âb u hevâye merbûť olup erzâķ-ı muķaddere câlib olduğı ma‘lûm-ı devletleridür hemân cenâb-ı nesâķ-baķş-ı kâr-hâne-i kâ’inât celle şânühü vücûd-ı mes‘ûd-ı zât-ı ĩayr-endüdlarin vikâye-i ĩıfz u emânında masûn u me’mûn ve envâ‘-ı sa‘âdet-i sermediyyeye maķrûn eyleyüp sâye-i devletlerin mefâriķ-ı du‘â-güyâne memdûd ve kevkeb-i sa‘âdetlerin muķârin-i su‘ûd eyleye âmîn. Ahyânen bâ‘iş-i mübâhât u iftiĩâr olan ‘inâyet-nâmeleriyle dil-şâd buyurmaları bâbında lûtf u kerem cenâb-ı âşaf-ı kerîmü’ş-şiyem ĩazretlerinüĩdür.

Geli Kazasında muĩâfız olan vezîr-i âşaf-nażire firistâde olunmıřdur

Devletlü ‘âĩıfetlü sa‘âdetlü vezîr-i âşaf-şiyem ĩazretlerinüĩ hemvâre ĩirîbân-ı kabâ-yı ‘ömr ü devletleri tırâz-ı ‘ukûd-ı hulûd ile muťarraz ve mecâmi‘-i ķadr ü rif‘atleri pîrâye-baķş-ı mesned-i devlet ü iķbâl ve erîke-ârâ-yı şadr-ı ‘âfiyet ü iclâl olmak da‘vâtına [32b] mute‘âkıb-i nâdî-i devlet mebâdîlerine taķdîm-i veche-i darâ‘at ü ibtihâl ile merâsim-i ‘ubûdiyyet itmâm u ikmâl olunduktan řoĩra ‘arîza-i bende-i devâm-cüy-ı iķbâlleridür ki sâbıķan mesned-ârâ-yı şadr-ı rûm ve mültecâ-yı efâzıl-ı ķurûm ‘inâyetlü semâĩatlü dâmâd-zâde efendimüz ĩazretlerinüĩ arpalıķları olan Geli kazâsı fermân-fermâ ile ĩükûmet eyâletlerinde olup müşârunileyh re’îs-i şudûr-ı ‘ulemâ ve kibâr-ı tarîķ-i fużalâdan olduğı ma‘lûm-ı devletleri olmağla min-küllî’l-vücûh ĩâĩır-ı ‘âlîlerine mura‘ât-ı ‘âdet-i dîrîne-i taĩ‘-ı âşafâneleri olmağın kazâ-i mezbûrda taraf-ı ‘âlîlerinden nâ’ibleri manzûr-ı nażar-ı ‘inâyet ve melĩûz-ı liĩâza-i ‘âĩıfet ü meķremetleri buyurulmaķ ile sâye-i devletlerinden refâh-ı ĩâl ü şafâ-yı bâl ve maķâle maķrûn olması müşârunileyh ĩazretlerine bâ‘iş-i memnûniyet-i ĩâĩır oldukları zamîr-i münîr-i ĩürşîd-nażîrlerine rûşen ü âşikârdur ‘inâyet-i ‘aliyye-i meķremet-i vezîrânelerinden mütemennâ vü mes‘ûldür ki ĩuşuş-ı mezkûrdan ‘inâyet-i ‘aliyye-i vezîrâneleri bî-dirîğ u mebzûl buyurulmaķ ile istihsâl-i ĩüsn-i şenâ buyurmaları bâbında lûtf-ı kerem cenâb-ı âşaf-ı kerîmü’ş-şiyem ĩazretlerinüĩdür.

Bu dağı Geli Kazasında mesned-nişin-i übbehet olan vezir-i sütüde-şiyem hazretlerinedür

Sa'adetlü meveddetlü mekremetlü semâhatlü vezir-i 'âlî-şân hazretlerinüñ nâdî-i hañır-ı dil-pezirleri şavb-ı 'izzet-evbine mezîd-i 'izâz u ikrâm ve farı-ı tevķir ü ihtirâm birle dürer-i da'vât-ı lâ'ika-i ihlâş-ķarîn ve 'özü-i teslîmât-ı fâ'ika-i ihtişâs-rehîn ithâf ü ihdâ ve merâsim-i isti'lâm-ı hâñırları mer'î vü mü'eddâ kılnur. Hemvâre mesned-i sa'âdetde müferrehü'l-bâl olalar. Taraf-ı şenâķlarından istiħbâr buyurılır ise bi-ħamdihî sübhânehü maşhûb-ı ni'am-ı 'âfiyet olup ezķâr-ı cemîleleriyle evķât-güzârı zeylinde nümüde-i muħlişidür ki Geli kazası sa'adetlü semâhatlü dâmâd-zâde efendimüz hazretlerinüñ [33a] arpalıkları olup każâ-i mezkürda nâ'ibleri her vechile devletlü 'inâyetlü efendimüz hazretleri tarafından mültefet ü mer'î olmak lâzime-i hâl olup müşârunileyh hazretleri aña ber-tarıķ-ı 'ulemâ ve re'îs-i şudür-ı ķudemâ vü şüleħa olmağla murâ'ât-ı hâñır-ı 'âlîlerine ihtimâm olunmaķ bâ'îş-i ħüsn-i şenâ idigi bundan aķdem dağı taraf-ı şerîflerine ifâde olunmuşıdı. Ba'zı mertebe każâ-i merķûmda nâ'ib olan efendi takdîr olunduğı istimâ' olunmağla murâ'ât-ı hâñır-ı 'âlîlerine resm-i ķâ'ide-i meveddeti taħrîr-i ħulûş-nâmeye vesîle olmuşdur. Bu maķûle ħuşuşlar cenâb-ı şerîflerinüñ 'uhde-i ihtimâmında olan umûrdan olmağla me'mûldür ki ħuşûs-ı mezbûrda müsâhele vü tesâmuħ buyurmayup her hâlile 'inâyetlü efendimüz hazretlerine ħüsn-i terbiye ve manzûr-ı nazar-ı 'inâyetleri olması ħuşuşında bezl-i vus'-ı himmet buyurmalarıyla müşârunileyh hazretlerini memnûnü'l-ħâñır buyurduķlarından mâ'adâ bu maħlaşlarına dağı taħammül-i minnet buyuralar. Bu ħuşuşuñ ber-vefķ-ı dil-ħ'âh itmâmı cenâb-ı şerîflerine ħavâle olunmağın mes'ûldür ki bâ'îş-i istiħşâl-ı ħüsn-i şenâları olacaķ vecih üzre memnûniyete müsâra'at buyurmalarıyla minnetdar buyuralar. Bâķî der-mesned-i sa'âdet dâ'im bād.

[Başlıksız]

Devletlü mekremetlü semâhatlü sa'adetlü 'âlî-himmetlü celiyyü'l-kerem sultânüm hazretlerinüñ melâz-ı ħâcetmendân ve melce'-i bî-kesân olan pîşgâh-ı meķârim-penâh-ı dâstân-ı me'âlî-destgâhları şavb-ı vâlâsına hezâr 'acz ü iftiķâr ve envâ'-ı tezellül ü inkisâr ile çehre-i 'ubûdiyyet sûde ve cebhe-i raķiyyet fersûde kılnup hemvâre zât-ı sütüde-şifât-ı melekîyyü's-sıfâtları serîr-ârâ-yı devlet ü iķbâl ve pîrâye-baħş-ı mesned-i iclâl olup 'atiyye-i devletleri mültecâ-yı aşħâb-ı âmâl ve [33b] (ve) pîrâye-baħş-ı mesned-i iclâl olup 'atebe-i devletleri mültecâ-yı aşħâb-ı

āmāl ve mübteğā-yı erbāb-ı mecd ü iclāl olmak da‘vātına be-hulūşu’l-bāl müdāvemmet ve iştiğāl-i farīza-i zımmet-i ‘abd-i şadākat-me’āl oldığı nādī-i devletlerine takdīm ile merāsım-i bendegī tetmīm olunduğdan şoñra ‘arīza-i bende-i ikbāl-cūy-ı devletleridür ki bu ‘abd-i kerem-dīde ve çaker-i ihsān-resīdeleridür ki sāye-i re’fet ü keremlerine istizlāl iden bendegān-ı ‘atebe-i devletlerinden olduğum muhāt-ı ‘ilm-i ‘ālem-şümülleri olmağın muktezā-yı kâ‘ide-i bende-i perverī ve lāzıme-i ihsān-güsterī üzre haqqumda zuhūr iden ‘ināyet ü keremlerinüñ edā-yı lāzıme-i şükürinde zebān-ı beyān kâşır iken hadd-i bendegī olmayan ‘ināyetlerine masdar ve bu ‘abd-i direm-harīdelerin ‘ināyet-nāme-i şeref-bahşālarına mazhar buyurmalarıyla beyne’l-akrān māye-i imtiyaz ve sermāye-i kadr ü i‘zāz buyurup bu kullarınüñ dil-i mürdesine bā‘iş-i hayāt ve mücib-i fevz ü necāt olduğdan mā‘adā bu kulların çerāğ-ı hālīş ve bende-i pür-ihtışāşları zümresine ilhāk ve ru‘ūs-ı süleymāniyye ile kullarınüñ pāye-i kadr u rif‘atin müvāzī-i fark-ı şüreyya ve tezā‘uf-ı ihsān ü keremleriyle ‘ināyetleri dū-bālā buyurulduğına her ser-i mü tūr-i zeban-güyā olsa kâbil-i haşr u ifā olmadığı vāreste-i rayb-ı dām-revādur devletlü ‘ālī himmetlü efendim hazretlerinüñ bu kuluñuza ‘atebe-i devletleri penāh ve re’fetleri cāy-ı iltica olmak ğam u ekdārdan mücib-i halāş oldığı bī-iştibāh olmağın inşā’e’l-mevlā eyyām-ı devletlerinde ber-vefk-ı dil-h‘āh muqzıyyü’l-merām ve neyl-i nihāyet-i āmāl ile bekām olmak şüret-nümā olmuşdur hemān Hudāvend-i vāhibü’l-āmāl vücūd-ı hayr-endūd ve zāt-ı mekārım-nümūdların vikāye-i hıfz u emānında āfāt-ı dehrden maşūn u me’mūn ve enva‘-ı sa‘ādete maqrūn eyleyüp sāye-i devletlerinde bu kulları gibi nice bendegān-ı devletlerin āsīb-i ekdārdan emīn ü sālīm itmekle kām-revā eyleye amīn. ‘Ināyet-i ‘aliyyelerinden [34a] mütezarra‘dur ki bu kulların kūşe-i hātır-ı ‘ātır-ı devlet-meqātırlarından ib‘ād buyurmayup meşmül-i nazār-ı re’fet buyurmaları bābında lütf u kerem celiyyü’l-kerem hazretlerinüñdür.

33b Der-kenar

Başlıksız

Devletlü semāhatlü sa‘ādetlü efendim sultānum hazretlerinüñ nādī-i dil-küşā-yı farah-fezā ve vādī-i nüzhet-bahşā-yı ğam-fersāları şavbına gül-tüde-i nesrīn-i müy-ı du‘ā vü şenā ki reng ü bū-yāfte-i bahār-ı muhabbet ve neşv ü nemā-dīde-i gülzār-ı meveddetdür nihāde[-i] tabakçe-i ihdā ve hātır-ı sütüde-me’şerleri bi-kemālī’l-iştıyāk istinbā’ olunmak siyākında cānib-i şenākārīden istiḥbār buyurılırsa bi-ḥamdihī sübhānehü ve Te‘ālā henüz devḥa-i vücūd sīr-āb-ı mā’ü’l-hayāt-ı eltāf-ı Rabb-i

ma'būd olup ezkār-ı cemīle-i aḥbāb-ı ze'vī'l-ihtirām ile tayy-i merāḥil-i eyyām ü leyālī kılındığı bī-rayb u eşkaldür hemān Cenāb-ı vāhibü'l-amāl ḥazretleri meṭāliblerin dil-ḥ'āhları üzre nā'il-i be-kām eyleye āmīn.

[34a Devamı]

Emr-i ehemm zımnında 'āzīm-i āstāne idüp ba'de ḥuṣūlī'l-merām şefā'at-nāmedür

Semāḥatlü sa'ādetlü 'āṭıfetlü mekremetlü celiyyü'l-himem efendim sulṭānum ḥazretlerinüñ maṭla'-ı āftāb-ı devlet ü iḳbāl ve menba'-ı cūybār-ı mecd ü iclāl olan nādī-i 'adīmü'l-miṣālleri şavb-ı sa'ādet-evbine envā '-ı tazarru' u iftiḳar birle cebīn-i darā'at ü ibtihāl sūde ve nāşıye-i 'ubūdiyyet fersūde kılınup lāzıme-i zimmet-i 'ubūdiyyetüm olan beḳā-yı 'ömr ü devlet ve tezāyüd-i ḳadr ü ḥaṣmetleri ed'iyesine bi'l-ḡudüvvi ve'l-āşāl muvāzabet ü iştiḡāl olundığı taḳdīmiyle merasim-i bendegī edā olunur cenāb-ı Hudāvend-i vāhibü'l-amāl vücūd-ı mes'ūd-ı elḥān ve zāt-ı memdūḥü'l-ḥiṣāllerin viḳāye-i ḥıfz u emānında maşūn u me'mūn ve envā'-ı 'ināyāta maḳrūn eyleye āmīn. Bende-perverā es-seyyid Abdullah dā'ileri ile taḳdīm-i ḥāk-i pāy-ı devletleri kılınmışdur bir 'abd-i ḳadīmleri ve ḥālīş bendeleri olup taḥsīl-i rızā-yı şerīfleri ehemm-i mehām olduğundan ḥidmet-i celīlelerinde şarf-ı maḳdūr olunmuşdur. Te'ḥīrinde olan ḳuşūr dāmen-i 'ināyetleri ile mestūr buyurulup bu bende-i devam-cūy-ı bī-riyāları 'ināyetlü efendimüñ 'ubūdiyyetlerinde ḳāim ü şābit bendeleri olduğum ma'lūm-ı bendeleri olmaḡla ḥaḳḳumda nazār-ı 'āṭıfet ü re'fetleri bī-dirīḡ ve ḥüsn-i teveccüh-i kerīmāneleri ḡāyetine maḫzar buyurulmaḡ e'azz-i mes'ul olduğı zamīr-i münīr-i mü-şikāflarına rüşen ü 'ayāndur Haḳ celle ve 'alā şāye-i sa'ādetlerin üzerümüzden zā'il eylemeye 'ināyāt-ı 'aliyyelerinden mesned-i du'ādur ki bu ḥālīş bendeleri manzūr-ı nazār-ı ḥimāyeleri buyurılıp bā'iş-i mübāḥāt ü iftiḫārumuz olan 'ināyet-nāmeleri ile beyne'l-aḳrān mümtāz u ser-firāz buyurmaları bābında [34b] lüṭf u kerem sa'ādetlü 'ināyetlü meveddetlü celiyyü'l-himem efendim sulṭānum ḥazretlerinüñdür.

Vezīr-i āşaf-naḫīr hazarātına zımn-ı şefā'atde merḳūm tavşıye-i nāme-i nāmīleridür

Sa'ādetlü semāḥatlü mekremetlü 'āṭıfetlü efendim sulṭānum ḥazretlerinüñ menhel-i teşne-lebān-ı 'āfiyet ve maṭla'-ı āftāb-ı sa'ādet olan āstān-ı felek-āşıyān-ı meḳārim-nişānları hemvāre cebheḡāh-ı gerden-keşān-ı zamān ve mültecā-yı

ümmīdvārān-ı cihān olup zıll-i zālil-i tūğ-ı pür-furūğları cāy-ı āsāyış ü rāhat-ı ‘ibād ve şa‘şa‘a-i şemşir-i āb-dārları hirās-endāz-ı kulüb-ı aşhāb-ı bağy ü ‘inād olup da‘vāt-ı icābet-hālātı zīver-i ser-i şahīfe-i a‘māl kılınduğı i‘lām zımnında ‘arīza-i dā‘ī-i ihlāş-rā‘īleridür ki eger matir-i lütf u mürrüvvetleri ser-sebzī-bahş-ı kiştzār-ı āmāl-i bendegān olduğda bu şenā-h‘ān u beķā-h‘āhlarınıñ giyāh-ı köhne-bahār-ı ümīde katre-pāş-ı mekremet olursa fe‘l-minnetü Lillāhi sübhānehü ve te‘ālā rīze-çin-i h‘ān-ı bī-pāyān-ı ni‘am-ı ilāhiyye olduğumuz hālde vazīfe-i rātibe-i du‘ā-yı imtidād-ı ‘ömr ü devletlerine iştigāl ehemmi muķaddimāt a‘māl-i nehr ve leb-i a‘dā [o]lunmaķda idüğine kalb-i āgāh rāh bulmaya hemān Haķ celle ve ‘alā zāt-ı mes‘ūd u vücūd-ı bih-būdların her käre muzaffer ve her hālde tevfiķ-ı ‘azīzine mazhar eyleye bi-mennihi ve keremihi. Mekremetlü semāhatlü ‘atıfetlü sultānum hazretleri ber-dāşte du‘ā-nāme Nigbolu sākinlerinden eş-Şeyh Muḥammed Efendi dā‘īleri zātında du‘ā-yı hayrile iğtinām olunur maķūlesinden olduğından mā‘adā bu dā‘īlerine ihtişāş-ı tām olmağın ḥüsn-i nazār-ı āsafāneleri şāmil-i hāl-me‘ālī buyurulmaķ e‘azz-i me‘mül ve aķşā-yı mes‘üldür. Bāķī mesned-ārā-yı sa‘ādet ü iķbāl bād

Farḫ-ı muḥabbet zımnında terķimdür

Sa‘ādetlü devletlü şehāmetlü mekremetlü sultānum hazretlerinüñ gülşen-i āmāl şüküfte vü küşāde kılınduğdan şöñra şüküfezār-ı sütür-ı muḥabbet [35a] şudürından istişmām olunan rāyiḥa-i fā‘iķa şevķ u ġarām-ı müşgīn-meşām-ı behcet ü merām itmişdür mu‘ammer ü müstedām olalar. Hemān hazret-i vāhibü’l-āmāl ‘azze ismühü karīben ve ‘ācilen refāh-ı ḥātır ve inşirāh-ı bātın u zāhir ile zīver-efzā-yı celiyyāt-ı zer-tāb-ı hayāt olan dūş-ı liyāķat-i ḥudā-dādlarına ilbās-ı ḥil‘at-ı pür-mefḥāret müyesser ü muķadder itmekle debdebe-i şıyt-ı rehīnleri ra‘b-endāz-ı kulüb-ı ḥā’inin ve tefriķa-sāz-ı sudür-ı mu‘ānidin dūzah-ķarīn eyleye āmin. Elḫāf-ı müşāmiletü’l-eknāf müsta‘bidü’l-ahrār-ı meķārimlerinden bu bende-i bī-ihtiyārları daḫı vāye-ğir ü ḥişsa-pezir buyurılıp aḫyānen mülattāfa-i kirāmīleriyle yād ü is‘ād buyurulmaķ bābında emr ü fermān sa‘ādetlü devletlü sultānum hazretlerinüñdür. Bāķī bād.

Tebrīk-nāme-i hazret-i veliyyü’n-ni‘am

Ḥalka-i dervāze-i merāhim ü efzālī tavķ-ı gerden-i ‘ubūdiyyet ü ibtihālüm olan devletlü ‘ināyetlü ‘atıfetlü şefķatlü merḥāmetlü efendim sultānum veliyyü’n-ni‘am ‘aliyyü’l-himem celiyyü’l-kerem متعنا لله بقا دولته و وجوه و بيجلنا بلطا نف مكارم جو ده hazretlerinüñ ‘atebe-i ‘ināyet-me‘āb-ı cāh ü celālleri mūra‘āt-ı ādāb-ı ta‘zīm ü ibticāl

ile taḳbīl ü telsīm ve müddet-i çihil-sāleden efzūn vazīfe-i mefrūza-i ‘ubūdiyyet ü ihtisāşum olan du‘ā-yı tezā’üd-i ‘ömr-i devlet ü iḳballeri te’diye vü tetmīm olunduḳdan ōñra ‘arz-ḫāl-i ‘abd-i ḳadīm ve raḳīme-i darā‘at-ı bende-i müstedīm budur ki müşāhede-i envā‘-ı ahvāl ile perişānkārī-i ḫālden nāşī mülk-i cem‘iyyet-i ‘aḳl u şu‘ūr müşerref-i derece-i süḳūt olmaḳla mellāk-i beyān-ı endūh u ālām ve baştı lāzime-i istiḡaşe vü istirḫāma çeşm-dār-ı vaḳt-i intihāz ve ārāmgāh-ı kürbet-i destgāhumuz olan maḫall-i tarīḳ-ı vāridīn ve şādırīn-i ‘āzimīne muḫālif maḫalde vāḳi‘ olmaḳ ḫasebiyle müddet-i medīde bir ḫaber-i ḫayr-vürūdına [35b] gūş-taraḳḳub iken el-ḫamdü lillāhi ve’l-minneh du‘ā-yı ḫulūş-intimā-yı şıdk-ı ‘ubūdiyyetümüz ḳarīn-i icābet-i rütbe-i ‘ulyā-yı meşīḫat-ı islāmiyye zāt-ı kerīm-i ‘amīmü’n-nevāl-i bāhirü’l-istihāllerine zīnet-i bāb-ı mecd ü iḳbāl olduḳı resīde-i gūş-ı tazarru‘ u münācātımız oldukda ne rütbede sürür-baḫş-ı derūn-ı birūn olduḳı ḳalb-i āḡāhlarına setir degüldür ḳadem-i ‘ubūdiyyet-i ḫāşşamız muḳtezāsınca اليوم انجز الاقبال ماوعدا و neşīde-i beşāret-iştimāliyle farīza-i zımmet-i darā‘atumuz olan ḫidmet-i mühimme-i şükr ü sipās edāsına iştiḡāl ü te’diye-i vācibe-i tehniyet-güzār iḳin tebrīk-nāme-i faḳīrāne taḫrīrine isti‘cāl olup mevḳūfun ‘aleyh ba‘ş ü irsāl olan sefine vuḳū’ında ibtila-yı iztirār-ı intizārdan ōñra lillāhi’l-ḫamd merfū‘-ı atebe-i ‘aliyye[-i] cāh u celālleri ḳılınmışdur. mü’eddāsınca irdāf-ı ‘arz-ı ḫāle ictirā olundu. Tafşīl-i ‘ālem ma‘lūm-ı tab-ı merḫamet-kīş-i şefḳat-iştimālleri olmaḳ ḫasebiyle vābeste-i tekrār-ı tasdī‘ u imlāl olmayup lillāhi’l-ḫamdü ve’l-minneh nām-ı ḳusūr-irtisāmumuz mersūm-ı cerīde-i bendegān-ı dīrīn olduḳı muḫarrik-i silsile-i merḫamet ü bende-perverī olmaḳ ḳazāyā-yı müberheneden olmaḳla efendilik gūnidür raḫm-ı vücūd mevsimidür maḳāle-i darā‘at-iştimāliyle leyl ü nehār müteraşşıd-ı sevāniḫ-i cūd-ı merḫametleri olduḳum ma‘lūm-ı ‘ālem-ārāları oldukda ol bābda lütf u iḫsān devletlü semāhatlü sa‘ādetlü bu bī-çāre müstmende merḫametlü veliyyü’n-ni‘am-ı ‘ālī-menziletüm efendim sultānum ḫazretlerinüñdür. Bāḳī der-mesned-i iḳbāl müstedām bād.

‘Āfv-ı cerā’im zımnında terḳīm ü taştīrdür

Devletlü sa‘ādetlü ‘ināyetlü mekremetlü efendim ḫazretlerinüñ [36a] muḫīḫ-i rekā’ib-i iḳbāl ü me‘ālī ve menāḫ-ı reḡā’ib-i meḳārim ü e‘ālī olan ‘atebe-i ‘aliyye-i ‘izz ü iḳbāl ve südde-i seniyye-i mecd ü efzālleri ḫāk-i feyznākine vaz‘-ı cebīn-i ibtihāl ve vācibe-i zımmet-i ihtisāşumuz olan du‘ā-yı tezā’üd-i ‘ömr ü devletlerine be-ḫulūsu’l-bāl muvāzabet ü iştiḡāl ḳılınduḳdan ōñra ‘arīza-i çaker-i perişān-ḫāl

budur ki dergāh-ı ‘ināyet-medār olan ve merḥamet-şî‘ārlarından ‘an-ḳadīmi’z-zamān meşhūd-ı ‘abd-i bī-miḳdār olan mu‘āmele-i kerem-güsterī ve mücāmele-i bende-perverī muḳteżāsınca ḥāl-i zarumuz melhūz-ı lihāza-i istifsar buyurılırsa bi-mennihi Te‘ālā vücūd-ı za‘īf şihhat üzre olup bi-ḥikmetillahi Te‘ālā sevābiḳ-ı ḳusūr u kūsūrımızdan nāşī meşhūd olan ḥālāt-ı ḥā’ile birle evliyā-yı ni‘am efendilerimiz ḥazarātınūḡ sünūḡ-ı ‘avātıf-ı raḥm ü şefḳatlerine ihtiyācumuz şad çendān olmaḡla tevessül ü istiḡāşeye ictirā olundı. Be-her-ḥāl ‘afv-ı küremā ve şefā‘at-i şüfe‘ā ehl-i cürm ü ḳuşūr ḥaḳḳında sāniḡ u cārī olageldiḡi ma‘lūm-ı tab‘-ı kerīm-i merḥamet-medār olmaḡla tecrübe-kerde-i derūn-ı maḡzūnumuz olan āşār-ı şefḳat-i bende-perverāneleri ibrāz-ı sünūḡ-ı kelime-i ḡayyibe-i çāre-sāzlarıyla meşūbāt-ı cezīle iḡrāz buyurulmaḡ bābında kerem ü iḡsān devletlü merḥametlü ‘ināyetlü efendim sulṡānum ḥazretlerinūḡdır. Haḳ sübhānehü ve te‘ālā cāmi‘-i ḡaşā’il-i mebrūze[-i] raḥm u eltāf ve cā’iz-i şemā’il-i meşḳüre-i cūd ü a‘ṡāf olan vücūd-ı mes‘ūd ve zāt-ı bāhirü’s-su‘ūdların nevā’ib-i ḡadesāndan maşūn u maḡrūs eyleyüp penāh-ı ‘aceze-i perīşān-ḥāl olan sāye-i ‘ināyet-māye-i veliyyü’n-na‘mānelerin mefāriḳ-ı bendegān-ı bāhiru’l-hulūş fark-ı ihtiyāc-ı ‘abd-i muḡaşşışları üzerinden dūr u zā’il eylemeye bi-mennihi sübhānehü.

Ḥālen mesned-ārā-yı şadāret-i ‘uzmā ve revnaḳ-efzā-yı vekālet-i kübrā devletlü sa‘ādetlü veliyyü’n-ni‘am sulṡānum ḥazretlerinūḡ ḡāḳ-i pāylarına du‘ā-nāmedür

[36b] hamden lillāhi Te‘ālā şerefi şadāretleriḡe şevket-i İslām evc-i ‘alāya memdūd ve yümn-i ḡātem-i vezāretleriyle baḡt u devlet ü salṡanat ḳarīm-i sa‘dü’s-su‘ūd olup nice māh-ı sāl zulmet-kede-i erbāb-ı küfr ü dalāl olan ḡıṡṡa-ı ma‘mūrı pertev-i a‘lām-ı zafer-i tābnāḳ ve seylü’l-‘arim-i ‘asker-i cerrār ol ḳişver-i mu‘anberi levş-i vücūd-ı bihbūd-ı erbāb-ı şirkden pāk itdiḡi meşhūd-ı dīde-i enām ve māye-i ibtisām-ı şu‘ūr-ı ḡāş u ‘ām oldı. الحمد لله حمدًا داعما ابدًا اعطاكم الله مالم يعطه احدا سلاطين ماضيه حضراتي اسكنهم الله تعالى في عيشته راضيه ahd-i salṡanatlarında ol maḡtūbe-i dil-peżīr manaşşa-i teşḡire ref‘u dāmen-i ‘işmetinden dest-i müdāḡale-i küffarı ḡal‘ārzusuyla nice māh u sāl āteş-i ḡarb ü ḳıtāl iş‘āl-i ḡayāt-ı ṡūb ü tüfeng ve edevāt-ı ceng ile lā-yü‘ad velā-yuḡşā erbāb-ı dalāl derekāt-ı sa‘īre işāl olunup metānet-i ḡuşūn ve reşānet-i burūc-ı gerdūn-nümün iḳtizāsıyla şāhid-i fetḡu zafer manaşşa-i zuḡūrda cilveḡer oluncaya deḡin nice a‘vām meḳş ü ārām olunmuş iken ḡamdü lillāhī te‘ālā tekallüd-i şemşīr-i cāhidü fillāh ve ref‘-i livā-yı

i'lā-yı kelimetullāh buyurulduğu sāl-ı sa'īdüñ eyyām-ı 'adīdesinde ol kişver-i mu'anberi bir h̄amle-i gāzenferī ile mānend-i kılā'-ı hayberī merkezi a'lām-ı muzafferī buyurdukları haqqā ki h̄arikū'l-'ādāt ve mahzā āsār-ı meymenet-i hażret-i āşaf-simāt olduğu müselleme-i erbāb-ı 'uqūldür bu ceng ü harb degüldür bu bir kerāmetdür tebārekallāh bā-āşaf-ı sūtüde-hışāl aḥbār-ı 'amīme olduḡda hezār darā'at ü ibtihāl ile şükr-i hudāvend-i bī-mişāl edāsından soñra

Āferīn ey rüzgāruñ şeh-suvār-ı şaf-deri

'Arşā āş şimden gerü tīg-i şüreyyā-peykeri

neşīdī ile medāyih-i celīleleri zeban-zed-i h̄āş u 'ām ve du'ā-yı devlet-i 'aliyyeleri farīza-i [37a] lāzıme-i enām olmuştur. فلا زالت فى صدر الوزاره مابدا hemvāre şemşīr-i tīg-i pāydārları berķ-efken-i diyār-ı küffar ve nice futūhāt-ı celīle ile şadr-ı şadāretde ber-ķarār u ber-devām olalar āmin. Bi-hurmeti men lehü'l-izzü ve't-temkīn ve yā Rabbe'l-ālemīn. كجى نه من له الغرو النمكن و يارب العالمعن Bākī mīve-i hoş-güvār puḡte bād.

36b Der-kenār

Faşīh Dede

Sa'ādetlü semāhatlü faẓīletlü efendim sulṡānum hażretlerinüñ hem-revnaķ-ı büstān-sarāy-ı behişt olan nādī-i fezā'il-siriştleri āḡüş-ı ta'zīmle nişārgāh-ı riyāhīn-i taḡāyā kılındığı hilālde firāş-ı dest-i du'ā ile bisāt-ı iķbāllerine dīvān-hāne-i icābet-i rabbānī baş eyledükden sonra 'arza-dāşt-ı devlet-h'āh-ı ḡadīmleri budur ki cānīb-i devām-cüy-ı sa'ādetleri melḡūz-ı kirişme-i iltifāt buyurılırsa bi-mennihi sübhānehü henüz nemek-baḡş-ı nevāle-i hayāt olup du'ā-yı devletleri vazīfe-i evķātumuz olduğu vāreste-i ḡayd-ı beyāndur. Bākī bādā.

[37a Devamı]

Hālen pīrāye-baḡş-ı mesned-i vezāret-i 'uzmā ve revnaķ-efzā-yı şināsā-yı vekālet-i kübrā düstūr-ı ecellü efḡam müşīr-i efḡam-ı a'zam vezīr-i āşaf-şiyem ebḡahüllāhü Te'ālā ilā-ḡaşri'l-ümem devletlü semāhatlü sa'ādetlü 'aḡifetlü sāḡib-i devlet efendimüz āstāne-i deryā-nevāllerine

ای ملنداختری که سایه توزخورشیدخاورست مرا قطره ها سحاب تربیت چون کهر زیب افسرست
مرا mādām ki ḡāver-i zerrīn-āsmān meşriķ-ı āftāb-ı raḡşān ve ḡubbe-i lāciverd-i kevn-i gerdūn-gerdān tūr-i nevā'ib ü seyyārāt ile tābān u dirāḡşān ol dergāh-ı bārgāh-ı

hazret-i kibriyā-penāhdan sūz ü güdāz birle tazarru‘ u niyāz olunur ki vücūd-ı bihbūd-ı ‘ālem-südları ki ārāyiş-i çār-bāliş-i şihhat ü ‘āfiyet ve zāt-ı āşaf-simātları evreng zīb-i ma‘delet olup matla‘-ı hürşid-i cāh u celāl olan ‘atebe-i ‘aliyye-i devlet-serāları hemvāre fāyizu’l-envār-ı devlet ü iqbāl ve dīvān-hāne-i ‘izz ü ‘alāları maşdar-ı menāşir-i şunūf-ı āmāl ve tedbīr-güzīn-i āşafāneleri nizām-baḥş-ı aḥvāl-i şugūr u bilād ve sāyebān-ı ‘adl ü dādları rāḥat-resān-ı ‘āmmе-i ‘ibād olmadan olmaya ḥālī. باد چوں دعای دولت اوردم سار کفت جمهور فلك مقبول باد. mekārīm-perverā mümtāz-dehrā āsmān-ḳadrā iḳtiżā-yı dehr-i pūr-ḳahr ile bu dā‘ī-i ḳadīm devām-cūy-ı şeref-i mülāzemet-i āsmān-ı ‘ālīlerinden [37b] egerçi zāhiren dūr velākin seyyāḥ-ı ‘ālem-i ḥayāl olan dil ü cān ma‘mūre-i ḥuzūr-ı mevūrū’l-ḥubūrlarına iḥtiyār-ı iḳāmet birle dā‘imū’s-sūrūr olmağla بصورت ارچه زحمت بعيد و مهجورم ولی بعالم معنی مقیم درکاهم maẓmūnı üzre dūrī vü şūrī izdiyād-ı taḳarrub-ı ma‘nevī iḳtiżā-yı mevḥumī itmegin bi’l-güdüvvi ve’l-āşāl du‘ā-yı devlet-i rüz-efzūnlarına iştigāl-ı vazīfe-i lāzıme-i dā‘ī-i ḥālişu’l-bāl oldığı hüveydā-yı tab‘-ı nevāziş-zamīr-i münīr-i hürşid-mişālleridür kerem-i ‘ālem-şümüllerinden mutazarra‘ u mes’üldür ki bu ‘ināyet-ḥ‘āhları ḳalb-i enverlerinden dūr ve ḥāṭır-ı ‘ātırlarından mahcūr buyurulmayup nesīm-i himmet-i bī-hemtāları ṭarāvet-baḥş-ı ḥadīḳa-i ümmīd olmaḳ tecvīz buyurulmağile mesrūr buyurula benüm ‘ināyet ü keremi çok devletlü semāhatlü efendim sultānum bende-nevāzından ğayri müsā‘id-i ‘arz-ı niyaz-ı mühim-sāz olduğumuz cilveger-i mir‘āt-ı ‘ālem-nümā-yı ṭab‘-ı derrākleridür dā‘īlerinüñ eslāfumuza ‘ināyet buyurulan arpalıklarūñ mişli ile bu devām-cūy-ı devlet-ḥ‘āhları mer‘ī olmayup ‘icāletü’l-vaḳt zuhūr iden arpalık mü’ennet-i lāzımemüze vāfi ve levāzım-ı zārūriyyemüze kāfi olmamağla ḥasbe’l-iztirār ‘arz-ı aḥvāl ile taşdī‘ iḥtiyār olundı ‘ināyet-i bī-ğāye ve mezāhim-i mā-lā-nihāyelerinden bir zamīme iḥsāniyle teşrif ve māye-i ibtisām ü sūrūr olan mekārimleriyle dil-i ḥazīnüm talṭif buyurulmaḳ bābında ‘atf u himem ṭab‘-ı āşaf-şiyem simātlarına menūṭ u müsellemdür. Bāḳī der-mesned-nişīn-i şihhat bād.

Ḥālen rikāb-ı devlet-intisāb-ı şehriyārī dāme mā-dāme’l-‘ālem ḳā’im-maḳāmı olan vezir-i āşaf-şiyem-i bermekiyyū’l-kerem āşaf-ı şānī düstūr-ı huceste-tedbīr devletlü semāhatlü sa‘ādetlü sultānum ḥazretlerinüñ ṭaraf-ı bāhirü’ş-şeriflerine du‘ā-nāmedür

[38a] Devletlü sa‘ādetlü semāhatlü ‘ināyetlü sultānum ḥazretlerinüñ ḥıyām-ı gerdūn-ḳıyām-ı devlet ü iqbālleri ta‘ne-zen-i çarḥ-ı kebūd ve sāye-i sāyebān-ı ḥaşmet ü iclālleri ṭınāb-ı zerrīn-i devām ü beḳā ile ilā-yevmi’l-mev‘ūd memdūd olup kevke-

i dürriyy-i zāt-ı sa'ıdleri hürşid-i cihān-tāb-ı hāzret-i şehriyārīden hemvāre istifāza-i envār-ı neşāt ile bedr-i vücūd-i mes'ūdları zerr-beft-i müttekā-yı 'aliyyü'l-kadr olmak da'vāt-ı lāzıme-i şahāyif-i medāyih-i cezile ve ol cevāhir-i girān-bahāyı zāt-ı şafāyih-i mehāmid-i celileleri kılındığı ma'rüz-ı pīşgāh-ı me'ālī penāhları kılınmak işrinde bu da'ī-i kādīm ve devām-cūy-ı müstedīm aḥvālī āyīn-i güzīn-i bende-perverī müsted'āsınca isti'lāma sezāvār buyurılırsa ḥamden 'alā-ālā'ihī şükran 'alā-na'mā'ihī bāz-āver-i du'ā-yı ḥayrları olan devḥa-i şīrīn-sāḥa-i vücūd kenāre-i dil-cūy-ı ḥayātta ṭarāvet-yāfte-i şihḥat ve yümn-i ḥüsn-i teveccüh-i ḥıdīvāneleriyle devlet-i 'aliyye-i pādīşāhīde māye-i zīver-i çemen-i istirāḥat olup ve refāh-ı şevk u gārām şāḥçe-i incizāb-ı tamda فلولارجال الوصل ما عست ساعت جعات له في القلب احسن موقع mefhūmı ile ḥikāye-perdāz-ı ḥasret-i iştiyāk olmağla eb'adü'l-hicrlerinden ğayri sūz u güdāzumuz olmadığı mir'āt-ı 'ālem-nümā-yı zamīr-i münīrlidir ol zāt-ı āşaf-simātdan mutāzarrā' u mes'ül ü mütavaḳḳa'dur ki zerre-i vücūd-ı da'ī-i kādīm cāy-gīr-i zulmet-kede-i nisyan buyurulmak revā görülmeyüp perveriş-yāfte-i āftāb-ı teveccüh-i kerīmāneleri buyurulmağile berdāşte-i ḥazīz-ı ḥāk ve sāḥa-i aḥvālümüz envār-ı ḥüsn-i himmet-i 'aliyyeleriyle tābnāk buyurmaları mutāzarrā'dur. پرورش زره کاه خورشید است چه جای Bākī hemvāre i'lām-ı devlet ü iḳbāl bād. [38b]

38b Der-kenār

Sa'ādetlü semāḥatlü kerāmetlü 'azīz muḥteremüm sultānum ḥāzretlerinüñ menāt-ı fuyūzāt-ı ḳudsiyye olan meclis-i feyz-dişār ve mü'eyyil-i kerāmet-medārları şavbına ithāf-ı da'vāt-ı ḥālīşa ve īşār-ı taḥiyyāt-ı şādıḳa birle mübārek ḥātır-ı 'ātır-ı pūr-nefāset me'şerleri isti'lām olunmak zeylinde 'arīza-i (bu) da'ī-i müstedīm ve ḥālīsu'l-vālāları ve bu 'abd-i kādīm-i çāker-i devlet-ḥāhları oldur ki

Ḥālen pīrāye-baḥş-ı şadāret-i Anātoli olan semāḥatlü mekremetlü ḥāzretlerinüñdür

Devletlü feşāḥatlü belāgatlü sa'ādetlü efendim sultānum ḥāzretlerinüñ matla'-ı hürşid-i fazl u efzāl ve menba'-ı cūybār-ı cūd-ı nevāl olan nūzhetgāh-ı İrem-mişāl bāhirü'l-iḳbālleri şavb-ı 'iffet-evbine zīver-i ḥazāne-i ḳabül olmaga şāyān cevāhir-i da'vāt-ı icabet-medār ve yevākīt-i tekrīmāt-ı şafvet-kirdār meḥarātıyla ḥātır-ı 'ātır-ı feyz-āşārları istiḥbār olunur hemvāre zīver-i müttekā-yı cāh u celāl olup umūrlarında mazhar-ı tevfiḳ-ı Ḥudā-yı müte'āl olalar āmīn. Bi-ḥürmeti men lehü'l-'izzü ve't-

temkîn şīme-i kerīme-i dil-nevāzī müstedāsınca aḥvāl-i şafīyyü'l-bāldan istinbā' buyurulup hamden alā-ālā'ihī'l-vāfire ve şükran alā-na'māihī'l-mütekāsire yümn-i teveccüh-i kerīmāneleriyle erīke-nişīn-i şıḥḥat ü 'āfiyet olup ḥullānuḡ 'ala'l-ḥulūş cenāb-ı uḡūvvet-me'āblarınuḡ ūşenā-i bi'l-ḥayrlarıyla evḡāt-güzār oldıgumuz şüret-nümā-yı mezāyā-yı ḡakāyık olan mir'āt-i zamīr-i münīrlerine rüşenādur işr-i zā sulṡānum bā'ış-i meveddet-nāme-i falān efendi dā'īleri müderrisinden ve evlād-ı mevalīden olup emr-i ma'āşda żarūretine bināen sedd-i şülme-i muzāyaka itmek için ma'īşet iḡtizāsıyla yümn-i devlet-i 'aliyyeden Zerzene ḡazāsı 'icāletü'l-vakt zamānumuzda mersüm bendelerine ta'yīn itmişdük lākin ḡazā-i mezbūr İstānbül'a ba'īd olmaḡla nā'ib tedarüki emr-i 'asīr ve sükkānına tefvīz oldıḡı taḡdīrce *el-maḡşülü limen-ḡabaża* medlüli derūnlarında cāy-gīr olmaḡın ḡazā-i mezbürdan maḡşül-i me'mülü meşābesinde olmaḡla mürüvvet ü keremlerinden mes'üldür ki İstānbül'a ḡarīb bir münāsib maḡalle tebdīl buyurmalarıyla merḡūm bendelerin mesrūr ve ḡulūşkārların fevḡa'l-melḡūz memnūn buyurular. Bākī hemvāre dermesned-i iḡbāl dā'im ve müveyyed ü muḡalled bād.

Ḥālen fetvā-nişīn-i devlet-āḡīn olan devletlü semāḡatlü fazīletlü veliyyü'n-ni'am ḡazretlerine du'ā-nāmedür

[39a] Sa'ādetlü semāḡatlü 'āḡifetlü merḡametlü veliyyü'n-ni'am 'ālim-i şāhibü'l-mecdi ve'l-kerem efendim sultānum lā-zālet li-süddetihi'l-'āliye a'tāfū'l-meliki'l-vāli mütevāliye ḡazretlerinüḡ pāyḡāh-ı devlet ü iclālleri hemvāre mültecā-yı aşḡāb-ı ḡavāyic ü māl olmaḡ da'vātına iştiḡāl-i ehemmi-i cümle-i işḡāl ḡılındıḡı ḡilālde 'arz-ı ḡāl ve dā'ī-i ḡālişu'l-bālleri budur ki bende-perverā devlet 'aliyyelerinüḡ emşāl ü akrānına arpalık nāmına 'ināyet buyurula gelen 'avāḡif-ı 'aliyye-i ḡüsrevāneden bi-ḡasebi't-taḡdīr nişf-ı ḡişşā-i emşāle fā'iz olmadıgumuz bundan esbaḡ recā-yı mükāfātla ḡāk-i pāy-ı devletlerine ref'-i ruk'a-i niyāzmendī ḡılındıḡı ecilden derūn-ı merāḡim-maḡrūnları lütf u tekerrüm ile vaktine merḡündür ve bu teselliyet-baḡş-ı ḡāḡiren dūḡ-şī'ār ve intizār-ı 'ināyetleriyle evḡāt-güzār iken arpalıgumuz olan falān ḡazāsı ahālīsinden şēḡāvet ile ma'rūf olup bu eşnāda Midilli ceziresinde nefy ü iclā olunmasıyçün ḡaḡḡında ferman şādır olan falān-nām şakī fermān-ı 'ālī vuşūlinden muḡaddem maḡkemeyi basup nā'ibimize dā'īlerinüḡ emvāl ü erzāḡımın nehb ü ḡāret eylediginden ḡatl niyetiyle ḡücüm eyledükde nā'ib bendeleri firar ile ḡüçle taḡlīş-i nefis idüp ve ḡālen niyābet-i mezbūrı ḡabül itmemekle lisānen tafsil-i ḡāl ile taşdī' u imlāle cesāret olunmayup taḡrīr-i nemīḡa vü darā'ate

mübâderet olundı niyâz ü recâmuz bâb-ı sa‘âdetlerine maḥşûr ve ta‘alluḡu ilticâmuz âstân-ı ‘inâyetlerine maḥşûr oldıḡı ma‘lûm-ı devletleri buyurulup ḡaḡkımız[da] ḡayr u münâsib ü sezâvâr olan lütf u kerem ü iḡsânlarıyla ḡâtır-ı fâ‘izümi mesr[ûr] ü mecbûr buyurmaları ricâ olunur.

ḡâlen mesned-ârâ-yı şadâret-i ‘uzmâ ve şadr-pîrâ-yı vekâlet-i kübrâ olan vezîr-i âşaf-naẓîr-düstûr aristo-tedbîr ḡazretlerinüḡ âstâne-i şa‘âdetlerine muḡâleşat-nâme-i mekremet-sâmîdür [39b]

Devletlü semâḡâtlü mekremetlü ‘inâyetlü merḡametlü veliyyü’n-ni‘am sultânüm ḡazretlerinüḡ pîrâye[-ı] tâc-ı iftiḡâr-ı ser-bülendân-ı cihân olan senglâb-ı ‘arşa-i eyvân-ı sidre-‘unvânlarına tâḡ-i ebrûvân-ı ‘ubûdiyyet-i şad-güne ḡuşû‘-ı raḡiyyet ile fersûde kılınup hezâr u hezâr şerm ü ḡayâ ile ‘arîza-i dâ‘î-i devletleri budur ki tebrîk-i şehr-i pür-ḡayr-ı sıyâm ve tehniye-i ‘abd-i ferḡunde-peyâm içün ḡaş u ‘âm ḡuşûşen bendegân-ı ‘ubûdiyyet-irtisâm taḡbîl-i küşe-i ḡâlîçe-i tâḡ-ı felek-revâḡları ile bu eşnâda şad-kâm olup lâkin bu dâ‘î-i devletleri ol eyyâm-ı meserret-encâmıda bi’z-zât şeref-yâbî-i ḡâk-bûsîye nâ‘il ve cebin-fersâ-yı ‘ubûdiyyete vâşıl olmaḡa imkân olmaḡın semm-i semend-i şahrâ-nevâr-ı dil-re’yine edâ-yı ḡidmet rûy-mâli ruk’a-i ‘ubûdiyyet-i bedreḡaya ḡavâle olunup bu dâ‘î-i ḡadîmleri ‘inâyetlü devletlü efendim sultânüm ḡazretlerinüḡ du‘â-yı devletleriyçün miḡrâb-nişîn-i şavma‘a-i niyâz olmuştur. Cenâb-ı kibriyâdan müsted‘âdur ki ilâ-âḡıri’d-dehr ‘âḡıfetlü sultânüm ḡazretlerinüḡ pertev-i ḡürşîd-i cihan-resîd-i ‘adl ü dâdları çâr cihet-i ḡabrâya münteşir ve düstân-ı dîn mesrûr ve a‘dâsı münzecir olup tûl-ı zamân böyle ezmân-ı sa‘d-iktirânda dâ‘iyân-ı ḡâlîşu‘l-cenânları der-i felek-ḡadrlerine rûy-mâl-i ‘ubûdiyyet-i şadâkat-me‘âl itmekden ḡâlî olmaya âmîn. Keremkârâ tütîyâ-yı ḡubâr der-i felek-ḡadrlerinden dîde-i remîdelerine iktihâl iden dâ‘iyândan bir ferd yokdur ki çeşm-i emeli rûşen ve külbe-i ümîdi ḡülşen olmaya merâhim ü elḡâfına nihâyet yok daḡı iḡsân u a‘ḡâfi çok sultânüm ḡazretlerinüḡ baḡr-i ‘inâyet ü ‘ummân-ı merḡametlerinden deryûze-i kem-ḡatre-i iḡsân eyleyüp niyâz iderem ki bu dâ‘î-i devletleri nazar-kerde-i laḡza-i i‘tibârları buyurulmaḡıle beyne‘l-aḡrân ser-firâz u mümtâz buyuralar. Bâḡî hemvâre âstân-ı sa‘âdetleri küşâde bād.

39b Der-kenâr

Devletlü mekremetlü semâḡatlü sultânüm ḡazretlerinüḡ mir‘ât-ı ḡaḡâyîḡ ü itḡân ve medâr-ı beḡâ-yı deḡâ‘îḡ-i ‘irfân ve medâric-i ezḡiyâ-yı iz‘ân olan

hazretlerinüñ mine'l-muhibbi'l-ḳadīm ilā-cenābikümü'l-kerīm *selāmün ḳavlen min rabbi'r-raḥīm*⁵¹ reh-nümā-ı erbāb-ı zarīf pīşvāy-ı ashāb-ı haḳīḳat zübdetü'l-‘arīfin ‘umdetü’s-sālikīn sālīk-i mesālīki'l-hüdāya vāḳıf mevāḳıfu'r-ruşdı ve't-temkīn-i ‘ālimü'l-hüdā sālīmü'l-verā fazīletlü kerāmetlü himmetlü.⁵²

[40a]

Teselliye-baḥş-ı ḥāṭır-ı fātır zımnında terḳımdür

Devletlü meveddetlü mekremetlü semāḥatlü efendim sultānum hazretlerinüñ āstān-ı felek-i şān-ı merḥamet-‘unvānlarına ki şemme-i tāk-ı sa‘ādet-şi‘ārları ki ḥürşīd-i sipıhr-i iḳbāl ve baḥṭiyārīdür hezār tazarru‘ u ibtihāl ḥidemāt-i vaz‘-ı cebīn-i imtişāl kılinup tā ki nüh-ḳubbe-i nīl-gün-ı şun‘-ı ḳudret-i ḥazret-i Bīçün ile bī-mesned ü bī-sebaḳ dā‘im ü ḳā‘iddür. Hemvāre zīnet-baḥş-ı ḥadīḳa-i kāmrānī ve nezāret-dih-i devḥa-i emānī olan vücūd-ı mes‘ūd-ı ‘āfiyet maḥmūduları āsīb-i dehr-i dünden ba‘īd ve neyyir-i devlet ü iclālleri ufḳ-ı sa‘ādet ü iḳbālden mānend-i mihr-i cihān-tāb ṭālī‘ u bedīd olup ‘ömr ü devlet ü iḳbālleri teraḳḳī-i merātib-i a‘dād gibi müzdād ve ṭanā‘ib-i sayebān-ı devletleri merbūt-ı evtād-ı ebedü'l-ābād olmaḳ ed‘iyesiyle hem-şeb ü eşḥār belki ber vaḳt-i icabet-āşārda imārāt-ı *festecābe lehüm rabbühüm*⁵³ rü-nümā olunca dest-i tazarru‘ u niyāz dergāh-ı kibriyāya merfū‘-ı veche-i cebhe-i temennā mihrāb-ı ḥālīḳ u semāya mevzū‘ kıldığı zamīr-i münīr-i ḥürşīd-tenvīrlerine ḡayr-ı sitebr buyurulmaḳ mutaḳarra‘dur emānī-baḥşende-i cihāniyān olan ḳādıyu‘l-ḥacāt dergāhına eşk-rīz-i münācātum ki tūr-i du‘ā-yı bende-i dīrīn hedef-i ḳabūle ḳarīn olup hemīşe āftāb-ı ‘ömr ü devletleri incilāda ve kevkeb-i baḥt u sa‘ādetleri ziyāde olmaḳla şem‘-i ziyā-baḥş-ı devletlerinden nezdīk ü dūr dā‘imā cüyān olalar āmīn. Bi-nūri’n-nebiyyi‘l-emīn ve ālihi‘l-emcād این دعا رازهم خلق جهان امین باد ümmīdgāhā bende-penāhā bu āna gelince lāzime-i zimmet-i ‘ubūdiyyet ve mühimme-i raḳabe-i raḳıyyetüm olan ḥıdmet-i cüst ü cūda ser-i mū taḳşīrāt olunmayup ḳudūm-ı meymenet-lüzūmlarına dīde-i cān raşadgāh-ı teraḳḳub u intizārda nigerān idi lākin *el-umūru merḥūnetün bi-evḳātınā*⁵⁴ el-minnetü lillāhi sübhānehü ve Te‘ālā [40b] bu eşnāda vuḳūf u ittilā‘umuz mertebesi bu ṭarafa şeref-baḥş-ı vuşūl olmaḳ vādīleri nümāyāndur zīrā nice şıḳa ve mu‘temedün ‘aleyh olan

⁵¹ Yasin, 36/58. “Engin merhamet sahibi rabden gelen söz şu olacak: Selam size!”

⁵² Yarım kalmış bir mektup.

⁵³ Al-i İmran, 3/195. “Sana bu kitabı, kendisinden öncekileri onaylayıcı olarak gerçekle indirdi. Tevrat’ı ve İncil’i de indirdi.”

⁵⁴ İşler vaktine bağlıdır.

kibârdan zer-i hâlişu'l-'ayâr gibi el-ḥaḳ şâyeste-i tamğa-yı ḳabûl olun[ur] rivâyât-ı şaḥîḥa üzre ra'nâ-yı sürûr ber-vefḳ-ı dil-ḥ'âh cilve-sâz-ı sâḥa-i zuhûr olmak ḳuvvet-i ḳarîbededür inşâllahü Te'âlâ *Bu vaz'-ı nâ-pesendüñ rûzgâr eyler mûkâfâtın* maẓmûnı üzre bu maḳûle umûr çok müşâhede olunup tecrübemüz sebḳ itmeden nâşî sulṫânım ḥâzretlerinüñ bâ'îş-i ikram olacağı ecillâ-yı bedîhiyyâtdandır ḥâtır-ı 'âtır-ı feyz-meẓâhirlerine ḥutûr itmez nice elṫâf-ı ḥafîyye-i sübhâniyyeye maẓhar olmaları cây-ı iştibâḥ degüldür. Bâḳî hemvâre erîke-nişîn-i merâm olalar.

Ḥâlen revnaḳ-ârâ-yı şadr-ı Anaṫolı devletlü 'inâyetlü 'âṫıfetlü efendim sulṫânım ḥâzretlerine

Hayâl-i âstân-ı sa'âdet-âşiyâmı bâlîn-i istirâhatum devletlü 'inâyetlü 'âṫıfetlü veliyy-i ni'met-i bî-minnetüm ḥâzretlerinüñ cenâb-ı müfizu'l-ḥayri ve'l-cûd ḥâzretleri zât-ı bî-hemâl-i sürüşî- ḥişâllerin ilâ-yevmi'l-mev'ûd zîver-efzâ-yı dîvân-ḥâne-i vücûd ve revnaḳ-ârâ-yı müttekâ-yı su'ûd eyleyüp şadr-ı vâlâ-yı Anaṫolı'yı teşrîflerin mes'ûd ve zıll-i zâlîl-i re'fetlerin mefâriḳ-ı dâ'iyân-ı bendegân üzre memdüd eyleye âmîn. Bi-câhi'n-nebiyyi'l-emîn. Ba'd ez-taḳbîl-i kenâre-i ḳâlîçe ve pâygâḥ-ı zevî'l-iḥtirâm 'arz-ı ḥâl-i 'abd-i dâ'î çaker-i dîrîn-i müşettitü'l-bâl budur ki bir dem-i sa'âdet-tev'em ve bir vaḳt-i şeref-ḳurbunda âfâḳî vü enfüsî müjde-resân-ı ḥüsnî vü ḳudsî *ازین نوید مبارک ناکهان آمد بشارتی بدل و مزده بجان آمد* maẓmûnı şafâ-meşḥûnına bi'l-'izzî ve'l-iḳbâl maşdar-ı Anaṫolu'yı teşrîfleri nevîd-i sa'îd ile meserret-baḥş-ı dil ü devlet-ḥ'âhı olmuştur. Cenâb-ı feyyâz-ı mutlaḳ merâtib-i a'dâd gibi aḳşâ-yı merâmlarına nâ'il-i be-kâm eyleye âmîn. [41a]

Bu daḥı dest-i felek-devr-i nâ-hemvârdan şikâyet ve sûz-güdüz-ı ḥavâdişât-ı kevniyyeden ḥikâyet zımnında naḳl-i ḥâl-i mâ-fi'l-bâl düstgî-i bî-beyândur

Pâ-mâl-i şebdîz-i reft ü rûb-ı ḥidmet-i 'ubûdiyyetleri olduḡum devletlü 'âṫıfetlü re'fetlü meveddetlü veliyy-i-ni'am-ı cemîlü's-şiyem sellemehü'l-melikü'l-ekrem sulṫânım ḥâzretlerinüñ ḡubâr-ı müşk-bâr-ı semm-i semend-i feẓâ'il ü ma'ârifleri keşîde-i bâşıra-ı i'tinâ vü i'tibâr ḳılınduḡda maḥzâ gül-berg-i ḥâtır-ı feyz-me'serleri şâd-âbkede-i şebnem-i tefâḳḳud u istikṣâ olunur. Hemvâre behem-âḡüş-ı şâhid-i selâmet ve zânû-zede-i bâlîn-i 'âfiyet olmadan ḥâlî olmayalar ber-muḳteẓâ-yı şîme-i dâ'î-perverî istikṣâf-ı ḳınâ'-ı 'arûs-ı cilvegâḥ-ı râz olmak revâ-dâşte-i zât-ı hamîde-

şifâtları olursa iğbâl-i mâzî muhâl ve emr-i müstakbel ise mechülü'l-hâl olmağın bu ise emr-i 'asîrdür.

Nice takrîr ideyim hâlümü sulţānum kim

Ġam-ı mâziyi kıomaz dilde ġam-ı müstakbel

bu bâbda mübeyyin hâl-i perîşān-me'ālümüz olup eger mülâhaza-i teşrîf-i kudüm-i meymenet-lüzümları ġāh ü bî-ġāh istîfâ-yı ġayât-ı müste'ār itmese tündbād-ı ġazān-ı aġzān şāġ u bāl-i dıraġt-ı vücudı ser-te-ser perîşān itmek muġarrer idi fekeyfe ki bir tarafından firāk-ı ġalleşān-ı aġbāb ve bir tarafından eczâ-yı 'āleme sārî olan zelzele olan zelzele-i bî-sükün u bād-ı inġilāb ve bir taraftan 'adem-i iġtidār ve bir taraftan daġdaġa-i levāzım-ı dār-ı ġevā'ili ġiceler ġ'āb-ı rāġatumuz rubūde-i dest-i mâlihūlyā-yı ġayāl eylemişdür āstāne-i ġidemātı fuġarā-yı müderrisîne nümüne-i tu'me iken ġüninde her bir ġidmeti āġare lâyıġ olunmaġla يومًا لنا فيوما علينا tehāfüt ü tevālî-i ġumüm-ı humüm ile sâ'id-i ġudretde miknet-i irāde-i ġaleme imkân merfū' olmadan ber-ceste bir ġālet peydā idüp lâzım-ı mâhiyet-i çakerî olan tahrîr-i ġavādiş-i ġışriyye nihāde-i 'uhde-i imrüz u ferda ġılınup **[41b]** ancak vesāde-i falān vesātatıyla ibrāz-ı ġuşūşları nādî-i veliyy-i ni'amīde ġüdāġte-i ġālib-i 'arşā-kārî ġılınduġda bā'iş-i iġbirār-ı ġātır olacaġ kendülere ġātır-mānde degülüz ancak sāye-endāz-ı 'ālem-i vücūd olacaġ velādetüñ zuhūrına müterāġkıbuz ki anlar degül belki hezār derdmendān müddet-i medīdedür ki ġāk-i tîh-i nisyardur dest ber-şadr-ı ġaġġu'l-inşāf olunsa bu vaz'-ı müsteb'adü'ş-şuduruñ cilveger-i manaşşa-i zuhūr olmasından bi'l-cümle āyīne-i derün-ı enām zeng-beste-i iġbirār olmuşdur deyü buyurmuşlar hemān şulġ-ı ġuşūşı māni'-i ġavî olup mükāleme vāġı' olduġda andan ġayri muşāġabete bir ferce-i kārīhaya mesāġ virilmediginden is'āf ġuşūşları mütemādî oldu ve bu cümle havāşş-ı kirāma böyle şikāyet buyururlar imiş. Falān dā'îleri bu bende-i direm-harīdelerine her zamān şikāyet ider ki niçün taraf-ı 'ālîlerinden mükātebe münġatı' olur bir mektūbdan ġayri mektūbları ġelmedi deyü bir bir her aġvāl-i dest-ārā-yı vuşul olduġda vesīle-i tekrār-ı zıkr-i cemīlleri olurdu.

*Mısrâ*⁵⁵

Bu vaz'-ı nā-pesendüñ rüzġār eyler mükāfātın

Muġaddem itdigi küstāġlıġ ma'zūr olur bir ġün

⁵⁵ Mısrā' dese de burada beyit vardır.

nāziş-i ‘aşruñ keyfiyyetine ‘ārif ve evzā’-i nā-pāydārına vākıflardur inşā’allahü’l-mevlā qarīben bir vaqt-i sa’d-ıktirānda bi’l-‘izzi ve’l-ıqbāl vaţan-ı me’lūflarına ri‘cat buyururlar didükde tasdī ‘-i küstāhāneye tecāsür olundu. Keremkārā melāzā dil-nevāzā **mısrā**‘

Dil-perişān olanuñ fikride çendān olmaz

Āb cūnbān olucağ ‘aksi nümāyān olmaz

vekfınca vefret-i semūm-ı hūmūm ile hālen kendü diyarumuz nümüne-nümā-yı mesā-zede-i tūl-ı iğtirāb olmağla vākı‘ olan hefve-i hefevāt mütevārī-i zeyl-i şafh-ı cemīl buyurulmağ bābında kenāre-i kālīçe-i fezā’il-serāları merreten ba‘de ulhā telşīm olunur. devletlü باقى بدست بنده چه خيزد ز جزدعاى سحر⁵⁶ درکنار مکتوب نوشته mekremetlü semāhatlü sa‘ādetlü efendim sultānum hāzretlerinüñ [42a] meclis-i ārām-nazīrlerine ithāf-ı tecellā-yı şenā kılınur el-hāletü hāzihi şahne-i girībān-gīr-i berā-yı tahvīf Şeyh Mes‘ūd-ı derdmend sübhā-i mār-ı pīçide havāle eyledükde küncişk-i rūmī nihāl-i nālī-nümā-yı cisminden ser-ā-ser tūr-āsā nahlistān-ı şām-ı ğarībāne perrān oldı el-‘uhdetü ‘ale’r-rāvī keyfiyyet-i intiķālī bu gūne sāmī‘a-hırāş-ı şu‘ūr olur ki bir şebengāh müsāmere-i kih-zarīfān-ı şehrden bir nāvđān-ı şükr ‘aleve çekdük zarīf deyüp ‘aķāķīr-i hārre ile āmīhte tā be-ferdā-yı kıyāmet h‘āb-ı ‘ademden bīdār olmamak için bir ma‘cūn-ı beng-ālūd virüp bī-çāre müstağrak-ı nevm-i dā’im ü mü’ebbedī eylemiş. ابقاكم الله تعالى تجاوز الله عن سيائه و عن جميع من ينكلم مبالا يعنى.

Ṭalebkārī-i incāz-ı va‘d-i mañşıb-ı Şām eşnāsında irsāl olunmuşdur

Hāk-i pāy-ı āstān-ı fazl ü efzāl ki tūtiyā-yı girān-bahā-yı a‘yān ber-rūzgārdur rüşenā-yı-bağş-ı dīde-i hicrān kılınudıdan şoñra merfū‘-ı pīşgāh-ı fetva-penāh oldur ki bende-nevāzā melāzā ber-muķtezā-yı bende-perverī sābıķan ‘abd-i hālīşu’l-vālālarına kazā-i Şām için mükerrer va‘d-i dil-nevāz meclā-yı vüçüda cilve-perdāz olmışiken zencīr-i hābān-ı silsile-cūyān tarīķ-ı dağdağasından incāz-ı va‘d ve ifā-yı ‘ahd ki fi’l-ħaķīķa zımmet-i himmet-i celiyye-i cebeliyyelerine vācibdür mümkün olmadı ancak رۇزگār-ı کلم یافتن از لعل تو تقدیر نبود ورنه ور سعی من و لطف تو نقصیر نبود ğaddār-ı dīrīne düşmen-i erbāb-ı isti‘dād olmağın felek-i şu‘bede-bāz her laħza bir şüret-i ğarībe izhārıyla berhem-zen-i hengāme-i ārzū-yı ehl-i istiħķāk olur şahrā-yı dūr pehnā-yı şekve-i rūzgār-ı cūyīne hıızr-pāy-ı ķalem ile güzār olunmağ hayāl-i hām

⁵⁶ Metnin üzerine ‘‘Der-kenār mektüb-ı nüvişte’’ yazılmış.

ve behem-resānde-i evhām olmağın ol vādīde edhem-i kalem-i muṭallīku'l-'ināna āgāhī-i çāšnī-i tāziyāne revā görölmedi. متاع شكره [42b] از هججه قلم شرح و هدا افز و نعست. Hudāyegānā ke خبرد روز باز ار قیامت باز نکشا ید **naẓm** بسیار است دعا شقرا همان بهتر destgāhā sāha-i mekārīm-i ahlāk-ı pesendīdeleri ḥas-i ḥāşāk-i ahlākdan bāk olmağıçün himmet-i 'aliyyeleri der-kār olup dest-yārī-i tūşmāl-ı iḥsānları ile simāt-ı manāşıbdan tağyīr-i zā'ika-i lezzet-resān-ı kām ve dehān-ı ni'met-h'ār-ı eltāf olmağ wلی سبق و عد غیرانی ساکت فمرك التقاضی **Naẓm** ārzūsı nice müddetdür ki semīr-i zamīrdür. **Naẓm** ḥālen ser-dāde-i çerāgāh-ı şām olan ḥayvanuñ ḥabṭ-ı gāşvāsı dā'imā gūş-güzār olmağın ekşer-i evkāt engüşt-i ḥayret maşrūf-ı mülākāt-ı dendān olmuşdur ḥaqqā ki ol şütr-i bī-tāb ve leng ü lüg-i vādī-i każāya 'aceb yoldan sülük eyledi. Umūr-ı ra'ıyyeden daḥı fevka'l-vaşḥande-fermā-yı dānişverān olmuşdur. **Mısra** شرو آید cemmāze-i ḥükümet ḥaml-i teḳabbül-i acz-i nādānī ile girān-bār iken kemer-beste-i 'ilāve-i ṭama'-ı ḥām olıcağ reh-bürde-i menzil-i 'adālet olmağa mecāl olmaz الامر يظهر و الاخبار تنتقل ma'nāsı muḳteżāsı üzre zāhir-i aḥbār pīşgāh-ı şu'ūr-ı şeyhu'l-islāmī olmağ muḥaqqāğ olmağın ḥāme-i rāst-güftār tezkiye-i beyyine bī-ṭarḥ itmişdür ne-ān ki ibtidā' en ol zāt kendi de şıfāt-ı aḥvāli tevcīh-kerde-i kalem ola. الوقت عا لوقت اعز من فلك ما رجه كنيم وست وباز وليكن ازروه زخم ولى كاشى بود. naẓm bāz pesmānde-i kāfileye himmet-i 'aliyye-i ḥızr-menişleri mededkār olursa fevka'l-ḥad minnetdār olmağ muḳarrerdür eger dest-gīrī-i üftādegān-ı kārban maşlahāt-ı dīdārī-i şavāb-nümāy olmayup püşt-i pā-zede-i kem iltifātı olursa yine pīrāmen-i ḥāṭıra āzār-güzār itmez. روشكور. فان تو لنى منك الجميل فاهله والا فانى عاز روشكور. ümmīdgāhā bendegān-penāhā ḳalb-i Şām ü Ḥaleb silsile-i dīvāneleri teḳāzāsı hengāmından māni'-i ḥuşul-ı maḳşūd [43a] olursa müddet-i ma'hūde inkīzāsı zamānında ḥişşedār olurlar lütf-ı bende-nevāzlarından küstāḥāne niyāz olunur ki zemzeme-i ḥaddi sāzkārdān-ı ḥırmān olmaya. Bākī tevfiḳ-ı refiḳ-ı izid-i Perverdigār olalar.

Lisan-ı şūfiyye mişdāḳı üzre meşāyih-i mevleviyyeye firistāde olunmuşdur

Kerāmetlü semāhatlü mekremetlü meveddetlü ḥazretlerinüñ medār-ı erbāb-ı vecd ü ḥāl olan ṭarab-serā-yı 'izz ü iḳbālleri nağme-i şafā-baḥş-ı şevḳ u ḡarām ve āyīn-güzīn-i taḥiyyat ü selām ile ta'ne-zen-i tekyegāh-ı evc-i ḥazrā ve reşk-fermā-yı semā'-hāne-i ṭāḳ-ı mīnā-yı semā ḳılınup meşnevi-h'ān-ı kürsī-i necābet olan ṭab'-ı laṭīfleri merkez-i zīb-i dā'ire-i istiḳşā ḳılınmağ işrinde muṭrib-i ḡam-zidā-yı nevāzişleri ḡurfe-nişīn-i ḥayāl ve ḳudūm-zen-i isti'lām-ı ḥāl-i şafıyyü'l-bāl olmağ

tecvîz ü erzânî buyurulursa bi-mennihi Te‘âlâ mürşid-i rûhânî rûh-ı insanî ârâyiş-i merkez-i vücûd-ı mürîdân-ı tecerrüd-‘unvân kavî ve havâss-ı devrân-sâz-ı dâ’ire-i şuhûd olup hullânuñ siyyemâ cenâb-ı kiyâset-‘unvânuñ zemzeme-i zîkr-i cemîlleriyle hem-nefes-i dem-sâz olduğumuz hüveydâ-yı tab‘-ı laţîf-i mekârim-perdâzlarıdır hemvâre seccâde-nişîn-i sohbet ü ‘âfiyet olup mutrib-hâne-i ‘izz ü ikbâlleri zemzeme-efzâ-yı nağamât-ı şafâ-yı bâl ve şît-endâz-ı zât-ı sürüş-hişâl olmadan olmaya hâlî. Me’mûldür ki hulûşkârları kerem-i semâ’-meydan-ı mürevvetkârî olan kalb-i enverlerinden dürüd-ı hâtır-ı ‘âtırlarından mehcür buyurmayup ahyânen kalem-i müşgîn-raqamlarıyla mesrûr buyuralar. Bâkî hemvâre tekyegâh-ı ‘izz ü ikbâlleri metâf-ı aşhâb-ı şafâ olmadan olmayalar hâlî.

Mağnisâ’da İshâk Çelebi Medresesi ihsânı ricâsıyla firistâde olunmuşdur

Devletlü meveddetlü fazîletlü semâhatlü efendim sultânüm hazretlerinüñ [43b] hâk-i pây-ı tütüyâ-mişâlleri ki kuhlü’l-cevâhir-i a‘yân-ı rûzgârdur dîde-i miñnet-dîde-i iktihâl olunduğdan şoñra sâha-i fazl u ‘irfâna ‘arza-dâşt-ı niyâzmendâne oldur ki mülâzimlerimizden şeref-yâfte-i mülâzemet-i ‘atebe-i ‘aliyyeleri ‘Abdurrahmân Efendi dâ‘î-i kadîmleri Mağnisâ’da İshâk Çelebi Medresesi ‘inâyeti ile ser-firâz-ı nazâr-ı çeşm-i iltifat ve pîrâmen-i hırmen-i ihsânlarından müstaḥakk-ı zekâtdur mekârim-i celiyye-i cebeliyye-i bende-nevâzlarından der-h’âst-ı müstemendâne oldur ki ‘inâyet-i ‘aliyyeleri der-kâr olmağla meclis-i pür-berg-sâz-ı mümtâz-ı eltâfda nişger-i ihsân ile şehd-kâm ve muḳziyyü’l-merâm olmağ için himmet-i bülend-mekremet-i me‘âlî-pesendleri ferman-berdâr ola. Bâkî der-bülend-i eyvân müstedâm bād.

Post-nişîn-i irşâd-ı tarîkat hazretlerine taḥrîrdür

Kerâmetlü himmetlü fazîletlü efendim sultânüm hazretlerinüñ revnağ-efzâ-yı mesned-i ‘aliyye-i Gülşeniyye zîver-i seccade-i zarîf-i nazîf tarîkat-ı Rüşeniyye a’nî bih hüceste-zât-simât reşk-fermâ-yı behişt-i berîn olan meclis-i şafâ-baḥş-ı karînlerine cebhe-fersâ-yı ‘ubüdiyyet ve nâşiye-sây-ı raḳiyyet olunup mizâc-ı feyz-ı imtizâcları istifsar olunur. Hemvâre kıṭ‘a-i vücûd-ı bihbüdları maḥfaza-i ilâhiyyede maḥfûz olup hayât-baḥş-ı mürde-dilân-ı tarîkat ve şifa-sâz-ı verd-i derûn-ı ‘âşikân-ı ḥaḳîkat olmadan olmayalar hâlî. İsr-i zâ pürsiş-i hâl-i zâr-ı pîrâmen-güzâr-ı hâtır-ı ‘âtırdan imrâr iderse fe-lillahi’l-ḥamdü ve’l-minneh du‘â-yı hayruñuz berekâtıyla mecmû‘a-i şîrâze-i vücûd henüz perîşân-sâzî-i dest-bürd-i rûzgârdan sâlim olup

şebān-rūz bi-fazlillāhi sübhānehü iksir-i nazar-ı feyz-me'şerleri bu fakīrlerinden bī-dirīg buyurulmağile hişşamend buyurulup hadīd-i kalb-i karīh ve nuhās-ı hātır-ı cerīh zer-i hālīşu'l-'ayār ve sebīke-i mehekk-zede-i i'tibār-ı feyz-āşār kılınması mütevekkā' u mercūdur. Bākī der-mesned-i post-nişīn-i tarīkat bādā. [44a]

Ārzū-yı hacc-ı beytü'l-harām idüp bināenaleyh tavşīye zımnında terķīm olunmuşdur

Devletlü semāhatlü mekremetlü sulţānum hazretlerinüñ menbit-i zevāhir-i fezā'il ü kemāl ve ma'den-i yevākīt-i izz ü ikbāl olan nādī-i dil-güşā-yı mekārīm-pīrā ve vādī-i nüzhet-bahşā-yı me'ālī't-tevāları şavbına pīrāye-çīd ü dād ve zīver-kerden-i ittiḥād olmağa sezā cevāhir-i da'vāt-ı icābet-mezāhir ve lālī mütelālī taḥīyyāt-ı isticābet mütevālī-i īşār ü nişār ve ferīde-i ṭab'-ı rüşen-güherleri vāsītatü'l-'akdi sübḥa-i istifsār kılınmağ siyākında menhā-yı şenākārīdürki nākıl-i nemīka-i velā Edirne'de Sulţān Selīm Şeyḥi fazīletlü Rızvānullāh Efendi dā'īleri ārzū-yı hacc-ı beytullāh ve ḥāhiş-i çehre-i siyāhī-i ravza-i Seyyidü'l-enām 'aleyhi efdalü't-teḥāyā ve's-selām ile ol şavb-ı şeref-evbine iḥrām-bend-i 'azīmet ve nehc-i rikāb-ı himmet itmişdür ledā şerefü'l-vuşūl mezbūr dā'īlerinüñ düş-ı huşūşlarında mu'āvenet-i kerīmāneleri der-kār buyurulmağ derḥāstedür. Bākī sa'ādet bād.

Sūz u güdāzāne terķīmdür

Devletlü sa'ādetlü necābetlü semāhatlü hazretlerinüñ nümāyiş-nümā-yı ḥuld-ı berīn ve behcet-şiken-i ḥūr-ı 'īn olan nādī-i ma'ārif-mebādı mü'eyyil-i leṭāfet-ābādīleri küşayışgāh-ı tenge-i kālā-yı ḥulūş ve cilvegāh-ı birr ü şadākat kılınmağ siyākında gönçe-i gülbün-i fezā'il olan ṭab'-ı laṭīf ve hātır-ı nazīfleri nihāde-i şīşe-i istinbā olunur. Hemvāre kerde-bālīn-i şīḥat ü 'āfiyet müttekā-yı zāt-ı sütüde-şifātı olup revnağ-fezā-yı şüdü-ı 'izzet olmadan ḥālī olmayalar ebrek-i ezmān-ı meymenet-kırānda selāmet ile vuşūllerini müş'ir nāme-i nāmīleri [44b] ki bebgā-yı mışr-ı belāgat ve vüreka-i feşāhtdür resīde-i muḥlişī olduğda ḥāşıl olan mürūr-ı ḥubūr-ı küncāyiş-pezīr ḥavşala-i takdīrden dūr olduğı cāy-ı iştibāh degüldür ḥakkā ki cenāb-ı uḥuvvet-penāh ve şadākat-destgāhlarına olan ḥulūs ve 'alāka-i derūnī ḳable'l-iftirāk ma'lūm olmayup henüz nesīm-i hicrān āteş-i derūnumuzı iltihāba āgāz ve bād-zen-i firāk-ı aḥker-i girān-ḳadr fūrüg-ı ḳalbümüzi şerare-perdāz itmededür verā-yı ḥadd-i taḥrīrden bīrūn olup Hudā-yı müte'āl her huşūşda bāver ü zahīr ve mu'īn ü dest-gīr olup ḥazarda 'avn-i Hudayaver-i refīk olsun seferde ḥızr-ı Hudā

rehber-i tarîk olsun me'müldür ki bu şadâkat-kîş ü vefa-endişlerin hâtır-ı 'âtır-ı feyz-me'şerlerinden mehcür buyurmayup âyende vü revende ile tâze dil-güşâ ve mektüb-ı feraḥ-baḥşâları bî-dirîg buyuralar. Bâkî hemîşe çekîde-i şebnemvezân bād.

Başlıksız

Sa'âdetlü mekremetlü 'inâyetlü oğlum sultānum ḥazretlerinüñ mevrîdü'l-'azbi faẓl u efzāl olan nādî-i şeref-mebādîlerine ithāf-ı tuḥāf-ı teslîmât-ı düriyyetü'n-nizām ve âşâr-ı cevāhir-i taḥiyyât-ı verdiyyetü'l-intisām siyākında isti'lām-ı ṭab'-ı şerîfleri aḳdem-i a'māl kılinur. Hemvâre ifāza-i ḥayrâtla ārâste olan zāt-ı muḥteremleri pîrāye-baḥş-ı mesned-i 'izz ü iḳbāl olup şafâ-yı bāl ile revnaḳ-dih-i şadr-ı kāmranî olalar bâ'iş-i terkîm-i şaḥîfe-i ihlâş Ḥasan Ağâ bendeleri taraf-ı muḥlisîye mütereddîd ü müntemî bendelerinden olup ve sa'âdetlü sultānum ḥazretlerinüñ daḥı emekdâr-ı ḳadîmlerinden olmağın bu sefer-i hümâyün-ı meymenet-maḳrûnda daḥı ḥāme-i kerîmleriyle şüret-nümâ olan ḥāline münāsib bir ḥidmet-i şerîfleriyle kāmıyâb olmaḳ ârzüsunda olmağla elṭāf-ı 'ālem-ārālarından mercûdur ki merḳûm bende-i ḳadîm ve emekdâr-ı müstedîmleri şümül-i [45a] enzâr-ı mürüvvet-âşâr buyurılıp müsâ'ade-i 'aliyyeleriyle mesrûr buyurula. Bâkî dermesned-i 'izzet bād.

Anādolu Ḳādî-'askeri Muḥammed Efendi ḥazretlerinden vüzerāya istişfâ'-nāme-i nāmîdür

Mesned-i refî'-i âşaf-cāhı ve mevḳıf-ı menba'-ı vezâret-penāhı şavb-ı rif'at-ı evbine mezîd-i iclāl ü i'zām ve farṭ-ı tevḳîr ü ihtirām birle cevāhir-i ed'ıye-i lâyıḳa-i muḥāleşat-nizāmda lālî-i esniye-i musādekat-intizām ithāfıyla zamîr-i münîr-i müşkil-güşāya nihāl-i muḥlis-ı sîne-şâf-ı ḥulûş-ittişâf oldur ki ḳuzât-ı muteşerri'in zümresinden ḥālen maḥrûsa-i falānda nā'ibümüz olan işbu bâ'iş-i varaḳa-i niyâz-perverî falān efendi şenâ-ḥ'ânları zîver-i 'ilm ile ārâste ve ḥilye-i edeble mücellâ vü pîrâste olup her vechile iltifât-ı 'aliyyelerine lâyıḳ u sezāvâr dâ'îleri olmağın me'müldür ki mevlânâ-yı müşârunileyh nā'ibümüzüñ üzerinden nazar-ı 'inâyet-i 'aliyye-i vezîrāneleri bî-dirîg buyurulup vâḳi' olan umûrlarında ḥüsn-i müsâ'ade vü i'ânetleri ile ser-firâz buyurula mevlânâ-yı mûmâ ileyhüñ ḥaḳḳında sunûḥ ü zuḥûriden kerem ü iḥsân ve lütf-ı bî-kerânlarından minnetdâr olduğumuzda iştibāh buyurulmaya.

Ba'zı mevād için istişfâ' siyākında ḳadırlara firistâdedür

Tahiyyât-ı şâfiye ve teslîmât-ı vâfiye ithâfıyla menhâ-yı muhlişî oldur ki resânende-i varağa bi'l-fi'l İrşeve kâdısı olan Nevâzî Muştafâ Efendi muhlişlerinüñ taht-ı kazâlarında enişteleri olan falân ile ba'zı mertebe[-i] mîrâş ile olan ahvâllerine müte'allik huşûşları olup muğzî'l-me'mül olmaları siyâkıında hüsn-i mu'âvenet ü muzâheretleri üzerinden bî-dirîğ buyurulmağ ârzüsında olup varağa-ı muhlişî ile istişfâ' itmegin terķim olunup sâha-i hükümetlerine rû-be-râh olmuşlardur şeref-yâb-ı vuşûlünde me'müldür ki lütf-ı [45b] buleğâ-yı belîğleri bî-dirîğ buyurulup huşûl-i merâmı bâbında inzimâm-ı eltâf-ı is'âfları ola ve'l-hâşıl teshîl-i umûrında vücûd bulan muḳaddimât-ı netâyic-i keremleri cânib-i muhlişlerine 'â'id ü râci' idügi bî-iştibâhdur. Bâķî sa'âdetde olalar.

İstişfâ' zımnında terķimdür

Devletlü merḫametlü mekremetlü ḫazretlerinüñ maşabb-ı füyûzât-ı rabbâniyye ve mehbite riyâh-ı 'inâyât-ı sübhâniyye olan sâha-i şerîf-i meḳârim-iştimâl ve bâha-i münîf-i müstecmi'u'l-fazli ve'l-efzâlleri şavb-ı şeref-evbine deryâ-yı muḫîṭ-i şadâkat-i ihlâşdan sevâhil-i ḫavâtıra vârid ü sâniḫ olan şadef-i pür-gevher-i du'â-yı şadîkâne ve lü'lü'-yı felek- bahâ-yı şenâ-yı müştâkâne ihdâ vü ithâf ve maşdar-ı envâr-ı kerâmât-ı bâhire olan ḫâtır-ı ilhâm-mezâhirleri pürsişi taḳdîm-i cümle-i mehâm kılınmağ siyâkıında menhâ-yı dâ'î-i ḫâlişü'l-vâlâlarıdur ki nâkıl-i ḫulûş-nâme-i şenâ-güsteri mensûbât-ı dîrinemüzden İbrâhim Efendi dâ'îleri vesîle-i ruḫşât-bâbî-i iḳtibâs-ı enverdür ki pür-me'âli-i zerî'a-i şeref-yâbî-i istifâza-i meclis-i 'âlîleri olmağ ârzüsü ârâ'iş-i şevķi iltihâb itmegin gene niyâbeti ile olṫaraf-ı bâhirü'ş-şerefe teheyyc-i rikâb-ı 'azîmet itmişdür ledâşerefü'l-vuşûl mezbûr dâ'îleri ḫaḳķında melḫûz-ı liḫâz-ı lütf u iḫsân ve 'inâyetleri buyurulmağ müsted'âdur.

Muḫâleşat-nâme-i nâmîdür

Sa'âdetlü semâhatlü fazîletlü efendim sultânüm ḫazretlerinüñ hem-revnağ-ı büstân-sarâ-yı behişt olan nâdî-i fezâ'il-siriştleri âğûş-ı ta'zîmle nişârgâh-ı reyâḫîn-i taḫâyâ kılınduğı ḫilâlde firâş-i dest-i du'â ile bisât-ı iḳbâllerin divan-ḫâne-i icâbet-i rabbânî baş eyledükden şoñra 'arza-dâşt-i devlet-ḫ'âh-ı ḳadîm budur ki cânib-i devam-cûy-ı sa'âdetleri melḫûz-ı kirişme-i iltifât buyurılırsa bi-mennihi sübhânehü [46a] henüz nemek-baḫş-ı nevâle-i ḫayât olup du'â-yı devletleri vazîfe-i evḳâtumuz olduğı vâreste-i ḳayd ü beyân u 'ayândur.

Maşlahat-güzār-ı hālişu'l-'ayār kimesnenüñ huşul-i meramı zımnında şefā'at-nāmedür

Devletlü mekremetlü semāhatlü efendim sultānum hazretlerinüñ nādī-i mekārīm-maşīrleri şavbına berdāşte-i dā'ī-i şadākat-zamīr-i semīrleri oldur ki nāme-i resānende-i 'ubūdiyyet-i Medīne-i Münevvere şerrefehallāhü Te'ālā mücāvırlərindən Ahmed Efendi dā'ileri sābıkan müneccimbaşı olan falan efendi merhūmuñ vāfir-i zamān-ı hıdmetlerinde olup ictinā-yı 'ulūm u ma'ārif ve iktinā'-yı fezā'il ü kemālāt ile evkāt-güzār olduğından mā'adā ecell-i 'ömr-i 'azīzin ol emākin-i mübāreke de taḥşīl-i ma'ārif-i uhreviyyede bezl ü şarf eylemiş ancak ol emākin-i mübāreke de kendünüñ medār-ı ma'āş olan surre vü cerāyeleri birer taqrīble kendüden gidüp şıfru'l-yed kalmagile taḥşīl ve nizām-ı ahvālī için bu sene-i mübāreke de bu tarafa gelüp ile'l-ān huşul-i āmālī cilveger-i manaşsa-i zuhūr olmamağla müferriğ-i müte'essifin ve melce-i mütehellifin olan südde-i seniyye-i şefkat-medārlarına çehre-sāy-ı darā'at ü ibtihāl olmışdur kiştzār-ı āmāline icrā-yı mā'ü'l-hayāt-ı merḥamet ü şefkat buyurılıp mertebe-i imkānda olan ihsān u lütf-ı bī-hemtālarıyla huşul-i āmāline i'ānet ü imdād buyurmaları niyāz olunur inşā'allāhü'l-bārī mūma'ileyh dā'ileri ḥaqqında cārī olan kerem ü lütufları müstentic-i ucūr-ı cezile olmak mütevaḫka'dur.

Vuşul-ı mükātebe-i müşgīn-edā zımnında terķīm-i eşer-i meserreti istiş'ardur

Devletlü semāhatlü sa'ādetlü efendim sultānum hazretlerinüñ nādī-i fezā'il-perver ve mevķıf-ı nüzhet-güsterleri şavb-ı evbine revāc-engīz-i [46b] bāzār-ı muşādaķāt olan kālā-yı hūş-naķş-ı da'vāt u maḥmidet ihdasıyla ḥātır-ı 'atırları serlevḥa-i dībāce-i istiḥbār kılınur. Hemvāre huşul-i meṭālib ile kāmķār olalar berā'a-i 'anberīn ḥāme-i himmetlerinden çekīde-i reşehāt-ı feyz-ı Bārī ile tarāvet-yāfte-i imlā' olan eşer-i dil-bendleri meşhūdı dīde-i daḳye-bīn-i hazret-i veliyyü'n-ni'amī olduğda zāt-ı kerīmlerini tekrīm buyurup falān rütbesiyle emr-i celilü'ş-şā'nı taraf-ı 'ālīlerine resānīde kılındı el-ḥāşıl ādemleri lisānen āvīze-i gūş-ı intibāhumuz idüğü ḥāstķārlarınun cilveger-i sāḥa-i huşul olmasına vaķtiyle niṭāķ-ı bend-i ihtimām ve müşemmir-i sāk-ı aḳdām olmak serlevḥa-i tāk-ı ihlāşumuzdur. Mercūdur ki bu muḥlişlerin du'ā-yı ḥayrlarından ferāmūş buyurmayalar. Bāķī gönçe-i murādāt şüküfte bād.

İfade-i mektüb-ı belâgat maşhûb istiḥbâr-ı girân-mikdârı vâsıl olduḡda teşekkür-nâme-i nâmîleridür

Sa'âdetlü mekremetlü faẓiletlü efendim sultânüm ḡazretlerinüñ mehlü'l-azb-i faẓl u kemâl olan nâdî-i mekârim-iştimâlleri şavb-ı meveddet-evbine şemere-i naḡl-i zâtü'l-ekmâm-ı ihlâş olan nev-tâka-i tehâyâ-yı muşâdaḡat-iḡtisâş ihdâ olunup merâsim-i pürsiş-i ḡâtır-ı feẓâ'il-iḡtirânları şîraze-i mecmû'a-i meveddet kılınmaḡ ḡilâlinde 'arza-güzârî-i muḡlişidür ki âyîn-i pîşîn-i mekârim-şamîmleri oldur ki tefaḡḡud-ı cânib-i şadâḡatkârları teḡayyud buyurılırsa el-ḡamdü lillahi Te'âlâ maşhûbü'l-'âfiye olup du'â-yı 'izz ü iḡbâlleri dîbâce-i pîrâye-i pîrâmen-i defter-i aḡvâl ve meclis ü meḡâfilde zıkr ü şenâları kitâbe-i dîvânçe-i a'mâlümüz olup ḡaraf-ı bâhirü'l-bereketlerinden aḡbâr-ı sâre-i selâmet ve tuḡfe-i feraḡ-fezâ-yı peyâm-ı 'âfiyetleriyle ḡâşid-ı çapük-pây-ı aḡşa'l-meḡâşiduñ vürüdına dîde-i dil ü cân [47a] muntazır u nigerân iken bir dem-i ḡurremde meveddet-nâme-i nâmî ve mektüb-ı kirâmîleri el-ḡaḡ vâsıl-ı dest-i ikrâm olup bir mertebe derün-ı meserret-baḡş-ı meşḡun-ı ihlâs-nümün olmuşdur ki ta'bîri küncâyış- pezir-i ḡavşala-i taḡrîr degüldür ḡudâ-yı lâ-yezâl zât-ı sûtüde-şîfâtların mesned-ârâ-yı erîke-i 'âfiyet ü selâmet idüp ber-vefḡ-ı dil-ḡ'âh sa'âdet ü iḡbâllerin müzdâd eyleye. Bi-mennihi ve keremihi bu muḡliş-i sîne-şâf-ı şadâḡat-ittişâfları ânen-fe-ânen ezḡâr-ı cemîleleri teẓkârî ile evḡât-güzâr olduḡ müstaḡnin an-yuḡâmü lehü'l-burḡândur mercüdur ki fî-mâ ba'd daḡı meserret-nâme-i nâmîleri irsâliyle muḡlişlerin memnün u melḡuz buyuralar. Bâḡı hemvâre bâliş-nişîn-i 'âfiyet bād.

Ḳâdı-'asker ḡazretlerine muḡâleşat-nâmedür

Devletlü semâhatlü sa'âdetlü 'ârifetlü efendim sultânüm ḡazretlerinüñ ḡadîḡa-i enîka-i büstân-ı dilistân-ı faẓl u efzâl olan meclis-i İrem-naẓîr u sa'âdet-hem-demleri ḡıbeline ol safâyin-i eşvâḡ ki kâlâ-yı iştîyâḡ birle girân-bahâ-yı ḡulûş-ı ḡubb ü velâ ki ḡas ü ḡâşâk-ı riyâdan ḡâlîdür hevâ-yı vecd ü garâm ile ḡarârgâḡ-ı sâḡil-i deryâ-yı muḡabbetleri kılınup فى النفس أشواق اليك صبا ته فى القلب من وجد اليك صدوع şemîm-baḡt ü durüd ki destâvîz-i nesîm-i ḡuceste-vürüddur ihdâ kılunduḡdan soñra 'arza-i dâ'î-i ḡâlîşu'l-muḡibbeleri budur ki ber-muḡteẓâ-yı râbîta-i rûḡânî istîḡşâ-yı ḡâl-i zâr erzânî buyurulur ise lillahi'l-ḡamdü ve'l-minneh henüz mesned-nişîn-i serîr-i 'âfiyet olup merâşid-i icabet-i du'âda sultânüm ḡazretlerinüñ hemvâre envâr-ı âftâb-ı devletleri rûz-be-rûz efzün ve riyâz-ı iḡbâl ü sa'âdetleri berg-i nevâ-yı ḡabül ile meşḡun olmaḡ da'vâtında olduḡumuz mir'ât-ı zamîrlerine setîr olmaya. [47b]

Farḡ-ı muḥabbet ve iştıyāk-ı meveddet birle sūz u gūdāzāne firistādedür

Benüm ‘izzetlü efendim Haḡ sübhānehü ve te‘ālā ramazān-ı şerīfünüzü mübārek eyleyüp emşāl ü emşāline şafā-yı ḡātır ile iṣāline bi-mennihi. Bir kaç gündür ki şāhid-i liḡā-yı sa‘ādet-iltikā-yı perde-niṣn-i ḡafā vü buṭün ve ḡā‘ide-i şoḡbet-i aḡıbbā muḡtezā-yı ḡikmet-i hudā ile bāz-gün olmaḡla āteş-endüd-ı kānün-ı derün ‘alev-gır ve iştıyāk-ı rüz-efzün tezāyüd-pezır olmaḡdan ḡālī degüldür. Şimdiki ḡālde rüy-ı hilāldīdār-ı mevḡıf be-dīdār mevḡūf-ı şām-ı iftār olmaḡla şeref-i ḡadr-i vişāle vuşül muḡadder ise gecelerde müyesser ve müşāhede-i dīdār-ı aḡbāb ancak mir‘āt-ı leyālīde mutassavverdür öyle olsa bu bābda kazā-yı māfāt ve şeref-i şoḡbetden ḡāliye-güzerān iden evḡāt-ı zāyi‘aya mükāfat için inşā‘allahü Te‘ālā bu gece sünnet-i seniyye-i iftār ḡuzūr-ı şeref-medārda icrā olunmaḡa ḡarār virilmişdür. *El-me‘mūruma zūrun* feḡvāsınca ‘özüñüz olmaḡla berā-yı istīzān-ı küstāḡhāne tesvīd-i varaḡaya taḡrīr-i ḡāme-i benān ḡılınmışdır. همیشه روز تو نوروز و شام قدروبر. Fi’l-ḡaḡīḡa māni‘üñüz yoḡ ise işaret-i şerīfüñüz vücūd-ı incāz-ı va‘d-i şoḡbet oluna. Bāḡī hemīşe ḡülşen-i iḡbāl istişmām bād. İnşā‘allahü Te‘ālā şeref-i vuşüle mevşül ve mülākāt-ı zāt-ı sa‘ādet-āyātı ḡarīn-i ḡuşül olduḡda elḡāf-ı mütekāşirelerinden mercūdur ki üzerinden ḡüsn-i naḡar-ı kimyā-eşerlerin bī-dirīḡ buyurup mesrülü’l-ḡātır ‘avdet itdirilüp düş-ı umūrına ḡüsn-i müsā‘adeñüz mebzül ve ḡaḡḡında himmet-i ‘aliyye-i bī-hemtāları vezān buyurmaları mes’ulümüzdür. ḡātır-ı derya-mekāḡırlarından dūr u meḡcūr buyurmayalar. Bāḡī der-mesned-i ‘izz ü sa‘ādet bād. [48a]

Ġāyet tevkīr u iḡtirām birle terḡımdür

اهل زمانه خلكپای توهم دلها بنم نای وقای توهم edā-yı vācibe-i zemin-būsī-i pīşḡāh-ı semā-ri’fat ve şüreyyā-menziletleri zımnında bā-hezār ‘acz ü ḡuşūr ‘arza-dāşt-ı ‘abd-i meḡcūr u nā-şabūr oldur ki lillāhil-hamdü ve’l-minneh āftāb-ı serī‘u’z-zevāl ‘ömr-i burc-ı fenāya taḡvīl olunmayup henüz pertev-efşān-ı tārīk-ı cāy-ı beden olmaḡla şubḡ u mesāda lāzime-i ‘uhde-i ‘ubūdiyyetümüz olan efzāyiş-i ‘ömr ve ‘izzet ü tābiş-i sitāre-i baḡt u ri’fatleri da‘vātına nuḡūd-ı evḡātumuz maşrūf idigi zamīr-i münīr-i mihr-iltimā‘larına setīr degüldür. Hudā-yı bī-hemtā ḡülşen-i ‘ömr ü devletlerin feyz-i seḡāb-ı lütf-ı keremle şād-āb ve reyyān u ḡonce-i ḡülzār-ı iḡbāllerin ḡadīḡa-i ‘ālemde hemīşe küşade vü ḡandān idüp zıll-i zalīl-i re’fetlerin mefārīḡ-ı du‘ā-güyān üzre ber-devām ve sāye-i ‘āḡıfet-güsterlerin müstedām eyleye bi-mennihi ve keremihi.

Mu‘amele-i dostāne mücāmele-i iştīyākāne muḥāleşat ve meveddet-nāme-i nāmīdür

Sa‘ādetlü meveddetlü semāḥatlü birāder-i ekremüm sultānum mīr-i ‘ālī-şān ḥazretlerinüñ ḥatīr-ı dil-pezīr ve meclis-i münīr-i mekārīm-semīrleri şavb-ı şeref-evbine perverde-i buḥbūha-i ḥatīr olan şükūfe-i du‘ā-yı icābet-ḳarīn ve ezḥār-ı taḥiyyāt-ı isticābet-rehīn mevzū‘-ı şīşe-i ihdā vü ithāf ve gevher-i tab‘-ı şāf-ı mekārīm-ittişāfları zīb-i benāgūş-ı istikşāf kılınmaḳ zeylinde ḫaraf-ı şenākārlarından istiḥbār-ı lāyiḫa-i zāmīr-i ma‘ālī-medār olursa bi-ḥamdihī sübhānehü muḡtenim-i ni‘am-ı ‘āfiyet olup lāzime-i zımmet-i ihlāş-ı şadāḳatumuz olan şebt-i me‘şer-i celīle ve zıkr-i meḥāsīn ü mecāmīd-i cemīlelerinde evḳāt-güzār iken es‘ad-ı ezmānda peyām-ı ‘āfiyetleri(ni) ḥavī nāme-i nāmī [48b] ve mulaṭṭafe-i kirāmīleri vāşıl olup müṭāla‘a-i maẓmūn-ı mekārīm-meşḫūnından derūn-ı ihlāş-numūne inbisāt-ı tām ḥāşıl olmuştur ba‘de-zā me‘mūldür ki ḫaraf-ı şenākārların ḥatīr-ı şerīflerinden ib‘ād buyurmayup aḫyānen aḫbār-ı ‘āfiyetlerini müş‘ir mektūb-ı dūrer-bārları irsālīyle memnūnū’l-fu‘ād buyurmaları mütevaḳḳa‘dur.

Vuşūl-ı mektūb ve meveddet-nāme-i nāmī zımnında istiḥbār-ı muḥāleşat-gūne terḳīmdür

Devletlü semāḥatlü sa‘ādetlü sultānum ḥazretlerinüñ mecma‘-i ma‘ārif ü kemāl ve menba‘-ı mekārīm ü efzāl olan nādī-i behişt-naẓar-ı vālālarına ta‘zīmāt-ı kāmīle ve tekrīmāt-ı şāmīleye maḳrūn cevāhir-i da‘vāt-ı tāb-dār ve zevāhir-i teslīmāt-ı meveddet-şi‘ār mevzū‘-ı ṭabaḳçe-i ithāf ve gevher-i ṭab‘-ı şāf-ı me‘ālī-nümūdrları ḳurta-i bināgūş-ı istikşāf kılınur. Hemvāre mesned-i sa‘ādetde müreffehü’l-bāl pīrāye-baḫş-ı şudūr ü iclāl olalar ḫaraf-ı şenākār-ı ihlāş-şi‘ārlarından istiḥbār-ı lāyiḫa-i zāmīr-i tāb-dār olursa bi-mennihi sübhānehü muḡtenim-i ni‘am-ı ‘āfiyet olup ḫaraf-ı ‘izzet-cūylarına mü‘essisü’l-‘aḳd-i irtibāt olan rişte-i ḥubb ü velā muḳtezāsınca muḥabbet ü meveddet-ihlāşlarında müdāvim ve ḫüsn-i şenāların tekrāra dā‘im ü ḳā‘im iken es‘ad-ı ezmānda nāme-i sāmī ve mulaṭṭafe-i kirāmī vāşıl-ı mevşūl ve maẓmūn-ı mekārīm-meşḫūnına ıṭtilā‘umuz ḥāşıl olup ḫidmet-i kethudāyī ḥazret-i veliyyü’n-ni‘amı liyāḳat ü isti‘dādlarına taḫmīl olundığı ma‘lūm-ı muḫlişī olmuştur.

İbrāḫīm Aḡa ‘āzim-i ḥaccü’l-muḫteremeyn ārzūsıyla ḳāfile-i Mışr ile muḳziyyü’l-merām olmasıyçün istişfā‘-nāme-i nāmīdür

Sa'adetlü semâhatlü meveddetlü birâder-i ekremüm mîr-i 'âlî-şân hazretlerinüñ nâdî-i hâtır-i dil-pezîrleri şavb-ı mekremet-evbine merâsim-i ihlâş [49a] iclâl ü i'zâma maqrûn tâb-ı hürşîd-i ihlâş ile revnaq-pezîr ü tarâvet-yâb olan cevâhir-i da'vât-ı tâb-dâr ve eşmâr-ı taḥiyyât-ı âb-dâr ithâf ü ihdâsına müte'âkib hâtır-ı hâtırleri istinbâ' olunur. Hemvâre mesned-i sa'âdetde müreffehü'l-bâl olalar taraf-ı şenâkârlarından istiḥbâr buyurulursa bi-ḥamdihî sübhânehü ve Te'âlâ kûşe-güzîn-i zâviye-i 'âfiyet olup zıkr-i cemîlleriyle evkât-güzârı zeylinde nümûde-i muḥlişîdür ki bâ'iş-i taḥrîr-i mektûb-ı muḥâleşat-üslûb İbrâhim Ağa dâ'îlerinüñ taraf-ı bende-i ihlâşkârlarına ta'alluḫ-ı ekîd ü tereddüd-i sedîdî olup ḥâlen bu sene-i seniyye-i mübârekede cānib-i Mıṣır'dan 'âzim-i ḥacc-ı şerîf olmağın inşâ'allahü'l-mevlâ vuşûlinde muktezâ-yı sefer-i Beytü'l-ḥaremeyn eşnâsında ḥüsn-i i'ânet ve lütf u iḥsân mekremetleri ḥaḫkında ihtimâm-ı tām ve eşnâ-yı tarîḫde daḫı müzâheret ü ikdâm buyurilup mu'âmele-i dil-nevâzı ile merḫûmuñ hâtırın tatyîb buyurmaları ile muḥliş-i ḫadîmlerin fevḫa'l-gâye memnûn u minnet-dâr buyurmaları derḫ'âstdur me'mûldür ki ḥaḫkında kerem-i ḥüsn-i nazâr-ı kîmyâ-me'şerleri mebzûl ü bî-dirîğ buyurula ve's-selâm

Ḥâlen Mora Muḥâfızı olan sa'adetlü semâhatlü mekremetlü sultânüm paşa-yı celîlü'ş-şân hazretlerinüñ şavb-ı 'âlîlerine bi'l-ḫayr

Sa'adetlü semâhatlü mekremetlü sultânüm hazretlerinüñ sâhil-i deryâ-yı mekârim olan nâdî-i semâhat-perver ve vâdî-i sa'âdet-güsterleri şavb-ı merâḫim-evbine hezâr i'zâz ü ikram ve vüfûr-ı tebcil ü ihtirâm ile durer-i da'vât-ı dürriyyü'n-nizâm ve gurer-i tekrîmât-ı pervîn-intizâm meḥârâtıyla hâtır-ı 'âtır ve ḫab'-ı celîlü'l-me'şerleri istinbâ' olunur. Hemvâre emân-ı Rabbü'l-'izzetde olup müselle-i dest-i iḫtidârları olan umûr-ı şehriyârî'de muvaffaḫ tevfiḫ bi'l-ḫayr olalar âmîn. [49b] işr-i zâ benüm mürüvvetkârum hazretleri ḥâmil-i meveddet-nâme-i falân bendeleri ol-şavba imâle-i 'azîmet bir derdmend-i 'alîlü'l-mizâc ve faḫirü'l-ḫâl bir müstemend bendeleri olmağın maḥall-i lütf u kerem ü iḥsân ve mazḫar-ı 'inâyet-i vücûd-şiyem olmaḫ niyâziyla meveddet-nâme taḥrîr ü terḫîm olunmuşdur inşâ'allah şeref-i şoḫbetleriyle müşerref olduḫda üzerinden nazâr-ı kîmyâ-me'şerleri bî-dirîğ buyurıla kerem-i bî-kerânlarına mazḫar ve 'inâyet-i bî-pâyânlarına maṣtar buyurulmaḫ mes'ûldür. Bâḫî hemvâre der-mesned-i keremkârî müstedâm bād.

İstişfâ'-nâme-i nāmî

Devletlü mekremetlü semâhatlü sultânüm hazretlerinüñ meclis-i şerîf-i şerâfet-intimâlarına taḥiyyât-ı ‘abîr-âmîz-i muḥâleşat-ḳarîn ithâf ü ihdâ ve ḥâtîr-ı şerîfleri istinbâ’ kılınduḳdan ōñra nümûde-i muḥlişî oldur ki falân yediyle irsâl buyurulan mektûb-ı şerifleri vâşıl ve mefhûm u münîfine ittîlâ’ ḥâşıl olduḳda memnun u maḥzûz olup temşît-i umurlarına şarf-ı naḳd-i vaḳt-i himmetleri olunmaḳla maḥall-i müsâmaḥa olunmayup şâhid-i merâmları cilve-perdâzları sâḥa-i zuhûr olmasına çes̄m-dâr-ı tertîb-i intizâruz. Ḥaḳ sübhânehü ve te‘âlâ herḫalde muvaffaḳun bi’l-ḫayr eyleye âmîn

Cânib-i Mışr-ı Ḳâhire’ye naḳîb olan es-seyyîd Muştafâ Efendi hazretleri naḳîbü’l-eşrâf tarafından tavşîye olunduḳı nâme-i sâmidür

Semâhatlü sa‘âdetlü ‘âḫîfetlü sultânüm hazretlerinüñ ‘ibret-efzâ-yı gülşen-i İrem olan devlet-sarây-ı ma‘delet-pîrâları şavb-ı celâlet-evbine hezâr ta‘zîm ü iclâl ve tefḫîm ü iḳbâl ile merâsim-i ḫayr du‘â ve levâzım-ı ḫubb ü velâ meḫarâtıyla mizâc-ı leḫâfet-ımtizâcları isti‘lâm olunur. Hemvâre zîver-i müttekâ-yı ‘izzet ü devlet ve çâr-bâliş-nişîn-i evreng-i sa‘âdet olup müselleme-i dest-i iḳtidârları [50a] olan umûrda muvaffaḳun bi’l-ḫayr olalar âmîn ḡıbb-ı zâ benüm sa‘âdetmendüm sultânüm hazretleri nâḳil-i şaḫîfe-i niyâzmendî zaḫrû’s-sâdâti’l-kirâm ‘umdetü’l-ḳuzâti’l-islâm es-seyyîd Muştafâ Efendi dâ‘îleri ‘alem-efzâ-yı ḫimâye ve sâye-endâz-ı vikâye oldukları ḳışver-i ‘azîm Mışr-ı Ḳâhire’de vâḳi’ sâdât-ı kirâm-ı zevî’l-iḫtirâm üzerlerine cânib-i ḫulûşḳârlarından ḳâ’im-maḳâm naşb ü ta‘yîn olunup şavb-ı ‘âlîlerine rû-be-râh-ı ‘azîmet olmuşdur. Şeref-i dâmen-büsîleriyle müstes‘ad olduḳda manzûr-ı nevâziş ü iltifât buyurulup evḳâf-ı eşrâf olan ḳararlara müte‘allik umûr-ı vesâ’ir ḫuşûşlarına mu‘âvenet ü müzâheret buyurmaları mütevaḳḳa‘dur.

Naḳîbü’l-eşrâf tarafından tavşîye-i mûmâ ’ileyh zımnında firistâdedür

Semâhatlü mekremetlü meveddetlü ‘âḫîfetlü sultânüm hazretlerinüñ âstân-ı devlet-iḫtivâ ve mesned-i mekremet-iltivâlarına ki maḫla’-ı ḫürşîd-i ‘izz ü iḳbâl ve mecma’-ı sitâre-i ri’fat ü iclâldür şavb-ı şüreyyâ-iḫtişâmlarına merâsim-i ‘ubûdiyyet ü iḫlâş ve levâzım-ı ḫulûş u iḫtişâş ile perveriş-yâfte-i şiyem-i şadâḳat olan cevâhir-i ed‘iye-i fâḫire behcet-âşâr ve zevâhir-i eşniyye-i mütekâşîre ferḫat-nişâr neşr-i dîvân-ḫâne-i ri’fat-medârları kılınmaḳ siyâḳında bi’l-ḡudüvvi ve’l-âşâl muḫliş-i şadâḳat-bâl-i zât-ı sûtûde-sıfâtları şeref-baḫş-ı serîr-i ‘izz ü devlet ve pîrâye-dih-i mesned-i sa‘âdet olup zıll-i zalîl-i zamîr-i münîr-i ḫürşîd-‘inâyetlerinde kâffe-i enâm istirâḫat

ve mültecā-yı sāye-i devletleri olan havāşş u ‘ām günūde-i bister-i rāhat olup nām-ı nāmīleri ilā-yevmi’t-tenād hayrile yād olunmak da‘vāt-ı icābet-āyātına iştiğāl serlevha-i şaḥīfe-i a‘māl iken maḥz-ı merḥāmet-i ‘ālem-şümüllerinden bu dā‘ī-i müteḥaşşışların yād ve kerem-nāme-i sāmīleriyle dil-şād buyurılıp ḡadr-i ḡazīzumuz ref‘-i sipihr-i mu‘allā buyurmışlar. Cenāb-ı bī-ḡūn ‘āmme-i umurlarında [50b] envā‘-ı ḡayrāna maḡrūn idüp vücūd-ı pūr-cūdların mede’d-duhūr bendegān-fermā-yı cumhur-ı enām eyleyüp ānen fe-ānen merātib-i ‘izz ü devletlerin efzūn eyleye bimmennihi ve keremihi. Benüm merḥāmetlü devletlü sulṡānum derūn-ı ‘izzet-nümünında ol-ṡarīḡde ḡidmet-i sādāt-ı sa‘ādet-āyāta ḡā’im-maḡāmlık Muḡammed Ḣelebi elyaḡ u ahrā olmak üzere ḡüsn-i ḡālını i‘lām buyurmalarıyla meḡtūbı taḡrīr ve firistāde-i semt-i mekremet-şi‘ār kılmışdur. Mütemennādur ki eyālet-i devlet-iştimāllerine olan ‘umūmen sādāt-ı mazhar-ı ‘ināyet ü re’fetleri olup ḡaḡḡında eltāf-ı ‘amīmü’l-iḡsānları mebzūl buyurulmak menūṡ-ı ṡab‘-ı meḡārim-perverleridür fi-mā ba’d daḡı mutaḡarra’dur ki bu dā‘ī-i devlet-ḡāḡlarını ḡāṡır-ı ‘āṡır-ı deryā-meḡāṡırlarından istib‘ād buyurmayup kerem-nāmeleriyle dil-şād buyuralar ki bā’iş-i inşirāḡ-ı ṡab‘-ı ḡakeri oldıḡumuz bī-merādur .

‘Azīmet-i sefer-i şarḡ eşnāsında ḡidmetlerinde müstaḡdem olan kimesneyi tavşiyedür

Sa‘ādetlü semāḡatlü ‘āṡıfetlü sulṡānum ḡazretlerinüḡ pīşḡāḡ-ı meḡārim-ḡarīnleri şavbına cevāḡir-i dil-cūy-ı du‘ā ve zevāḡir-i ‘anber-būy-ı şenā ithāfıyla ḡāṡır-ı ‘āṡırları isti‘lām olunmak siyāḡında berdāşte-i iḡlāş-pīşeleridür ki bundan aḡdem cenāb-ı mekremet-me‘āblarıyla cānib-i şarḡa teşrīflerinde ḡidmet-i şerīfī ile müstes‘ad olan falān bendelerinüḡ taraf-ı muḡlīş-i ḡadīmlerine intimāsı olup ḡālen ḡidmet-i şerīflerinde bulunanlar ḡaḡḡında lūṡf u keremleri olup muḡtezā-yı meveddet-i ‘adīmü’l-mişālleri olmaḡın mezbūr bendeleri vücūh ile sezāvār-ı ‘ināyet ü keremleri olmaḡla dil-ḡāḡları üzere muḡḡıyyü’l-merām buyurmalarından fevḡa’l-ḡad memnun u minnetdāruz. Me’mūldür ki aḡrān ü emşālinden imtiyaz buyurmalarıyla nā’il-i ecr-i cezīl olduklarından mā‘adā ḡaḡḡında sūnūḡ iden kerem ü iḡsānlarından be-ḡāyet memnun u maḡzūz olmamız emr-i muḡarrerdür. [51a]

Seccāde-i ṡarīḡāt-pīrā Rūmiye şeyḡi olan ‘azīz-i mūkerrem ḡazretlerinüḡ nādī-i keremḡārlarına

Semâhatlü mekremetlü himmetlü ‘azîz-i muhterem sultânüm hazretlerinüñ maḥfil-i feyz-baḥşâlarıdır ki nümüne-i ravza-i ridvân ve hem-güne-i bâğ-ı cinândur şavb-ı ‘âlîlerine perveriş-yâfte-i şadefçe-i ihlâş olan mürvârîd-i girân-ı qadr tuhaf-ı ed‘iye-i ithâf u ihdâ olunmak siyâkıında mizâc-ı şerîf-i ‘anber-ımtizâcları tefahḥuş u isti‘lâm olunur hemvâre mesned-ârâ-yı irşâd olup dem-i feyz-baḥşîleri meded-res-i dest-gîr-i derdmendegân-ı tarîk olmaḥdan olmayalar ḥâlî. Ğıbb-ı zâ benüm sultânüm ber-muḥtezâ-yı dil-nevâzî istiḥbâr-ı ḥâl-i muḥlîş-ı ḥâlîşu’l-bâllerinden istiksâf-ı zamîr-i mihr-i münîr-i mü-şikâflarına cereyan iderse yümn-i teveccüh-i ‘aliyyeleriyle ḥoş-ḥâl olup bi’l-ğudüvvi ve’l-âşâl me’mûr olduḡumuz ḥidmet-i ‘aliyye-i sâdât-ı sa’âdet-âyât ile dâmen-der-miyândur muhtâc-ı enfâs-ı müteberrike ve müterreḳḳıb-ı aḥbâr-ı sâre-i müteyemmineleri iken eşref-i evḳâtda mûris-i şafâ-yı dil ü cân olan kerem-nâme-i nâmîleri mânend-i sipihr-i hümâ-yı ferḥunde-me’âl âstân-ı muḥlişlerine ḳadem-endâz olduḡda nesîm-i ‘anber-şemîminden bir mertebe neş’e ḥâşıl olmuştur ki takrîr ü ta’bîrinde ḳalem-i siyâh-fâm-ı müşğîn-erkâm ‘âciz ü furûmâdedür bâ-ḥuşuş mazmûn-ı dil-pezîri ma’lûm-ı şenâkârları olduḡda cihan cihân bâ’iş-i minnetdârı olmuştur. Mezîd-i ‘ömr ü ‘izzet olup fi-mâ ba’d daḡı ḥalevât u celevâtlarında ḳalb-i ‘arş-mişâllerinden bu diyyet-i mu‘âmeleleri olunmayup ḥaḳḳumuzda ḥüsn-i teveccüh-i iksir-‘ayyârları mebzûl buyurulmak aḳşâ-yı mâ-fi-zamîrümüzdür. İştibâḥ buyurulmaya. Bâḳî der-seccâde-i irşâd müstedâm bâd.

Edirne Ḳâdîsı fazîletlü mekremetlü efendi hazretlerine firistâdedür

Sa’âdetlü mekremetlü semâhatlü aḡ-ı ekremüm sultânüm hazretlerinüñ [51b] menba‘-ı cüybâr-ı ‘ulûm u fezâ’ıl olan maḥfil-i münîf-i bi-mişâlleri ve mevḳi‘-i münî‘-i bâ-kemâlleri şavbına hezâr i’zâz ü ikrâm ve tevḳîr ü ihtirâm ile cevâḥîr-i şüreyyâ-nizâm du‘â ve yevâkît-i pervîn-intizâm şenâ ithâf ü ihdâ olunup ḥâtır-ı ‘âtır-ı pâk-nijâd ve ṭab‘-ı laṭîf-i beyyinü’r-reşâdları istiksâ olunur hemîşe mesned-nişîn-i şihḥât ü ‘âfiyet olup müselle-i yed-i emânetkârları olan umûrda mazḥâr-ı tevḳîk-i ḥazret-i Bârî olalar âmîn. İşr-i zâ benüm ‘izzetmendüm nâḳil-i nemîḳa-i du‘â ve ḥâmil-i şaḥîfe-i ḥubb ü velâ falân dâ‘îleri ḳadîmden ṭaraf-ı ḥulûşkârlarına müte‘allîḳ u müntemî olup ḳalem-rev-i ḥükümetleri dâru’n-naşr tarafına ‘âzim olmaḡla umûri ‘ilâve-i ‘uhde-i mühim-sâzları ḳılınur bi-mennihi sübhânehü ve Te‘âlâ şeref-i enâmîl-bûslarıyla müstes‘ad olduḡda üzerinden ḥüsn-i nazâr-ı kîmyâ-me’şerleri bî-dirîḡ buyurulup vâḳi‘ olan umûrında mu‘âvenet ve mazḥâr-ı nevâziş ü ‘inâyetleri buyurulmak me’mûldür. Bâḳî der-mesned-i câḥ u celâl ber-devâm bâd.

‘Alem-efrāz-ı Emāretü’l-Hac olup hālen muhāfız-ı kişver-i Şām olan düstūr-ı ekrem müşir-i efham sūtüde-şiyem vezir-i dilir menkabet-serir ‘iffet-cüy nik-hüy hazretlerinüñ tarh-ı dil-küşā-yı me‘ālī-medārları şavbına

Sa‘ādetlü semāhatlü mekremetlü sultānum hazretlerinüñ muhayyem-i ketā’ib-i cāh u celāl olan qarargāh-ı haşmet-penāhları şavbına terakruk-bağş-ı sürādikāt-ı icābet olan nesīm-i ‘anber-şemīm-i du‘ā iblāğı şāne-zen-i gīsū-yı tūğ-ı nuşret ü zaferleri kılinup hātır-ı ‘ātırları istiķsā olunur. Hemvāre ārayış-i müttekā-yı ‘āfiyet olup āsīb-i dehr-i dūndan maşūn ve mevkīb-i cāh u haşmetleri ānen-feānen efzūn olmadan olmayalar hālī. Mübteğā-yı tab‘-ı bülend-i mürüvvetkārī şenākār-ı hulūş-kirdārdan istiħbār-ı hātır-ı feyz-āşārdan güzār iderse bi-mennihi Te‘ālā ve teķaddes cāme-pūş-ı hayāt [52a] olup ‘umūmen kār-fermā-yı devlet-i ‘aliyye-i rüz-efzūn ‘ale’l-huşuş cenāb-ı vālā hazretlerinüñ hayr du‘ālarına iştiğāl üzre oldıgumuz zamir-i münir-i āyine-mişāllerine hüveydādur. İşr-i zā sa‘ādetmendüm rāyet-efrüz-ı himāye ve sāye-endāzı viķāye oldukları kākā‘ide el-mülk-i dārü’s-selām kādısı hāmīl-i şāhife-i velā falān dā‘īleri ‘aşırında bi’d-defe‘āt pīrāye-bağş-ı şadāret-i Rūm olan fāzıl-ı bī-mu‘ādil efendinüñ taħsīn-i naħl-i nebīl-i ercūmendī olup maħdūm-ı e‘ālī-rūsūm ve (ve) zāt-ı necābet-mersūm şadākatkārı olmağla lāzime-i meşreb-i ‘azb ve hulķ-ı mühezzebleri olan cemīl-i cibillī müsted‘āsınca izdiyād-ı mücāmeleleri şudūrı niyāzıyla naķş-ı cerīde-i taħrīre icrā olundu me’müldür ki hūsn-i soħbet üzre ülfet buyurmaları nīrū-yı müsā‘ade-i lütf u iħsān-ı bī-kerān buyurulmuş olur müzāheret-i ‘aliyyeleri her huşuşda bi-dirīğ buyurmaları me’müldür. Bākī der-mesned-i mühim-sāz müstedām bād.

Haremeyn-i muħteremeyn şerrefhallāh kādısı iken āstāne-i sa‘ādete terkīmdür

Sa‘ādetlü semāhatlü mekremetlü sultānum hazretlerinüñ reşk-fermā-yı hadā’iķ olan mevķıf-ı münīf-i muħterem ve mevķi‘-i münī‘-i bāhirü’l-keremleri şavbına mezīd-i i‘zāz ü iclāl ve ta‘zīm ü iķbāl ile perveriş-yāfte-i eşdāf-ı derūn olan du‘ā-yı bedī’u’l-iħlāş ve şenā-yı refī’u’l-iħtişāş ithāfı muķaddime-i ‘arīza-i şenākārī ve talī‘a-i şāhife-i hulūskārī kılinur. Hemīşe vücūd-ı mes‘ūdları revnāk-efzā-yı gülşen-i şuhūd olup müselle-i dest-i iķtidārları olan emr-i ‘azīimde tevfiķ-ı Rabbü’r-rahīm olalar āmīn. Benüm sultānum hazretleri bu sene-i mübārekede Medīne-i Münevvere

şerrefhallāhü te‘ālā kādīsı iken icābet-i nidā-i laṭīf-i *irci*’⁵⁷ ile ‘azm-i misāfir-hāne-i baḳī’-i şerīf [52b] idüp efendi merḥūmuñ düyün-ı keşiresi olduğından mā‘adā a‘yālī ol buḳ‘a-i şerīfede bī-zād u bī-direm sāḥa-nişin-i ḥarem-i muḥterem müteḥayyir ve muzdaribü’l-ḥāl ḳalmalarıyla re’fetli merḥāmetli şāḥib-i devlet efendimüz ḥāzretleri merḥūm-ı mezbūruñ nā’ibi müddeti tamāmına degin ḫabṭ idüp cedd-i malından ‘avā’id-i ma‘lūme vereşesine teslīm ve ‘avā’id-i mezbūr ile mehām-ı sefer-i ‘avdetleri tekmīl ü tetmīm ile iḥsān olunmaḳ babında fermān-meṭā’-ı ‘ināyet ü keremleri ḥāmīl-i du‘ā-nāme ol cānibe imāle-i licām-ı ‘azīmet itmişdür. Bi-lütfillāhi te‘ālā şeref-i dāmen-būsīleriyle müstes‘ad olduḳda mazḥār-ı lütf u keremleri buyurulup şeref-yāfte-i vürūd bulan emr-i ‘ālīnūñ maẓmūn-ı münīfī üzre ḥuşūs-ı mezbūruñ ḥuşūl-peẓīr olmasına himmet-i ‘alīyye-i ḥuceste-seniyyeleri bī-dirīḡ buyurulmaḳ bābında ‘ināyet ü merḥametleri mes’üldür. Bāḳī der-mevkib-i cāh u celāl ü ḥaşmet dā’im bād.

Ṭrāblusu’ş-şām vālisi olan paşa-yı ‘ālī-şān ḥāzretlerinūñ nādī-i devletlerine

Devletlü sa‘ādetlü mekremetlü oḡlum paşa-yı mükerrerrem celīlü’ş-şān ḥāzretlerinūñ maḥatt-ı rikāb-ı mecd ü iclāl olan bargāh-ı ‘izzet-i destgāhları süy-ı dil-cüyına cevāhir-i ḡāliye-i tekrīmāt-ı zekiyye ve zevāhir-i teslīmāt-ı behiyye iblāḡına du‘ā-yı tezāyüd-i ḳadr ü menziletleri mer’ī vü mü’eddā ḳılınmaḳ siyāḳında nümüde-i senāver-i ‘izzet-cüyuları budur ki nemīka-resān-ı ridād Ḥumuş kādīsı Muḥammed Efendi dā’ileri ‘etbā’umuzdan olup mansıbı olan ḳazā-yı mezbūr müştemilāt-ı ḳalem-rev-i ḥükm ü eyaletleri ra’iyyetlerinden olmaḳ ḥasebiyle muḥtāc-ı müzāheret ü ḥimāyetleri olduḡı ecilden üzerinden ḥüsn-i nazār-ı feyz- eşerleri bī-dirīḡ buyurulup ṭaraf-ı şerīflerine melce’ ü mürāca‘at olan umūr u ḥuşūşında bezl-i kerem ve tesvīḡ-i inhilal tetmīm buyurmaḡıle ṭaraf-ı muḥlişlerin fevḳa’l-melḥūz buyurmaları me’müldür. Bāḳī der-mesned-i kāmrānī müstedām bād. [53a]

Şadr-ı Anaṭolı’dan Mışr-Ḳāhire kādīsına

‘İzzetlü faẓiletlü sa‘ādetlü mekremetlü oḡlum efendi ḥāzretlerinūñ menba‘-ı zülāl-i faẓl ü efzāl olan mevḳıf-ı münīf-i pür-nevāl ve mevḳi‘-i münī‘-i ‘izzet-iştimālleri şavb-ı semāḥat-evbine hezār-ı i’zāz ü ikrām u vüfūr-ı tebcil ü iḥtirām ile perveriş-yāfte-i eşdāf-ı derün olan lalī-i girān-bahā-yı du‘ā ve ferāyid-i musaffā-yı

⁵⁷ Fecr, 89/28. “Sen O’dan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön.”

hubb ü velâ mehârâtı işrinde hâtır-ı feyz-âşârları istinbâ olunup hemîşe emân-ı Rabbü'l-‘izzetde olalar. Mazhâr-ı tevfiķ-ı veliyyü't-tevfiķ olmadan olmayalar hâlî. İsr-i zâ ‘izzetmendüm nâķil-i nemîķa-i vedâd ķalem-rev-i hükümet-i behcet-pîrâyelerinde ķâ'im-maķâmumuz olan falân dâ'îleri taraf-ı baħrdan ol hıttâ-i mübârekeye ‘âzim olmağla umûrı ‘uhde-i ‘ilâve-i müzâheretleri kılinur bi-lütfillâhi sübhânehü şeref-i enâmil-büsîleriyle müstes‘ad olduķda melhûz-ı enzâr-ı nevâziş ü iltifâtları buyurilup rüşen umûr u huşûşlarında mu‘âvenet ü müzâheretleri me‘mül ü mes‘üldür hisse-i cilveger-i manaşşâ-i zühûr olan lütfıları ferâmûş olunmaķ bî-ihtimâldür. Huşûş-ı mezbûruñ huşûline himmet ve mûma ileyh dâ'îlerine müzâheret buyurulmaķ menût-ı tab‘-ı meķârim-perverleridür. Bâķî hemvâre der-mesned-i iķbâl ber-devâm bād.

Ĥazret-i veliyyü'n-ni‘am şeyhu'l-İslâm-ı sellemehü's-selâma firistâde olunmuşdur

Devletlü sa‘âdetlü semâhatlü fazîletlü efendim sultânüm ĥazretlerinüñ maţla‘-ı âftâb-ı devlet ü iķbâl olan devlet-sarây-ı fâsîhü'l-ircâları şavb-ı ĥaşmet-evbine hezâr-ı ta‘zîm ü tefhîm ve vüfûr-ı tebcîl ü tekrîm eşdâf-ı derûnda perveriş-yâfte-i zülâl-i ihlâş olan dürr-i yektâ-yı du‘â ve cevâhir-i girân-bahâ-i şenâ ithâf ü ihdâ olunup ‘arîza-i dâ‘î-i devletleri oldur ki bundan aķdem falân ķādî efendilerinüñ [53b] ‘azli bābında vārid olan fermān-ı ‘ālî ile mektûb-ı emr-üslûbları bu dâ‘îlerine vāşıl olduķda emr-i şerîflerine binā‘en her birine birer mu‘tedil ķādî naşb ü ta‘yîn olundu. Benüm sa‘âdetlü veliyyü'n-ni‘am efendim sultânüm bir vaķt-i sa‘d-firûz ve birhîn-i meserret-efrûzda falân bendeleri yediyle ĥâlen iki kıt‘a mektûb-ı belâğat-uslûbları vārid olduķda mefhûm-ı münîfleri ma‘lûm-ı ‘abd-i dâ‘îleri olup inşâ‘allahü te‘ālâ a‘dâ-yı dinüñ maķhûr u münhezim ü ĥâksâr olup ve dîn-i İslâm ‘asâkir[i] mensûr u muzaffer olmaları muķarrerdür. Sa‘âdetlü merĥâmetlü efendimüñ vücûd-ı mes‘ûdları ekdâr-ı rûzgârdan maşûn u maĥfûz olması bābında du‘â-yı bi'l-ĥayrlarında olduğumuz hüveydâ-yı tab‘-ı meķârim-perverleridür.

Muķaddemâ şefâ‘at-nâme taħrîr olunup Ru‘ûs geldükde teşekkür-nâme-i sāmileridür

El-ĥamdü lillâh menkib-i ĥayât-ı müste‘âr cāme-pûş-ı şoĥbet-i bî-jengâr olup leyl ü nehâr olup belki her bār vücûd-ı şerîfleri bihbûd-ı enîfleri zîver-i gülşen-i ĥayât olmaķ bābında du‘â-yı ĥayrları dâ‘imâ berdâşte-i dergâh-ı Perverdigâr-ı ĥare-sâz iken

mekremetli sultānum hazretlerinüñ zāt-ı kirāmī vücūd-ı sāmileri ile dārü'n-naşri ve'l-meymene mahrüse-i Edirneye rif'at-yāb ü şeref-yāfte olduğu peyām-ı meserret-encāmı revzene-i gūşdan kāşāne-i hūşa pertev-efken-i şu'ūr u meserret olduğda 'ämme-i aḥbāb u aşdıqāya ve baḥt-miyān-ı sürüt-ı rüşenāya be-taḥşış bu dā'ī-i ḥulūş-intimālarına cihān cihān kesb ü şafā vü sürür ḥāşıl olmuşdur. Hazret-i Haḫ ve feyyāz-ı muṭlāk sa'ādetlü sultānum hazretlerine müteyemmen ü mübārek idüp hemvāre mesned-i iclāl ü i'zāzda çār-bāliş-nişīn-i 'izz ü nāz ve 'ulüvv-i cāh u celāl ile ferīd ü mümtāz eyleye. Keremkārā iḳbāl-nevāzā yümn-i himmet ü ḥüsn-i terbiyetleriyle devletli mekremetli hazret-i veliyyü'n-ni'am-ı [54a] keşīru'l-kerem ebḳāhüllāhü te'ālā fi-maḳāmihī'ş-şerīf 'ināyetleriyle dā'ī-zāde bendelerinüñ ru'ūsı irsāl buyurulduğda bir mertebe sürür ḥāşıl olduklarından mā'adā ḳalem-i şikeste-zebān taḥrīrinde ḳāşır ve 'ācizü'l-benān-ı beyāndur. Haḫ sübhānehü ve te'ālā sa'ādetlü devletlü merḥametlü sultānum hazretlerinüñ vücūd-ı bihbūd-ı pür-su'üdların cemī'-i meḥādīm ü emcād ve fūrüg u i'zāmlarıyla gülşen-ārā-yı ḥadıḳa-i ḥayāt olup bā-ḥuşuş sultānum hazretlerin ṭül-i 'ömr ile mu'ammer idüp cemī'-i dil-ḥ'āhlarına nā'il eyleye. Bāḳī der-mesned-i sa'ādet ü iḳbāl bād.

Ḥālen zīnet-efzā-yı şadr-ı fetvā ve erīke-pīrā-yı mesned-i taḳvā şeyḫu'l-İslam müfti'l-enām sa'ādetlü 'ināyetlü 'aṭıfetlü mekremetlü sultānum hazretlerinüñ nādī-i devletlerine nāme-i sāmīdür

Devletlü sa'ādetlü semāḥatlü fazīletlü sultānum hazretlerinüñ maḥaṭṭ-ı rākib-i rekā'ib-i devlet ü iḳbāl ve menāṭ-ı ketā'ib-i mecd ü efzāl olan mevḳıf-ı mu'allā-yı menbā'ul-hemālleri ki mültecā-yı ḳāṭıbe-i ḳaṭṭān-ı 'ālem ve mübteḡā-yı aşḫāb-ı āmāl-i enāmdur ol şavb-ı ma'ālī-evbine cem'an-cem' ve fevcen-fevc revāḫil-i ed'iyeyi 'ubūdiyyet-intimā ve ḳavāfil-i eşniye-i darā'at-iḥtivā ithāf ü ihdāsı siyāḳında ḥasbe'l-istiṭā'a īfā ve farīza-i zimmet ü himmet-i dā'iyāneleri olan müşādīḳāt-ı iddī'ā-i muḥlişāne ki masūn-ı icābet-meşḫūn terahhī-i temadī[-i] eyyām-ı ma'delet ve temennī-i temehhüd-i mebānī-i 'ömr ü devletleridür ki kemā-yenbaḡī edā-i vazīfe-i nazīfe-i 'abd-i ḥālişu'l-vālā olduğu hengāmda idrāk-i 'ināyetlerine bevā'ış-i iftiḳārum nā-maḥşūr belki cevāmi'-i himmetüm taḥşīl-i şunūf-ı mekremetlerine maḳşūr idüğü mülāḥaza buyurılıp ḳānūn-ı ḳadīm-i keremkārīye ri'āyet ḫāl-i dā'ī-i nāçize sirāyet iderse ḫamden lil-mūna'imi'l-müte'āl şaḫīfe-i vücūd [54b] ḡubār-ı fenādan pāk ve pertev-i zindeḡānī birle tābnāk olup mesāmi'-i cihānbānı pür-ṭanīn ve zīnet-efzā-yı gehvāre-i zemīn olan şehzāde-i civān-baḫt-ı 'āli-cāh lā-zāle maḫfūfen bi-'avnillāh

h azretlerin n h aber-i kud m-ı behcet-l z mlarıyla d a'iy n-ı devlet-i ebed-peyvend-i 'O sm n  uyyide bi'l-'avn'ir-rabb n  nih yet-i derece-i teh n  v  s r ra irtik  ve s a'id-i m sellem-i h ayr du'a olmuşlardur h azret-i h ud vend-i v hib 'l- m l celle Ő n h 'ani'Ő-Őeb h ve'l-miŐ l v c d-ı end d-ı veliyy 'n-ni'am-ı ' lem-pen h ve z t-ı Şeref-n m d-ı Őehz de-i ' l -c y viŐ ye-i h fz u em nında masun u me'm n eyley p s ye-i devlet ve z ll-i zalil-i re'fetlerin mef riŐ-ı 'i b d-ı m 'minine memd d ve h vme-i d n-i m b n olan kefere-i tuŐy ni m demmir   maŐh r itmekle kevkeb-i cel letlerin mes' d eyleye bi-mennihi s bh neh  ve هـذا دعاء قد تلقاه ربنا بحسن قبول قبل يد با'd ez- n 'in y t-ı 'aliyye-i kerim nelerinden maŐt b-ı gizlik-i nisy n buyurulmayup h sn-i tevecc h   'in yet ve lih za-i iltif t   ' fifetlerinden hiŐsamend buyurmalarıyla 'abd-i kadimlerin daŐı ihy  ve isticl b-ı h ayr du'a buyurmaları mutaŐarra'dur. B k  der-mesned-i fetv -m tteŐi-i d 'im b d.

H len ordu-yı h m y n kadisi olan 'izzetli mekremetli aŐ-ı e'azz-i ekrem m efendi h azretlerin n meclis-i muŐteremlerine

'İzzetli sa'adetli sem hatli aŐ-ı e'azzim efendi h azretlerin n meclis-i refi'-i 'izzet-med rları Şavbına ezk -yı da'v t-ı cezile ve ibh -yı taŐiyy t-ı celile inh sı zımında h t r-ı Şafvet-me'Şerleri isti'l m olunur hemv re h fz-ı Rabb n  ve viŐ ye-i Őamed nide olalar. Ba'de-z lik n m de-i Ően ver  budur ki  araf-ı h l Ők rlarından istiŐ ar-ı h l buyurulur ise el-hamd  lill hi 'al -na'm 'ihi merz Ő-ı ni'met-i celile-i ' fiyet [55a] olup cen b-ı uşuvvet-me' bların n ter-zeb n-ı Ően  v  sit yiŐleri olduğumuz b -mer dur ben m sa'adetsiz efendim h azretleri eyemen-i evk tda mekt b-ı ' fiyet-maŐh bları v r d bulup maŐm n-ı dil-peŐirleriyle ' mer Efendi-n m d 'ileri  araf-ı maŐz-ı muŐliŐiden YeŐiŐeri ordusuna  ass m ta'yin buyurulmağın iŐ ret buyurulmuş bu b bda re'y-i h sn cen b-ı muŐteremlerin n olup sa'y-i beligleri b 'iş-i b -minnet-d ri iduği maŐ ll-i rayb deg ld r. B k  'izzet   iŐb l b d.

S bıŐan teşrif-s z-ı mesned-i vez ret-i 'uzm  olup h len eyalet-i H aleb 's Őehb da 'alem-efr z-ı him ye v  viŐ ye olan d st r-ı ekrem m Őir-i efham devletli sa'adetli vezir-i aŐaf-naŐir h azretlerin n n di-i laŐiflerine

Devletli sem hatli sa'adetli mekremetli sult num h azretlerin n cevher-i z t-ı melekiiyy 's-Őif tları hemv re ziver-i nigin-d n-ı c h u cel l ve  ft b-ı ' lem-t b-ı devlet   iŐb lleri revnaŐ-baŐŐ-ı sipihri-ı icl l olmak da'v t-ı ic bet- Ő r  fi'Ő-Şubhi

ve'l-mesā ārāyiş-i mele-i a'lā kılındığı ma'rūz-ı mevķıf-i devlet-maşirleri kılınup
 hātır-ı hātır-i şafā-semir ve tab'-ı laţif-i hūrşid-nażirleri istikşā olunmak işinde şime-
 i kerime-i mürüvvetkārı medid-i müsted'āsınca ahvāl-i dā'ī-i şenā-h'ānı mazhār-ı
 tefakķud-ı Süleymānī buyurulmak tecvīz ü erzānī buyurılırsa bi-mennihi Te'ālā ve
 teķaddes feyyāza-i hayāt-ı müteselsil'ü'l-vürüd henüz tarāvet-baħş-ı hadiķa-i vücüd
 olup 'umūmen erkān-ı devlet ve kaffe-i erkān-ı salţanat husuşan sa'ādetlü re'fetli
 'ināyetli sultānum hāzretlerinüñ manzūme-i hāber-i du'ā ve tercī'-i bend-i medh ü
 şenāları [55b] müstezād kılındığı hālde nazm

انى هد هد من عوالى الا على

فالقى البنا كتابا كر يما

بدى من مطاد به سر جميل به

جد والله عهدا قد يما

vefķınca müşerrefe-i behcet-i sālifleri mānend-i menşūr-ı devlet māye-i neşāt ü
 meserretümüz olduķda hitāb-ı cevāb hūsn-edā

خطاب دلکشت را بوسه دادم

روان بر دیده روشن نهادم

mazmūnı üzre ta'zīm ü tefhīmi kemā-yenbağī mer'ī vü mü'eddī olunmuşdur.
 Haķ sübhānehü ve te'ālā vücūd-ı mes'ūdların hemvāre zīver-i mütekkā-yı şeref ü
 iķbāl ve pīrāye-i mesned-i iclāl idüp hūrşid-i a'lām-nām cāh u celālleri tebāşir-i
 sa'ādetden tālī' ve evc-i raķam-ı refi'-i a'dā vü ma'deletde rahşende vü lāmi'
 olmadan olmayalar hālī. Bāķī der-mesned-nişin-i devlet ü iķbāl bād.

**Hālen dārü'n-naşri ve'l-meymene-i Edirne'de ārāyiş-dih-i mesned-i
 hükümet olan 'izzetlü semāhatlü mekremetlü birāder-i 'azizüm efendi
 hāzretlerinüñ nādī-i refi'lerine**

Faziletlü semāhatlü sa'ādetlü ah-ı ekremüm efendi hāzretlerinüñ menhel-i
 zülāl-i fazl u efzāl ve menba'-ı 'aynū'l-hayāt-ı 'ilm ü kemāl olan meclis-i sāmī ve
 mahfil-i kirāmileri şavbına hezār-ı 'izz ü ikrām ve vüfūr-ı ta'zīm ü ihtrām ile cevāhir-
 i girān-ķadr da'vāt-ı lāyiķa ve lālī-i musaffā-yı tekrīmāt-ı fāyiķa ihdasıyla hātır-ı
 'ātır-ı nüzhet-me'şerleri isti'lām olunur. Hemvāre emān-ı Rabbü'l-'izzetde olup
 umūrlarında tevfiķāt-ı ilāhiyye ve te'yidāt-ı şamedāniyyede mazhar olalar āmīn.
 Hubb u velā-ķadīm ahvāl-i muħliş-müstedim kıbelinden istinbā iķtizā iderse bi-

lütfillāhi Te‘ālā ‘āfiyet üzre olup ‘umūmen ihvān siyyemā cenāb-ı meveddet-‘unvānuñ kitābe-i zerrīn-i medḥ ü ŧenāları ārāyiŧ-dih-i nāḥka ve pīrāye-i kāŧāne-i meveddet-i ŧādika olduđı hevā-dār-ı hüveydā-yı tab‘-ı mürüvvetkārlarıdır. İŧr-i zā benüm ‘izzetmendüm ḳalem-rev-i ḥükümet-i nüzhet-pīrāyelerinde muhdirān olan Muḥammed Ađa dā‘ī-i müstedīmleri [56a] bir ma‘ḳül ü müstaḳīm ve eslāf-ı kirāmīlerinüñ ḥidmetlerinde ŧadākat üzre müs[ta]ḳīm devlet-ḥ‘āhları olup mir‘āt-ı nazar-ı enverleri ŧüret-nümā-yı ŧāhid-i iltifat olmamađla ḥend rüz ḥidmet-i ‘aliyyelerinden maḥrūd ve dūr-pāŧ-ı ‘asā-yı istin kāfile bāb-ı sa‘ādetlerine rāh-ı āmed-ŧödi mesdūd olmađın isti‘lā-yı fāka ve isti‘āb-ı muzāyakā birle kendü ve evlād ü ‘ıyālī fütāde-i ḥılāb-ı ıztırāb olduđlarına binā‘en maḥhār-ı ‘afv ü ŧafḥ buyurulmađ bābında meveddet-nāme-i taḥrīr ile taŧdī‘ bi-lütfihi sübhānehü ve Te‘ālā ḥarf-i ‘illet-i erbāb-ı ğaraž ile nāḳıŧ u taž‘īf buyurulmayup ‘inān-ı i‘rāž-ı veḥe-i nevāziŧ ü iltifāt-nümūna ŧarf ve ke‘l-evvel ḥidmet-i ‘aliyyelerinde istiḥdām ile ḳarīr-i dil-ŧarrāf buyurulmađ mercüdür zuḥūr iden meḳārim ü ‘ināyetlerinden fevḳa‘l-ḥad memnuniyetümüz muḳarrerdür. Bāḳī der-mesned-i iḳbāl muḥalled bād.

Ḥālen Bursa‘da mesned-ārā-yı ŧeri‘āt-ı garrā sa‘ādetlü semāḥatlü aḥ-ı ekremüm sultānum ḥāzretlerinüñ nādī-i ‘ālilerine nāme

Sa‘ādetlü semāḥatlü aḥ-ı ekremüm sultānum ḥāzretlerinüñ nümūne-nümā-yı firdevs-i berīn olan nādī-i refī‘-i fezā‘il-penāh ve maḥfil-i menī‘-i fevāzil-destğāhları ŧavb-ı meḳārim-evbine merāsım-i tevḳīr-i i‘zāz ü ikrām birle levāzım ü ihtirām perveriŧ-yāfte-i āftāb-ı mihr ü muḥabbet olan dūreri ed‘ıye-i ŧāhvār ve ğurer-i eŧniye-i tāb-dār iŧār u niŧār olunmağ siyāḳında berdāŧe-i muḥliŧ-i ḥāliŧu‘l-fu‘ādları budur ki ḥaraf-ı ŧenāver-i müstedīmü‘l-ḥulūŧdan sezā-yı istikŧāf-ı serīre-i ḥāl buyurılırsa bi-mennihi Te‘ālā ve teḳaddes henüz nesīm-i revān-baḥŧ-ı nefes-i ḥemenzār-ı zindegānī meded-res olup neŧr-i ŧenā-yı bi‘l-ḥayrları ter-sāz-ı zebān-ı tezkārımız olduğum perde-ber-endāz-ı ḥafā vü istinārdur. Cenāb-ı biḥün u ḥerā ‘āme-i umurlarında [56b] ḥayra maḳrūn eyleye. İḥrāz-ı envā‘-ı te‘yidāt u tevfiḳāt ile ser-firāz-ı emŧāl ü etrāb olmadan olmayalar ḥālī. Benüm sultānum ḥāzretleri ḥamīl-i varaḳa-i vedād falān efendi dā‘īleri aḳrabā-yı ta‘alluḳātumuzdan olup bu eŧnāda rikḳat ü ḥāl iḳtizāsıyla birḳaç ğün Burūsa‘da ārāmı ŧürüt-ı ḥuŧul-i merāmından olmağla müstes‘ad-ı nādī-i ‘ālileri olduğda ḥidemāt-ı celīlelerinden ḥāline münāsib ḥidmetde istiḥdāma imkān olur ise ol ŧeref ile müŧerref buyurılıp

merkûm dâ'ilerin mesrûr buyurmalarından bu muhlişlerin fevka'l-gâye memnûn buyururlar. Bâkî der-mesned-i iqbâl bād.

Hâlen rikâb-ı hümayûn kâ'im maḳâmı olan düstûr-ı vüfûr vezîr-i 'adâlet-mezvûr müşîr-i efham sûtûde-şiyem devletlü 'âṭıfetlü mekremetlü sulṭanum ḫâzretlerinüñ nâdî-i devlet-karîne du'â-nâmedür bi'l-hayr

Sa'âdetlü semâhatlü re'fetlü 'âṭıfetlü sulṭanum ṭâle beḳâhü ḫâzretlerinüñ mevḳıf-ı mevâkib-i 'izz ü iclâl olan nâdî-i devlet-ḳarîn-i menî'u's-sâha ve mahatt-ı rihâl-i emânî vü âmâl olan âstân-ı nezâket ve nüzhet-rehîn-i refî'u'l-bâḫaları süy-ı dil-cüyına mehce-i rayât-ı ḳadr u rif'atleri mânende-i ḫürşîd-i pertev-endâz ve şukḳa-i i'lâm-ı 'izz ü menziletleri lerzîş-nümâ-yı ihtizâz olmaḳ da'vâtıyla nâdî-i sâmileri külf-i âvîz-i tekellüfât-ı 'âdiyeden maşûnû's-sâha ve cerâ'id-i zât-ı 'adîmü'n-naẓîrleri zertâr-ı ḫâḳk-ı edâ murâ'âtıyla müşerrezü'l-evtâr kılınmaḳ zeylinde dest-i çâpûk-hîz-i maḳâl bu gûne burḳa'-küşâ-yı ḡaddâr-ı 'azrâ-yı ḫâl olur ber-muḳtezâ-yı ḳâ'ide-i keremkârî telâṭum-ı baḫr-ı iltifât ile sâḫil-i aḫvâl-i dâ'ilerine sezâvâr istifsâr-ı ḫâl [57a] görilürse feḫamden sümme ḫamden sümme ḫamden imâme-i şoḫbet ber-ser ü câme-i 'âfiyetdür bir olup es'ad-ı ezmân ve ebrek-i aḫyânda mânende-i mihr-i ziyâ-pâş-ı zamân ü zemîn ve zînet-baḫş-ı kâr-ḫâne-i âferîn olan şehzâde-i cevân-baḫt-ı 'âlî-câh dâme fi-ḫıfzillâh ḫâzretleri zînet-efzâ-yı mehd-i vücûd ve nûr-baḫşâ-yı çeşm-i 'âlem-ı şühûd oldığı ḫaber-i behcet-eşeri kar'-ı mesâmi'-i du'â-güyân ve ḳurṭa-i binâgûş-ı cihâniyân olduḳda dâ'iyân-ı devlet-i ebed-peyvend-i 'Oşmânî üyyide bi't-teyîdi's-sübḫânî mâlik-i nisâb-ı sürûr u şâdmânî ve 'âric-i ḳuşvâ-yı derece-i nihânî olmalarıyla du'â-yı beḳâ-yı devlet ü iclâl pâdişâh-ı 'âlem-penâh ve temennî[-i] tezâ'üd-i 'ömr ü iqbâl şehzâde-i 'âlî-câha iştiḡâl zeylinde 'inâyetlü sulṭanum ḫâzretlerinüñ devam-ı 'ömr ü iqbâlleri ed'iyesiyle müstev'ibü'l-eyyâmi ve'l-leyâlî olmadayuz. Haḳ celle ve 'alâ ḫâzretleri ḳarîn-i icâbet ve rehîn-i isticâbet eyleyüp cünd-i muvaḫḫidîni i'lâ-i kelimetullâh ile manşûr ve a'dâ-yı dîn olan kefer-i müşrikîni münhezim ü maḫhûr eyleye âmîn. Ve ḫâzâ du'â'ün- lâ-yüraddü li-ennehü nazm du'â'ü'l-esnâfi'l-beriyeye şâmil-i 'inâyât-ı 'aliyye-i âşafâne ve himmet-i celiyye-i cebeliyye-i vezîrânelerin me'mûl ü müteveḳḳa' bel mes'ûl ü mutazarra'dur ki bu dâ'î-i ḳadîm ve şenâkâr-ı müstedîmlerin ḫâtîr-ı 'âṭır-ı 'âlîlerindendür buyurmayup ḫüsn ü teveccüh ve re'fet ü lihâza-i 'âṭıfetleriyle mecbûr buyurular. Bâkî hemîşe ḡonçe-i ümmîd küşâde bād.

Ḳādī-i ‘asākīr-i islām ya’nī ordu-yı cihānbān-ı hümāyūn-ı nuşret- maḵrūndan terḳīmdür

Sa‘ādetlü semāhatlü mekremetlü sultānum dāme fī-şavni ‘ālā’ihi ve ‘avnihi ḥazretlerinüñ menāt-ı sevāniḥ-i mecd ü efzāl olan mevḳıf-ı ḥatır-ı mü’eyyil-i dil-pezīr-i ‘adīmü’l-hemālleri pāygāhına vācibe-i dest-i ta’līḳ ü iḥtişāş olan vezā’if-i mühimme-i [57b] darā‘at ü iḥlāş berdāşte-i edā ve merāsım-i istiḳāmet-i ‘ömr ü devletleri murā‘āt-ı ḳavā‘id-i tevḳīr ü tebcīl birle mü’eddā ḳılınur. Hemvāre āstān-ı merām-baḥşları melāz-ı niyāz mendān-ı āfāk ve menba‘-ı yenābī’-i merāḥım ü eşfāk olmadan olmayalar ḥālī. Bi’n-nebiyyi ve ilāhi’l-‘ālī ezḳār-ı cemīleleriyle sübh-gerdān-ı evrād iken ebrek-i ezmine ve aḥsen-i sā‘āt-ı ādīnede mektüb mektüb-ı meveddet-üslūbları vuşūlünde ḥāşıl olan sürür-ı nā-maḥşūr küncāyiş-pezīr-i ḥavşala-i taḳrīrdür. Bundan böyle me’müldürki bu muḥliş-i dīrīnelerin ḳalb-i pür-envārlarından ib‘ād buyurmayup şıḥḥāt ü ‘āfiyetlerini müş‘ir mektüb-ı meveddet-üslūbların gāh u bī-gāh dirīḡ buyurmayalar vürüdü vesīle-i sürür-ı nā-maḥdūd idügi cāy-ı iştibāh degüldür. Bāḳī der-mesned-i kāmranī müstedām bād. Vuşūl-i varak-pāre ḥāmilü’n-nemīḳa medenī es-Seyyid ‘Abdullah dā‘īleri dā‘iye-i nevāl-i aşḫāb-ı berr ü efzāl ile ol ḫarafa rü-be-rāh-ı semt-i ‘azīmet olmuşdur.⁵⁸ Bi-meşiyetillāhi Te‘ālā şeref-i şoḫbetleriyle müşerref olduḡda üzerinden ḥüsn-i nazār-ı kīmyā-eşer-i meymenet-me’şerleri bī-dirīḡ buyurılıp āmāl-i ḥuşūli müteveḳḳaf ve müzāheretleri olan umūrında ḥüsn-i imdād ü ri‘āyet-i Haḳ ‘ināyet ü iḥsān buyurılmaḡile du‘ā-yı ḥayrları isticlāb ve zımnında ḥatır-ı müstedīm ü muḥliş-ḳadīmleri isticzāb buyurulmaḡ me’mül ü mutazarra‘dur.

Şadr-ı niḳābet ü vālā-necābete teşrif itdigi tehniyet ve teşekkür-nāme-i nāmīdür

Devletlü semāhatlü şerāfetlü mekremetlü sultānum ḥazretlerinüñ [58a] sāha-i fażl u efzāl ve bāḫa-i ‘izz ü iḳbālleri şavb-ı sa‘ādet-evbine envā‘-ı ‘ubūdiyyet ü iḥlāşla rüy-ı niyāz fersüde ḳılınmaḡ siyāḳında ma‘rüz-ı dā‘ī-i bī-riyāları budur ki ḥālen ḳarīn-i selāmet ü ‘āfiyet olup du‘ā-yı izdiyād-ı devlet ü iḳbālllerine müdāvemmet ü iştigāl üzre iken bir vaḳt-i sa‘īdde şadr-ı niḳābet-i sādāt-ı kirām zāt-ı ‘ālīleriyle şeref-yāb ḳılındığı gūş-zed-i sāmī‘a-i dā‘īleri olduḡda ‘ämme-i ‘ālem ile iştirāk-ı sürürumuzdan mā‘adā ḫaraf-ı şerīflerine ‘alāḳa-i maḥşūşumuz bulunduḡı cihetden

⁵⁸ İki kelime başlık gibi yazılmış olsa da bu kısım yukarıdaki mektubun devamı niteliğindedir.

dağı farṭ-ı inbisāt u neşātla du‘ā-yı ḥayrlarına tekrar bezl-i maḳdūr olunmuşdur ve minellāhi'l-ḳabūl ve bi'l-icābete cedīr hemān ol vāhibü'l-āmāldan tazarru‘ u niyāzumuz budur ki fevḳinde olan merātib-i ‘āliyyeye dağı ḥayrile vuşūl ve her emrde muvaffaḳ ve her ḥuşūşda maẓhār-ı ‘ināyet-i Haḳ olup cümle ile ‘āfiyet-i ḥamīdeye maẓhār olalar āmīn. Bāḳī e‘azzekellāhü'l-bāḳī fi'l-ḥāl ve'l-āti ve minellāhil-ḳabūl ve'l-maḳbūl.

Meveddet-nāme-i nāmī berā-yı ‘Abdurrahmān Efendi

Sa‘ādetlü semāhatlü ‘ināyetlü aḡ-ı e‘azz ü emcedüm efendim sulṭānum ḥazretlerinüḡ meclā-yı nüfūs-ı mücerredde-i ḳudsiyye ve mürā’ī-i nuḳūş-ı manaşşa-i ünsiyye olan mü‘eyyil-i menba‘-ı faẓl ü kemāl ve mevḳıf-ı refi‘-i raḥībü'l-mecālleri şavb-ı sa‘ādet-iştimāline taḳdīm-i merāsım-i ādāb-ı isticāb ve tetmīm-i levāzım-ı iltiyā‘ u incizāb birle ḳalāyid-i da‘vāt-ı serī‘atü'l-icābe ve mürvārīdü’n-nizām taḥiyyāt-ı bāhiretü'l-istiṭāba ithāf ü ihdāsına müte‘āḳib verd-i muṭarrā-yı gülşen-i envār olan ṭab‘-ı meḳārim-āşārları zīver-i iklīle-i istikşā ḳılınur. Hemvāre şeref-baḡş-ı mesned-i ‘āfiyet ve zīnet-dih-i serīr-i şıḡhat ü selāmet olup ‘āmme-i umūrlarında tevfiḳ u ‘ināyet-i Bārī mu‘īn vezahīr-i [58b] envā‘-ı ‘ināyāt-ı ilāhiyye olalar āmīn. Bi’n-nebiyyi ve ālihi'l-‘ālī işr-i zā ber-mübteḡā-yı şīme-i dā‘ī-nevāzī ṭaraf-ı dā‘ī[-i] maḡşūş[-i] müstedīmü'l-ḥulūşdan istikşāf-ı serīre-i ḥāl buyurılırsa lillāhi'l-ḥamdü ve'l-minneh meyāmin-i ḡusn-i teveccühleri ile ḡoş-ḡāl olup neşr-i şenā‘ bi'l-ḥayrları ter-sāz-ı zebān-ı tezḳārimuz oldıḡı pūşīde-nümā-yı zamīr-i münīr-i ‘ālīleri degüldür. Hemān vāhibü'l-āmāl vücūd-ı fā‘iz’u’l-cüdların maḳrūn-ı envā‘-ı maḡāmid ü su‘ūd ve itnāb-ı ḡiyām-ı ‘ömr ü devletlerin evtād-ı devam u ḡulūda meşdüd eyleye. Benüm devletlü ‘ināyetlü efendim sulṭānum ḥazretleri bā‘iş-i nemīḳa-i meveddet-üslüb dervīş ‘Abdurrahman Efendi dā‘īleri şulaḡādan du‘ā-yı ḡayrları isticlāb olunacaḡ bir devlet-ḡāḡları olmaḡla ṭaraf-ı bendelerine ta‘līḳ u istinādı olmaḡla ḡaḳḳında kemāl-i lüṭf u kerem ü merḡametleri sünūḡıyla dā‘ī-i devletlerin memnūn u mesrūr buyurmalarından mā‘adā du‘ā-yı ḡayrı isticlāb buyurılıp lüṭf u iḡsān ‘ināyetlü semāhatlü efendim sulṭānum ḡazretlerinüḡdür.

Şadāret-i Anaṭolı’yı teşrif buyurduḡlarını tehniyet ü teşekkür zımında firistāde-i savb-ı ‘ālem-ārālarıdır

Devletlü sa‘ādetlü ‘atıfetlü ‘aliyyü’l-himem celiyyü’l-kerem sulṭānum ṭāle beḡāḡü ḡazretlerinüḡ ḡidmet-i mebrūze refi‘ ü rüb-ı dergāḡ-ı meḳārim-penāḡları

havāle-i müjgān ve tāz-ı şükr-i kuhlü'l-cevāhir ve sürme-i 'uyūn-ı a'yān olan hāk-i pāy-ı südde-i feyznākı keşide-i dil ü cān kılınmak zeylinde 'izār-ı meşküfetü'l-kınā'-ı ğaddārı maḳāl-i manaşşa-i 'arż-ı hāl-i darā'at-iştımāle bu yüzden peyker-nümā-yı hāl oldur ki du'ā-yı devām-ı 'ömr ü devletleriyle müşteğillen evḳāt-güzār ve evfak-ı elṭāf-ı ḫafıyye-i ilāhiyye'den [59a] tulū'-ı kevkeb-i iḳbāllerine müteraşşıd u intizār üzre iken eşrefterin-i şıḫhat-karın-i Ed[ir]ne'den devlet ü sa'ādet ile şadr-ı 'ālī Anadolı teşrifleri ḫaber-i meserret-eşeri ḳurṭa-ı sāmi'a-i bendegī olduğda peyveste-i sāḫil-i ḫuşūl olan ferā'id-i sürür-ı şabūr olan küncāyiş-pezīr-i ḫīta-i taḳrīr ü ta'bīr olmaḳ mertebesinden dūrdur. Hemān ḫazret-i Ḥudāvend-i ḳadīr bedreḳa-i tevfiḳın rehber-i reh-i rāst-tedbīr ve her kār-ı ḫuceste-eṭvārın muvāfiḳ-ı taḳrīr idüp hemvāre elsine-i fuşāḫā medāyiḫ-i fezā'il-āyātın inşā' vü taḳdīr ve aḳlām-ı bülegā ḳaşā'id-i medḫ ü şenā vü du'āların inşā' vü taḫrīr ile āvāze-i ma'delet-sipihr ü mekremetlerin ṭanīn-endāz-ı şimāḫ-ı felek-i dā'ir lütf u merḫametlerin beyne'l-enām mişl-i sā'ir eyleye. Nümūde-i fihris-i risāle-i merām budur ki budā'ī[-i] el darā'at-mu'tādıları el-ḫāletü hāzihi Burūsa'da seccāde-i şerī'āt kā'ide-i istidī'ād bu senāḳārın bulunmağın taşdı'-ı ser-i devlet-medārlarına teşci' eylemegin mekārım-i celīle-i recā[-i] ḳabūllerinden tazarru' u niyāz olunur ki ḳazā'-ı mezbūruḡ umūr-ı ḳısmet-i 'askeriyesi bu dā'ī[-i] 'ubūdiyyet-rā'īlerine iḫsān buyurılıp mektüb-ı emr-üslūblarıyla bekām buyurmaları kerem-i 'amīmlerinden derḫ'āstdur mercū ve me'mūldür ki beyne'l-aḳrān ser-be-piş-i ḫaclet buyurmayup niyāz-ı küstāḫānemūze müsā'ade-i 'aliyyeleriyle mesrūr-ı dil-küşād buyurmaları mütevakka'dur. Bāḳī dermesned-i 'izz ü rif'at bekām bād.

Medine-i İzmir'de ḫālen revnaḳ-efzā-yı şerī'āt-ı garrā ve seccāde-nişin-i 'iffet-pīrā olan 'izzetlü fażiletlü semāḫatlü efendi ḫazretlerinüḡ maḫfil-i semāḫat-perverleri şavbına bi'l-ḫayr

Sa'ādetlü semāḫatlü fażiletlü aḫ-ı e'azz-i ekremüm efendi ḫazretlerinüḡ [59b] cilvegāḫ-ı şāhid-i fażl ü ma'ārif olan meclis-i şerīf-i cāmi'u'l-fezā'il ve maḫfil-i münif-i mecmā'u'l-efāzılları şavb-ı nüzhet-evbine enderūn-ı eşdāf-ı şāf-ı derūnda reşḫāt-ı ihlāş birle perveriş-yāfte olan le'ālī-i safvet-āğın-i du'ā ve ferā'id-i girān-bahā-yı şenā mehārātı ḫilālinde ḫātır-ı 'ātır-ı fezā'il-perverleri istikşā olunur. Hemvāre emān-ı Rabbü'l-'izzetde olup umūrlarında muvaffaḳun bi'l-ḫayr olalar āmīn. İşr-i zā fażiletmendüm ber-mübteğā-yı şīme-i meveddetkārī cānib-i muḫliş-ı şenākārīden istinbā'-ı pīrāmen-güzār-ı ḫātır-ı enverleri olmaḳ tecvīz ü tesvīḡ

buyurılırsa lillāhil-ḥamd āfiyet üzre olup hıdemāt-ı aliyye-i sādāt-ı sa'adet-āyāt hilālinde düstānun siyyemā meveddet-'unvānun senā' bi'l-hayrlarıyla evkāt-güzār iken eyemen-i evkāt ve ahsen-i sâ'âtda ahbār-ı sâre-i 'āfiyetlerin muḥtevē meveddet-nāmeleriyle hediyyeleri vārid olup memnūn olunmuşdur. Ḥaḫ sübhānehü ve te'ālā her umūruñuzda muvaffaḫ idüp encām-ı kārīñuzı ḫarīn bi'l-ḫayr eyleye āmīn. Bi-ḥürmeti'n-nebiyyi'l-emīn. Bāḫī der-mesned-i rif'at müstedām bād.

Tavsiye-nāme-i nāmīdür

Sa'adetlü semāḫatlü mekremetlü aḫ-ı e'azz ü ekremüm sultānum ḫazretlerinüñ nādī-i fezā'il-medār-ı bülend-i'tibārları süy-ı dil-cüyına mefāşıl-ı nā-ka'r-yāb-ı mütehayyileden āverde-i gülnāre-i dehān olmazdan muḫaddem ḫurṭa-ı bināgüş-ı ḫabül olacaḫ ferā'id-i yek-tāb-ı da'vāt-ı me'sūre ve ḫarā'id-i ḫoş-tāb-ı teslimāt-ı mevfüre tehādīsiyle inha-kerde-i dā'ī-i muḫlişānemüzdür ki bā'iş-i raḫame-i vidād Anṭākiye müftisi el-ḫāc 'Ali Efendi āstāne-i sa'adetden ol cānibe 'āzīm ve ṭaraf-ı ḫudsi-kenef-i vālālarına tavsiyeyi ḫāvi devletlü sa'adetlü şadr-ı refī'u'l-ḫadr efendimüz ḫazretleri ṭarafından mektüb-ı emr-üslüb 'ināyet [60a] buyurulmağile ṭaraf-ı muḫlisiden daḫı vidād-nāme taḫrīr ve firistāde-i nādī-i fezā'il-me'serleri ḫılındı inşā'allahü Te'ālā ledā şerefü'l-vuşül mūmā ileyh dā'ileri meşmül-ı nazār-ı kīmyā-eşer-i ikrām-me'serleri bī-dirīğ buyurılıp vāḫī' olan umūr-ı cüz'iyye vü külliyyelerinde ḫüsn-i müsā'ade-i şerīfleriyle şād-kām buyuralar. Bāḫī der-mesned-i rif'at müstedām bād.

Sābıḫan pīrāye-baḫş-ı mesned-i şadāret-i 'uzmā olup ḫālen eyālet-i Ṭrablusu's-Şam muḫāfızı olan düstūr-ı ekrem müşīr-i efḫam devletlü semāḫatlü sa'adetlü sultānum vezīr-i āsaf-nazīr ḫazretlerinüñ nādī-i sa'adetlerine du'ā-nāme-i nāmīdür

Devletlü re'fetlü 'ināyetlü sa'adetlü sultānum ḫazretlerinüñ maṭla'-ı āftāb-ı devlet ü iḫbāl olan devlet-sarāy-ı fasīḫü'l-ircāları şavbına hezār ta'zīm ü tefḫīm ve vüvūr-ı tebcīl ü tekrīm ile enderūn-ı eşdāf-ı derūnda perveriş-yāfte-i zülāl-i ihlāş olan dürr-i yektā-yı du'ā ve cevāhir-i girān-bahā-yı şenā ithāf u ihdā ḫılınıp ṭab'-ı laṭīf-i deryā-nevālleri isti'lām olunur. Hemvāre vücūd-ı mes'üdları zīver-i müttekā-yı iclāl ve ārāyiş-i mesned-i cāh u celāl olmadan olmaya ḫālī. Mübteğā-yı şīme-i kerīme-i dā'ī-nevāzī aḫvāl-i devlet-ḫ'āh-ı bī-iştibāhları keyfiyet[in]den istiḫbār ḫāṭır-ı 'āṭırlarından güzerān-güzār-ı ruhsat buyurılırsa bi-mennihi Te'ālā 'āfiyet üzre olup

me'mür olduğumuz hıdemāt-ı 'aliyye-i fulān hilālinde 'umūmen a'yān-ı devlet siyyemā devletlü semāhatlü sa'ādetlü sulṭānum ḥazretlerinüñ du'ā-yı devlet-i rüz-efzūnları ile iştiğāl olundığı 'aks-endāz-ı mir'āt-ı tābnāk-ı ḥatırlarıdır. Bu dā'ī-i ḳadīmleri mazḥār-ı kerem [60b] ü iltifātları buyurılıp maḥz-ı nevāzişlerinden nazm-ı rişte-i taltīf buyurdıkları silkü'l-le'āl-i kerem ya'nī nevāziş-nāme-i muḥteremleri bir vaḳt-i ferḥunde-demde vāşıl olduğda bā'iş-i izdiyād-ı du'ā-yı icābet-āşār ve muḥarrik-i zebān-ı mübāhāt u iftiḥārumuz olmuştur. Ḥaḳ sübhānehü ve te'ālā sulṭānum ḥazretlerini daḫı her ḥālde feraḥnāk u mesrūr eyleye işr-i zā benüm 'ināyetlü sulṭānum ḥazretleri ḥāmil-i ḥemā'il-i du'ā es-Seyyid 'Alī Efendi bendeleri ḥavze-i ḥimāye ve sāye-i re'fet-i viḳāyelerinde olan medīne-i Trablusu'ş-şām olduğda üzerinden ḥüsn-i nazar-ı meymenet-eşerleri bī-dirīğ buyurılıp manzūr-ı nazar-ı 'ināyet ve müstazıll-ı zıll-ı zalīl-i viḳāyeleri buyurulmaḳ bābında lütf ü kerem ṭab'-ı neverd-i mürüvvetkārlarına menūṭ u müsellemdür. Bāḳī hemvāre der-mesned-i 'āṭıfet dā'im bād.

Bi-lüṭfillāhi Te'ālā ve teḳaddes ḥālen maḥrüse-i Mışır-ı zātü'l-ecrām muḥāfızı olan düstūr-i ekrem müşir-i efḥam 'ināyetlü semāhatlü 'āṭıfetlü dil-i pür-sütüde-pezir ḥazretlerinüñ astāne-i 'ālilerine

Sa'ādetlü semāhatlü devletlü 'āṭıfetlü sulṭānum ḥazretlerinüñ müttekā-yı zer-beft-i Yusūfī ve mesned-i devlet-tırār-ı āşafī olan ḥarem-sarāy-ı refi'ü'l-muḳadder ve nüzhetgāh-ı bāhirü'l-i'tibārları pīşgāh-ı cevāhir-i reng-ā-reng-i du'ā ile İrem-i şānī ve reşk-fermā-yı nigār-ḥāne-i çinī ve naḳşī[-i] mānī ḳılınup tūtī-i şeker-şiken-i Mışır-ı ma'delet olan zāt-ı 'azizü'l-vücūdları peyker-efrüz-ı āyīne-i istikşā' ḳılınup hemvāre ḳaşru'l-'ayn-ı devletleri mānend-i bünyān-ı ehrām-ı raşifü'l-erkān olup şülme-i āfāt-ı dehrden maşūn olmadan olmaya ḥālī bi'n-nebiyyi ve ālihi'l-'ālī işr-i zā efendim sulṭānum ḥazretleri [61a] sāye-endāz-ı rāyet-i ḥimāyet oldukları ḳişver-i 'azīm Ḳāhire'de vāḳi' müteferriḳa zümresinden Medīne-i Münevvere ḥavālisi dimekle ma'rūf Ḥasan Āğā-nām bundan aḳdem ba'z-ı mühimme iḳtizāsıyla der-i devlet-nevāle cebīn-sāy-ı mürāca'at olup bu tarafda ferş-i visāde-i iḳāmeti hilālinde ḳā'ide-i ḥubbü'l-vaṭan olan mevlidi Medīne-i Burūsa cānibine berāy-ı şıla tevcīh-i 'inān-ı nehzat ve imāle-i licām-ı 'azīmet iḳtizā itmegin ḳable'l-ḳufül ecel-i müsem mā hülül itmekle dār-ı fenādan ḳazā-i 'ālemden şām-ı 'ademe maḥmil-bend-i sefer olmaḳın şulbi oḳlı ḥāmil-i ḥamā'il-i du'ā el-ḥāc Muştafā bendeleri pederi müteveffā mezbūruñ ḥazīne-i Mışır'dan ḥişşamend olduğı vezā'if-i lütf-ı cūd-ı 'āṭıfetlerinden

kendüye ‘ināyet buyurulmağ bābında zuhūr-ı kerem ü şudūr-ı himemleri ümīdiyle şavb-ı ümmü’ d-dünyāya tevcīh-i fülk-i ‘azīmet hīlālinde dā’ī-i qādīmlerinden dağı istişfā’ itmegın niyāz-nāme tahrīri ile taşdı’a ictirā olundu. Dermendüñ niṭāğ-bend-i hīdmeti oldığı fazīletli Bālī-zāde efendi dā’īleri bu eşnāda İzmīr qazāsı ile talṭif ve menşūr-ı şeref ü i’tibārı tuğrā-yı ğarrā-yı ‘ināyet-i hūsrevānī ile tevķī’ u teşrīf olunmağla ma’an qazā-i mezbūre teveccūh ve hīn-i ‘azlde keşīde olan kūrbet muqābelesinde bir miqdār turfe üzre iken peyām-ı mezbūr sedd-i mūmāna’at-ı veche-i ‘azīmet olmağla mezkūr bendeleri lāyık-ı mezīd-i merḥamet olmuştur bi-
‘avnihi Te’ālā ve teqaddes حرف دادن مسؤل راجود شی جنبن کرد وشتاب ما هنوز اخز شداز سامیش سؤال mantūkı üzre zīver-i Mışır a’nī olan bāb-ı devlet-me’āblarına çehre-fersāy olduğda deri recāsı mesdūd buyurulmayup mes’ūline müsā’ade-i kirāmīleri buyurulmağile ihyā ve raşīf-i aḥvālī neyl-i kerem ü ‘ināyetlerinden irvā buyurulmağ bābında lūtf u kerem ṭab’-ı keremkārlarına menūṭ u müsellemdür. Bāķī der-mesned-i sa’ādet bād. [61b]

Ḥālen kişver-i Mışır muḥāfızı düstūr-ı ekrem müşīr-i efḥam devletlü semāhatlü sa’ādetlü vezīr-i āşaf-nażīr ḥāzretlerinüñ pīşgāh-ı ‘ālīlerine muḥāleşat-nāme-i sāmīdür

Devletlü semāhatlü sa’ādetlü mekremetlü sultānum ḥāzretlerinüñ menba’-ı cūybār-ı ‘izz ü iķbāl olan mevķīf-ı münīf-i cāh u celālleri pīşgāhına vūfūr-ı ‘izz ü iclāl ve şunūf-ı darā’at ü ibtihāl ile cevāhir-i girān-bahā-yı du’ā ve yevākīt-i muşaffā-yı şenā işār u nişāriyla mizāc-i leṭāfet-ımtizācları istikşā olunur hemīşe zīver-baḥş-ı müttekā-yı devlet ve ārāyiş-dih-i mesned-i sa’ādet olmadan olmayalar ḥālī. Şīme-i kerīme-i dil-nevāzī müsted’āsınca aḥvāl-i dā’ī-i şafīyyü’l-bālleri kıbelinden isti’lām-ı pīrāmen-güzār-ı ḥāṭır-ı behcet-sezāları olursa el-ḥamdü lillāhi ve’l-minneh teveccūh-i kerīmāneleriyle muğtenem-i ni’am-ı celīle-i şīḥḥat ve mu’tenem-i ğanāyim-i ‘āfiyet olup rūzān u şebān du’ā-yı ḥayrlarıyla iştiğāl üzre iken aḥsen-i ezmānda şīḥḥat ü selāmet ile sāḥil-i-i kişver-i ümmü’ d-dünyā lenger-endāz-ı vuşul ve dārü’l-mülk-i ḥıṭṭa-i ‘Arab olan şehristān-ı Mışır’a vūfūr-ı ḥaşmet ile duḥūllerini muḥtevī mektūb-ı belāğat-üslūb-ı kerem-nāmeleri vārid olduğda bir mertebe sürūr ḥaşıl olmuştur ki ta’bīri küncāyiş-pezīr-i ḥavşala-i evrāğ u aqlām degüldür. Ḥağ sübhānehü ve te’ālā her ḥālde mu’tīn u zāḥīrleri olup muvāfiğ-ı ṭab’-ı bülend-i şehriyārī hīdemāt-ı ‘aliyyeye muvaffağ eyleye āmīn. Keremkārā bende-perverā dā’ī-nevāzā ḥāmil-i ḥamā’il-i du’ā el-Ḥāc Ḥalīl Efendi bendeleri āsūde-i sāye-i livā-yı menşūrları olan

memâlikden Nebî Yûsuf kazâsı muvaqqıtı olup hâlen vaqt ü zamânı şeref-i hülûlde olmağla rû-mâlî-i âstân-ı ‘âlîleri arzûsıyla ‘âzim olmışdur şeref-i dâmen-bûslarıyla müstes‘ad olduğda manzûr-ı nazâr-ı ‘inâyetleri olup umûrında müzâharet buyurulmağ babında lütf u kerem tab‘-ı mekârim-perverleriyle menût u müsellemdür. Bâkî der-mesned-i sa‘âdet bâd. [62a]

Hâlen muhâfız-ı Şâm-ı dârü’s-selâm şeref-bahş-ı emâretü’l-huccâc-ı zevi’l-ihtirâm olan sa‘âdetlü semâhatlü ‘inâyetlü düstür-ı mükerrrem Naşûh Paşa hazretlerinüñ huşûr-ı mevfürları şavbına du‘â-nâmedür

تكلف نيست در گفتار رندلابالی را

خیانت دوست میدارم که عاشق شعر حالی را

devletlü semâhatlü sa‘âdetlü ‘inâyetlü sultânüm hazretlerinüñ merkez-i ru‘yet-i ‘izz ü ihtişâm olan devlet-sarây-ı keşîrû’z-zihâmları şavbına hezâr-ı ta‘zîm ü iqbâl ve tefhîm ü iclâl ile cevâhir-i girân-bahâ-yı du‘â veye vâkıit-i yevâkît-i musaffâ-yı şenâ işâr olunup şeb-çerâğ-ı ‘azîzü’l-vücûd-ı zât-ı bihbüdları zîver-i hazîne-i hıfz-ı İlâhîve vâsîtatü’l-‘ağd-i erkân-ı devlet-i pâdişâhî olmağ da‘vât-ı icâbet-me’âli zımnında ‘arîza-i dâşt-ı şenâkar-ı kadîmleridür ki yegâne serverâ mümtâz-ı dehrâ âsmân-kadrâ ‘ârif-i billah ‘azîz-i âgâh şeyh-i ekrem mürşid-i ecell ü efham eş-şeyh Muhammed Murâd Efendi hazretlerinüñ havze-i himâye ve zîver-i livâ-i vikâyelerinde olan Şâm-ı dârü’s-selâmda seccâde-nişîn güster-i ikâmet olan nahl-i nebîlleri ravza-i lütf u keremlerinde mîve-çîn-i huşûr u rahat ve sâyebân-ı nevâziş ü iltifâtlarında hoş-dil ve hurrem-i tabi‘at oldukları aḥbâr-ı sâre-i varadîn ve şâdirînden istimâ‘ ve ol cevâhir-i kıymet-dâr ile teşnîf-i gûş-ı şu‘ûr u ittîlâ‘ olunduğda yalnız bu ‘abd-i dâ‘îleri degül belki ‘azîz-i müşârun ileyh hazretleri ile taraf-ı şerîflerine rîsmân-bend-i ‘alâka-i vidâd olan erkân-ı devlet ve a‘yân-ı salṭanat du‘â-yı rûz-efzûnlarına leb-i cünbân idükleri vâreste-i kuyûd-ı irtiyâbdur. Bâkî der-mesned-i rif‘at ü iqbâl bâd. [62b]

Tebrîk-nâme-i sâmîdür

Devletlü semâhatlü ‘inâyetlü ‘aliyyü’l-himem-i celiyyü’l-kerem tale beḳâhü hazretlerinüñ maḥall-i âmed ü reft-i aşḫâb-ı câh u celâl ve mihr-i münîr ü mehbiṭ-ı envâ‘-ı sa‘âdet ü iclâl olan sâḫa-i übbehet-perver ve âstân-ı mekremet-güsterlerine kâr-hâne-i derûn-ı şadâkat-meşḫûnında mensûc u minvâl-i ihtîşâş ve dühte-i ‘ubûdiyyet ü ihlâş olan emti‘a-i envâ‘-ı du‘â ve eşniye-i eşnâf-ı şenâ-i ta‘zîm ü tebcîl ile ithâf ü ihdâ mübârek ḫâtır-ı mürüvvet-me’şerleri şadr-nişîn-i mihmân-hâne-i

istinbā vü istikṣā kılinur. Hemvāre ziyā-yı revnaḳ-efzā-yı a'lām-ı devletü hırāmları ufḳ-ı sa'ādetde lāmi' olmaḡla zulmet-i ḳulüb-ı 'ālemyāni imāṭa vü izāleye bā'ış olmaḳ da'vātı hılālinde ma'rüz-ı ŧenā-güy-ı devlet-h'āhlarıdır. 'İnāyet-i tevḑıḳ-i Bārī ve ḫüsn-i himmet-i evliyā-yı ni'amī ile falān günü āstān-ı hümā-yı salṭanat olan maḫmiye-i İstānbül'a dāḫil ve pīŧgāh-ı evliyā-yı ni'amīde envā'-ı ŧenākār-ı devlet-h'āhlıkları ŧerefine nā'il olmaḳ müyesser olduḡdan ŧoḡra bi-tevḑikillāhi sübhānehü 'azze ve celle falān ŧehr gurresinden hıl'at-i ḫükümet-i ŧer'iyye-i İstanbul ile düŧ-ı faḳrānemüz pür-zīver kılinup ber-vefḳ-ı dil-h'āh muḳzıyyü'l-merām ve kām-āver olmuŧdur. Hemān Cenāb-ı ḫayy ü ḳadīr cümlemüze mu'in ü zahīr ve yāver-i dest-gīr ola āmīn bi'n-nebīyyi'l-emīn. Bāḳī hemvāre der-mesned-i devlet ü iḳbāl dā'im bād.

Başlıksız

Devletlü semāhatlü sa'ādetlü ḫazretlerinüḡ menba'-ı cüybār-ı faẓl u himem ve maṭla'-ı ehille-i lütf u kerem olan nādī-i ḫurrem-i İrem-ḫarem-i muḫterem ŧavb-ı mükerrem-i müselle mü'l-kirāmlarına cevāhir-i zevāhir-i du'ā vü ŧenā eŧmel-i dā'im taḳdīm ü niŧārından ŧoḡra dā'ıye-i seciyye-i mekārīm-engīz ile tefahḫus-ı aḫvāl-i dīrīne-i muḫliŧ-i nā-ḳiz tesvīḡ u tecvīz buyurılırsa el-ḫamdü lillāhi Te'ālā menkib-i ḫayāt-ı müste'ār cāme-pūŧ-ı ŧıḫḫāt-i bī-jengār olup [63a] leyl ü nehār belki her bār vücūd-ı ŧerīf-i bihbūdları zīver-i gülŧen-i ḫayāt olmaḳ bābında du'ā vü niyaz berdāŧte-i dergāh-ı bargāh-ı çare-sāz iken mekremetlü meveddetlü semāhatlü sultānum ḫazretlerinüḡ zāt-ı kirāmī ve vücūd-ı sāmīleriyle dārü'n-naŧrı ve'l-meymene maḫrūsa-i Edirne'ye rif'at-yāb u ŧeref-yāfte olduḡı peyām-ı meserret-encāmı revzene-i gūŧdan kāŧāne-i hūŧa pertev-efken-i ŧu'ūr u meserret olduḡda 'āmmē-i aḫbāb ü aŧdıḳā ve be-tahsīs bu dā'ī-i ḫulūŧ-intimālarına cihān cihān keŧb-i ŧafā vü sürür ḫāŧıl olmuŧdur. ḫazret-i ḫaḳ ve feyyāz-ı muṭlaḳ sa'ādetlü sultānuma mübārek ü müteyemmen idüp hemvāre mesned-i iclāl ü i'zāzda çār-bāliŧ-niŧin-i 'izz ü nāz ve 'ulüvv-i cāh u celāl ile mezīd ü mümtāz eyleye. Keremkārā yümn-i himmet ve feyz-ı ḫüsn-i terbiyetleriyle devletli sa'ādetli mekremetli ḫazret-i veliyyü'n-ni'am-ı keŧirü'l-kerem ebḳāhüllāhü Te'ālā fi-maḳāmihī'ŧ-ŧerīf 'ināyetleriyle dā'ī-zāde-i falān bendelerinüḡ kırḳ medresesi tezkiresi irsāl buyurulduḡda bir mertebe sürür ḫāŧıl olmuŧdurki meksūru'l-lisān taḫrīrine ḳāŧır ve zebān 'ācizü'l-beyāndur. ḫaḳ sübhānehü ve te'ālā sa'ādetlü veliyyü'n-ni'am ḫazretlerinüḡ vücūd-ı bihbūd u pür-sūdların cemī'-i meḫādīm-i emcād ve furū' u 'izāmlarıyla gülŧen-ārā-yı ḫadīḳa-i ḫayāt eyleyüp bā-ḫuŧuŧ sa'ādetli mekremetli sultānum ḫazretlerin tül-ı 'ömr ile

mu‘ammer idüp cemī‘-i dil-ḥāhlarına nā’il-i merām eyleye. Bākī hemvāre dermesned-i ‘izz ü iḳbāl müstedām bād bi-Rabbi’l-‘ibād.

Ḥālen zīnet-efzā-yı şadāret-i Rūm ecellü’l-kudūm cāmī‘-i eştātü’l-‘ulūm mekremetlü semāhatlü ḥazretlerinüḡ ḥāk-i paylerine muḥāleşat-nāme-i nāmīdür.

Devletlü mekremetlü semāhatlü sa‘ādetlü ḥazretlerinüḡ maṭla‘-ı āftāb-ı lütf u kerem ve meşra‘-ı ḡadā’ir-i ‘atf-ı himem olan pīşḡāh-ı ‘izzet-penāhları [63b] cevāhir-i girān-bahā-yı du‘ā ile tezyīn ve nūmūne-nūmā-yı sipihri berīn kıılınup verdi muṭarrā-yı ḡülşen-i envār olan ṭab‘-ı mekārīm-āşārları zīver-i iklīle-i istiḡşā kıılınur. Hemvāre mesned-nişīn-i ‘izz ü ‘alā olup sa‘dü’s-su‘ūd u cāh u celālleri ile ufḡ-ı devlet-i mes‘ūd olmadan olmayalar ḡālī ḡıbb-ı zā benüm mürüvvetkārūm sulṭānum ḥazretleri bi-ḡamdillāhi sübhānehü ve Te‘ālā te’sīr-i meyāmin-i sadāretleriyle nice müddetden berü zūlmetkede-i küfr ü işrāk olan ḡıṭṭa-ı ma‘mūre-i pāk-īman ve a‘lām-ı İslāmiyān ile rüşenā vü tābnāk olup ‘āmmē-i dürrī vü enām vürūd-ı aḡbār-ı meserret ile şādkām oldıḡı demler meşḡūd oldı. Fe-ḡamden şümme ḡamden Ḥāk sübhānehü ve te‘ālā bu ḡazā ve fütūḡāt-ı kibriyāyı sa‘ādetlü şevketlü mehābetlü pādīşāh-ı ‘ālem-penāh ḥazretlerine ve vūkelā-yı ‘aliyyesi ḡazarātına mes‘ūd u mübarek ü müteyemmen eyleyüp sāye-i a‘lām-ı cāh u celāllerin hemvāre memālik-i a‘dāya sāye-endāz eyleye āmīn. Bi-mennihi ve keremihi. Benüm ‘ināyetlü mekremetlü sulṭānum ḥazretleri mekārīm-i ‘aliyye-i ḡüsrevānīden ‘ināyet buyurılan arpalıḡlarımız meşārif-i rūziyyemūze kifāyet itmemekle çendīn ḡasbe’l-iḡtizā bir miḡdār deyne ibtilā ile mūkedderü’l-bāl ve müşettetü’l-ahvāl oldıḡumuz ṭab‘-ı mū-şikāf ve serīre-i zātlarına ḡüveydādur. Böyle eyyām-ı sürür ve hengām-ı ḡubūrda lütf u kerem buyurup aḡvālümüzi veliyyü’n-ni‘am ḥazretlerine ifāde buyurup maḡlūl olan falān arpalıḡı ‘ilāvesiyle ḡalb-i ḡazīnümüz şād u miḡnet-ābāddur ve semer-i rāḡat-ābād buyurulmaḡ bābında himmet-i ‘aliyyeleri mercūdur zūḡūr iden mekārīm-i celīleleri mede’d-dehr ferāmūş olunmaḡ iḡtimāli yoktır. Bākī devlet-i refi‘ u iḡbāl müstedām bād bi-rabbi’r-raḡmān ve rabbi’l-‘ādil li’l-‘ibād.

Ḥālen ‘unvān-ı ser-‘askerī ile Özi Sancıḡı muḡāfızı olan düstūr-ı ekrem müşīr-i muḡterem sūtūde-şiyem ‘ināyetlü semāhatlü mekremetlü meveddetlü [64a] sulṭānum ḥazretlerinüḡ vezīr-i āşāf-naḡīr mekremet-semīr mevkīb-i cāh u celālleri savb-ı rif‘at-evbine

Devletlü sa‘âdetlü semâhatlü sultânüm hazretlerinüñ hısn-ı haşin-i satvetlerin viķāye-i serdār-ı serhâdd-i mansūr ve sedd-i sedīd-i mevkib-i haşmetleri himāye-bahşā-yı mülk-i ma‘mūr olup maṭla‘u’l-envār-ı te’yīdāt-ı sübhānī olan sipihr-i devletleri neyyirāt-ı cāh u celāl ile pür-zīver ve mihr ü mäh-ı kelāle-i tuğ-ı ‘alemleri eşi‘a-pāş-ı fetḥ u zafer olmak da‘vāt-ı icābet-āşārı takdīm ve merāsım-i tefḥīm ü ta‘zīmli kemā-yenbağī tetmīm ü tekmīl olunmaḥ siyāķında dā‘ī-i şenākārıdır ki ber-muķtezā-yı şiyem-i erbāb-ı mecd ü kerem aḥvāl-i dā‘ī-i ḥulūşkārīden istinbā’-ı pīrāmen-güzār-ı ḥāṭır-ı enverleri olursa bi-lüṭfillāhī sübhānehü ve Te‘ālā kāşāne-nişin-i ‘āfiyet olup ma‘mūr olduğumuz ḥidemāt-ı celīle ḥilālinde şevketlü mehābetlü pādīşāh-ı rüy-ı zemīn ve bi’l-cümle vükelā-yı sa‘âdet-āyīn siyyemā zāt-ı sürüşī-şıfāt ve ‘asākır-i nuşret-simātun bi’l-ğudüvvi ve’l-āşāl du‘ā-yı ḥayrlarına iştiğāl üzre iken nuḥbehü’l-ezmān olan bir dem-i ḥurremde nevāziş ü iltifātların muḥtevā-yı kerem-nāme-i nāmīleri ile dil-şād ve neş’e-i raḥīķ-i miskiyyü’l-ḥıtām-ı mekārım-i elṭāflarıyla mesrürü’l-fü‘ād buyurulmağın خطاب دل کشت را بوسه دادم روان برد یده روشن نهاد vefķı üzre ol müşerreffe-i lazimü’t-tekrīm kemā-hüve’l-aḥrā tefḥīm ü ta‘zīm ve silkü’l-le‘āl-i suṭūr-ı pür-nūrında olan ferāyid-i girān-bahā-yı ‘ibārāt semṭ-ı şu‘ūr u ıttılā‘a tanzīm olunmuşdur. Devletlü ‘ināyetlü sultânüm hazretlerinüñ irāde-i ‘aliyyeleri olan ḥuşuş bedīhiyyü’t-te’sīr olduğu ‘aks-endāz-ı mir‘āt-ı zamīr-i münīrlidür ḡayret-i dīniyyeleri cevāz-nümā vü ruḥşat-fermā olduğu çār cihet-i āfāķa velvele-endāz-ı iştiḥār olan [64b] ma‘delet-nihād u rüşd ü sedād ve ḥudā[dā]dlarından müstefād olunmağın icmāl-i aḥvāl i‘lām-ı ḥuzūr-ı müstevcibü’s-sürürları kıldı. Mutāzarra‘u mes’üldür ki çeşme-sāz-ı ḥāṭır-ı enverleri ḡubār-ı ḥāṭır birle mükedder ve ṭab’-ı laṭīf ü ḳalb-i şerīflerinden neder-jeng buyurulmaya. Bāķī mesned-i rif‘at bād.

Ḥālen eyālet-i Mışır-ı Kāhire olan düstūr-ı mükerrrem müşir-i müfahḥam sütüde-şiyem vezir-i āşāf-nażir mütedebbir-i umūr-ı salṭanat-serir devletlü sa‘âdetlü semâhatlü ‘atıfetlü sultânüm hazretlerinüñ savb-ı evbine

Devletlü ‘atıfetlü semâhatlü sa‘âdetlü sultânüm hazretlerinüñ menba‘-ı cüybār-ı lüṭf u kerem ve maṭla‘-ı ehille-i ‘atā vü himem olan mevkıf-ı münif-i devlet-maşir ve mevkı‘-ı menba‘-ı ‘adīmü’n-nażirleri pīşğāhına cevāhir-i girān-bahā-yı du‘ā ve yevāķit-i muşaffā-yı şenā işāru nişār olup mizāc-ı leṭāfet-ımtizācları istifsār olunur hemvāre erīke-nişin-i ‘izz ü iķbāl ve zīver-i mesned-i sa‘âdet ü iclāl olup müselleme-i dest-i iķtidārı olan umūrda muvvaḫḫun bi’l-ḥayr olalar. Şıme-i kerīme-i

mürüvvetkārī aḥvāl-i dā'ī-i ūşenākārlarından istiŷsār u isti'lām iktizāsıyla mir'āt-ı zamīr-i ŷad-āb münīr-i ŷab'-ı nezāketleri ol ŷavba pertev-endāz-ı istiḥbār olmak taḥrīk-i leb-i tecvīz buyurılırsa bi-mennihi ve keremihi sübhānehü ve Te'ālā yümn-i teveccüh-i kerīmāneleri ile 'āfiyet üzre olup 'umūmen erbāb-ı devlet ve erkān-ı saltanat ḥazretlerinüñ cevāhir-i du'ālarıyla ŷafahāt-ı eyyām-ı [65a] sa'ādetleri tezyīn ü tevŷīh olundığı hüveydā-yı ŷab'-ı 'ālem-ārāları ve ḥoş-büy-ı nezāket-semīrleridür. İŷr-i zā benüm devletlü mekremetlü sultānum ḥazretleri 'ilm-i 'ālem-ārālarıdur ŷa'ŷa'a-fürüz-ı ma'delet oldığı havze-i seniyye-i vālā-āgīne-i Mıŷır-ı zātü'l-ehrāmda vāki' ki yetīme-i ŷadef-i ŷeref ü kemāl ve ğurre-i nāŷiye-i fażl ü efzāldur mekkār-ı mekkāre-i çarḥ-ı denīden maŷūn ve 'avā'il-i ḥādiŷāt-ı gerdūndan me'mūn olması da'vātı taḳdīmi ile minhā-yı muḥliŷī oldur ki ebrek-i aḥyān u meserret-ḳarīn nāme-i nāmī-i imtiyāz-baḥŷ-ı feraḥ-fezā ve mülāttafe-i kirām[ī]-i belāġat-iŷtimāl-i tarḥ-revāları ki verkā-i cevvi-kemālāt ve bebgā-i Mıŷır-ı nevādir-nikātdur müŷerref-sāz-ı ŷenā-güy olduḳda بر مردمك دیده نهادم پیچیدم و تعویذ ول سوخته کردم ḥaḳḳā ki ol tūmār-nāme-i belāġat-me'āl-i me'ālī-iŷtimāl ki minhā 'anber u hüzzām-ı dest-i ŷifā-resenleri ki benefŷe-i 'anberīne-i esniye olsa sezā ve kelimāt-ı miskiyyetü'n-nefeḫāti 'ıtır-sāy-ı rūḥ-ı ḥisān olsa revādur bā'iŷ-i taz'īfümüz dād-ı hubb u vedād olup sükker-i midḥat-ŷenāları ma'ŷara-i mıŷr-ı bālde me'ād olmuŷdur. Dā'imā cevher-i vücūd-ı girān-māyeleri zīb-kerden-i zamān ve āŷār-ı kilik-i dürer-rīz-i fevā'id-feŷānları sermāye-baḥŷ-ı muḥtācān-ı me'ānī-i 'irfān olmaḳdan ḥālī olmayalar.

Meveddet-nāme-i nāmī

Devletlü semāḫatlı mekremetlü sultānum ḥazretlerinüñ mevrīd-i füyüzāt-ı ḳudsiyye ve maḳŷad-ı vāridāt-ı ünsiyye olan pīŷġāh-ı me'ālī-penāḫlarına berīd-i āh-ı iŷtiyāḳ ve ḳāsıd-ı eŷk-i iftirāḳla dest-āvīz-i da'vāt-ı serī'atü'l-āŷār ve reh-āver ü taḫiyyāt-ı refī'atü'l-miḳdār ittiŷālī zımnında 'arza-dāŷt-ı dā'ī-i dil-sipārlarıdur ki ŷems-i ufḳ-ı mekkārim olan zamīr-i münīr-i ḥürŷid-naẓīrleri [65b] revzene-i su'āle mesāġ buyurılırsa bi-mennihi henüz maḫaḥ-ı 'āfiyet-i āmāde vü sofrā-i ni'met-i küŷāde olup ḫatır-ı ḥāl-i misāfirīn müte'ākīb enfās-ı nā-ma'dūd nevāle-i du'ā-yı ŷenālarıyla iŷtiġāl olundığı rezzāḳ-ı 'ālem ü 'ālemiyyāna nümāyāndur.

Vüzerāya terḳīmdür

Hālen bālā-niŷīn-i ŷadāret-i 'uzmā ve müŷerref-i maḳām-ı vekālet-i kübrā olan vezīr-i āŷaf-naẓīr müŷterī-tedbīr nāzım-ı umūru'l-cumhūr bi'r-re'yi'r-rezīn müŷliḫ-i

meşālihu'l-enām bi'l-fikri'r-raşın müşeyyid-i bünyāni'd-devleti ve'l-iqbāl mümeħhid-i erkāni's-sa'ādeti ve'l-iclālel-maħfūf bi-şünūfı 'avātıfı'l-meliki'l-a'lā şadr-ı a'zam peder-i ekrem paşa *yesserallāhü külle mā-yürādü ve mā-yeşā'* ħazretleri hemvāre niyyet-i ħālişa ile ħāyiz-i merātib-i meşūbāt-ı cezile olmaga rāğib ve iktisāb-ı rızā-yı ħazret-i rabbü'l-'ālemīne naqd-i cān ile tālīb olmağın silk-i mülk ħidmetlerinde münħariṭ olan memālik-i müşterālarından taraf-ı şerīflerine vaḳtı i'rāf iden ħāmil-i kitāb miskiyyetü'l-müsteṭāb üzre bu 'abd-i memlūkini ħasbeten lillāhi ta'ālā ve ħāsseten li-rūħi'l-emīn resūlihi'l-mu'allā i'tāḳ u taħrīr ve mażīḳ-i rakdan ihṫāc idüp sār aħrār-ı asliyyīn zümresine ilħāḳ buyurdılar.

Ricā-i manşib ile devletlü sa'ādetlü dārü's-sa'āde ağası ħazretlerine teşekkür siyāḳında terḳımdür

Devletlü sa'ādetlü semāhatlü merħametlü sultānum ħazretlerinüñ menba'-ı cūybār-ı 'atebe-i devlet-penāh ve südde-i 'atıfet-i destgāhları ħāk-i pākine vaż'-ı cebhe-i 'ubūdiyyet ve ferş-i çehre-i raḳıyyet olunup ma'rüz-ı devlet-i 'ināyet-perverleridür ki [66a] 'ināyetlü merħametlü efendimüñ du'ā-yı devletlerine ber-vech-i me'nūs meşgūl ü muvāzabet üzre iken semāhatlü 'ināyetlü veliyyü'n-ni'am Ālim Efendimüz ħazretleri bu 'abd-i dā'ilerin falān ḳazāsıyla behremend ü ihyā buyurmışlardır. Maḳzā efendimüñ ħüsn-i terbiye ve kelime-i ṫayyibe buyurup himmet-i 'aliyye-i kerīmāneleri āşarı olduğında şübhem yoḳdur. ħazret-i rabbü'l-mürıbi'l-müste'ān vücūd-ı 'atıfet-āyınların āfāt u 'āhātadan emīn ü sālīm idüp sāye-i merħamet ü şefḳatlerin üzerimüzden dūr ü zā'il eylemeye āmīn.

Ĥālen maħrūsa-i Selānik'de revnaḳ-dih-i şerī'at-ı garrā ve aḳkām-ı umūr-ı memleket-pirā olan semāhatlü sa'ādetlü fażiletlü efendi ħazretlerinüñ nādī-i sa'ādetlerine

Fażiletlü semāhatlü meveddetlü mekremetlü efendi ħazretlerinüñ menba'-ı cūybār-ı 'izz ü iqbāl olan nādī-i şerīf-i İrem-mişālleri şavbına i'zāz u ikrām ve farṫ-ı tevḳire ihtirām ile cevāhir-i da'vāt-ı şüreyyā-nizām ve le'ālī-i tekrīmāt-ı pervīn-intizām ithāf u ihdā olunup ħāṫır-ı 'atırları istinbā olunur. Hemvāre maşḳūbu'l-'āfiye olup umūrlarında mażhar-ı tevḳıḳ-ı rabbü'l-erbāb olalar āmīn. Bi'n-nebiyyi'l-emīn ber-mübteğā-yı velā-i ḳadīm aḳvāl-i ħulūşḳārları isti'lām-ı küşe-gır-i ṫab'-ı enverleri olursa bi-mennihi Te'ālā ve teḳaddes 'āfiyet üzre olup 'umūmen revnaḳ-efzā-yı mesned-i ḳazā ve ḳalem-zen-i ħükm ü imzā olan ħullānun siyyemā cenāb-ı 'izzet-

me'abuñ hayr du'ā ve meḥāsin-i evliyā-yı ni'am ḥazarātından cihet-i medḥ u ŧenāları kūrta-i ŧāḥvār-ı mesāmi'-i 'aliyyeleri kılınmak ḥilālinde peyām-āver-i ŧafā-yı bālleri olan meveddet-nāme-i meserret-engīz ve hediyye-i behiyye-i behcet-ḥīzleri vārid olup bā'iŧ-i inbisāt u sūrūrımız olmuŧdur. [66b] Ḥaḳ celle ve 'alā her ḥālde mu'īn ü zahīrūñüz ola 'avākıb-ı umūrıñuzu dā'imen ḥayra ḳarīn eyleye. Bi-mennihi ve keremihi. Bāḳī sa'ādetde olalar.

Ḳādīaskerlere taḥrīr olan mektūbdur

Sa'ādetlü semāḥatlü mekremetlü efendim sultānum ḥazretlerinüñ mültecā-yı fasīḥü'l-ircā-yı ecille-i 'ulemā olan sāḥa-i fezā'il-intimālarına levāzım-ı ŧadāḳat u darā'at ve merāsım-i edāt-ı meskenet ile 'arż-ı 'ubūdiyyet olup hemvāre erīke-ārā-yı mecd ü 'alā olmaları da'vātı mü'eddā-yı nāḥika-i müdāvemet kılınmak siyākında bende-i dīrīneleri oldur ki benüm sa'ādetlü semāḥatlü mekremetlü fażīletlü sultānum ḥazretleri ŧavb-ı vālā-yı fezā'il-menāŧlarına kemāl-i iḥlāŧ-ı ḥāŧḧu'l-ḥāŧ ile rābıta-i 'ubūdiyyet-i ŧadāḳat-iḥtiŧāşumuz ḥudūd-ı ta'bīr ü tavŧıfden berter idügi 'aks-endāz-ı mir'āt zamīr-i semāḥat-münīr eŧerleri olmağın ŧimdiye degin 'abd-i ŧadāḳatkārları hezār bār ḥimāyet-i maḥŧūŧa ve meḳārim-i seniyyelerine ŧān ü sezāvār buyurıldığına binā'en sirran ve 'alāniyen da'vāt-ı sa'ādetlerine kār idinüp dā'imā merātīb-i ḥāḳ-ı eyvān-ı sü'üde ŧu'üd ve mevārid-i sa'ādet ü iḳbāle vürüd itmeleri için dā'imen ve müstemirren dū dest-i du'ā merfū'-ı bārgāḥ-ı cenāb-ı Kibriyā kılınmakda iken el-mennetü lillāhi Te'ālā bu eyyām-ı meymenet-baḥŧāda 'avātıf-ı 'aliyye-i cihān-dārı ve 'avārif-i bī-gāye-i ŧehriyārīden zāt-ı fezā'il-niŧānları Anadolu kādīaskerliğı rütbe-i celilü'l-i'tibārları ile tevḳīr ü iḥtirām buyurduḳları peyām-ı behcet-irtisāmı resīde-i gūŧ-ı hūŧ ve sermāye-i sūrūr u ḥubūr u sūrūŧ olduḳda 'alāḳa-i 'ubūdiyyet-i ezeliyyeden nāŧī 'alimallāḥü sübhānehü ol mertebe behremend-i meserret ü ŧafā ve ḥisse-dār-ı behcet ü bahā olmamıŧdur ki debīr-i dehüm-i ŧikeste-raḳam [67a] vesāḥat-ı eŧābī' u ḳalem ile vaŧfını taŧḥīr u beyanda i'tirāf-kerde-i ḳuŧūr u noḳŧān olmağın hemān pīŧe-i müstedīmem üzre du'ā-yı sa'ādet ü iḳbālleri vird-i zebān kılınmaḳdadur. Allāḥ sübhānehü ve te'ālā maŧŧıb-ı vālālarınıñ ibtidā vü intihāsi mes'ūd u meymün ve rütbe-i fażl u 'irfānların dem-be-dem efzūn idüp dā'imā bendegān-ı dīrīnelerin eltāf u himemleriyle mesrūr u meymün eyleye. Ḑünkü zāt-ı ŧerīflerine olan 'alāḳa-i 'ubūdiyyet-i maḥŧūŧānem inŧā'e'r-raḥmān fezā'il-niŧānları olmağla bundan ŧoñra bende-i ḥulūs-i'tibārları ve ḥarḥ-ı eŧi'a-i envār-ı fezā'il-i

kalb-i t̄ab-d̄arlarından istib'ād buyurulmayup her bār h̄imāyet ve kerem ü l̄ütf u merh̄ametleri ile memnūn u dil-şād buyurmaları mutazarra'dur. Bākī sa'ādet bād.

Siyāk-ı 'arz-ı h̄alde şeyhu'l-İslām-ı sellemehü's-selām h̄azretlerine firistādedür

'Ulüvv-şeref-i zāt-ı seyādet-simātı bā'ış-i tezā'üd-i şeref-i merātib-i cāh u celāl ve sümüvv-i letāfet-i ṭab'-ı sāfī-şifātı vāzı'-ı hatt-ı istivā-yı ma'delet ü i'tidāl olan devletlü semāhatlü mekremetlü erbāb-ı istihāle merh̄ametlü efendim sulṭānum افاض الله hazretlerinüñ h̄avşala-i niṭāk-ı vaşf u ıtrādan b̄irūn ve dā'ire-i beyān-ı h̄add ü ihşādan efzūn celā'il-i meh̄amid-i me'şüre ve şemā'il-i medāyih-i meşküre ile men'üt-i elsine-i enām olan vücūd-ı mes'ūduları dā'imā h̄ā'iz-i kıst-ı evfā-yı h̄udūd-ı sü'ūd olmak zāt-ı bihbūduları da'vātı taḳdīm ve bisāt-kūşe-i vücūd u keremleri leb-i tebcil birle telşim olunduğdan şoñra 'arz-ı h̄āl-i 'abd-perverleri oldur ki iktizā-yı hikmet-i Kadir ve Fa'al-i muḳtedir ile [67b] mütevārī oldıgumuz kürbetkede-i ehvāde evliyā-yı ni'am-ı vālā-nevālūñ tarşid-i sünūh-ı 'avātif u rahm ü efzālleriyle da'vāt-ı hayriyye[-i] tazarru' u ibtihāl vaḳf-ı inā' ü eṭrāf-ı nehār u leyāl ve haşr-i evḳāt-ı ğudüvv ü āşāl kılındığı ihtiyāc-ı vesāṭat-ı beyān u taḳrirden müstagnīdür. Bi'l-cümle aḫvālümüz muḫāṭ-ı 'ilm-i 'alem-şümül-i veliyyü'n-na'māyeleri olup şāyān-ı me'ālī-nişānları olan 'afv-ı ḫaṭā-baḫş-ı mücrimān ḫuşuşı merşūd-ı çeşm-i ümīd olmağla ta'bīrāt-ı istigāşe-i şefkat ü rahm u nevāl ile taḫdīş-i mesāmi'-i ḫuddām 'atebe-i 'izz ü iḳbālde mısra و سکون تی بیان عندکم و mısra'-i mü'eddāsıyla te'eddüben iktifā olunup ḫacāle-i te'diye-i mühimme-i tebrīk ile yerā'a-i berā'a-i isti'tāf ve istirhām-ı taḫrīre taḫrīk-i ḫalem olundu. Ḥaḳ sübhānehü ve te'ālā ol cāh-ı sa'ādet-destgāh ve rāhim-i 'aceze-i ḫaber-ḫ'āh ve sāmih-i şaffe-i şadākat-penāh olan zāt-ı 'ālilerine müstes'ad u meymūn ve ṭavāriḳ-ı ḫadeşātdan masūn u me'mūn eyleyüp sāye-i şefkat-māye-i 'ināyetlerin mefāriḳ-ı erbāb-ı istihāl ü isti'dād üzre mebsūṭ u memdūd eyleye āmīn. Bākī der-mesned-i 'izzet bād.

H̄ālen muḫāfız-ı eyālet-i Erzurūm düstūr-ı ekrem sūtūde-şiyem vezir-i a'zām devletlü semāhatlü 'aṭıfetlü sulṭānum h̄azretlerinüñ āstān-ı devlet-maşirlerine bi'l-ḫayr

Devletlü sa'ādetlü semāhatlü 'aṭıfetlü sulṭānum h̄azretlerinüñ eyādī-i kerīme-i derya-nevālleri که کف کریم تو بحریست درافاضه جود که جذب حل سلیم مست یابانش vefḳı üzre

mevc-hız-i 'atâ vü kerem ve telâtum-ı cüd-şiyemdür. [68a] Hemvâre şatıbbî-merâm-ı du'â-güvyâne cevâhir- pâş-ı re'fet ü 'inâyet olmak da'vâtı zımnında mizâc'-ı le'tâyif-îmtizaçları istikşâ olunur. Hemîşe dürr-i yekta-yı vücûd-ı mes'ûdları zîver-i hazâne-i hıfz-ı İlâhi olup şa'sa'a-i tûğ-ı zafer-fürûğları ta'ne-zen-i mihr ü mâh olmadan olmaya hâlî. İşr-i zâ sa'âdetlü sultânüm hazretleri dâ'î-i seciyye-i mürüvvetkârîleri ahvâl-i dâ'îlerinden isti'lâm buyrulursa bi-mennihi Te'âlâ ve te'âlâ kâşâne-nişîn-i 'âfiyet olup 'âmme-i erkân-ı devlet ve kâr-fermânân-ı salânat hazarâtınıñ siyyemâ cenâb-ı mekârim-nisâbınun du'â-yı bi'l-hayrına iştiğâl üzre iken zamîr-i münîr-i hürşîd-nazîrlere rûşen ü 'ayândur. Hâk sübhânehü ve te'âlâ herhâlde mu'în ü yâveriñüz olup ve nâm-dâde oldukları hidemât-ı 'aliyye-i şehriyârîden muvaffakun bi'l-hayr olalar. Bâ'îş-i vurâd-ı vedâd-nâme-i falân efendi dâ'îleri mülâzımlarımızdan olup sultânüm hazretlerinüñ dahı hâşşa-i du'â-güylarından ta'dâd olunmağla mütevaqqîfü'l-huşûl-i 'inâyetleri olan huşûşî tavsiye-i 'uhde-i re'fet ü merhametleri kılınur. Mez'kür bendelerinüñ şayf-i ahvâli şâd-âbter-i zülâl-i mekârimleri buyurulmak bâbında lütf u kerem tab'-ı himemlerine menû't u müsellemdür. Bâkî hemvâre mühim-sâzî-i müstemendân muhalled bâd.

Hâlen muhâfız-ı Kandıye olan vezîr-i mükerrem-i âşâf-nazîr düstür-ı efham eflâţun-tedbîr sûtüde-şiyem vezîr bin vezîr hazretlerinüñ âstân-ı devlet-maşîrlere meveddet-nâmedür

Devletli semâhatli sa'âdetli 'atıfetli sultânüm hazretlerinüñ 'azîz-i mısr-ı câh u celâl olan zât-ı mekârim-simât u sürüş-hişâlleri ki sâye-efken-i şeref ü iclâl oldığı emâkin ü aqtâr-ı neyl-i 'inâyetlerinden tarâvet-yâfte-i emn ü râhat ve müstezıll-i zıll-i zalîl-i ma'deletleri olan deri enâm-ı şîrînkâm-ı kand-i istirâhat [68b] oldığı müttefeķun 'aleyh-i erbâb-ı 'adl ü nişfetdür. Hemvâre ta'ne-zen-i lem'a-i mihr ü mâh olan tûğ u 'alem-i rûşenâyî-şiyemleri lâmi'u'l-işrâķ olup eşi'a-pâş-ı emn ü emân ve medâr-ı muhâķ-ı deycür-ı zulm ü 'udvân olmadan olmayalar hâlî. Benüm sultânüm hazretleri havze-i himâye-i behcet-pîrâyelerinde olan medîne-i Kandıye kuţtânından resânende-i darâ'at-nâme 'Ömer Efendi dâ'îlerinüñ medîne-i mezbürda merhûm Zülfiķâr Paşa evķâfından otuz seneden berü mutaşarrıf oldığı vaķf-ı menzil-i merhûm-ı müşârunileyhüñ ol tarafda ihyâ eylediği câmi'-i şerîfnde imâm olan falân kimse benüm meşrûtumdur deyü şühür-ı zür iķâmetiyle merķümüñ yedinden ahz[u] kabz idüp ğadr-ı küllî itmekle mezbür 'Ömer Efendi der-i devlet-medâr-ı rüy-mâl ve dîvân-ı hümayün-ı ma'delet-efzûna 'arz-ı hâl idüp mütevellîsi yedinde mazbû't olan

vakfiye-i ma'mülün bihāya ve bā-fermān-ı 'ālī nazar olunup imām ve mü'ezzine süknā meşrūta olmadığı ve menzil-i mezbūr icāre-i mu'accele vü mü'eccele ile icār oluna deyü ta'yīn oluna deyü taşrīh olunduğı halen medīne-i falānda mesned-nişīn-i eyvān-ı kaza ve kalem-rev-i hükm ü imzā olan efendi hazretleri i'lām itmeleriyle mezbūr falān dā'īlerinüñ yedine emr-i 'ālī 'ināyet buyurilup rü-be-rāh-ı 'azm olmuşdur. Bi-meşiyetillāhi sübhānehü ve Te'ālā şeref-i āstān-peyvest-i hāk-i pāy-ı dāmen-būsīleriyle müstes'ad olduğda üzerinden hüsni nazar-ı kīmya-me'şer-i meymenet-eşerleriyle mesrürü'l-fu'ād-ı tevcīh-i kerīmāneleri bī-dirīg buyurilup huşuşına muzāheret vesā'ir umūrında kerem ü 'ināyet-i bī-gāyeleri buyurulmak menüt-ı tab'-ı mekārim-i seniyye-i bende-perverāneleridür. Bākī der-mesned-i 'izz ü iclāl müstedām bād.

Şefā'at-nāme-i nāmīdür berāy-ı düstī

Devletlü semāhatlü mekremetlü sultānum hazretlerinüñ maķām-ı celīl-i zāhiru'l-irtifā' [69a] ve mesned-i cemīl-i bāhirü'l-ittisā'ları ki bi-fazlillāhi'l-vehhāb erbāb-ı hācāta kimerci' u me'ābdur şavb-ı sa'ādet-evbine elmas-ı isticābet-iltimās-ı du'ā ve cevāhir-i ihlāş-me'şer-i şenāberīd-i huçeste-nevīd-i iclāl ü şevk ile tevcīh ü sevķ olunup seccāde-i mekārim-mu'tādlar küşe-güzīn-i leb-i edeb birle telşīm olunmak zeylinde taraf-ı şubh u mesāda bezl-i mechūd-ı nā-maḥşūr ve şarf-ı dest-māye-i maķdūr *be-şarḥ ānki şeved* 'özri bendegī[-i] ma'zūr ile sa'ādet-ķarīn bād devlet-i rehīn-i zafer hem-'inān ve şeref-i hem-nişīn-i du'ā vü şenāların

نثار کوهر اخلاص هست عادت من

اگر قبول تو باید زهی سعادت من

müfādınca dest-āviz-i maķsemü's-sürürları itmek hilālinde lāzime-i dīnümüz ve ehemmi-zimmetümüz olan meşāliḥ-i 'ibādullah temşītinde ḥasbe'l-imekān şarf-ı maķdūr eşnāsında resānende-i varaķa-i 'ubūdiyyet dā'īlerine vesīle-i dām-būsī ve 'ināyetlü sultānum hazretlerine isticlāb-ı du'ā-yı ḥayr ile iķdām u ihtimām üzre olduğumuzu küstāḥāne inhāya ictirā' olundu. Merķūm dā'īleri maķām-ı dest-beste-i 'ubūdiyyetde ḥidmet-i du'ālarına sā'īleri her vecihle ma'ķūl-i bendeleridür. Miḥrāb-ı ṭāķ-ebrū-yı ḥācet-revānelerine cebīn-sā olduğda manzara-i çeşm-i re'fet ü me'şerleri olmağla sofrā-i mebzūlü'n-ni'am-ı keremlerinden nevāle- i cenāb-ı nā-yāb ile sīr-āb u ḥişşā-yāb buyurmuş olurlar ğıbb-ı zā benüm sultānum nümune-i şenākārīdür ki ma'lūm-ı intimāları olduğü üzre bu tarafda poliçe huşuşı bir miķdār şu'ūbetli olup ve

āstāne-i sa‘ādete gider emānetkār ādem daḥı bu ezmānda bulunmamağla devletlü mekremetlü semāhatlü efendim sulṭānum ḥāzretlerinden maḥcūb olmak ḥavfindan nāṣı müṣıl-ı du‘ā-nāme dā‘īleriyle maḥṣūl gönderilmesi daḥı evlā görülmegin tāriḥ-i du‘ā-nāme günine gelince ḥāṣıl olan maḥṣūl firistāde-i ‘izz ü ḥuzūrları olmuştur. Bākī sa‘ādet bād. [69b]

Selām-ı lesīm-i nesīm ve senā-yı nesīm-i şemīm ol nihāl-i deyyāz-ı hüner ve gonce-i çemenistān-ı nīgū-seyr ve eser-i piser-i feyz-perverüm mahmūdū’l-husāl

Şeyḥu’l-İslām-ı sellemehū’s-selām ḥāzretlerine firistāde-i savb-ı ‘ālileridür

Devletlü semāhatlü sa‘ādetlü veliyyü’n-ni‘am sulṭānum ḥāzretlerinüñ müzdaḥim-i cibāh-ı efāzıl ve mülteşem-i şifāh-ı ekābir ü emā’il olan ḥāk-i pāy-ı şerīflerine zerre-vār rüy-māl olunduktan soñra ber-mukteżā-yı ṭab‘-ı kerīm-i ‘adīmü’n-naẓīr tefakḫud-ı ‘abd-i faḫīrleri şüret-nümā-yı mir’āt-ı zamīr-i münīrleri olursa bi-ḥamdihı sübhānehü bi-menn-i himmet-i veliyyü’n-ni‘amī ile maşḥūbu’ş-şihha olup vazīfe-i naẓīfemüz olan devlet ü iḳbāl ü rif‘atlerine hemvāre bi’l-ğudüvvi ve’l-āşāl müdāvemmet ü iştiğāl üzre mülāḥaza-i ‘ālī buyurıla. Benüm merḥāmetlü sulṭānum كفى شرفالى مضاف اليك feḥvāsı naḫş-ı nigīn-i ḥātem-i la‘līn-i kāmrānī olup esnān-ı sa‘d-iḳtirānlarına intisāb-ı māye-i ni‘met-i cāvidānī ḥākdan ref‘-i şevābın iḥrāz ve beyne’l-akrān imtiyāz kaşdıyla eyādī-i kerīmeleri olan mektüb-ı şerīfleri vārid olduḡda tecdīd-i ‘ubūdiyyete bā’iş olduḡda bu devlet-ḥ‘āh-ı sa‘ādet-iştimālleri ḥālīş u muḥliş du‘ācıları olduḡumuz bī-merādur. Leyl ü nehār dergāh-ı Perverdigārdan niyāzımız oldur ki vücūd-ı mes‘ūdların kudūrāt-ı dehrden maḥfūz u maşūn ve ‘ömr ü devletlerin rüz-be-rüz efzūn eyleyüp sāye-i sa‘ādet-māyelerini üzerimizden dūr ü zā’il eylemeye. Bi-mennihi ve keremihi ḥidmet-i ‘aliyyelerinde inşā’allahü Te‘ālā kemāl-i ihtimām ü istikāmet üzre taḫayyüd olunup rāfi‘ olan maḥṣūlāt miḡdār-ı mu‘ayyeneleriyle ism ü resimleriyle bī-kuşūr u bī-küsūr efendim sulṭānum ḥāzretlerinüñ ḥāk-i pāy-ı devlet-masīrlerine firistāde olunur ancak herḥālde keyfiyetümüz ‘ināyet-i ‘aliyyeñüze menūṭ u müsellemdür. Zīrā ṭaşranuñ ṭaṭana-i aḥvālī velvele-endāz-ı gūş-ı pūr-hūş-ı sāmi‘a olduḡı gibi olmamaḡ gerekdür. Bizden taḫşīrāt şādır olmaz. Bākī sa‘ādet bād. [70a]

Ḥālen Yeñişehr-i Fenārda revnaḫ-efzā-yı şeri‘at-ı garrā olan sa‘ādetlü semāhatlü oglum efendi ḥāzretlerinüñ nādī-i ḥaṭīrlerine bi’l-ḥayr

Sa'adetlü semâhatlü mekremetlü oğlum efendi hazretlerinüñ ta'ne-zen-i sebzezâr-ı İrem olan nâdî-i şavb-ı mekremet-evbine ta'zîm ü ikrâm ve vâcibe-i tebcîl ü ihtirâm ile perverîş-yâfte-i eşdâf-ı derûn olan gevher-i le'âl-i girân-bahâ-yı du'â ve ferâ'id-i musaffâ-yı şenâ îşâr u nişâr olunup hâtır-ı 'atırları istinbâ olunur. Hemîşe savn-ı Rabbü'l-'izzetde olup muvaffakun bi'l-hayr olalar âmîn ğıbb-ı zâ benüm fazîletmendüm oğlum hazretleri kalem-rev-i hükümetleri kıttânından hâmil-i hamâ'il-i nemîka eş-şeyh el-hâc 'Oşmân el-halvetî dâ'ileri ba'zı meşâlih-i mühimme mülâbesesiyle der-i devlet-i 'aliyyeye gelüp hâlen ol tarafa cemmâze-bend-i nehzat olmuşdur. Bi-meşiyetillâhi Te'âlâ ve takaddes şeref-i şöhbet-elîf-i mekremetleriyle müstes'ad olduğda üzerinden hüsn-i nazar-ı kîmyâ-eşer-i meymenet-me'serleri bî-dirîğ buyurılıp fi'l-hakîka du'â-yı bi'l-hayrları isticlâb olunacak bir zât-ı şerîf olmağın mütevaqqıf-ı 'inâyetleri olan umûr-ı cüz'iyye vü külliyeleri huşûline müzâheret-i 'aliyyeleri haqqında celiyy buyurulmak mutazarrâ'dur. Bâkî 'ömret ziyâdet bādâ. Benüm 'inâyetlü mekremetlü fütüvvetlü birâder-i ercümendüm efendi hazretleri fevka mâ-yüteşavver mâ-yütehayyel murâ'ât-ı huquq-ı düst-dârî buyuruldığı isticzâ ve râbıta-i hulûş-ı vedâd itmişdür. Fî-mâ-ba'd dahı hâtır-ı 'atırdan ihrâc buyurulmayup irdâf-ı mürâselât ile te'kîd-i müvâlât buyuralar. [70b]

Bi-meşiyetillâhi sübhânehü hâlen medîne-i Şâm-ı cennet-meşâm-ı dârü's-selâmda revnaq-efzâ-yı seccâde-nişîn-i şeri'at garrâ olan efendi hazretlerinüñ nâdî-i rif'atlerine muhâleşat-nâme-i mekremet-sâmîdür

Sa'adetlü semâhatlü fazîletlü aḡ-ı e'azzüm efendi hazretlerinüñ fâyiha-baḡş-ı lâyiha-i dârü's-selâm olan maḡfîl-i cennet-meşâm istişmâmları şavb-ı sa'adet-evbine hezâr-ı 'izz ü ikram ve tebcîl-i ihtirâm ile da'vât-ı 'anberiyetü'n-nefahât ve tekrîmât-ı miskiyetü'l-fütühât ithâf u ihdâsıyla şemîm-i tab'-ı laḡfleri zîver-i meşâm-ı şevk u 'garâmları kıılınur. Hemîşe 'abîr-i vücûd-ı mes'ûdları zîver-i hazâne-i 'âkıbet olup nûkhet-baḡş-ı 'izz ü iḡbâl olmadan olmayalar hâlî. İşr-i zâ 'izzetmendüm medîne-i Kudüsü's-şerîfde me'mûr bi'l-iftâ olan hâmil-i hamâ'il-i meveddet-nâme 'Abdurrahîm-zâde oğlum es-Seyid Muḡammed Efendi senâkârlarınüñ kalem-rev-i hükümetleri olan medîne-i Şâm-ı şerîfde ba'z-ı meşâlih-i mühimmesi olmağla bi-meşiyetillâhi sübhânehü ve Te'âlâ şeref-i dâmen-bûs-ı meymenet-me'nûsları ve sohbet-i iksir-hâşiyetleriyle müstes'ad olduğda hasbe mâ-yüsâ'i dühü's-şer'u'l-kavîm umûrına mu'âvenet ü muzâheret buyurılıp fütühât-ı

miskiyyete nevāzişleriyle mu‘aţţaru’l-meşām buyurulmağ me’mül u mes’üldür. Bākī der-mesned-i mürüvvetkārī ber-devam bād.

Ĥālen medīne-i Dimaşku’ş-Şām kazāsında seccāde-nişīn-i şerī‘at-ı garrā olan maĥdūm mekremetlü oğlum efendi ĥazretlerinüĥ nādī-i sa‘ādetlerine

Devletlü mekremetlü semāhatlü sultānum ĥazretlerinüĥ nümüne-nümā-yı naĥlistān-ı İrem olan maĥfil-i münīf-i fażl u efzāl ve meclis-i şerīf-i ‘izz ü iĥbāleri şavb-ı nüzhet-evbine bā-‘izz ü iĥbāl ve vüfūr-ı tebcīl ü ihtirām ile enderūn-ı [71a] şadefçe-i derūnda perverīş-yāfte-i reşĥāt-ı ihlāş olan le’ālī-i şafvet-āgīn-i taĥiyyat u du‘ā ve yevākīt-i girān-bahā-yı ĥulūş u şenā meĥārātı ĥilālinde ĥātır-ı ‘atırları istinbā olunur. Hemīşe emān-ı Rabbü’l-‘izzetde olup mukadderāt-ı dehr-i dūndan me’mūn u maşūn ve her umūrlarında tevfiĥ-i rabbanīye maĥrūn olmadan olmayalar ĥālī. Ber-mübteġā-yı şīme-i kerīme-i ĥulūşkārī aĥvāl-i şenākārīden isti‘lām buyurilursa lillāhil-ĥamdü ve’l-minneh ‘āfiyet üzre olup ĥullānuĥ siyyemā cenāb-ı şerīf-i meveddetkārūĥ şenā’ bi’l-ĥayrlarıyla evĥāt-güzār iken aĥsen-i ezmānda peyām-ı āver-i sıĥĥat ü ‘āfiyetleri olan meveddet-nāmeleri vārid olup fevĥa’l-ĥadd memnūn u maĥzūz olmuşuzdur. Fī-mā ba’d daĥı muĥbir-i ‘āfiyetleri olan mektüb-ı belāġat-üslūbları ile dil-şād buyurular. Herĥālde Ĥağ sübhānehü ve Te‘ālā ĥazretleri mu‘īn ü zahīrleri olup umūrlarında tevfiĥin refiĥ eyleye. Bi-mennihi ve keremihi.

Ĥālen maĥrūsa-i Selānīk’de revnağ-dih-i şerī‘at-ı garrā olan ‘izzetlü fażiletlü semāhatlü efendi ĥazretlerinüĥ nādī-i dil-küşāları şavbına

Devletlü sa‘ādetlü fażiletlü efendi ĥazretlerinüĥ cilvegāh-ı şāhid-i fażl ü efzāl olan meclis-i pūr-nevāl olan vālā-maĥām-ı maĥfil-i İrem-mişāllerine چه مجلس چو ن چه مجلس چو ن vefĥı üzre şıdğ-ı neşāt-baĥş-ı erbāb-ı şevĥ u şafādur. Derūnında nihānī[-i] perverīş-yāfte-i reşĥāt-ı ihlāş olan gül-deste-i du‘ā ithāf-ı şavb-ı ‘ālīleri kılınup ĥātır-ı nezāket-‘atırları istiĥşā olunur. Hemvāre şıĥĥatde olalar. [71b] zīver-i gülşen-i ‘izz ü iĥbāl oldukları umūr-ı ‘ibādullāhda mazĥār-ı tevfiĥ-ı Rabbü’l-erbāb ola āmīn. Bi-ĥürmeti’n-nebiyyi’l-emīn menlehü’l-‘izzü ve’t-temkīn şīme-i kerīme-i dil-nevāzī müsted‘āsınca aĥvāl-i muĥliş-i ĥālīşu’l-fu’ādları kıbelinden istiĥbār-ı cilveger-i ĥayāl-i şafvet-iştimālleri buyurilursa lillahi’l-ĥamdü ve’l-minneh ĥabā-yı ‘āfiyet ü şıĥĥat ārāyiş-dih-i menkīb-i ĥayāt olup memalik-i ĥüsrevānīde revnağ-efzā-yı ĥükümet olan ĥullānuĥ siyyemā cenāb-ı meveddet-‘unvānuĥ meĥāfil-i evliyā-yı na‘māda şenā’ bi’l-ĥayrlarıyla iştiġāl üzre

iken bir dem-i hürremde harem-i peyām-āver-i şıhhat ü ‘āfiyetleri olan mektüb-ı behcet-engizleri vārid olduğda bir mertebe sürür-ı behcet-i hubūr hāşıl olmışdur ki ta‘biri nā-küncide-i havşala-i midād u aqlām oldığı hüveydādur. Fī-mā-ba‘dahı bu tarafa sedd-i niṭāḳ-ı ‘azm ider anı da derunda ḳulları vuḳu‘ında peyām-ı şıhhat ü ‘āfiyetlerini ifāde vü isti‘lāmdan ḫālī olmamaları mutaḫarra‘ u mes’üldür. Bāḳī hemīşe der-mesned-i ‘izz ü sa‘ādet bād bi-rabbi’l-‘ibād.

Hālen medīne-i İzmir’de revnaḳ-efzā-yı şerī‘at-i garrā olan sa‘ādetlü mekremetlü birāder-i ‘azizüm efendi ḫazretlerinüñ nādī-i sa‘ādetlerine muḫāleşat-nāme-i nāmīdür

Devletlü mekremetlü ‘ināyetlü aḫ-ı e‘azz ü ekremüm efendi ḫazretlerinüñ menba‘-ı cüybār-ı faẓl u ‘irfān olan meclis-i şerīf-i dil-küşā ve maḫfil-i münīf-i cān-fezāları şavb-ı fezā’il-evbine enderün-ı eşdāf olan perveriş-yāfte-i reşehāt-ı ihlāş ve ferā’id-i giran-bahā-yı du‘ā ithāf u ihdasıyla ḫātır-ı ‘ātır-ı derya-meḳātırı isti‘lām olunur. Hemvāre emān-ı Rabbü’l-‘izzetde olup umūrlarında muvaffaḳun bi’l-ḫayr olalar. Cenāb-ı mücībü’s-sā’ilin ve feyyāz-ı muṭlaḳ olan Rabbü’l-‘ālemīn [72a] her ḫālde yāver ü dest-gīr olup meṭālib-i a‘lāların iḫsān eyleye. İsr-i zā ‘izzetmendüm merḫūm Māhir Efendi bundan aḳdem ḳalem-rev-i ḫükümetleri olan medīne-i mezbūrda Timurcılar ḫanında muḳaffel ü memhūr şandūḳlar içinde ve ḫāricde dahı eşya ‘ibda ‘itmeleriyle ḫālen merḳūm mebrūruñ vaşiy-i muḫtārı ḫāmil-i meveddet-nāme falān efendi dā‘ileri eşyā’-i mezbūreyi aḫz u ḳabz ve bu tarafa naḳl-i eşḳāl için şavb-ı şerīflerine tevciḫ-i sükkān-ı ‘azīmet ḫilālinde umūrına mu‘āvenet buyurulmaḳ bābında mektüb taḫrīr olunmuşdur. Vuşūlde mezkūruñ üzerinden ḫüsn-i nazar-ı meymenet-me‘şerleri bī-dirīḡ buyurılıp muḳaffel ü memhūr olan şandūḳlaruñ mühürlerine ḫatm-ı şerīfleri ‘ilāve-i ḫāric ez-şandūḳ olan eşyā’-i mumzā vü maḫtūm defter ile vaşiy-i mezkūre teslīm ve bu cānibe irsāl buyurulmaḳ bābında lüṭf u keremleri me’mül ü mütevaḳḳa‘dur. Bāḳī hemvāre der-mesned-i ‘izz ü sa‘ādet müstedām bād.

Hālen medīne-i Şofya’da seccāde-nişīn-i şerī‘at-ı garrā olan ‘izzetlü semāḫatlü oḒlum sulṭānum ḫazretlerinüñ nādī-i sa‘ādetlerine muḫāleşat-nāmedür

Sa‘ādetlü semāḫatlü faẓiletlü mekremetlü oḒlum efendi ḫazretlerinüñ meclis-i şerīf-i fā’i zu’n-nūr ve maḫfil-i münīf-i müstevcibü’s-sürūrları şavb-ı nüzhet-evbine

‘izz ü ikrām ve vüfūr-ı tebcil ü ihtirām ile cevāhir-i taḥiyyāt-ı şüreyyā-nizām ve zevāhir-i tekrīmāt-ı pervīn-inbisāt u ibtisām meḥārātıyla ḥāṭır u ‘atırları istinbā olunur. Hemīşe pīrāye-baḥş-ı kāşāne-i şihḥat ü ‘āfiyet olup umūrlarında muvaffakun bi’l-ḥayr olalar. Ber-muḳteżā-yı müvālāt-ı ḳadīme aḥvāl-i şenākārları peyker-efrüz-ı mir’āt-ı ṭab’-ı şafvet-kirdārları olursa lillāhi’l-ḥamdü ve’l-minneh ‘āfiyet üzre olup ḫalen ve ihvānuḥ [72b] siyyemā cenāb-ı meveddet-‘unvānuḥ şenā’ bi’l-ḥayrlarıyla leb-i cünbān-ı meḥāfil-i evliyā-yı na‘māda zıkr-i cemīlleri ferā’id-i zīver-i simṭ-ı taḳrīr ü beyān ḳılınmaḳ ḫilālinde iken eyem-i evḳātta mektüb-ı şerīfleri vārid olup derūn-ı şadāḳat-meşḫūnında falān maddenüḥ ḫuşūl-pezīr olmasını iş‘ār u işāret ü taḫrīr buyuruldığı ḫulūşkārlarına bir mertebe behcet ü sürūr ḫāşıl olmuştur ki beyān u taḳrīri ḫāric ez-‘uhde-i berā’a-i baḫrdur. Ḥaḳ sübhānehü ve te‘ālā cenāb-ı şerīflerin mu‘ammer ü müstedām ve cilveger-i derūnları olan merāmları ḫuşūliyle behrever buyurılıp hemvāre neşāt-baḥş-ı ḳulüb-ı aḫibbā vü aşdıḳā olup a‘māl-i pesendide ile memdūḫul-ḫişāl ve meḳāşid-ı dū-cihānına neyl ile dil-küşā ve mesrūr u iḳbāl eyleye āmīn. Bi-rabbi’l-‘ibād. Bāḳī der-mesned-i müstedām-ı iḳbāl-i ‘izzet bād.

Ḥālen zīnet-efzā-yı şadāret-i Rūm olan sa‘ādetlü mürüvvetlü mekremetlü sultānum ḫazretlerinüḥ şavb-ı ‘ālilerine bi’l-ḥayr

Sa‘ādetlü semāḫatlü mekremetlü sultānum ḫazretlerinüḥ cilvegāh-ı şāhid ü iḳbāl olan nüzhetgāh-ı İrem-mişālleri şavbına cevāhir-i da‘vāt-ı icābet-maḳrūn ve yevāḳīt-i tekrīmāt-ı muḫāleşat-efzūn ithāfiyla ‘atır-ı ḫāṭır-ı meḳārim-āşārları istinbā olunur. Hemvāre zīver-i mesned-i ‘izz ü ‘alā ve kevkeb-i dürrī-iḳbālleri ḫāver-i şarḳdan ṭal‘at-nümā olmadan olmayalar ḫālī وهذا و دعاء لا يروود لانه اذا ما دعونا امتته nesīm-i lüṭf u keremleri ufḳ-ı tāli‘-i nevāzişden tenessüm ve gonçe-i ḫāṭır-ı ‘atırları tebessüm idüp aḥvāl-i şafiyyü’l-bālden istikḫşā buyurulmaḳ erzānī buyurılırsa el-ḫamdülillāh ḫüsn-i teveccüh-i kerīmāneleri ile ‘āfiyet üzre olup evḳāt-ı müteberrikada du‘ā-i bi’l-ḥayrlarına ve südde-i seniyye-i zıkr-i cemīlleri şenā-yı devlet-ḫāḫları [73a] istikḫşā buyurulmaḳ erzānī buyurılırsa lillāhi’l-ḥamdü ve’l-minneh ḫüsn-i nażar-ı kīmyā-eşerleriyle ‘āfiyet üzre olup evḳāt-ı müteberrikada du‘ā-yı bi’l-ḥayrlarına iştiḡāl ile evḳāt-güzār olduğumuz zāmīr-i münīr-i ḫurşid-nażīrlarına sitebr deḡüldür. İşr-i zā fazīletmendüm sultānum ḫazretleri Tekfur Güli muvaḳḳıtı falān efendi bendeleri mülāzımlarımızdan olmaḡla bir ma‘ḳül dā‘ileri olup muvaḳḳıtı olduğu ḳazā-i mezbūruḥ mutaşarrıfı olan ‘Ali Efendi falān olmaḡla tencīzen mazḫar-ı ‘ināyet ü keremleri olmaḳ niyāziyle taşdı‘a ictirā olundu. Meḳārim-

i bî-gāye ve me'āşir-i bî-nihāyelerinden mes'üldür ki mezbûr bendelerinüñ aḥvālî maṭrah-ı envār-ı mekârim-perverleri buyurılıp ḳazâ-i mezbûrî tencîz ile merkûm dâ'îlerini ihyâ buyurular. Haḳḳında sünûh iden gāyet ü nevâllerinden fevḳa'l-ḥad memnûn buyurulduğı bî-işṭibâhdur. Bâḳî der-mesned-i 'izz ü iḳbâl müstedâm bād.

Ḥâlen şadr-ı Rûm olan 'inâyetlü mekremetlü sulṭānum ḥazretlerinüñ nādî-i sa'âdetleri şavb-ı 'izzet-evbine

Sa'âdetlü semâhatlü meveddetlü sulṭānum ḥazretlerinüñ reşk-âver-i gülzâr-ı behişt olan mevḳıf-ı münîf-i semâhat-perver ve mevḳî'-i menba'-ı sa'âdet-güsterleri cevâhir-i reng-â-reng-i du'â ile tezyîn ve zevâhir-i gün-â-gün-ı şenâ ile hem-güne-i zînet-i sipîhr-i berîn ḳılınur tab'-ı laṭîf-i mekârim-perver ve ḥâṭır-ı 'âṭır-ı merâḥim-eşerleri istikşâ olunur. Hemvâre şün-ı refî'-i cenâb-ı Rabbü'l-erbâb olup gül-çîn-i ri-yâz-ı tevḳîḳ olmadan olmayalar ḥâlî. Ber-mübteğâ-yı velâ-i ḳadîm aḥvâl-i dâ'î-i müstedîm cilveger-i ḥâṭır-ı 'âṭır-ı mekârim-eşerleri olmaḳ erzânî buyurılırsa lillâhil-ḥamd ḥüsn-i teveccüh-i kerîmânelariyle peygüle-nişîn-i 'âfiyet olup du'â-yı devlet-i 'aliyyeleriyle evḳât-güzâr olduğumuz zamîr-i münîr-i tâb-dârlarına hüveydâdur. İşr-i zâ 'inâyetlü mekremetlü meveddetlü sulṭānum ḥazretleri arpalığımız falân ḳazâsında rubûde olan [73b] Ṭabanlı Ḥüseyin-nâm kimesnenüñ âteş-i ṭâḳat-güzâr-ı zulm ü 'udvânî ḥirmen-süz-ı işṭibâr-ı re'âyâ vü berâyâ olmağın sükkân u ahâlî-i mezbûruñ mürtekib olduğü şenâyi'-i aḥvâlîm aḥzar mantûḳı üzre nâ'ibümüzden vesâ'ir civârında birkaç ḳazâdan daḡı 'arz olup dâd-ḥâhâne rikâb-ı hümayün-ı merâḥim-'unvâna 'âzim olmalarıyla du'â-nâme taḥrîri ile taşdî'a ictirâ olundu. Mekârim-i 'âlem-şümüllerinden mes'üldür ki fuḳarâ vü zu'afânüñ aḥvâlîne merḥamet buyurılıp ve bu rubûde-i mezbûruñ mezâlimi şer'an def' ve neyyir-i cihan-tâb-ı 'inâyetleriyle zulmet ü istîlâsı ref' buyurıla ḡuşuş-ı mezbûrda siyyemâ müsâ'ade-i 'aliyyelerinden fevḳa'l-ḥad memnûn u mesrûr olmamız bî-işṭibâhdur. Bâḳî der-mesned-i iclâl ü rif'at müstedâm bād.

Medîne-i Münevvere şerrefehallâhü Te'âlâ kādîsı olan devletlü semâhatlü faẓiletlü oğlum Muḡammed Efendi ḥazretlerinüñ celîlü'l-ḳadrları şavb-ı mekremet-evbine

Devletlü semâhatlü faẓiletlü oğlum sulṭānum ḥazretlerinüñ hem-rütbe-i cennetü'l-me'vâ olan nüzhetgâh-ı dil-peẓîr ve ḡarem-saray-ı İrem-naẓîrleri ki meṭâf-ı kerrübiyân-ı cevlangâh-ı ḳâṭibe-i sürüşiyân olduğü müstagnin 'an en-yukâme lehü'l-

burhāndur. Favāyih-i virdiyye-i du‘ā ve revāyih-i miskiyye-i ŷenā her ŷubḥ u mesā ithāf-ı ŷavb-ı sidre-i i‘tilālari kılınup mizāc-ı leṭāyif-ımtizāclari isti‘lām olunur. Hemvāre ḥıfz-ı Rabbü’l-‘ālemīnde ber-ḳarār olup semīr-i zamīrleri üzre ol maḳām-ı ‘āliyye ŷāyeste-i ḥidemāt-ı mebrūreye muvaffaḳ olalar āmīn. Bi-ḥürmeti *men lehü’l-‘izzü ve’t-temkīn ve men ye’ummü ŷafā’atühü bi’l-vālideyn* iŷr-i zā benüm sulṭānum dā‘iye-i cemīli cebillīleri aḥvāl-i ḥulūŷkārlarından istiḳŷā iḳtiṣā iderse bi-mennihi sübhānehü ve Te‘ālā me’mūr olduğumuz ḥidemāt-ı ‘aliyye-i sādāt-ı kirām [74a] ḥilālinde ŷenā-i bi’l-ḥayrlarıyla iŷtiḡāl üzre olduğumuz zamīr-i münīr-i ŷafvet-āḡinlerine hüveydādur. Ḥaḳ sübhānehü ve te‘ālā vücūd-ı ŷerīflerin mükedderāt-ı rüzḡardan maḥrūs idüp ba‘de edā’il-merāsım maŷḥūben bi’s-selāma maḳarr-ı me’lūfa-i avdet ve çeŷm-düz-ı terḳīb olduğumuz ŷeref-i ŷoḥbetlerine neyl ile ŷunūf-ı meserret müyesser ü muḳadder eyleye āmīn āmīn. Bākī der-mesned-i ‘izz ü sa‘adet dā’im bād.

Ḥālen maḥrūsa-i Saḳız’da revnaḳ-efzā-yı ŷerī‘at-ı garrā olan devletli semāḥatli birāderüm efendi ḥazretlerinüḡ nādī-i laṭīflerine bi’l-ḥayr

‘İzzetlü faẓīletlü mekremetlü aḡ-ı e’azzüm efendi ḥazretlerinüḡ muḥāṭ-ı ḳulzüm-i faẓl u kemāl olan nüzhetḡāh-ı ‘ıffet-penāhları perveriŷ-yāfte-i lücce-i ihlāŷ olan cevāhir-i girān-bahā-yı du‘ā ile ṭa‘ne-zen-i lālezār-ı İrem kılınup ḥāṭır-ı ‘āṭırları istiḳŷā olunur. Hemvāre ferīde-i vücūd-ı mes‘ūdları zīver-i eŷdāf-ı ŷavn-ı İllāhī ve vāsitatü’l-‘aḳd-i elṭāf-ı nā-mütenāhī olmadan olmaya ḡālī. ŷīme-i kerīme-i uḡūvvetkārī müsted‘āsınca muḡliŷleri ḳıbelinden isti‘lām-ı lāyiḡa-i zamīr-i enverleri olur ise bi-lüṭfillāhi Te‘ālā evreng-niŷīn-i ŷıḡḡat ü ‘āfiyet olup ḡullānuḡ be-taḡŷiŷ cenāb-ı meveddet-‘unvānuḡ ḡaber-i du‘ā ve mecālis-i evliyā-yı nā’māda medḡ u ŷenālariyla iŷtiḡā lüzre iken aḡsen-i ezmānda ŷıḡḡat ü ‘āfiyet-i vālā-mekremetleri aḡbārını muḡtevī meveddet-nāme ḡāmīl-i ŷaḡīfe-i ḡulūŷ Çuḳadār bendeleri yediyle vürūd bulmaḡın fevḳa’l-ḡāye ḡazz olunmuşdur. El-ḡaḳ tavsiye vü sipariŷ buyurduḳları üzre ‘Ömer Efendi bendeleri da‘vet olunup ol canibe teveccüh ibābında sünūḡ iden iltimasları ifāde olunduḡda ḡidmet-i ŷeriflerine kemāl-i raḡbet izḡār idüp lākin ‘iyālīnüḡ bu ṭarafda ḡavāyiclerin rü’yet ider kimesnesi olmayup ḡamli daḡı ŷeref-i zuḡūrda olmaḡla bir ṭarīḳ ile teveccüh mümḳün olmamaḡla i‘tizār [74b] eyledi. Lillāhi’l-ḡamd cenāb-ı ŷerifleri ḡidemāt-ı külliyyede olmaḡla vādī-i ḡükümetde rāsīḡu’l-ḳadem ve fi’l-cümle tevcīḡ-i zihinleri ihtimām-ı itmām-ı umūr-ı ‘ibādullāḡda kāfī olduğı daḡı müsellemdür. Ḥaḳ sübhānehü ve te‘ālā her ḡālide

muvaffak ve ‘avākīb-ı umūrların hayra karīn eyleye āmīn. Bākī der-mesned-i fazīlet muḥalled ü dā’im bād.

Ḥālen maḥrūsa-i Mıṣır’da seccāde-pīrā ve mesned-niṣīn-i şeri’at-ı garrā olan semāḥatlı sa’ādetlü mekremetlü meveddetlü oğlum efendi ḥazretlerinüñ şavb-ı evbine

Devletlü sa ‘ādetlü mekremetlü oğlum efendi ḥazretlerinüñ reşk-efzā-yı behişt-i gülistān-ı İrem olan mevķıf-ı münīf-i ‘izzet-maṣīr ve mevķi’-i menī’-i behişt-nażīrleri şavb-ı semāḥat-evbine hezār ‘özü-i ikrām tevķīr-i ihtirām ile silk-i ta’zīmāt ve ‘aķdü’l-ferā’id-i nefahāt meḥārātı ḥilālinde ḥātır-ı ‘ātırları istinbā olunur. Hemvāre dürr-i yektā-yı vücūd-ı mes’üdları zīver-i ḥazāne-i şavn-ı Bārī olup umūrlarında mazḥar-ı tevķīk-ı rabbü’l-erbāb olalar āmīn. Bi-ḥürmeti’n-nebiyyi’l-emīn nesīm-i seḥer-i feyz-nevāzişleri ḥāver-i telatṭufdan teneffüs birle ḥadīka-i aḥvāle ḡonca-küşā-yı beyān-ı zamīre müsā’ade-i kirāmīleri buyurılırsa bi-mennihi Te’ālā çemenzār-ı ḥayātde hemvāre kenāre-niṣīn-i cūybār-ı şıḥḥat ü ‘āfiyetde peyveste-i zīb-efzā-yı iķbāl olup hezār hezār destan-ı dil ü cān zemzeme-perdāz-ı ḥayr du’ā ve kuşūr-ı bī-kuşūr meḥāfil-i evliyā-yı na’māda terennüm-sāz-ı medḥ ü şenāları oldığı ḥüveydā-yı tab’-ı nükte-dān u mū-şikāflarıdır. İşr-i zā sa’ādetmendüm sultānum efendi ḥazretleri kalem-rev-i ḥükümet-i behcet-eşerleri olan maḥrūsa-i Mıṣır’da falān dā’īlerinüñ ‘avā’idi maḥşūlin falān kimesne aḥz itmekle mezbūruñ oğlı ḥāmil-i nemīka-i vedād-ı falān bendelerinüñ müsā’ade-baḥş-ı hemyān-ı iķtidārları olmaķ babında [75a] zuhūr-ı kerem ve şudūr-ı ‘ināyet ü himemleri mercūdur ḥuşuş-ı mezbūruñ cilveger-i manaşşa-ı zuhūr olması ancak lütfu ‘ināyetlerine mütevaķķıf olmağla ḥuşūl-pezīr olması babında sūnūh-ı re’fetleri mezbūre ḥayāt-ı cāvidānī ve ḥulūşkārlarına bā’iṣ-i şafā-yı rūḥānī oldığı maḥall-i şübhe degüldür. رجوت کر یما قدو ثققت بلطفه و ماکان من یروجالکریم یحبیب Bākī der-mesned-i ‘izz ü iķbāl da’īm ü muḥalled bād.

Ḳudūs-i şerif ḳādīsına terķīm olunur

Devletlü semāḥatlı fazīletlü efendi ḥazretlerinüñ menba’-ı cūybār-ı fażl u ‘irfān muallāgān-ı zamān olan maḥfil-i münīf-i şerīf-i şeref-‘unvānları ki nümüne-nümā-yı naḥlistān-ı İremdür. Şavb-ı nūzhet-evbine perveriş-yāfte-i eşdāf-ı derūn olan ferā’id-i girān- bahā-yı ḥulūş-işārun işār ile tab’-ı ‘anberīn-nūkhetleri istişmām

olunur. Hemväre zīver-i riyāz-ı ‘izz ü ikbāl olup umurlarında mazhar-ı tevfiq-ı Hudā-yı müte‘âlde tül-ı ‘ömr ile mu‘ammer olalar.

Ḳudüs-i şerif kâdīsı efendi huzûrlarına

Devletlü mekremetlü semâhatlü efendi hâzretlerinüñ reşk-fermâ-yı firdevs-i berîn olan nādī-i şerif-i ‘izzet-elifleri şavbına mezîd-i ikram u tevķir-i ihtirâm ile ed’iye-i bîgâye ve eşniye-i mālâ-nihâye ihdâ vü ithâfiyla hâtır-ı ‘âtırları isti‘lâm u istinbâ olunur. Hemväre mesned-nişin-i zīver-i şihhat ve erike-pîrâ-yı maşhûbü’l-‘âfiye olalar. Taraf-ı ahvâlümüzden istifsâr ile tefakķud buyurılır ise lillâhi’l-hamdü ve’l-minneh ‘âfiyet üzre olup ‘umümen ahbâbuñ siyyemâ cenâb-ı şerifüñ [75b] zıkr bi’l-hayrlarıyla iştiğâl üzre oldıgumuz hüveydâ ve ğıbb-ı zâ benüm sa‘âdetmendüm dergâh-ı ‘âlīyeñ içerileri hâşekilerinden nâkil-i nemîka câr-ı mülâşıkumuz falân muhlişlerinüñ ta’yîn olundığı kılâ’ u şügürda sülûki sütüde ve zimâm-dâde-i riyâset oldığı umurda kâr-âzmüde olmağla hâlen ol havze-i mübarekede berây-ı muhâfaza ikâmet iden Yeñiçeri oğaları üzerine ağa ta’yîn buyurulmağın rû-be-râh-ı ‘azîmet olmışdur. İnşâ’allâhü te‘âlâ ve teğaddes şeref-i şohbetleriyle şeref-yâb olduğda nizâm-ı ‘ibâdullâhda ittiğâd u ittiğâk ve hüsn-i tedbîr-i vifâk idüp şalâh-ı memlekete sa’y-i belîğ u ihtimâm ve peyker-efrûz-ı şu‘ûr olmadığı umûr-ı hayriyyeyi ifade vü il‘lâm buyurmaları mütevaķka‘dur. Bâķī refi‘-i derecât nâ’il bād.

Ḳudüs-i şerif kâdīsı hâzretlerinüñ şavb-ı evbine

Ber-mübteğâ-yı vedâd-ı kadîm cânib-i ahvâlümüzden şâyeste-i tefakķud buyurılırsa bi- mennihi Te‘âlâ ve teğaddes evreng-nişin-i şihhat ü ‘âfiyet olup hullânuñ siyyema cenâb-ı şerif-i bâhirü’l-‘unvânüñ şehd-i tezkârlarıyla hulüvvü’l-mezâk oldıgumuz kalb-i serîre-dân-ı mü-şikâflarına hüveydâ vü âşikârdur ğıbb-ı zâ sa‘âdetmendüm dergâh-ı ‘âlī yeñiçerileri hâşekilerinden nâkil-i nemîka-i hulûş-güster câr-ı mülâşıkumuz falân kalem-rev-i hükümetleri olan medîne-i Ḳudsü’s-şerif muhâfızıyçün ta’yîn buyurılan oğalar üzerine ağa ta’yîn buyurulmağla oltaraf bâhirü’ş-şerif-i hâlişu’l-elife ‘azm ü cezm itmişdür. Me’mûr oldığı hidemât-ı ‘aliyye-i şehriyâride sülûkî pesendide ve nizâm-ı memlekette kâr-dide-i muhlişleridür. İnşâ’allâhü te‘âlâ şeref-i şohbetleriyle müstes‘ad olduğda üzerinden hüsn-i nazar-ı meymenet-âşârları merķümüñ [76a] hakkında bî-dirîğ buyurılıp rişte-bend-i ittılâ’ olmadığı ahvâli kendüye tefhîm ü ta‘lîm ve nevâziş-i pey-der-pey ile tekrîm ü tefhîm buyurmaları mütevaķka‘dur. (Bād) Bâķī hemîşe gül-i ra’nâ şüküfte bād

Mevāliden şadr-ı Anatolı kādī-‘askeri olan efendi hazretlerinin nādī-i devlet-maşīrleri şavb-ı evbine

Devletlü semāhatlü fażiletlü efendim sultānum hazretlerinin penāh-ı cāy-ı erbāb-ı emānī vü āmāl ve mültecā-yı aşhāb-ı ma‘ālī vü iqbāl olan mü‘eyyil-i refī‘-i rahībū’l-mecāl ve mevķıf-ı menī‘-i selībū’l-hemālleri ‘ıtırnāk-i feyz-iştimāline taķdīm-i hıdmet-i lāzime-i istikānet ü ibtihāl ve ehemmi- vezā’if-i kadīme-i evķātumuz olan du‘ā-yı istizāde-i ‘ömr-i devletlerine taķdīm-i esbāb-ı müşāberet ü iştiğāl kılınmaķ hilālden berdāşte-i devām-cūy-ı cāh u celālleri budur ki eger mā’ü’l-hayāt-ı rahm u şefkatleri cūşış-fermā-yı fermān-ı feyezān ve nehrü’l-firāt-ı lütf u re’fetleri telāţum-nümā-yı seyl-āb-ı seyelan olup bu dūr üftāde-i pāygāh-ı devletleri aḥvāline imāle-i liḥāza-i pürsiş ü su’āl buyurılırsa lillāhi’l-ḥamdü ve’l- minneh neyl-i ni‘met-i sābıķa-i şıḥḥat ü ‘āfiyet ile rāfi‘-i kemāl ve celb-i minḥat-ı sā’ife-i emn ü selāmet ile fāriġu’l-bāl olup me’mūr oldıġumuz hıdemāt-ı mühimümüze iştiğāl üzere cümle-i hıdemāt-ı mefrūzadan ma’dūd ve ḥulāşa-i mültezemāt-ı ezkār u dūrüd olan du‘ā-yı tezāyüd-i devlet ü iqbāllarına ḥaşr-ı eyyām u leyāl kılındıġı vāreste-i rayb ü eşkāldur. Hazret-i vāhibü’l-āmāl vücūd-ı fā’izu’l-cūdların maķrūn-ı envā‘-ı maḥāmid ü su’ūd ve eṭnāb-ı ḥıyām-ı ‘ömr ü devletlerin evtād-ı devām u ḥulūda meşdüd eyleye āmīn. Bāķī der-mesned-i ‘ināyet ü bende-perverī müstedām bād. ‘Ubūdiyyetü’l-‘abdi’ d-dā’ī Muḥammed Rāşid el-ķāzī bi-medīneti Ḥalebü’ş-şehbā. [76b]

Ḳuzāt-ı ‘asākirden iki tūġlı paşa-yı zevi’l-iḥtirāmlara taḥrīr olunur

Sa‘ādetlü semāhatlü necābetlü qarındaş-ı e‘azz ü ekremüm pāşā-yı celīlü’ş-şān hazretlerinin mu‘addil-i esbāb-ı iqbāl olan nādī-i ma‘ālī-iştimāllarına merāsım-i ta’zīm ü ikrām ve levāzım-ı tevķīr ü iḥtirām ile cevāhir-i da’vāt-ı icābet-peymā ve zevāhir-i taḥıyyāt-ı işābet-peydā ithāf u ihdā vü istifķād-ı ḥātīr-i sa‘ādet-mezāhirleri zeyl-i cerā’id-i istinbā kılındıġı siyāķında zamīr-i münīr-i āftāb-ı ‘ālem-tāb ziyālarına nümāyende[-i] muḥıbb-i muḥliş-ı bī-merāları budur ki hemvāre serīr-ārā-yı ‘izz ü sa‘ādet ve mesned-pīrā-yı mecd ü ‘āfiyet olmadan olmayalar ḥālī. Benüm sa‘ādetli mekremetlü necābetli qarındaş-ı e‘azz ü ekremüm pāşā-yı celīlü’l-ķadr hazretleri taraf-ı zī-şeref-i sāmīlerinden ḥaber-i meserret-eşer vürūdına müterākķıb iken falān kulları yediyle firistāde buyurılan kitāb-ı müstetāb-ı belāġat-nişābları el-ḥaķ resīde-i dest-i te‘āzīm ve keşīde-i silk-i sūtūr buyurılan nikāt-ı ḥoş-āyendesinde ḥasıl olan sūrūr-ı ḥubūruḡ ta’bīri ḥavşala-süz-ı ḥāme-i taḥrīrdür. Bu hilālde falān bendeleri Baġdad’dan ‘avdet ve cānib-i ‘ālīlerine ‘azīmet itmekle vesīle-i izḥār-ı ḥulūşumuz

olmuşdur. İnşā'allāhü te'ālā manzūr-ı nazar-ı 'ālileri buyuruldukdā fimā-ba'd rāfi' olan aḥbār-ı meserret-āşārları taḥrīr ü tafşılden ḥālī vü tehī olmayalar. Vürüdü bā' iş-i inbisāt ve neşāt-baḥş-ı derün-ı mā-fi'l-bāl idügi muhtāc-ı iḳāmet-i burhān degüldür. Bākī hemīşe tabl ü 'alem revnaḳ-endāz bād.

Şeyḫü'l-İslam-ı sellemehü's-selām ḥazretlerine tehniyyet ve teşekkür-nāme-i nāmīdür

Devletlü semāhatlü sa'ādetlü faziletlü veliyyü'n-ni'am-ı 'ālem ḥazretlerinüñ kıblegāh-ı teveccüh-i aşḫāb-ı 'izz ü cāh ve cilvegāh-ı āşāre(-i) eltāf-ı ilāh olan nādī-ı [77a] refi'-i devlet- penāh-ı şadāret-destgāhları şavb-ı 'izzet-evbine edā-i merāsım i'zāz u ikrām ve itmām-ı levāzım-ı iclāl u ihtirām birle le'ālī-i ed'ıye-i fā'ıḳa-i lāyiḫa-i şüreyyā-intizām ve cevāhir-i eşniye-i muḫāleşat-irtisām taḳdīminden şoḡra ma'rüz-ı muḫliş-i ḳadīm ve dā'ī-i 'an-şamīm oldur ki eger ber-muḳtezā-yı mekārım-i 'aliyye-i 'ālem-nevāz tefakḳud-ı ḫātır-sāz ile devlet-ḫ'āhları daḫı şeref-yāfte-i imtiyāz buyurulmaḳ ḳarīn-i cevāz olursa el-ḫamdü lillāhi ve'l-minneh ni'met-i 'āfiyetden behre-dār ve ārāmgāh-ı sıḫḫātde ber-ḳarār olup edā-yı farīza-i du'ā-yı devlet ve ifā-yı vazıfe-i şenā vü midḫatlarında ḳuşūr olunmayup ḫuḳūḳ-ı düstī vü ḫayr-ḫ'āhıde ḫasbe'l-ımkān daḳıḳa fevt olunmadıḡı zamīr-i rāz-dānlarına nihān degüldür. Ğıbb-ı zā eymen-i ezminede ve eyyām-ı ebrekede nevāziş-nāme-i 'izzet-iştımālleri ḫümā-mişāl fark-ı muḫlişıye sāye-efken-i iclāl olup dürc-i mazmün-ı belāgat-meşḫūhında taltif buyurılan envā'-ı dürr-i meknün āvīze-i güş-ı pür-hüş-ı dil-i şāf-derün ḳılınmışdur. Eltāf-ı ḡaybiyye-i kirdārīden çeşm-dāşt-ı ümīdvārīdür ki naḳş-ı murād-ı dil-i düstān-ı şadāḳat-perver pes perde-i ḡaybden aḫsen-i şuver üzre cilveger olup devlet-muḫātaba ni'me'l-bedel mükātebe olmaḳ muḳadder ü müyesser ola amīn.

Aḥbār-ı şıḫḫat birle terḳīmdür

Devletlü mekremetlü meveddetlü semāhatlü ḥazretlerinüñ maḫla'-ı envār-ı sa'ādet ü iḳbāl ve mazḫar-ı āşār-ı cāh u celal olan nādī-ı refi'-i me'ālī-iştımālleri şavb-ı 'izzet-evbine hezār güne ta'zīm ü iclāl birle cevāhir-i da'vāt-ı lāyiḳa(-i) muḫāleşat-me'al ve le'ālī-i eşniye-i fā'ıḳa(-i) müşādakat-minvāl taḳdīminden şoḡra ma'rüz-ı muḫliş-i ḳadīm ve muḫıbb-i 'an-şamīm oldur ki mekārım-i celīletü'l-āşār muḳtezāsınca dā'ī-i şenākārları tarafından istiḫbār-ı zamīr-i münīr-i ilḫām-pezir ḫavālīsinden güzār iderse el-ḫamdü lillāhi ve'l-minneh ni'met-i [77b] 'āfiyetden

behrevār olup edā-i h̄idmet-i du‘ā-yı devlet-i ebed-peyvendlerinde ber-ķarār idigümüz muhāt-ı ‘ilm-i ‘ālem-ārālarıdır.

Hālen Dımaşku’ş-Şām-ı dāru’s-selām’da seccāde-pirā-yı şeri‘at-ı garrā olan devletlü semāhatlü mekremetlü sultānum h̄azretlerinüñ nādī-i devlet-maşirlerine

‘İzzetlü sa‘ādetlü meveddetlü aḥ-ı e‘azzüm sultānum h̄azretlerinüñ reşk-fermā-yı dāru’s-selām olan nādī-i behcet-efzāları şavb-ı ‘izzet-evbine merāsım-i ikrām ve levāzım-ı ihtirām ile perveriş-yäfte-i şadefçe-i ihlāş olan ed‘iye-i sāfiye-i dürriyyetü’n-nizām ve āyīne-i vāfiye-i miskiyyetü’l-ḥitām ithāfı siyākında mizāc-ı şerīf-ımtizaçları isti‘lām olunur. Hemvāre şeref-baḥş-ı mesned-i ‘āfiyet ve zīnet-dih-ı serīr-i selāmet olup ‘āmme-i umūrlarında tevfiķ u ‘ināyet-i Bārī mu‘īn u zāhīr u destyārīleri ile ber-ķarār olmağla mazhār-ı envā‘-ı füyūzāt-ı ilāhiyye olalar. İsr-i zā tarafumuzdan istihbār-ı h̄atır-ı ‘atırlarına güzār iderse lillāhi’l-ḥamdü ve’l-minneh henüz meyāmin-i ḥüsn-i teveccühleri ile hoş-ḥāl olup bi’l-ḡudüvvi ve’l-āşāl h̄idmet-güzārī-i sa‘ādet-encām siyākında cenāb u hullānuñ h̄aşşaten cenāb-ı mekremet-me‘ābuñ ezķār-ı cemīleleriyle dem-sāz olduğumuz pūşide-nümā-yı zamīr-i münīr-i ‘ālem-tābları degüldür. Benüm mürüvvetli efendim bā‘iḡ-i nemīķa-i velā-şāmı e‘azz ü aḥbābumuzdan es-Seyyid Nureddin Efendi dā‘īlerinüñ Şām-ı Şerīf havālisinden üç kıt‘a berāt-ı ‘ālī-şān ile on yedi buçuk akçe vazīfe-i merāḥım-i şehriyārīden ḥiḡşası olup kendü bu tarafda ba‘z-ı meşālīḡ ile muķīm olduğına binā’en hālen ol diyār-ı cemīlü’l-i‘tibār meşāyihinden eş-Şeyḡ İsmā‘il Efendi dā‘īlerin aḡz u ķabza ve kendüye iḡāle nā‘ib-i menāb ta‘yin idüp [78a] lākin ḡuşūl-i emr-i merķūm nīm-niḡāḡ iltifatlarına menūṡ olmağla varaķa-i ḡulūşķārların tevessül eylemişdür. Mütemennādur ki ḡaķlarında kerem- i cibillīleri mebzūl buyurılıp meramlarına müsā‘ade-i kirāmīleri şudūrıyla muḡliḡ-i müstedīmlerin mesrūrü’l-fu‘ād buyurmaları mütevaķķā’dur. Bāķī der-mesned-i iķbāl ü der- rif‘āt bād.

Hālen Ordu-yı hümāyūn ķādısı olan mekremetlü fazīletlü aḡ-ı e‘azz ü ekremüm efendim h̄azretlerinüñ şavb-ı evbine

‘İzzetlü mekremetlü sa‘ādetlü semāhatlü aḡ-ı e‘azzüm sultānum h̄azretlerinüñ meclis-i refī‘-i ‘izzet-medārları şavbına ezķār-ı da‘vāt-ı cezīle ve ibhā-yı taḡiyyāt-ı celīle inhāsı siyākında h̄atır-ı şafvet-maşirler isti‘lām olunur. Hemvāre ḡıfz-ı rabbānī vü viķāye-i şamedānīde olalar. Ba‘de-zālīk nümüne-i şenā-āverī budur ki taraf-ı

hulūşkārlarından istiş‘ār-ı hāl buyurulursa el-ḥamdü lillāhi ‘alā-nā‘mā’ihī merzūḳ-ı ni‘met-i celīle-i ‘āfiyet olup cenāb-ı uhūvvet-me‘āblarınuñ ter-zebān-ı ŷenā vü sitāyişleri oldıgumuz iştibāh degüldür. Benüm sa‘ādetmendüm efendim ḥazretleri eymen-i evḳāde mektüb-ı belāḡat-üslūbları vürüd bulup maẓmün-ı dil-peẓirinde ‘Ömer Efendi-nām dā‘īleri tarafumuzdan Yeñiçeriyān ordusuna ḳassām ta‘yin buyurulması içün işāret-i ‘aliyyeleri şādır olmış bu bābda re‘y cenāb-ı mekremet-penāhlarınuñdur. Kemāl-i mertebe ḥüsn-i sa‘yleri bā‘iş-i bī-minnet-dārı olmışdur. Himmet-i bī-hemtāları rütbe-i ḳuvvet-i ḳudsiyyeye ḳadem-nihād olup re‘y-i şavāb-ārāları hemişe tevfiḳ-ı cenāb-ı perverdigāra ḳarīn ola āmīn. Bāḳī der-mesned-i iḳbāl ü müstedām bād.

Ḥālen mesned-ārā-yı şadāret-i ‘uzmā ve ārāyiş-dih-i vekālet-i kübrā olan düstür-ı ekrem devletlü semāhatlü sa‘ādetlü sulṭānum ḥazretlerinüñ nādī-i rif‘atlerine [78b]

Devletlü re‘fetlü semāhatlü ‘atıfetlü sulṭānum lā-zāle li’d-dīni’l-metīn ḥayyen ve’l-āşārü’l-küfr mā-ḥayyen ḥazretleri شعاع نبيغ توبرقيست درديارعدوکه جزاجل نبود قطره های ابādi-i derya-nevāl ve āstīn-i ‘abḳarī-mişāl ḥazret-i düstür-ı āşaf-ı ḡulām ve nizām-baḥş-ı kāffe-i enām ebḳāhüllāhü te‘ālā ilā-yevmi’l-ḳıyām leb-i edeb birle telşīm ü taḳbīl ve merāsım-i tebcīl ü tefḥīmli kemā-yenbaḡī edā vü tekmīl olunup gül-deste-i ‘ubūdiyyet ve hulūş-ı nām-zed-i reft ü rüb-ı pīşgāh-ı otaḳ-ı cevzā-niṭāḳ ve cevāhir-i ed‘iye-i ‘abd-i maḥşūş nişār-ı sāḥa-i bargāh-ı sipihr-iltişāḳ ḳılınur. Mede’d-duhūr ve’l-aḥḳāb gevher-i girān-ḳadr-i vücūd-ı mes‘ūdları zīver-i nigīndān-ı devlet ü iḳbāl ve çār-bāliş-nişīn-i evreng-iclāl olup tūḡ u ‘alem-i ḥaşmet ü cāhları felekü’l-eflāk-i celālde ta‘ne-zen-i mihr ü māh olmadan olmaya ḥālī āmīn. چون دعای دولت آوردم kerem-perverā ve dā‘ī-nevāzā evşāf-ı sūtūde-ḥişālleri ta‘bīr ü tavşīf ü beyandan müstaḡnī eltāf-ı kerīmāne ve a‘ṭāf-ı ḥadīvāneleri müsted‘āsınca min-şiyemi’l-kerīm tefakkudü’l-huddām mefhūmı mer‘ī buyurılıp zerre-i nevāzī-i āftāb-ı ‘ināyetleriyle ser-firāz-ı menşūr-ı şeref-i iḳbālüm olan meşrefe-i emr-iştımālleriyle mümtāz buyurulmaḡın ol mülātṭafa-i ḥayāt-efzā sa‘ādetlü ḳā‘im-maḳām pāşā ḥazretleri bendeleri taraf-ı şeriflerinden zīver-dih-i dest-i ibtihāc dā‘ī-i hulūş-intihāc olduḡda mesrūrü’l-bāl cevāhir-i du‘ā-nişārları telaḳḳi vü istikbāl olunup fermān-ı ‘ālileri üzre ḥuşuş-ı mezbūr ber-vefḳ-i dil-ḥāḥ ḥuşūl-peẓir olmışdur. Ḥaḳ sübhānehü ve te‘ālā mevkib-i cāh u celallerin *bi-cünūdin lem-*

*terevhā*⁵⁹ müeyyed ü mansûr ve a'dâ-i dîn ve hâzele-i müşrikîn menkûb u mahzûl ola âmîn. Bâkî der-mesned-i âşafî dâ'im ü muhalled bād.

[79a] Hâlen vezîr-i âşaf-nazîr düstûr-ı ekrem müşîr-i efham sûtüde-şiyem devletlü mürüvvetlü sa'âdetlü semâhatlü 'inâyetlü sulţānum hâzretlerinüñ devlet-maşîrleri evbine

Devletlü semâhatlü sa'âdetlü mekremetlü sulţānum hâzretlerinüñ hem-rütbe-i sipihr-i berîn olan mevķıf-ı münîf-i celâlet-rehînleri 'aķd-i pervîn-i cevâhir-i du'â birle ârâyiş ü tezyîn olunmak siyâķında mizâc-ı leţâfet-ımtizâcları istikşâ olunur. Hemîşe hürşîd-i vücûd-ı bihbûdları pertev-efken-i evc-i şuhûd olup ihlâş-ı hadâyiķ-ı âsâyiş dürrî ve enâma feyz-i nûr-ı râhat u huzûr şa'sa'a-i şemşîr-i zafer-bendleri zühre-şikâf-ı kâffe-i ehl-i şurûr olmadan olmaya hâlî. Şîme-i kerîme-i mürüvvetkâr mübteġâsınca ahvâl-i şafiyü'l-bâlleri kıbelinden tefahħus ve istiħbâr-ı hâtır-ı 'âtır-ı nevâziş-perverlerinden güzâr iderse bi-lütfillâhi Te'âlâ kâşâne-nişîn-i 'âfiyet olup 'umûmen erkân-ı devlet ve kâffe-i a'yân-ı salţanat hâzarâtınıñ ezkâr-ı du'â-yı hayrlarına müdâvâmet üzre iken bezm-i dem-i hurrem ve vaķt-i sâ'at-ı ferħundede müşerrefe-i meserret-engîz ve mülâţţafa-i nevâziş-âmîzleri mânend-i menşûr-ı şeref ü iclâl ve zîver-dih-i dest-i ikbâl-i dâ'î-i hâlişü'l-bâl olduķda خطاب ول كشت را بوسه دادم دیدۀ روشن نهادم روان بر vefķı üzre edâ-i merâsim-i kemâl-i ta'zîm ve sûtûr-ı pür-nûrında keşîde-i silk-i kilik-i 'ibârât olan ferâ'id-i girân-ķadr-i me'ânî rişte-i resîde-i nazar u şu'ûr u itlâl'a nazar-ı tertîb ü tanzîm olunup lâkin mültemesleri olan nekâbet-i nevâziş-nâmeleri vuşûlinden muķaddem ol tarafda intisâb-ı şahîħa aşhâbından falân dâ'î-i kadîmlerine işbu sene-i mübâreke-i şevvâlü'l-mükerrremi ġurresinden tefviz olunup henüz daħı vâşıl olmaġla hâmil-i du'â-nâme ol canibe imâle-i licâm-ı kufûl hengâmında **[79b]** huşûline imkân olmadı inşâ'e Ta'âlâ beş altı ay mürûrında is'âf olunup mektûbı hâk-i pâ-yi sa'âdetlerine îşâl olunur. Mes'ûldür ki mir'ât-ı tâbnâk-ı tab'-ı pâk-i enverleri gerd-i hâtıra birle muġber ü mükedder olmayup dâ'î-i devâm-cûyların ķalb-i şerîflerinden dür u mehcûr buyurmamaları muvaķķa'dur. Bâkî zîver-i erîke-i kevkeb-i câh u celâl olalar.

Hâlen muhâfîz-ı memâlik-i Rûm-ı behcet-mersûm vezîr-i mükerrrem sûtüde-şiyem Bermekî-kerem 'inâyetlü semâhatlü mekremetlü sulţānum hâzretlerinüñ nâdî-i devletlerine

⁵⁹ Tevbe, 8/9. "Görmediġiniz askerlerle."

Devletlü sa‘âdetlü mekremetlü mürüvvetlü sultānum hazretlerinüñ mesned-i refi‘-i sa‘âdet ü ‘unvân ve südde-i menî‘-i devlet-âşiyânları ki maṭla‘-ı hürşîd-i ‘izz ü iḳbâl ve merkez-i dâ‘ire-i rif‘at ü iclâl olan şavb-ı mekârim-‘unvânlarına taḳdîm-i merâsim-i devlet-h‘âhî siyâkıında cevâhir-i ed‘iye-i dürer-i intizâm ve yevâḳît-i âyîne-i şüreyyâ-nizâm işârlarıyla a‘tâb-ı felek-i‘tibârları hemvâre âstâne-i merâm-bahşları niyâzmendân-ı âfâḳ ve menba‘-ı yenâbî‘-i merâhim ü eşfâḳ olup sâye-i ‘âtıfet-mâyeleri memdûd-ı hâş u ‘âm olmaḳ da‘vât-ı icâbet-âyâtına iştiğâlümüz ‘arz-ı muḳaddimâtıyla ‘arîza-i dâ‘î-i senâkârı oldur ki luṭfen ve keremen aḫvâl-i dâ‘î-i devletleri pîrâmen-güzâr-ı ḫâtır-ı ‘âtır-ı derya-meḳâtırları olursa lillâhi‘l-ḫamdü ve‘l-minneh âşâr-ı ḫüsn-i teveccühleri ile muḡtenem-i ni‘am-ı ‘âfiyet olup bi‘l-ḡudüvvi ve‘l-âşâl pâdişâh-ı ‘âlem-penâh dâme ḫıyâm ü devletihî ilâ-yevmi‘t-tenâh ve vükelâ-i devlet-intibâh hazarâtınuñ devam-ı ‘ömr ü devlet ve kıyâm-ı ḫıyâm-ı rif‘atleri da‘vâtına iştiğâl üzre oldıḡumuz ḳalb-i şerîf-i pür-nür-ı lâmi‘u‘l-eliflerine ‘ayân u âşikârdur. İşr-i zâ ‘âtıfetlü mekremetlü sultānum hazretleri bâ‘iş-i niyâz-nâme-i sa‘âdet-iltivâlarında Üsküb ḳādısı falân efendi dâ‘îleri [80a] eşrâf-ı ḳuzât-ı zevî‘l-ihtirâmdan ma‘lûm-ı kibar ve şâhib-i ḫüsn-i sülûk ve evzâ‘ u aḫvâli mergûb du‘âcıları olup ḫâşşaten bu dâ‘îleriyle mertebe-i uḫuvvetde bir şâdıḳu‘l-ḳavl dâ‘î-i şenâ-h‘ânlarıdır. Merâhim-i kerîmânelerinden ḫişşamend buyurulmaḳ devletine nâ‘il buyurılıp emşâli miyânında mümtâz u ser-firâz buyurmalarından bu dâ‘î-i ḫâlişu‘l-bâllerin fevḳa‘l-ḫad ve‘l-ḡâye memnûn u minnet-dâr buyuralar. Bâḳî hemvâre der-‘izz ü rif‘at bād.

Ḫâlen eyâlet-i Muşul muḫâfızı olan düstür-ı ekrem devletlü mekremetlü meveddetlü sultānum hazretlerinüñ nâdilerine

Devletlü sa‘âdetlü semâhatlü ‘âtıfetlü sultānum hazretlerinüñ menba‘-ı cüybâr-ı cüd u kerem ve maṭla‘-ı âftâb-ı mihr ü himem olan mesned-i devlet-iltivâları ki merkez-i dâ‘ire-i ‘izz ü iḳbâl ve mültecâ-yı niyâzmendân-ı câh u celâldur şavb-ı evb-i rif‘atlerine mezîd-i ihlâş u fart-ı ihtisâş birle perveriş-yâfte-i eşdâf-ı ḫulûs olan cevâhir-i ed‘iye-i fâhire ve zevâhir-i eşniye-i mütekâşire işâr-ı pîşgâh-ı devlet-penâhları ḳılınmaḳ siyâkıında berdâşte-i dâ‘î-i ‘ubüdiyyet-râ‘îleri budur ki bermuḳtezâ-yı şiyem-i erbâb-ı kerem tefâḳḳud-ı ḫâl-i dâ‘îlerinden isti‘lâm-ı küşegüzâr-ı ḫâtır-ı hürşîd-âşârları olursa ḫamden ‘alâ-âlâ‘i hi‘l-vâfire henüz ni‘am-ı şıḫḫat ü

selāmet-ḡarīn ḡāl ü rehīn-i āmālümüz olup *anā'e'l-leyli ve eṡrāfe'n-nehār*⁶⁰ me'mūr oldıgumuz ḡidmet-güzārī 'ādāt-ı sa'ādet-āyāb-ı bāhirāt siyāḡında merātib-i 'izz ü rif'atleri mānend-i a'dād-ı mütefāvit ü mütezāyid olup āmāl-i dū-cihānīleri ber-vefḡ-i dil elṡāf-ı rabbānīden sūnūḡ u zūḡūr itmek iḡün dest ü dehān ḡidmet-i du'āda tev'emmān oldıgı zamīr-i mūnīr-i ḡūrṡīd-nazīrlerine setīr degüldür. Cenāb-ı Bīḡūn ve feyyāz-ı muṡlak ḡazretleri lüṡf u keremi ile ḡarīn-i icabet idüp [80b] vüçüd-ı pür-cüdların mede'd-duḡūr zīnet-dih-i eyyām-ı sürūr eyleye bi-mennihi ve keremihi. Bāḡī hemīṡe eyyām-ı devletet füzūn bād.

ḡālen muḡāfız-ı Őzi olan düstūr-ı mūkerrem sūtüde-ṡiyem devletlü mekremetlü meveddetlü sulṡānum ḡazretlerinüḡ nādī-i rif'atlerine

Sa'ādetlü semāḡatlü 'āṡīfetlü mürüvvetlü sulṡānum ḡazretlerinüḡ evc-i mihr-i devlet olan sāḡa-i sipihr-i ṡilālari ki mūmehhid-i būnyān-ı devlet ü 'izzet ve muessis-i ḡavā'id-i rif'atdūr ṡavb-ı 'ālīlerine merāsīm-i ḡidemāt-ı dā'iyāne ve levāzım-ı edevāt-ı muḡliṡāne nesāyim-i dil-küṡā-yı seḡerīden peydā ed'ıye-i ṡāfiye ve eṡniye-i vāfiye īsār-disār olunmaḡ siyāḡında'arīza-i devlet-ḡ'āḡları budur ki ḡāmil-i ḡāmāl-i du'ā eṡraf-ı meṡāyihden eṡ-ṡeyḡ 'Abdullah Efendi dā'īleri muḡaddemen ḡavza-i ḡimāye-i sāye-i sa'ādet-māyelerinde olan Memālikden ḡarsova-nām ḡazada sāḡin olup ehālīsine 'alā-ḡadri'ṡ-ṡāḡa āyāt-ı beyyināt-ı kur'āniyye ve ḡādīṡ-i nebeviyyeden va'z u naṡīḡat idüp devam-ı devlet-i 'aliyye-i ṡehriyārīye iḡṡiṡāṡ-ı derūn birle da'vātı müdāvemmet ü iṡṡiḡāl üzre iken ol ṡaraf ahālīsinden niḡe kimesneler kendüye ḡarāz ile ifk ü iftira eyleyüp kendüye nefy ü iclāsına bādī olup ḡāliyen erkān-ı devlet ḡāl ü ṡanına ittilā'larında ḡazā-i merḡūma 'ıyāliyle temekkūn idüp ke'l-evvel ḡazret-i pādīṡāḡ-ı 'ālem-penāḡ ḡazretlerinüḡ devām-ı zafer-nümā-yı devlet ü iḡbālleri ed'ıyesine iṡṡiḡāl vesā'ir ol ṡarafda ümem-i nāsa va'z u naṡīḡat itmeleri üzre izn-i 'ālī sūdūr bulmaḡla ol semt-i bāhirü'ṡ-ṡerefe rū-be-rāḡ-ı 'azīmet olmuṡdur. Mes'ül ü mütevaḡḡa'dur ki vuṡūlünde aṡḡāb-ı aḡrāz ke'l-evvel ḡarāzların tenfīze sā'ī olurlar ise ol ṡaraf ḡuzātı istimā'ından memnū'lar olup dīvān-ı ḡūmayūn-ı ṡehriyārīde istimā'a ḡavāle buyurulmaḡ mantūḡ-ı emr-i ṡerīfdür [81a] ḡāsıl-ı kelām nizām-ı aḡvāli menūṡ-ı ṡab'-ı kerem-bārıdır sāye-i ḡimāyelerinde āsüde-ḡāl olmaḡa bu dā'īlerin delālet-i ḡayrda ḡayr-ı mev'ūd olan āṡārda ḡiṡṡamend ü ḡiṡṡa-yāb buyurmuṡ

⁶⁰ Taha, 20/130. "Gecenin bazı vakitlerinde ve gündüzün iki ucunda da tesbih et ki hoşnutluḡa eriṡesin."

olduklarından memnūn-ı keremleri olup hāşşaten hayr du‘alarına iştigāl olunur. Bākī hemvāre der-mesned-i rif‘at bād.

Dārū’n-naşrı ve’l-meymenede hālen seccāde-pīrā-yı şerī‘at-ı garrā olan devletlü mekremetlü sulţānum hāzretlerinüñ āstān-ı ‘azīzü’l-miğdārları şavb-ı evbine

Sa‘ādetlü (sa‘ādetlü) semāhatlü mekremetlü sulţānum hāzretlerinüñ menba‘-ı cūybār-ı ‘izz ü iğbāl ve maṭla‘-ı āftāb-ı fażl u kemāl olan sāha-i refī‘a-i sipihr-i evc-i i‘tilālari ki mültecā-yı aşhāb-ı erbāb-ı hācātdur. Savb-ı mekārīm-evbine merāsīm-i ihlāş ile perveriş- yāfte-i şadefçe-i nīsān-ı vedād olan murvārīd-i girān-bahā-yı işār u nişār olup pürsiş-i hātır-ı derya-meḳātırları tefakḳud u isti‘lām olunur. Hemvāre mesned-i ‘izz ü ri‘fatda müstedām ve şahn ü selāmetde ber-devām olup ‘āmmē-i aḥvāllerinde tevfiḳ-ı Rabbānī refiḳ ve bedreḳa-i şamedānī rehber-i tarīḳleri olmağla ānen-fe-ānen āftāb-ı ‘izz ü iğbālleri her hālde i‘tilāda ve māhtāb-ı cāh u celālleri incilāda olmaḳ da‘vātı ser-levḫa-i dībāçe-i a‘māl ü āmālümüz oldığı şedde-i zāmīr-i münīr-i mü-şikāfları degüldür. İşr-i zā kerimü’ş-şān sulţānum bā‘iş-i niyāz-nāme hālen şeref-bahşā-yı hükümet oldukları dāru’n-naşru’l- meymenede sene-i sābıkada cizye-dār olan falān efendi dā‘īleri mu‘tād-ı kerem-i erbāb-ı mekārīm olup bu eşnāda hāşşaten ‘ināyetlü himmetlü mürüvvetlü sulţānum hāzretlerinüñ manzūr-ı nazar-ı ‘ātıfet ü mekremet-eşerleri olmağa ihtiyāc-ı nāmī olmağla cür‘et-i du‘ā-nāmeye bādī olmuşdur. Merāḫim-i ‘ālem-şümüllerinden mütemennādur ki i‘tāb-ı ‘aliyyelerine iltica eyledükleri huşūşlarda mertebe-i imkān müsā‘ade buyurulmağla mazhar-ı ‘ināyet ü eltāfları olduklarından [81b] bu şenākār-ı ḳadīmlerin fevḳa’l-gāye memnūn u minnetdār buyurılıp merḳūm dā‘īlerinüñ üzerinden ḫüsn-i nazar-ı kīmyā-eşer-i meymenet-me’şerleri bī-dirīğ buyurmaları mes’ülümüzdür. Bākī der-mesned-i ‘izz ü iğbāl müstedām bād.

Hālen medīne-i Yeñişehir’de revnaḳ-efzā-yı seccāde-i şerī‘at-ı garrā olan efendi sulţānum hāzretlerinüñ nādī-i devlet-maşīrleri şavb-ı evbine

Devletlü mürüvvetlü semāhatlü mekremetlü sulţānum hāzretlerinüñ evcgeh-i hümā-yı ‘izz ü iğbāl olan nādī-i ‘ālīlerine dürr-i yektā-yı du‘ā ve girān-bahā-yı medāyih ü şenā iblāğıyla hātır-ı ‘ātır-ı feyz-aşārları istikşā olunur. Hemvāre zīver-i hāzīne-i ḫıfz-ı Bārī olup umūrlarında muvaffāḳun bi’l-hayr olalar. Şīme-i kerīme-i dil-nevāzī müsted‘āsınca aḥvāl-i ḫulūşu’l-bālümüzden isti‘lām-ı hātır tecvīz

buyurılır ise lillāhi'l-ḥamd faẓl-ı Bārī ve lütf-ı şamedānī birle evreng-nişin-i 'āfiyet olup aḥbābuḡ siyyemā cenāb-ı meveddet-nişābuḡ şehd-i tezkārlarıyla şīrīn-meẓāk oldıḡumuz hüveydā-yı ṭab'-ı tābnāklarıdır. İşr-i zā sa'ādetmendüm falān efendi oḡlumuz hısāl-i ḥamīde ve aḥlāk-ı pesendīde-i 'adīde şāḥibi bir kimesne olup dā'imā ḥükkām-ı kirām ḥaḳlarında nīk-ḡāh u ḥayr-endīş dā'īleridir. İnşā'allāhü'l-mevlā şeref-i şoḡbetleriyle müstes'ad olduḡda melḥūz-ı kūşe-i çeşm-i iltifāt u nevāzişleri olup vāki' olan umūr-ı cüz'iyye ve külliyyelerinde 'ilāve-i lütf u keremleri buyurulmaḳ me'müldür mūmā ileyh ḥaḳḳında sūnūḡ u zuḥūr iden mekārīm-i bī-ḡāyeleri cenāb-ı muḡlişlerine mūcib-i imtinān oldıḡı ḳalb-i āḡāhlarına āşikār u hüveydādur. Bāḳī der- mesned-i rif'at ü iḳbāl bād-ā-bād.

Ḥālen Dārü'n-naşrı ve'l-meymenede mesned-pīrā-yı şer'-i nebevī olan birāder-i cān berāberüm ḥāzretlerinüḡ nādī-i rif'at-medārlarına

[82a] Devletlü mürüvvetlü mekremetlü efendi ḥāzretlerinüḡ maṭla'-ı neyyir-i faẓl u kemāl olan nūzhetḡāh-ı fesīhu'l-ircāları şavb-ı evbine hezār-ı 'izz ü iḳbāl ve vüfūr-ı tekrīm ü iclāl ile ḡül-deste-i du'ā-yı icabet-me'al ithāf u ihdāsı siyākında ḡāṭır-ı 'āṭır-ı derya-maḳāmları istikşā olunur. Hemvāre emān-ı rabbü'l-'izzetde olalar. Umūrlarında mazḡar-ı tevfiḳ-i ḥāzret-i veliyyü't-tevfiḳ olmadan olmayalar ḡālī. İşr-i zā sa'ādetmendüm mūşıl-ı meveddet-nāme şuleḡādan ḡāfız 'Abdullah Efendi bendeleri ḡāre[-ı] ni'met-i devlet-i 'aliyye-i salṭanāt-ı seniyyeden sedd-i selime-i faḳr u ihtiyāca medār olacaḳ cihete ta'ayyüşe neyl ümīdiyle 'āzim-i şāh-rāh-ı dārü'n-naşrı ve'l-meymene olmaḡın üzerinden ḡüsn-i naẓar-ı kīmyā-me'şerleri bī-dirīḡ buyurulmaḳ bābında ḡulūşkārlarını istişfā'ına binā'en meveddet-nāme taḡrīr olunmuşdur. Vuşülünde manẓūr-ı naẓar-ı himmet-i 'aliyyeleri olup umūrunda her vechile ḡüsn-i imdād u müzāheretleri rū-numūn-ı ebnān ümīdi nevāle-i ḡāḡişü merām birle meşḡūn buyurulmaḳ istizḡār-ı ḡāyret-i şanları ḡavāle-i himmet buyurmaları ḡāyet-i āmālümüzdür. Bāḳī hemīşe der-mesned-i iḳbāl müstedām bād bi-rabbi'l- 'ibād.

Ḥālen 'alem-efzā-yı Emāretü'l-Ḥāc olup muḡāfız-ı kişver-i Şām-ı cennet-meşām olan devletlü semāḡatlü mekremetlü sa'ādetlü sulṭānum ḥāzretlerinüḡ nādī-i rif'atlerine

Devletlü semāḡatlü sa'ādetlü 'āṭıfetlü sulṭānum ḥāzretlerinüḡ merkez-i i'lām-ı cāh u celāl ve medār-ı ketā'ib-i 'izz ü iḳbāl olan maḡfīl-i sāmī ve mevḳıf-ı kirāmīleri

şavb-1 haşmet-evbine kemāl-i tevķir ü ta'zīm ve vüfūr-1 tebcil ü tekrīm birle da'vāt-1 müstecābe-i bedī'u'l-ihlāş ve tekrīmāt-1 müstetābe-i refī'u'l-ihtişaş iblāğı kâ'idü'l-cuyüş-1 sütür-1 hulüş u meveddet ve talī'atü'l-hayl-i muhāleşatları [82b] kılınmağ işri bende-i 'arīza-güzārī-i muhliş-1 şenākārlarıdur ki kıble-nümā-yı hātır-1 'atırları bathā-yı ahvāl-i şafıyyü'l-bālleri şavbına imāle buyurulmağ tecvīz ü erzānī buyurılırsa lillāhi'l-hamdü ve'l-minneh harem-i muhterem-i hıfz-1 Bārīde ikrām-ber-düş-1 hayāt-1 müste'ār olduğumuz hālde t̄a'if-i meṭāf-1 'āfiyet ve vākıf-1 vakfe-i şıhhat ü selāmet olup huccāc-1 zevi'l-ibtihāc siyyemā cenāb-1 celādet-revāc hāzretlerinüñ du'ā-yı hayırları fi'ş-şubhi ve'l-mesā' tekrar ve taraf-1 bāhirü's-şereflelerinden aḥbār-1 meserret-dürüdına terķib ü intizār üzre iken müselle-i dest-i iktidārı olan hidmet-i celīle-i şehriyārīde kemāl-i teḳayyüd-i tām ve teşmīr-i sā'id-i ihtimam buyurmalarıyla huccāc-1 kiram-1 zevi'l-ihtirām ile sālīmen Muzeyrīb şahrāsına ḳufül buyurulmağla mazhar-1 elṭāf-1 rabbü'l-verā ve iyāb u zehābda işāl-i ḥasāret-irāde iden harbü ḳıtāl-i ḥāsirīne gurre[-i] tūğ-i Dımaşḳ-nümā-yı ihāle olmağın bi'd-defā'āt 'uḳde-i cem'ıyyetleri benān-1 şemşīr-i ḥün-feşān ile hāl buyurılıp ol gürūh-1 mekrūha şüret-nümā-yı rac'ü'l-ḳahḳarī ḥarāb oldukların nāṭıḳ-1 mülattafa-i meserret-engīzleri vārid olduğda irāş eylediği ibtihāc u sürūr برین مزده کر جاز افشانم u sürūr vefḳınca tā küncīde-i havşala-i ta'bīr olmağın ol vādīde kümeyt-i ḥāme icāle olunmayup izdiyād-1 ḥayr du'ālarına şurū' olunmuşdur. Her hālde te'yīd-i rabbānī ve tevfiḳ-1 şamedānīye mazhar olup hemvāre kevkebe-i şavvetleri gürūh-1 eşḳıyāyı tefrīḳ-sāz ve nice celādet ü haşmetleri girībān-1 istilāların temzīḳ ile pey-der-pey mazhar-1 elṭāf-1 hāzret-i şehinşāh-1 bülend-iḳtidār olmadan olmayalar hālī. Bāḳī mesned-nişīn-i 'āfiyet olalar.

Hālen medine-i Münevvere şerrefehallāhü ta'ālada şeyḥu'l-ḥaremi'n-nebevī olan sa'ādetlü mürüvvetlü sulṭānum hāzretlerinüñ ḥuzūrları 'ālilerine

[83a] sa'ādetlü devletlü 'atıfetlü mekremetlü sulṭānum hāzretlerinüñ şerefyāfte-i hidmet-i celīle-i niṭāḳ-bend-i mehām ve mesā'ī-i cemīlesi oldukları ravza-i ḳuds ve harem-i muhterem-i muḳaddes ki meṭāf-1 surūşıyan-1 mele'-i a'lā ve cevlāngāh-1 kerrūbiyān-1 'arş-1 mu'allā olduğu muḥaḳḳaḳ ve ravzatün min-riyāzı'l-cenneh eşer-i şahīḥine māşadaḳdur. Ol harem-i kerrübī-ḥadem pīşgāhına 'aḳd-i pervīn-i sipīhr-i risālet olmağā şāyān cevāhir-i girān-bahā-yı şalāt u selām-1 hāzret-i Seyyidü'l-enām 'aleyhi efdalü's-şalāti ilā-yevmi'l-ḳıyām işār u nişārı imāme-i silkü'l-le'āl-i sütür-1 ḥayr du'ā ve vāsıtatü'l-'aḳdı şafḥa-i ḥubb u velāları kılınur.

Hemväre vücūd-ı bihbūd-ı seher-nümüdları āsīb-i gerdūndan me'mūn u maşūn ve hazāne-i hıfz-ı İlahide rū-nümūd olup telāzüm-i 'āfiyetde mānend-i farkadeyn ve ol maḳām-ı 'arş-ı i'tilānuḡ ḥidemāt-ı mebrūre vü mesā'ī-i meşķüresine kemā-hüve'l-uhṛā muvaffaḳ olmaḡa fi'd-dāreyn ḳarīrū'l-'ayn olalar āmīn. Bi-ḡaḳḳ-ı ṭāhā vü yāsīn işr-i zā sa'ādetmendüm aḡa-yı muḡterem ḡazretleri medīne-i Münevvere şerefehallāhü te'ālā ḳādısı iken müteveccih-i riyāz-ı dārü'n-na'īm ve şādābter-i ḡiyāz-ı 'ayn-ı tesnīm olan oḡlum falān efendi merḡumuḡ ol ḡavze-i mübāreke de 'ıyāl-i muzdaribü'l-aḡvālī mazḡar-ı 'ināyet ü nevālleri olup istilā-yı faḳr u fāḳā ve istī 'āb-ı kemāl-i müzāyāḡa ḡasebiyle tazyīḳ-ı erbāb-ı dūyūn muzṭarib u zebun itmeleriyle vādī-nişīn-i fikr ü elem ve ḡarḳ-ābe-i lücce-i endūh u ḡam olduklarını muḡtevē kerem-nāme-i meserret-baḡşları dergāh-ı ma'delet-penāh-ı ḡüsvānīye taḡrīr buyurdıkları 'arz-ı nāfīzū'l-mefḡum ḡāmil-i vedād-nāmeleri ile vārid olduğda bi-'ināyetillāhi Te'ālā nesīm-i himmet-i bī-hemtāları mevc-ḡīz-i deryā-yı 'avāṭif-ı cihān-dārī olmaḡın merḡum-ı mebrūruḡ nā'ibi falān efendi dā'ileri ilā-temāmi'l-müdde bā-fermān-ı 'ālī ibḳā ve be-her sene ol ḡıṭṭa-i mübāreke ḡükümetiyle şerefyāb olan efendilere bender-i Cidde mālından ta'yīn olunan 'avā'id-i edā'-i deyn-i me'ūnete 'ıyāl ve tevsīk-ı rū-māl [83b] ü irtihāl için tamāmen īfā vü teslīm olunmaḳ bābında ḡālen Cidde vālisi pāşā-yı celīlū'l-ḳadr ḡazretlerine ḡıṭāben fermān-ı cihan-muṭā' i'tā buyurulmaḡile ḡāmil-i meveddet-nāme bendeleri ol şavba 'inān-tāb-ı mūrāca'at u kufūl olmuşdur. Bi-lüṭfillāhi te'ālā bi-'ināyetiḡi şeref-i dāmen-būslarıyla müstes'ad olduğda cümlesi me'lūf oldukları sābıḳa-i 'ināyet ü re'fetlerine mazḡar buyurılıp şeref-yāfte-i şūdūr olan fermān-ı cihan- muṭā'uḡ manṭūḳı üzre umūrları itmāmına teḡayyud u ihtimām ve ḡuccāc-ı zevi'l-ibtihāc ile vaṭan-ı me'lūflarına i'āde ile muḳzıyyū'l-merām buyurulmaḳ bābında 'ināyetlerine mütevaḳḳadur. Bāḳī dermesned-i rif'at müstedām muḡalled bād.

Başlıksız

Sa'ādetlü semāḡatlü mekremetlü sultānum ḡazretlerinūḡ reşķ-efzā-yı ḡülistān-ı İrem olan mevḳıf-ı münīf-i 'izzet-maşīr ve mevḳi'-i menba'-ı behişt-nazīrleri şavb-ı semāḡat-evbine hezār-ı i'zāz u ikrām vüfūr-ı tebcīl ü ihtirām birle silkü'l-le'āl-i ta'zīmāt-ı kāmīle ve 'aḳdū'l-ferāyid-i tefḡīmāt muḡādātı siyāḳında vüfūr-ı ḡāṭır-ı 'āṭır-ı fezā'il-perverleri bi- kemālī't-ta'zīm istinbā olunur. Hemväre dürr-i yektā-yı vücūd-ı mes'ūdları zīver-i hazāne-i şavn-ı Bārī olup umūrlarında mazḡar-ı tevḑīḳ-ı rabbū'l-erbāb olalar āmīn. Ber-mübteḡā-yı vedād-ı ḳādīm cānib-i aḡvālümüzden

şāyeste-i tefakḳud buyurılırsa bi-mennihi Te‘ālā ve teḳaddes şihḥat ü ‘āfiyet üzre olup ḥullānuḡ siyyemā cenāb-ı şerīf-i uḥuvvet-intimānuḡ şehd-i tezkārlarıyla şirin-mezāk oldıgumuz ma‘lūm-ı ḳalb-i serīre-dān-ı mü-şikāflarıdır. İşr-i zā taraf-ı bāhirü’ş-şeref-i ‘ālilerinden nemīme-i zindegānī ve vişāḥu’s-sadr-ı emānī iken bir hengām-ı sa’d-encāmda lücce-i güher-zā-yı himmetlerinden imkān-ı rütbede [84a] endāḥte-i sāhil-i ‘ātıfet buyurulmak şadef-i pür-gevher ki nevāziş-nāmelerinden kināyedür. Māye-baḥş-ı neşāt ve vāye-dih-i inbisāt olup istinbāt olunan ferā’id-i bī-bahā ‘aḳd-kerden-i ibtihāc u şafā ḳılınup ḥāşıl olan sürür u ḥubūruḡ taḳriri zebāna sıgmaz mü’eddāsına mā şadaḳ olmuşdur. Cenāb-ı ḥudā-yı müte‘ālden niyāzmendüm ki devḥa-i vücūd-ı mes‘ūd ve şecere-i müşmire-i zāt-ı mevdūdların feyz-ı āb u hevāyı devlet-i iḳbāl ile pür-berg ü bār ve gül-ḡonce-i şāhid-i āmāllerin sāḥa-i güleşen-sarāy-ı baḥtiyārīde küşāde ve her dem bahār eyleyüp hemvāre çār-bāliş-nişīn-i ‘izz ü iḳbāl olalar āmīn. Bi’n-nebiyyi’l-emīn.

Taḥrīk-i silsile eşnāsında recā-yı neyl-i medrese-i muḳaddere zımnında terḳīmdür

Devletlü mürüvvetlü semāḥatlü sultānum ḥazretlerinüḡ eşi‘‘a-i āftāb-ı cihan-tāb-ı ‘ināyetleri kāffe-i bī-kesāne reh-nümā-yı semt ü sedād ve şehāb-ı feyz-bār-ı mekremetleri ḥayāt-efzā-yı feyz ü reşād olup her şāyeste-i iltifāt u ḳabüle nevāle-i re’fet ü iḥsānları mebzūl ve her sezāvār-ı ‘ināyet olan müstemend-i mevā’id-i meḳārim-perver ve iltifātlarından ḥişşamend olmaḡla bu dā‘ī-i devletlerinüḡ kırıkdan infişālüm on seneye bāliḡ dīvāna dek taḥşīl-i ‘ulūm u ma‘ārife bezl-i maḳdūr ile ḥasbe’l-imbān gül-çīn-i ḥadīḳa-i ‘irfān ve müsteḥakḳ-ı ‘ināyet ü iḥsānları oldıgumuz ecilden ‘arz-ı ḥāl ile isticlāb-ı ‘ātıfete cesāret olunmuşdur. Elḫāf-ı ‘aliyyelerinden tazarru’u niyāz olunur ki mes‘ūd-sāz-ı kāffe-i enām olan sāye-i ḥümā-yı devlet ü iḳbāllerinde bu bendeleri daḡı sā’ir erbāb-ı isti’dād gibi ruḡşat-yāfte[-i] izḫāl buyurılıp şāhid-i ‘ātıfet ü ‘ināyetleri silsile-cünbān-ı lütf u keremleri olduḡda bir medrese [84b] iḥsānı ile bu bende-i çāker-i müstedīmlerin daḡı ihyā vü mesrūr ve cebr-i ḥātır-ı meksūr buyurulmak bābında lütf u kerem ve ‘āfiyet ü iḥsān ‘ināyetlü veliyyü’n-ni‘am efendim sultānum ḥazretlerinüḡdür.

Üslūb-ı āḡar

Devletlü semāḥatlü mekremetlü sultānum ḥazretlerinüḡ pīrāye-i cebīn-i iḳbāl ü tütīyā-yı dīde-i iclāl olan ḥāḳ-i pāy-ı merām-baḥşlerine ‘arz-ı ḥāl-i dā‘ī-i şikeste-bāl

budur ki şehâb-ı nev-bahâr-ı ‘inâyetleri kiştzâr-ı ümîde müteşkâtır yani pürsiş-i hâl-i bendegâna bir dem teveccüh-i hâtır buyurılırsa lillâhi’l-hamdü ve’l-minneh libas-ı ‘âfiyet ber-düş olup şebân-rüz du‘â-yı devâm-ı devletlerine iştiğâl ve âteş-i germî-i emniyet nesîm-i ümîd-i feyezân-ı himmetlerinden iştiğâl üzre olup lütf-ı ‘âlem-şümüllerinden me’müldür ki dâ’imâ bendeleri zîr-i sayebân-ı ‘inâyetlerinde mekîn ve efrûhte-i dest-i keremkâr-ı himmetleri olan çerâğ-ı ümîdi nigezbânî-i dâmân-ı himâyetlerinde her tünd-bâd-ı muhâlifden emîn ola. Hemân Hağ celle ve ‘alâ ‘ömr ü devletlerin ziyâde ve der-i nâ-beste-i lütf u ihsânların rûy-ı niyâzmendâne küşâde eyleye bi-mennihi ve keremihi.

Başlıksız

Devletlü semâhatlü kerâmetlü veliyyü’n-ni‘âm ‘amîmü’l-kerem efendim sultânüm hazretlerinüñ hemvâre âftâb-ı devlet ü iqbâlleri ufq-ı istimrârda lâmi‘ ve ‘anâbir-i eşhebiyye[-i] sa‘âdet ü iclâlleri aqtâr-ı âfâkda sâtı‘ olmağ du‘âları fi’ş-şubhî ve’l-mesâ fâtiha-i evrâd-ı vâcibü’l-edâ kılındığı ol ma‘rız-ı vâlâ-yı semâ-hümâya ‘arz u inhâ olunmağ siyâkıında hâşiye-i bisât-ı dîvân-hâne-i re’fet ü ‘unvânları şifâh-ı âdâb ile [85a] taqbîl ü telşîm ve kemâ-yenbağî edâ-yı vâcibe-i ta’zîm ü tekrîmden şoñra hâl-i dil-i hadîka-i fağîrden istifsâra tecvîz-kerde-i zamîr-i münîr-i hürşîd-nazîrleri olursa lillâhi’l-hamdü ve’l-minneh câme-i şihhat ber-düş-ı ‘âfiyet olup hullânüñ siyyemâ meveddet-‘unvânüñ du‘â-yı icabet-me’şerleriyle evkât-güzâr ve şenâ-yı bi’l-hayrlarıyla dil-rubûde-i destyâr-ı ‘ayyâr olduğumuz bî-rayb ü âşikârdur.

Şüret-i tezkire

Devletlü mürüvvetlü mekremetlü sultânüm hazretlerinüñ zîver-i behîşt-âstân mu‘tâd-ı ma‘delet ve erîke-pîrâ-yı nüzhet-i şadâret olan mecma’-ı mehâsin-i kemâl nâdî-i fezâ’il- karînleri şavb-ı übbehet-evbine gül-i icâbet-şemim-i du‘â ihdasıyla menhâ-yı muhliş- i kadîmleri oldur ki falân-nâm kimesne bâ’iş-i du‘â-nâme Hasan Efendi meşâyih-ı kirâmdan vâcibü’l-ikrâm dâ’ileri olup bi-emrillâhi Te‘âlâ ihrâkda menzilgâhı ve eşyâ- i mütenevvi‘ası muhterik olup muzdaribü’l-ahvâl ve müşettitü’l-bâl olmağın her vechile merhamet ü imdâd ve i‘ânete muhtâc olmağla cenâb-ı mürüvvetkârlarınüñ mazhar-ı kerem ü lütufları ve mastar-ı ‘inâyet ü in‘âm u ihsânları buyurılıp bu eşnâda hâline münâsib bir nesne ile mesrûr u mutayyibü’l-hâtır olmasına himmet-i bî-hemtâ-yı ‘aliyyeleri hağğında şudûr itmekle ‘indellâhi’l-meliki’l-müte‘âl bâ’iş-i ucûr ve ecr-i cezîl oldığı bî-iştibâhdur mütevağğâ‘dur ki

mezbür dā'ī-i müstedīm sā'ileri hakkında fevka'l-me'mül lütf u keremleri şudürıyla bu muhlişlerin dahı memnün u mesrür buyurular. Bākī hemīşe himmet-i bī-hemtā- yı tū füzün bād.

**Anatoli kādī-'askeri olan devletlü mekremetlü faziletlü efendim sultānum
hazretlerinüñ nādī-i rif'atlerine tehniyyet-nāme-i nāmīdür**

[85b] Devletlü mekremetlü sa'ādetlü semāhatlü sultānum hazretlerinüñ hāk-i āstān-ı refī'ü'ş-şānı leb-i edeb birle taqbīl ve çehre-i niyāz-ı mālīde vü tebcīl kılınup devām-ı 'ömr-i devletleri ed'iyesi tilāvet ü tertīb olunduğdan şoñra hullānuñ siyyemā cenāb-ı mekremet- nişābuñ zıkr-i cemīllerinde oldıgumuz müstağnin 'an en-yükāme lehü'l-burhāndur. Bir dem-i sa'ādet-maqrūn ve hengām-ı hümāyūn idi ki

Nevīd-i berīd-i müfferih-edā

Bu vechile oldı meserret-fezā

Zekā-yı sipihri-i hüner rāşidā

Anatoli şadrına virdi ziyā

demdemesi tañtana- zen-i şimāh-ı kalb-i şadākat-rehīn olup küleh-küşe-i mübāhāt-ı 'abd-i dā'ilerin mümāss-ı çarh-ı berīn eylediği ke'ş-şemsi fi'l-hevā rüşen ü āşikārdur. El-minnetülillāhi sübhānehü ve te'ālā dest-i du'ā sürādık-ı kabūl-i kibriyāya küşāde ve rüy-ı recā mihrāb-ı icābet-i cenāb-ı hudāya nihādedür ki şadr-ı celālet-şi'ārların hüceste vü hümāyūn idüp miftāh-ı hazā'in-i 'ulūm u efzāl ve mişbāh-ı şabāh-ı sa'ādet ü iclāl ü celāl olan vücūd-ı merāhim-ālūduların hañayā vü zelelden maşūn ve ekdār u melelden me'mūn idüp i'lā-yı ma'āric-i merāma vāşıl ve fevā'id-i mevā'idlerin kāffe-i enāma şāmil eyleye. Bi-lütfihi ve cūdihi. Zemīn-i pīşgāh-ı mezāhim-intimāları pūşide-i leb-i şenā āzmādur ki hemvāre bu 'abd-i dā'ilerin muhliş-i şenākārların mañmañ-ı lihāza-i çeşm-i 'āñifetleri buyurulmağ bābında lütf u kerem ve ihsān-ı sürūr u hāndān buyurular.

Āstān-ı āsmān-nişān türābına 'arz-ı dā'ī-i bī-imtinān budur ki Medīne-i Sofya'da falān muqāta'asından yevmī yedi akçe vazīfeye mutaşarrif olan 'umdetü'ş-şālihīn eş-şeyh 'Ali dā'ilerinüñ berātı zāyi' olmağın mañallinden ihrāc olunmağ bābında 'ināyet-i 'aliyye-i sultāniyye ve sezāvār-ı mekremet-i şehriyāriyye recāsıyla vāki'u'l-hāli [86a] devlet- maşire 'arz olundu.

Devletlü 'ināyetlü mekremetlü sultānum hazretlerinüñ pīrāye-i cebīn ü iqbāl ve dīde-i tütüyā-yı iclāl olan hāk-i pāy-ı 'ināyetleri geştzār-ı ümīde müteķātır yani

pürsîş-i hâl-i bendegâna bir dem teveccüh-i hâtır buyurılırsa lillâhi'l-hamdü ve'l-minneh libâs-ı 'âfiyet ber-düş olup şebân-rûz du'â-yı devam-ı 'ömr ü devletlerine iştigâl üzre olup âteş-i germî-i emniyet nesîm-i ümîd-i feyezân-ı himmetlerinden işti'âl olmamadır. Lutf u ihsan-ı âlem-şümullerinden me'muldür ki daim çaker-i müstedîmleri zîb-i zîr-i sâyebân-ı 'inâyetlerinden mekîn ve efrûhte-i dest-i keremkârî-i himmetleri olan çerâğ-ı ümîdi nigezbânî-i dâmân-ı emân-ı himâyetlerinde her tünd-bād-ı muhâlifden emîn ola. Hemân Haq celle ve 'alâ 'ömr ü devletlerin ziyâde ve der-i nâ-beste-i şâyân-ı lütf u ihsânların rüy-ı niyâzmendâne küşâde eyleye bi-mennihi. Bâkî hemîşe mesned-nişîn-i 'âfiyet olalar. Devletlü semâhatlü mekremetlü veliyyü'n-ni'am-ı 'âlem sultânüm hazretlerinüñ farîza-i zimmet-i ibtihâlüm olan du'â-yı devlet ü iqbâlleri hidemât-ı haşr-ı eyyâm-ı mâh u sâl kıılınmağ hîlâlinde 'arz-ı hâl-i 'abd-i kadîm ve çâker-i müstedîmleri oldur ki kerem-i 'âlem- şumül-i veliyyü'n-na'mâyelerinden bu çâker-i bî-kese bu kerem-i bende-perverâneleri [86b] sünûh-ı himmetleriyle çerâğ u efrûhte vü ihyâ buyurmaları bâbında lütf u ihsân u kerem bende-nevâz-perverlerinüñdür.

Başlıksız

Devletlü mekremetlü semâhatlü sultânüm hazretlerinüñ meclis-i meserret-nizâm u beşâret-irtisâm nâmîleri şavbına vecd-engîz-i sitîz-i mehâfil-i kudsiyân ve hâlet-bahş-ı mecâmi'-i rûhâniyân ola. Haq râst-rev-i da'vât ihdâsı siyâkıında ma'rûz-ı perde-güzîn-i ihlâşları oldur ki cenâb-ı sa'âdet-i bülend-câhlarınıñ idâre-i hüsn-i sîret ve şiyt ü şadâ-yı lütf u tabî'atları âvâre[-i] yekser-i iştihâr ve şûr-efgen-i mesâmi'-i şigâr u kibâr ve harekât-ı maţbû'aları kâr-bend-i naqş-ı uşul ve cünbiş-i mu'tedilâneleri pâ-beste-i hüsn-i kabûl olmağın ferdâ dâ'ire[-i] zerrîn-i hürşîd-i tâbân dest-i râmişger-i gerdünda nümâyân oldığı eşnâda kudüm-i sa'âdet-lüzümları ile hâne-i hâmüşânemüzi eşref-i âheng-i maqâmât ve ser-i iftihârumuzı vâşıl-ı evc-i mübâhât-ı muhâleşat buyurmaları hulâşa-i âmâlümüzdür. Bâkî der-devlet-i rûz-efzûn bād.

Başlıksız

Mekremetli birâder-i cân birâderüm hazretlerinüñ reşk-fermâ-yı hem-reng-i heşt-behişt olan meclis-i sāmîleri evbine gül-i muzâ'af-ı du'â arâyîş-dih-i destâr-ı sükkân mekân-ı semevât-ı 'alâ kıılıldığı siyâkıından şoñra menhâ-yı muhlişâneleri oldur ki cenâb-ı uşuvvet-me'âblarıyla leb-i cüybâr-ı mülâkâtda tedbîr-i tebrîd-i

harâret-i iştiyâk ve ta'dîl-i mizâc-ı itfirâk nüहुfte-i zâviye-i zamîrümüz olmağın inşâ'allahü te'âlâ inficâr-ı emvâc-ı tebâşîr-i şubh-ı felâk miyânında habâb-ı âftâb-ı cereyâne derkâr oldığı eşnâda [87a] ifâza-i istifâza-i salsâl-i teveccüh ile raṭb-ı dimâğ-ı intizâr ve izâle-i sevdâ-yı iğbirâr-ı gubâr buyurmaları derh'âstür.

Başlıksız

Devletlü semâhatlü sa'âdetlü efendim sultânüm hazretlerinüñ pîşgâh-ı rif'atlerine revâcibât-ı mezâdgâh-ı melekût olmağa erzânî emti'a-i da'vât-ı icabet-ihdâsına sezâvâr-ı muhâleşat kılındığı siyâkından soñra sermâye-dâr-ı kâlâ-yı 'izz ü 'irfân olan zât-ı daḳka-dânlarıyla maḥzen-i âmîziş ittihâd u ittfâkâtda teng-küşâ-yı harîr-i muvâneset ü muvâhât ve endâze-nümâ-yı yekke-tâze-i germiyyet ü ülfet olmaḳ zâviye-gîr-i kârbân-sarây-ı zamîrümüz olmağın inşâ'allahü te'âlâ tamgâ-yı zerrîn benderce-i kenâre-i atlas-ı felekde şüret-nümâ-yı temkîn oldığı hengâme-i ribât-ı nişîmen-i dil-nişînümüzde muvâzene-i eczâ-yı mihr-i muḥabbet için taḥrîk-i terâzû-yı kâdîme-i 'azîmet buyurmaları çeşm-i ârzû-yı intizârumuzdur.

Başlıksız

Semâhatlü meveddetlü 'inâyetlü sultânüm hazretlerinüñ meclis-i feyz-me'şerleri kireşk-fermâ-yı hürâ vü gîlmân ve nüzhet-âbâd-ı bâğ-ı heşt-i behîşt-naẓîrleri ki İrem-cinândur şavb-ı semâhat-evbine mezîd taḥiyyât-ı übbehet-i girân-ḳadr-i teslîmât-ı nükhîyyet ihdâsı siyâkında berdâşte-i şenâ-güzârlarıdır ki ḥâmil-i ḥamâ'il-i vedâd es-Seyyid Ḥâmidü'd-dîn Efendi bendeleri ḥüsn-i edeb-i şer'iyye ile ârâste olup ol şavb-ı sa'âdet-iştimâle rû-be-râh-ı 'azîmet olmuştur. Gerekdür ki umûr u ḥuşuşında ḥüsn-i naẓar-ı kimyâ-eşerleri bî-dirîğ buyurulmayup kerem-i cûd u himemleriyle dil-şâd buyuralar. [87b]

Muḳaddemen Şâm-ı Şerîf Kâdîsı Efendi Hazretlerinden Şeyhu'l-İslâma

Devletlü mekremetlü meveddetlü tale beḳâhü hazretlerinüñ ma'rîz-ı eşhâ ve mevḳıf-ı esnâ vü enşerlerine ta'zîmât-ı kâmile ve tekrîmât-ı şâmîleye ref'-i 'arîza-i du'â zımnında berdâşte-i dâ'i-i dîrîn budur ki benüm sa'âdetlü efendi oğlum efendi hazretleri ḥıttâ-i Haleb'e seccâde-i şerî'at olan falân efendi[-i] nâ-murâd bi-lütfillâh 'âzim-i maḥkeme-i kübrâ-yı uḥrâ olmuşturdur ve *kâne emrullâhi ḳaderan maḳdûrâ*⁶¹ hazret-i Bârî te'âlâ cenâb-ı sa'âdetine 'ömr-i ṭavîl iḥsân eyleye lâkin merḥûm düyûn-ı

⁶¹ Ahzab, 33/38. "Allah'ın hükmü değışmez kaderdir."

nā-maḥsūreye ibtilāsı gibi emrāz-ı ‘adīdeye mübtelā olmağın geldiği günden berü daḥı ferāyiş-i nā-tuvāniden ser-berāverde olmak müyesser olmayup tebdīr-i edā-yı dīn degül tebdīr-i taşḥīh-i bedene bile ḳudret bulamayup ‘ākıbet hücum-ı leşker-i cān-güdāz-ı emrāz binā-yı terkīb-i vücūdın taḥrīb idüp eytām u etbā’ı birbirine mütekāfil dūyūn-ı vāfire tahtında esīr olduklarından ğayrı āstāneye mu‘āvedet itdükleri şüretde zād-ı rāh ve kirāre-i iḥmālden bile ‘āciz ü nā-tuvān giryān u biryān pā-beste-i künc-i ‘azīmet ü aḥzān olup ḳalmışlardır. Eger dest-gīr-i evliyā-yı ni’am ḥāl-i perīşānlarına merḥamet-resān olup etfāl u ‘ıyālī āstāne[-i] devlete ‘avdet için dereke-i cerr ü su’āle nüzūlden ğayri çāre bulamayup āstāneye vuşūlleri taḳdīrinde dest-i guremāda ebeden giriftār-ı şikenc-i zindān olacaḳları emr-i muḥaḳḳaḳdur. Ḥaḳ budur ki bunā-murādıya böyle maḥalde çāre-sāzlık aḳvā-yı ḥasenāt ve aḳbel-i taşadduḳāt olacağı lā-raybdür. Ḥāllerine merḥameten ḥālen aḥālī-i Ḥalebü’ş-şehbā ve ḥükkām-ı beled-i tazarru’-ı mu‘allā sūdde-i veliyyü’n-ni’amīye ‘arz-ı recā itmişlerdür. İnşā’llahü te‘ālā ve taḳaddes yevm-i fevtinden tekmīl-i müddetine dek eytāmına ibḳā ḥuşūşında cenāb-ı sa‘ādetlerinüñ daḥı şudūr-ı mesā’ī-i müşfikānesi sebebiyle [88a] ḥişsa-yāb-ı şevāb-ı bī-ḥisāb olmağa teveccüh-i eşrefüñüz şudūri aḳdem-i mes’ulātumuzdur. Merḥūmuñ evlād u ‘ıyālīnüñ zükūr u ināşı şebān-rüz ḥāne-i müstemendānemüze mülāzım olup ğam u endūhlarına müşterek olmuşuzdur. Ḥazret-i vāhibü’l-āmāl bu nā-murādların endūhın çend-māha dek sürūra taḥvīl idüp cenāb-ı sa‘ādet ḥaḳḳında du‘ā-yı ḥayrlarunuñ müşāhede-i te’şīrine dīde-küşā-yı dil ü intizāruz. Bāḳī der-‘izz ü rif‘at müstedām bād.

Başlıksız

Devletlü merḥametlü efendim sultānum ḫāle beḳāhü ḥazretlerinüñ hemīşe ‘unvān-dād-ı ḥaḳları reşk-fermā-yı fazl u ‘irfān ve ğıbḫa-dih-i fażilet-me’ābları ki zemzeme-i her şāḥib-i te’līf ü tasnīf olup devlet-i rüz-efzūnları evlād-ı zevi’l-iḫtirām ve etbā’-ı ḥuddām-ı şadāḳat-irtisāmlarıyla yevmen fe yevmen müstezād-ı a’dād-ı vāfire gibi müzdād-ı iḳbāl-i cāh u celāl olmadan olmayalar ḥālī. ‘Arz-ı ḥāl-i çāker-i bī-miḳdārları oldur ki bu miḫnet-zedeleri taḳşīrāt-ı ḥōdīden nāşī ḥidmet-i ‘aliyyelerinden maḫrūd u istib‘ād buyurmalarıyla nice işkence- i şedīd ü ḥabs-i medīde dūş u firifte ve ğün-ā-ğün felāket-zede vü elem-keşīde oldığum muḥāḫ-ı ‘alem-i ‘ālem-ārālarıdır. Sa‘ādetlü mürüvvetlü merḥametlü sultānum ḥazretlerinüñ kerem ü lütf u bī-kerānlarından mütevaḳḳa’dur ki zaḫm-ı ḥürde-i mecrūḫ-ı ḥāl-i zārıma merhem-i süleymānī-i iḥsān ve in‘ām-ı lütf-ı bī-ğāyelerin ḥaḳḳumda bī-dirīğ

buyurılıp hüsn-i nazar-ı kimyā-me'şerleri sünūh-ı ıtab'-ı mekârim-perverlerine menûṭ u müsellemdir. Hâk sübhânehü ve te'âlâ sāye-i hümâ-mâyelerin üzerimüzden dūr eylemeye. Āmīn bi-hürmeti men-lehü'l-'izzü ve't-temkīn [88b]

Faziletlü Rümeli Kādī-'askeri Efendi ḥazretlerine berāy-ı manşib 'arz-ı ḥaldür

Devletlü sa'adetlü semāhatlü efendim sultānum tāle beḳāhü ḥazretlerinüñ gülşen-i iḳbālleri her dem şüküfte ve bahār u rüz-efzün-ı sa'adetlerin rüşen ü nehār olmaḳ da'vātı ehemmi-ı umūr-ı 'abd-i bī-mīḳdār eşniyesi siyāḳında hemīşe vücūd-ı 'atıfet-i cūdlarına vikāye-i rabbü'l-erbābda sāye-endāz-ı ni'am-ı vālā-yı sıhhat ü āfiyet olup naḥl-i tūbā olan ebdān-ı şemere-i 'āfiyetde şāh-rāh-ı mekremet olmadan olmayalar ḥālī. 'Arz-ı ḥāl-i ḥāme-i şikeste-zebān u dest-bürd-i dehān şu vechile 'arz-ı maḳāl-i beyān ider ki āstāne-i sa'adet-āşiyānları cārüb-keşleri zümresinden olup sefer ü ḥazarda revān ve devān-ı ḥidmet-i 'aliyye-i sa'adet-sāyelerinden rü-gerdān olmayup ḥidmet-i 'ināyet-perverlerin her vechile kendüme iksīr-i sa'adet ve sermāye-i selāmet ü rif'at bildigüm ecilden lillāhi'l-ḥamdü ve'l-minneh teşrif-sāz-ı şadāret-i rüm ile müstes'ad olduklarında çehre ve cebhe-fersā-yı zemīn-i secdegāh-ı Rabü'l-'ālemin kıılınup sürüş-ı⁶² melekūti's-semāvāti ve'l-araẓīn daḥı sa'adetlü ḥazretlerinüñ kevkeb-i iḳbālleri istizāde-i mekremetlerine dest-i niyāz-ı dergāh-ı kibriyā olmışlardır. Kalem-i müşḡin-raḳamların ḥakkumda gül ü nesrīn-fām buyurup rütbemde bir manşib ile ihyā buyurmaları ıtab'-ı mekârimlerine menûṭ u müsellemdir. Hâk sübhânehü ve te'âlâ erīke-nişīn-i şadāretlerinde müstedām eyleyüp sāye-i sa'adet-mâyelerin zümre-i devlet-ḥ'āhları üzerinden dūr u zā'il eylemeye bi-mennihi ve keremihi. Bāḳī lütf u iḥsān efendimüñdür. [89a]

Nābī Efendi ḥazretlerine firistādedür

Devletlü mekremetlü semāhatlü oḡlum efendi ḥazretlerinüñ şüretā menba'-ı faẓl u 'irfān ve ma'nī[-i] fiten-i buḥrān olan meclis-i laṭiflerine (yine) kendülerüñ ḥavşala-i şıdḳ u endāze-i ḥulūşlarına muvāfıḳ du'ā vü şenā ihdāsı siyāḳında hezār-ı mesā'il-i müteḥālīfe vü akvāl-i mütenākızayı muḥtevē nüşḥa-i heyet-i nümüdār olan ḳalb-i mütelevvinleri istifsārından şoñra nümüde-i şenāverī budur ki dest-i irādet-i bī-'illet ve yed-i mi'mār-ı ḳudret ile binā-yı erkānumuz ḥilḳat-ı şıdḳ u ḥulūş üzre nihāde olduğına binā'en nice müddet hevā-yı germā-yı müfāreḳatları çekilüp

⁶² Bi-ma'nā melā'ike.

nesīm-i āsāyiş-resān-ı haber-i ‘āfiyetlerine revzen-küşā-yı çeşm-i intizār olup bā-
 huşuş cenāh-ı himmetle küşe-i lihāza-i bām-ı kaşr-ı merāma pervāz itdükləri
 eyyāmdan bu ana dek mektūblarımız murğ-ı perr ü bāl-rīhte gibi herkese vāşıl
 olduqça bu rif‘at-cūyları bir selām-ı muḥabbet ithāmılarına kaṭ‘ā şāyeste görülmeyüp
 hem-āğüş oldukları ‘arūş-ı murāduñ taḥşīl-i vişālinde cümleden efzūn u dāmen be-
 miyān olduğumuz ferāmūş olundığından şīşe-i ḳalb-i ḫazīne hezār-ı inkisār mütetarıḳ
 olmışiken nāgāh bir mektūb ser-be-mihrlere vāşıl olmağın pīş-i nīşter-i
 müfāraḳatlarından ḫāşıl olan zaḥm u inkisāra merhem olmaḳ ümīdiyle mınṭıka-i
 kīsesine nāḫun-ı ārzū hezār-ı iştıyāḳ-ı zūr-nümü ile iftitāh ve ser-bestesine küşād
 virildükde

Bülendī merhemüñ keyfiyyeti ey yār-ı bī-pervā

Bu merhemden yine ol zaḥma kā’ildür dil-i şeydā

maḳālī üzre ümīd-i cevāhir eylese istirāḳ-ı şandūḳ-ı mār-perverān itmişüz
 derūn-ı mektūbda hezārān ef‘ī-i süḫān-ı zehr-efşān nümāyān olmağın ārzū-yı
 muḳāseme-i ḫişsa-i rüz-ı sürūr-ı zevḳ için müctemi‘ olan ḫavāss u ḳuvāy her biri bir
 cānibe gürīzān olmuşdur. [89b] āferin کر باده چنين شده خماری بهترين مرهم تازه زخم داری بهتر
 benüm oğlum efendi ḫāṭır- nevāzī ve düst-sāzī ise ancaḳ olur bu ḫiyānet nice sene
 rāci‘ olmaḳ vehmi ile ol ḫoḳḳa-i zehr-āgīne bir miḳdār tiryāḳ-ı ta‘biyesinden daḫı
 ḡaflet itmeyüp bu gūne erbāb-ı ma‘ārifüñ meclislerinden dūr u istib‘ād olduḳ ve bu
 gendüm-nümā vüçūd-fürüşluḡa āḡāz idüp çin-i cebīn göstermişüz ammā öyle
 degüldür sizi hemān bu meclise iştıyāḳuñuzı müzdād idüp nā’il-i merām oluncaya
 dek bu āşiyānede ārāmuñuz pervāza müsta‘id olacaḳ ve bāl ü per kesb idecek
 mertebe oldığı bizüm muḫāṭ-ı ilmümüz gibi devletlü veliyyü’n-ni‘am efendimüzüñ
 daḫı ma‘lūm-ı ‘ālem-ārālarıdur lākin mektūb-ı nezāket-maşḫūbuñuzda bu
 muḫlişlerin rind olmaḳ üzre tavşīf ve cenābuñuzı zühd ile ta‘rif buyurup cenābuñuzı
 kemā-yenbaḡī eklübān-ı aḫbābuñ i‘tikādların ifsāda sa‘y eylemişsiz ammā biz bu
 ta‘rife rāzıyuz bu aşḫāb-ı ḫaḳīḳat nazarında zemm ü medḫ ne tarafda cilve eylediği
 hüveydādur kult ü mā-fihden muḳaddem felāḫ lafzı irtikāb olundığına istiḡrāb
 olunmuşdur ḡālībā rindān-ı rend-i ḫaḳīḳat bu kār-ḫāne-i ḫikmetüñ mebde’in taḫḳīḳ
 idüp şāyeste-i dergāh-ı eḫadiyyet olacaḳ ‘ubūdiyyet sā’ī olduklarına ‘adem-i i‘ṭilādan
 ḡayrı nesne degüldür. ای پرتو سجود زاهدان وقت نماز وی طاعت رندان بتو هست کام نیاز کراهل
 از پرتو سجود زاهدان وقت نماز وی طاعت رندان بتو هست کام نیاز کراهل
 mefhūmına ‘adem-i i‘ṭilādan nāşī rind ü zāhide işbāt-ı tezdād buyurmışsınız bi-ḫamdillāh süḫān-şinās u daḳīḳa-dānlık ile

‘alem ve eşnâf-ı ‘ilm ü ‘irfân ile müselleme ve dâniş-i hünerde ser-bülend iken mazmûn-ı mektûb bi-aynihî kendü taqdîr-i dil-pezîrleri olup mertebe-i rızâlarından bir harf ziyâde vü noķşân tahrîrine me’zûn olduğumuz bizden a’lâ bilirsiniz ve bir mektûb ki tamgâ-yı nigîn-i kem-yâbları olmadıkça sikke-pezîr-i i’tibâr olmayacağına [90a] vukûf yetişdürmek gereksiz bu ma’nâlara i’tilâdan Őoñra mebdâ-i âvîhte olan dağı perde-i muşafâtı varaķ-pâre-i kabûl gibi sîne-řâf ve țarefeynden mün’aķid olan habl-i metîn-i muvâneseti ķarîn-i menâf idüp mir’ât-ı taqdîrde cenâblarıyla şûret-i ülfet müşâhede vü mu’âyene olunduğı günden bu ana gelince ‘alâķa-i ülfete istiħkâm virmeden hâlî olunmayup ser-rişte-i ülfetüñ bize düşenlerin itmede tekâsül degüldür. Sizlere dūř-ı ĥubb u velânuñ icrâsına biz dağı mu’terif olmuşuz ve’s-selâm.

Ĥâlen mesned-nişin-i vekâlet-i kübrâ düstür-ı ecel ve efĥam u a’zam sûtüde-şiyem bermekî-kerem semâĥatlı efendim sultânüm ĥâzretlerinüñ nâdî-i rif’atleri şavbına

Devletlü semâĥatlı ‘âtıfetlü sultânüm ĥâzretleri edâmallâhü bi’l-iķbâl ĥâzretlerinüñ seng-i rikâb-ı ķamer-cenâblarına licâm-ı i’tizâr u ‘inân-ı iftikâr ile ‘arz-ı meťâyâ-yı gerdün-neverd-i da’vât-ı rûĥânî-peyvend ve řevķ-ı âsmân-gerd-i taĥiyyât-ı melâ’ik-pesend zemîninde ‘arza-dâřt-ı selâmet-ĥ’âh oldur ki ĥâzret-i kerîm-i ķâre-sâz řadr-ı şudûr-ı âfâķ olan zât-ı kerîmü’l-aĥlâķların ber-ııbķ-ı dil-ĥ’âh ârâyiş-i řadr-ı dîvân-ı ‘adl ü iĥsân ve nazar-ı memâlik-perverlerin ķalem-rev-i İslâma vesîle-i âsâyiş ü emân [90b] eyleye ser-cūř-ı yenbû’-ı ‘âtıfetlerinden bu dâ’î-i nâ-tuvâna iĥsân buyurduķları hezâr-ı dînâr-ı eşrefi küre-i sürûra vâsıta-i ġaleyân ve ķise-i řu’ûra vesîle-i feverân olup kendü ‘ıyâl-i maĥşûsuñuz maķûlesinden olan ahâlî-i ĥâne-i faķîrânemüz du’â-yı ‘ömr ü devletleri istid’âsında hem-dehân u yek-zebân-ı ittifâķ olduķları mecâl-i muĥtâc-ı tekellûf-i beyân degüldür. Cenâb-ı muķaddes-i İlâhî ‘ömr-i řabî’î mertebesine dek vücûd-ı biĥbûd-ı ikşîr-me’şerlerin merkez-i iĥsân u in’âmda şâbit ve bu faķîrüñ ĥadîķa-i emânîsin reşâşe-i feyz-i ‘inâyetüñüz ile şâbit eyleye âmîn. Bî-ĥürmeti men lehü’l-‘izzü ve’ř-şeref bi-ĥamdillâhi Te’âlâ umûr-ı ittîřâfuñuzla kemâl-i şöhret ü řân ve ĥimâyet-i nâmûs-ı salțanat ve muĥâfaza-i umûr-ı memleketde himmet-i bî-hemtâ buyurduđuñuz vaķt-i âvâzeleri az müddetde ķârcihet-i âfâķa ve nüh-eflâķ-i heřteĥ bâķa fevķa mâ-yüteşavver řâ yi’ olup zülme bir vechile ve bir tarîķle rızâñuz olmadığı ĥavâřs u ‘avâmuñ vird-i zebânı olmuşdur. Saĥîfe-i ‘âlemde maĥv-ı âřâr-ı zûlm ü bî-dâd ve bide’-ı mebnâ[-i] meřķuke-i meslûke-i eslâfdan ĥaber-i maĥz olduğı maĥâll-i iştibâh degüldür. Ĥâzret-i

müeyssiru'l-me'arib her umūr-ı mevfü-ı müstevcibü's-sürürlarin hayra tevfiķ eyleye. Bā'ış-i vedād-nāme Şeyh Şalāhaddin 'ilm-i zāhiriyye vü bātiniyye ile ārāste ve zühd ü taķvā ile olup fi'l-ħaķīķa du'ā-yı hayrları isticlāb olunacaķ olmağla ol-ţaraf-ı bāhirü'ş-şerefe rū-be-rāh-ı 'azīmet olmuşdur. Şeref-i dāmen-būslarıyla müstes'ad olduķda dūş-ı umurlarında ħüsn-i mu'āvenet ü terbiyet buyurmaları cenāb-ı mekremet-nişāblarına menū u müsellemdür. Bāķi der-mesned-i kāmķār müstedām bād.

[91a] Hirevī Fāyiz Efendi'den Hindī Şeyh Muhammedī'ye zımn-ı şefā'atle firistādedür

Rif'at-i me'āli-penāh seyādet-i necābet-destgāh ħullet ü şadāķat-intibah şemsen li'd-devleti ve'r-rif'ati ve'l-iclāl seyyiden ve maħmūden ba'de izħār-ı du'ā-yı müştāķāne merfū'ra'y-ı sipihr-i incilā mīgerdāned ki el-ħamdü lillāhi ve'l-minneh ki bi-meyāmen elţāf bī-ğāye ħazret-i vācibü'l-vücūd ve mecāri-i ħālāt-ı güzerānest ve sevā-yı dūri mülāķāt mekrūhı vāķi' nīst 'anķarīb müsebbibü'l-esbāb vesile sāzed ki şeref-i mülāķāt-ı rūzı müyesser gerded āmīn bi-ħürmeti ānān ki ħāţır⁶³ [91b]

Ĥalebü'ş-şehbā Kādīsı iken düstür-ı ekrem mesned-i vālā ve sütüde-şiyem İbrāhim Pāşā edāmallāhü mā-yeşā' ħazretlerine firistāde olunan nāme-i kirāmileridür

[92a] Maţla'-ı kevāķib ü sa'ādet ü şehāvet ve mevāķib-i semāhat ü ħimāyet devletlü sa'ādetlü semāhatlü mekremetlü efendim sultānum vezīr-i Ristō-nażīr ħazretlerinüñ maħatt-ı rekā'ib-i 'izz ü iķbāl ve menāt-ı ketā'ib-i cāh u celāl olan mevķı'-ı refi'-ı celālet-'unvān ve mü'evvil-i menba'-ı celālet ü celādet-penāhları şavb-ı vālā[-ı] devlet-evbine maħzūn-ı ħazīne-i 'ubūdiyyet ü iĥlāş ve meknūz-ı defā'in-i darā'at u iĥtişāş olan cevāhir-i eşniye-i da'vāt-ı icābet-ğāyāt ve cevāhir-i rezīne-i taĥiyyāt u istikānet-āyāt 'arz u taķdīm ve istizāde-i eyyām-ı 'ömr ü devlet ve istidāme-i ķadr ü menzilet-i āşafāneleri du'ā-yı ķabül-fermāsı aķdem-i ĥidemāt-ı bendegī olduğı inhā'-ı emrinde şāyān-ı şān-ı me'ālī-nişānları olur vech üzre murā'āt-ı ādāb ve tecbīl ü ta'zīm olunduğdan şoñra merfū'-ı ţaraf-ı bāhirü'ş-şeref-i eşref-i vezīrāneleri oldur ki işbu gurre-i müstelzimü'l-meserre-i zi'l-ka'deti'ş-şerīfeden zābt itmek üzre Ĥalebü'ş-şehbā ķazāsı ķıbel-i devlet-i 'aliyye ebeddehallāhü Ta'ālādan bu du'ā-gūy-ı 'ömr-i devletlerine iĥsān buyurulmağile muķtezā-yı ħāl üzre ber-vech-i

⁶³ Devamı Farsça bir mektuptur ve bu kısım transkribe edilmemiştir.

ta‘cīl niyābeti Gūrānī Aḥmed Efendi dā‘ilerine irsāl ve taḥrīk-i raḳīme-i du‘ā ile şavb-ı devletlerinden isticrā-yı feyezān-ı berr ü efzāl olunmuşdur. İnşā’allāhü te‘ālā ḥüsn-i nazār-ı kimyā-eşer-i āşafānelerin mühim-sāz-ı ḥāl-i dā‘ī-i ḥālīşu’l-bāllerine derkār ve icrā-yı aḥkām-ı şer‘iyyede mezbūr bendelerine mu‘āzadet nīrū-yı ‘avn ü ‘ināyetleriyle dā‘ī-i devletlerin memnūn u minnet-dār buyurmaları mütevaḳḳa‘dur. Bāḳī āstāne-i devletet ber-devām-ı müstedām tā-be-rūz-ı kıyām der-ıḳbāl bād. [92b]

Vezīr-i āşaf-naẓīr düstūr-ı mükerrerrem müşīr-i efḥam sūtūde-şiyem Aristotēdbīr Rüstēm-dilir devletlü ‘atıfetlü semāḥatlü mekremetlü efendim sultānum ḥazretlerinüñ nādī-i ‘ālilerine du‘ā-nāmedür

Sa‘ādetlü semāḥatlü mekremetlü ḳarındaş-ı ekremüm sultānum paşa-yı celīlü’l-şān ḥazretlerinüñ serī‘-i mecd ü ıḳbāl olan nādī-i sa‘ādet-iştimālleri süy-ı dil-cüyına şerāyiḥ-ı ādāb ve tebcīl-i mütezamın-ı celā’il-i da‘vāt-ı me’şūreki nefāyis-i taḥiyyāt-ı mevfūre iblāğıyla du‘ā-yı istizāde-i ḳadr ü menziletleri da‘vātı taḳdīm olunduḳdan şoñra berdāşte-i du‘ā-güy-ı dil-cüyları oldur ki falān ḳulları yediyle firistāde-i şavb-ı şenāverī olan mektūb-ı belāgat-uslūb ve ḳā’ime-i siḥr-maşḥūbları vārid ü vāşıl ve maẓmūn-ı münīflerine itḥlā‘-ı hāsıl olup müşārun ileyh bendelerininüñ ‘avdeti vesīle-i ‘arż u ihlāş olmuştur. Mercūdur ki ḫaraf-ı devlet-ḥ‘āh-ı ḳadīmlerin ḫātır-ı ‘atırlarından iḫrāc u istib‘ād buyurmayalar ḥüsn-i nazār-ı kimyā-me’şer ü ‘ināyet-perverlerin bī-dirīg buyurular.

Kalem kec-dil mürekkeb rü-siyeh kāğaz dü-rü bilmem

Kimi itsem o şāha ‘arż-ı ḥālüm yazmağa maḥrem

Bāḳī der-mesned-i sa‘ādet bād bi-rabbi’l-‘ibād.

Başlıksız

Cenāb-ı ḥazret-i müte‘āl-i zū’l-celāl ḫalka-i dergāh-ı sipihr-iştibāh-ı cāh u celāli ḫavḳ-ı gerden-i ibtihālüm olan devletlü ‘ināyetlü ‘atıfetlü ‘āleme menfa‘atlü veliyy-i ni‘met-i ‘ālem şüreyyā-himmetüm veliyy-i ni‘am-ı ‘ālemiyān [93a] efendim sultānum mette‘anallāhü bi-devāmi ‘ömrihi ve devletihi ilā-yevmi’l-ḳiyām ḥazretlerinüñ rābiḫa-i eczā-yı nizām-ı dīn ü devlet ve vāsıta-i eczā-yı mehām-ı mülk ü millet olan vücūd-ı mes‘ūd-ı fā’izu’l- cūd-ı meḳārim-ālūdların mesned-i mu‘allā-yı şadāret ü kām-baḫşāyī ve cāh-ı vālā-yı ḥāstḳār-ı fermāyide ilā-yevmi’t-tenād pīrāye-baḫş-ı ‘uḳūd-ı sinīn ü a‘vām eylemek istid‘āsı mütezamın-ı farīza-i zimmet-i ‘ubūdiyyet ü istikānetüm olan du‘ā-yı icābet-peymā ile eydī-i niyāz-ı dergāh-ı

ķābilü'd-da'vāt kıbeline merfū'a ve ħāk-i pāk-i 'ıtırnākī-i kuĥl-i cilā-yı a'yün-i erbāb-ı 'izz ü iclāl ve tütüyā-yı dīde-i aşĥāb-ı mecd ü iķbāl olan 'atebe-i 'aliyye-i 'ālem-me'āb ve südde-i seniyye-i gerdün-kıbābları türāb-ı iksīr-niṣābına murā'āt-ı Őerā'it-ı ādāb u tebcīl birle ĉın-i darā'at u ibtihāl mevzū'a kılınup Őifāh-ı i'zām u tefĥīm ile zeyl-i bisāt-ı dīvān-ĥāne-i cāh u celālleri telsīm olunduĥdan Őoĥra 'arz-ı ĥāl-i 'abd-i ķadīm ve ĉāker- i müstedīmleri oldur ki seccāde-i nāŐiye-i ibtihācum olan ĥāk-i feyznāk-i dergāh-ı 'ālem-penāĥlarından Őavb-ı me'müne rū-be-rāĥ olaldan dūr-ı zārūr-ı bāb-ı devlet-me'āblarından ĥayri bir endīŐe-i ĥātır-ĥırāŐ görölmeden sāye-i ĥümā-māye-i devlet-i 'aliyyelerinde Őafā-yı bāl ve refāh-ı ĥāl ile māh-ı zi'l-ķa'deti'Ő-Őerīfenüĥ on sekizinci cuma ĥünü maĥrūse-i Ĥalebü'Ő-Őehbāya ĥaĥt-ı riĥāl ve temŐit-i meŐālīĥ-i müsliimīne mübāderet ile devām-ı 'ömr ü devlet ü iclāl ve kıyām-ı ĥıyām-ı necdet ü iķbālleri iĉün isticlāb-ı du'ā-yı ĥayr-ı 'ibāda isti'cāl olunmuŐdur. Devletlü 'atıfetlü 'ämme-i dūnyāya menfa'atlü efendim 'alimallāĥ ve *kefā billāhi Őehīden*⁶⁴ yollarda müŐāhede eyledigüm emniyet-i tarīķ u bilād rāĥat-ı re'āyā-yı 'ibādı bir vechile ķādir degülem bu vaķitde meŐĥūr olan [93b] ĥālet maĥzā eŐer-i ĥulūŐ-ı niyyet-i ĥāzret-i ŐehinŐāĥ-ı enām ve nefīce-i Őarf-ı ĥimmet-i Őadr-ı sudūr-ı 'ālī-menķabetdür deyü her menzilümüz merāĥil-i ehālīsi lisānlarından mesmū'-ı faķīr-i 'abd-i müstehām oldıĥından mā'adā iyāben ve zehāben muŐādif oldıĥumuz ehl-i sebīl fevcen ba'de fevc baŐlu baŐlarına gelüp gidüp kimse kimseden muĥtāc-ı taĥammül-i minnet-i refāķat olmadıĥı tārīĥe yazılacak miŐli mesmū' u meŐĥūd olmayan umūr-ı müstaĥribeden bir ma'nā oldıĥı ve ārāste-i rayb u imtirādur. Hemān Cenāb-ı vāhibü'l-emān zāt-ı kerimü's-Őifāt-ı me'ālī-simātların cihān u cihāniyāna feyz-baĥŐ-ı berekāt eyleyüp sāye-i nihāl ve Őavn u ĥimāyelerin 'ämme-i 'ibād ve ĥāŐŐaten bu 'abd-i 'ubūdiyyet-mu'tādları üzerinden dūr u zāyil eylemeye āmīn. Bi- cāhi'n-nebiyyi'l-emīn her ĥālde ķadīmden me'lūf u me'nūs oldıĥım naĥar-ı 'ātıfet-me'Őer-i veliyyü'n-na'māyelerine iĥtiyācum taŐdī' u imlāle nā-muĥtāc olmaĥla ol bābda emr ü fermān ve kerem ü iĥsān devletlü 'ātıfetlü bu kemīne ĉākerine ĥimmetlü veliyyü'n-ni'am-ı 'ālem ü 'ālemiyān olan efendim sultānum Őāle beķāĥü ĥāzretlerinüĥdür.

Budur ümmīdim efendim ki ferāmūŐ itmez

Naĥar-ı 'ātıfetüĥ rāŐid-i meĥcūr ise de

⁶⁴ Fetih, 48/28. "Bütün dinlerin üzerindeki yerini alsın diye resulünü doĥru yol rehberi ve hak din ile gönderen O'dur. Buna tanık olarak da Allah yeter."

Mihr-i t̄abānun ider pertevī zīrā rūşen

Şemsden rūy-ı zemīn her ne kadar dūr ise de

Bākī der-mesned-i iķbāl bād. Tā-ebede'l-ābād

Raķam-ı kıl-k-i ķalem minnet-dāde-i iştıyākı beyān u zımn-ı şefā'atde terķīm ve firistāde-i şavb-ı āstāne-i mekremet-penāhdur

Devletlü semāhatlü sa'ādetlü ķarındaş-ı ekremüm ģazretlerinüñ menāt-ı 'izz ü iķbāl olan nādī-i bī-hemālleri şavbına kemāl-i tefĥīm ü iclāl birle cevāhir-i da'vāt-ı şüreyyā-nizām ve zevāhir-i teslīmāt-ı miskiyyetü'l-ĥıtām iblāğıyla merāsım-i isti'lām-ı ģātır-ı 'ātır-me'şerleri mürā'āt olunmak ģilālinde nümüde-i du'ā-gūy-ı devlet-cūyları oldur ki nāķil-i nemīķa-i du'ā eş-Şeyĥ Muĥammed Efendi dā'ileri Ĥaleb'de vākī' Şeyĥ Bāberān zāviyesinüñ bā-berāt-ı 'ālī-şān zāviye-dārı olup tereddüd-i küllī kesb itmekle Kilis-Gülbes-nām muķāṭa'asından kendüye mu'ayyin olan vezāyifin aĥz için şavb-ı kemālilerine rū-be-rāh-ı 'azm olmuşdur. Mercüdur ki edāsiyçün Rubüde Aĝa ķullarına tenbīh buyurup muķziyyü'l-merām 'avdet ü ric'āt itdirilmege himmet-i bī-hemtāları niyāz olunur. Bākī der-mesned-i sa'ādet bād bi-rabbi'l-'ibād.

Veẓir-i āşaf-şiyem düstür-ı ekrem Bermekī-kerem ecell ü efĥam meveddetlü semāhatlü sa'ādetlü mekremetlü efendim sulţānum ģazretlerinüñ nādī-i rif'atlerine

Devletlü semāhatlü sa'ādetlü 'āṭıfetlü sulţānum ģazretlerinüñ menāt-ı 'izz ü şeref olan mü'eyyil-i refī'-i me'ālī-medār ve mevķıf-ı menba'-ı meķārim-deştārları şavb-ı 'izzet-evbine murā'āt-ı merāsım-i i'zāz u ikrām [94b] birle leṭāyif-i da'vāt-ı me'şüre ve leṭāyif-i taĥiyyāt-ı mevfüre iblāğıyla du'ā-yı tezāyüd-i ķadr ü menziletleri tekrārından şoñra 'arīza-i devlet-ĥ'āhī budur ki pādāşī-i teveccüh-i şerīfleri ile māh-ı zi'l-ķa'deti'-ş-şerīfenüñ falānıncı günü maĥrūsa-i Ĥalebü's-şehbāya ģaṭṭ-ı riĥāl ve temşīt-i meşālih-i 'ibādullah ile kıbeli-i evliyā-ı ni'amda isticlāb-ı da'vāt-ı ģayriyye-i 'ibāda iştigāl olunmuşdur. Kemāl-i keremlerinden niyāz u recā iderem ki her aĥvālüm ma'lüm olmağla umūr-ı vākī'amda bā-ĥuşuş veliyyü'n-ni'am efendimüz ģazretlerinüñ va'd-i kerīmleri üzre 'ubūdiyyet-nāmede taĥrīr itdigüm birāder bendeleri medresesi ĥuşūsında bezl-i naķdīne-i himmet-i bī-hemtāları ve iksīr-i nażar-ı re'fetleri bī-dirīğ buyurulup ahālī-i belde miyānında bā'iş-i iftiĥār ve

mevâcib-i iştihâr buyurmaları tab‘-ı kerem-şî‘ârlarına menûtdur. Bâkî der-rif‘at ü ikbâl müstedâm bād.

Âstâne-i sa‘âdet-i iştimâle zımn-ı istişfâ‘ birle terķim ve hazret-i veliyyü’n-ni‘ama firistâdedür

Sa‘âdetlü semâhatlü ‘âtıfetlü qarındaş-ı ekremüm efendim sultânüm paşa-yı celilü’ş-şân hazretlerinüñ nādî-i menî‘u’l-cenâbları şavb-ı rif‘at-me‘âbına kemâl-i müvâlât u incizâb birle nefâyis-i da‘vât-ı hullet-nişâb ve celâ’il-i tahıyyât-ı şevķ-intisâb mehârâtı zımnında merâsim-i isti‘lâm-ı hâtır-ı ‘âtır-ı münîr-i necdet-maşîrleri murâ‘ât-ı şerâ’it-i tevķîr ü tevfir birle mü’eddâ kılınduķdan şoñra berdaşte-i devlet-cüyları budur ki bir zamân istimâ‘-ı maḥâmid-i ‘aliyyeleri mesâmi‘-i vedd ü ihlâşumuzu teşyîf idüp ba‘de hüşeref-i [95a] mülâkâtları nâzıra-i ibtihâcumuzu teşrîf itdükde cânib-i ‘âlîlerine ‘âlâķa-i maḥşûşa kesb olunup hengâm-ı mülâkâtumuzdan berü bu tarafda nesr-i meḥâsin-i razıyyeleri menâz-ı hużzâr ve a‘tâb-ı ḥazarât-ı evliyâ-ı ni‘ama merfû‘ olan vesâ’ilümüzde etvâr-ı marziyyelerin pîrâye-i sûtür-ı tezķâr kılmaķdan ḥâlî olduğumuz nâķil-i raķîme-i velâ Zekerıyyâ Efendi dâ‘îlerinüñ meşhûdı olmuşdur. Mezbûr bendeleri müte‘allikât-ı dîrînemüzden olduğı vâreste-i külfet ü ta‘rîf olmağla ḥaķķında mebzûl olan mu‘âmele-i müsteḥaķķ-ı nevâzânelerin vukû’ında ithâf-ı cevâhir-i gâliyetü’l-esmân mürâselât-ı behıyyeleri ile şaḥme-i erzân meveddet ü muḥâzenetümüzü taķrîz ü teşyîf buyurmaları mercûdur. Bâkî der-mesned-i istidâmet bādâ.

Ziver-i ârâyiş-i teslîmâtı zebân-âver-i tekrîmât birle firistâde-i iştıyâķâne-i vedâd-nâmedür ki şevķle terķim ü taḥrîre mübâderet olundu

Devletlü ‘âtıfetlü semâhatlü aḥ-ı e‘azz ü emcedüm sultânüm hazretlerinüñ nümüne-dâr-ı vādî-i behişt ü şerâfet-sirişt olan nādî-i muḥabbet-i diķķat-mebâdîleri süy-ı dil-cüyları sa‘âdet-esâs ve nezâket-libâsına kavâ‘id-i istînâs ve âdâb-ı tebcîl-i mümâss ve ta‘zîm ü tekrîmi ḥâvî [95b] da‘vât-ı ferâyid-i nizâm-ı icâbet-pezîr ve tahıyyât-ı fîniyyetü’l-ḥıtâm-ı serî‘atü’t-te‘şîr ithâf u iblağıyla mürâ‘ât-ı merâsim-i pürsiş ve isti‘lâm-ı zamîr-i münîr-i hâtır-ı ḥaḥîr-i neyyir-âfir ü mihr-nazîrleri ḥilâlinde farîza-i gerden-i maḥz-ı muḥlişî ve ḥarâvet-baḥş-ı leb-i ihlâş olan ezķâr-ı cemîlleri zebân-güzâr-ı dâ‘î-i bî-iştibâhlarıdır. Eger mâ‘ü’l-ḥayât-ı ülfetleri cüşiş-fermâ-yı feyezân ve nehrü’l-firât-ı luḥf u re’fetleri şüret-nümâ-yı cereyân olup bu dūr-üftâde-i şoḥbet ve leḥâfet-engîz ü nezâket-âmîzlerinden isti‘lâm-ı küşe-güzâr-ı zamîr-i münîr-i

hürşid-şifâtları olunursa el-hamdü lillâhi ve'l-minneh şihhat ü 'âfiyet ile râfi'u'l-hâlve emn ü selâmet ile fâriğu'l-bâl olup peyâm-ı 'âfiyet-i zât-ı memdûhu's-simâtların kerem-nâme-i meserret-bağşâlarıyla bu dâ'ilerin mağbûrû'l-fu'ad buyurmak çeşm-dâşt-ı teraqqub-ı müştâkânemüzdür ve's-selâm. Bâkî der-mesned-i kâmkârî müstedâm bād.

Ẓımn-ı şefâ'atde terķımdür

Devletlü semâhatlü mekremetlü sultānum hazretlerinüñ mağatt-ı fazl u efzâl olan nādî-i recebü'l-mecâl ve mağfil-i münîf-i selîbü'l-hemâlleri şavb-ı evbine mürâ'ât-ı kâ'ide-i ikrām birle cevâhir-i da'vât-ı miskiyyetü'l-hıtâm ve zevâhir-i teslîmât-ı şüreyyâ-intizâm müthaf ü mühdâ ve merâsim-i pürsiş-i hâtır-ı 'âtırları mer'î vü mü'eddâ kılınduğdan şöñra nümûde-i şenâverî budur ki nâkil-i raķıme-i vedâd falân bendeleri hazret-i Halîl 'alâ-nebiyyinâ ve 'aleyhi şalavâtü'l-meliki'l-celîl vaķf-ı şerîfi kâtibi olup taraf-ı muhlişıye tereddüd-i muvâlât ü teveddüdi olmağla üzerinden hüsn-i nazar-ı kimyâ-me'şerleri bî-dirîğ buyurılıp [96a] umûrlarında mu'âvenet ü muzâheretleriyle bu mâye-dâra meveddet-i kadîme tahmîl-i minen-i cesîme buyurmaları mercûdur.

Ahibbâ ve aşdâf-ı aşdıķaya çigünegî-i hâtır-ı tab'-ı âtırları zımnında firistâde-i şavb-ı aşınâyân[-ı] ferhunde-fâldür

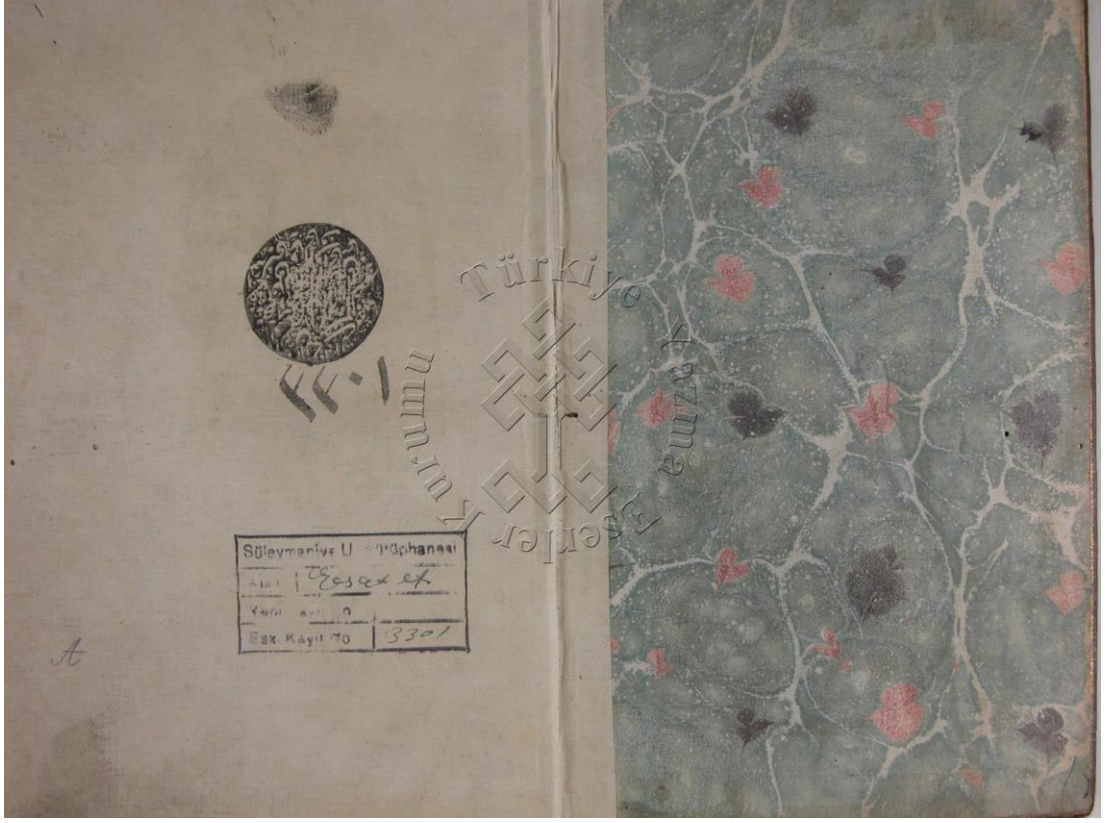
Sa'âdetlü semâhatlü meveddetlü sultānum hazretlerinüñ mâye-i hâtır-ı rif'at-masîr ve mü'eyyil-i 'azîz-i necdet-semirleri şavb-ı mekremet-evbine enfüs-i da'vât-ı me'süre ve atıyeb-i taḫıyyât-ı mevküre taķdîm ü inhâ ve murâ'ât-ı merâsim-i tebcîl ü ihtirâm birle hâtır-ı 'âtır-ı mekârim-me'şerleri tefakķud u istinbâ kılındığı hilâlinde nümûde-i du'â-güy-ı devlet-cüyları budur ki dūrî-i zarūrî-i şavb-ı 'inâyet-perver ü kerem-güsterlerinden ğayrı hâtır-ı du'â-güy u şenâ-h'âhlarına bir nesne 'arız olmadın tayy-i zamân u mekân iderek hareketümüz otuz dördünci ve zi'l-ka'deti's-şerîfenüñ on sekizinci günü maḫrûse-i Halebü's-şehbâda ḫatt-ı riḫâl ve du'â-yı devam-ı 'ömr ü devlet ü ikbâl-ı evliyâ-i ni'am ve e'izze-i eşdâf-ı aşdıķaya bi'l-ğudüvvi ve'l-âşâl iştiğâl olunmuşdur. Mercûdur ki bu du'â-güy u şenâ-pişeleri hâtır-ı hâtırlarından iḫrâc buyurmayup vâridîn ü şâdirîn vuķu'ında mekâtib-i durer-bâr ve meserret-bağşâ-yı sâre ile yâd ve belâgat-üslûbları ile dil-şâd buyuralar. Bâkî der-mesned-i ikbâl müstedâm bād. [96b]

Siyāk-ı meveddet-nişāb-ı iştīyākāne terkīm ve Hācī Muḥammed Halebī-nām kimesneyi şefā‘at birle firistādedür

Semāḥatlü sa‘ādetlü ‘ātıfetlü qarındaş-ı ekremüm pāşā-yı celīlü’ş-şān ḥazretlerinüñ nümüne-dār-ı İrem ü ‘arim-i bāğ-ı behişt olan nādī-i sa‘ādet-siriştleri süy-ı semāḥat ü mekremet-esāsına şerā’iṭ-i istīnās ve ādāb u tebcīl ü ta‘zīmi muḥtevī cevāhir-i ed‘iye-i icabet-pezīr ve zevāhir-i taḥiyyāt-ı serī‘atü’l-ķabül ve’t-te’şīr ithāf u iblağıyla pürsiş-i zamīr-i ḥātır-ı ḥürşīd-nazīr-i lāzimü’t-tevķīr ve müstelzimü’t-tevfīrleri ḥilālinde du‘ā-yı istizāde-i ķadr ü menziletleri da‘vātı taķdīm olunduķdan şoñra berdāşte-i du‘ā-gūy-ı dil-cūylarıdır ki resānende-i rakķ-ı mümehhid Hācī Muḥammed ķulları ba’zı umūrın temşīt için bu ṭarafa gelüp ṭaraf-ı şenāverīye ķadem-i tereddüdüne binā’en itmām-ı maşlaḥat birle ‘avdet itmegin vesīle-i ‘arż-ı meveddet olunmuşdur. Taraf-ı bāhirü’ş-şereflerine vuşūlünde mezbūruñ cānib-i devlet-h‘āhlarına olan ta‘alluk-ı ķadīmine ibtinā ile üzerinden ḥüsn-i nażar-ı mihr-me’şerleri bī-dirīğ buyurulmaķ niyāz u ricā olunur ğāyetü’l-ğāye memnūn u minnet-dār olduĝumuz ma’nādur. Bāķī der-mesned-i kāmķārī müstedām bād. Bi-rabbi’l-‘ālem ve’l-‘ibād ve’s-sādāt bād-ā-bād.

EKLER

Ek1. Eserin Kapağı

ÖZ GEÇMİŞ

Şeyma Olcay KAPLAN, Şehit Nedim Tuğaltay Anadolu Lisesi'ni bitirdikten sonra Uşak Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 2018 yılında mezun olmuştur. Ayrıca Uşak Üniversitesi'nde 2018 yılında Pedagojik Formasyon Sertifikası almıştır. Yine 2018 yılı içerisinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Eski Türk Edebiyatı alanında yüksek lisans kazanmıştır.

İyi düzeyde İngilizce okuma ve anlama becerisine sahip olup B2 düzeyinde İngilizce bilgisi vardır. Ayrıca Ankara Üniversitesi Tömer'den Yabancılara Türkçe Öğretimi Sertifikası almıştır.

İletişim Bilgileri

ORCID ID: 0000-0003-3024-6602